

המחיר 3.50 שקל חדש (כולל מע"מ)

שנה 51

מספר 2599

כ"ז בסיון תשמ"ז, 24.6.1987

העולם הזה

פרשת פרקליט-הצמרת

בדל:

גנב

או

לא

גנבי?

פוגל

תגיד "קודאק"

מיכתבים

התחמקות חשדנית

על סידרת כתבותיו של הד"ר יולי נודלמן ("בלי הרדמה") בהעולם הזה. מאז החל הד"ר נודלמן לנתח באיזמל חר את חוללי השיטה של המיסר הרפואי ומערכת הבריאות בארץ. ולהצביע על הגורמים הממלכתיים והמיסדיים האחראיים להם, רווחת בי תחושה לא נוחה.

הד"ר נודלמן מאשים את המיסר הרפואי בהכשרת הקרקע לגניבות, לרשלנות ולאחלתיים חמורה. הוא מצביע על תופעה המוכרת היטב לכולנו — תשלומים ומתן כסתר לרופאים ולמנתחים, המשתמשים בשרותי הרפואה הציבורית. הוא מתקומם כנגד השקעות יעילות במרכזים רפואיים, שתועלתם לציבור, לפחות על-פי נימוקיו, מופקעת ביותר.

מעבר לכך, מציג הד"ר נודלמן חוזר ומציג אווירת סלחנות חמורה מצד מערכת הבריאות בכללותה ביחס לכמעט השערוריות בתחומה. הד"ר נודלמן מותיר סימני-שאלה רבים בקשר לתיפקוד של מערכת הבריאות.

חבל שהאשמותיו אינן זוכות בתגובה. קשר השתיקה אינו יכול לבוא במקום תשובה ברורה.

שרת הבריאות, שבידיה מופקדים שרתי הרפואה הציבורית, ממלאת את פיה מים. המיסר הרפואי מתנהג כאילו לא אירע דבר. ההתחמקות מפני ד"ר נודלמן מעוררת חשד רות.

כיצד עלה הרג בחכה

על שיטת הבחירות האזוריות, כמי שהיא נוהגת בבריטניה הגדולה ("יומן אישי", העולם הזה 17.6.87). כמוכן שאורי אבנרי צודק בתארו את תוצאות שיטת הבחירות האזוריות (בה, לדוגמה, נאלץ המערך הליברלי-סוציאלי-דמוקרטי, שזכה ב-23% מן הקולות, להסתפק בייצוג של 3% בפרלמנט) כעיוות מופלג.

השיטה הזאת היא תוצאה של עיוות היסטורי. הכוונה המקורית בהנהגת שיטת הבחירות האזוריות הייתה לאפשר לכל איזור ואיזור להביע את דעתו על הבעיות העומדות על סדר יומם של מצביעי אותו איזור.

לכוחרים באיזור צפון-סקוטי, למשל, בעיית הדייג המיסרי היא כמעט שאלת חיים ומוות. לוא היו קולותיהם כלולים במיצבור הארצי (לפי שיטת הבחירות היחסיות), ייתכן ובעיית הדייג לא הייתה מועלית בפרלמנט. אבל, בשיטת הבחירות האזוריות, ברור שניצג האיזור כפרלמנט יילחם למענה בכל מאורו (ובעיקר, אם הוא רוצה להיבחר שנית). אברהם סדרמן, ירושלים

מזלגות הקאניבאליים

על מקבילת היסטורית. איי פיג'י, שהיו לאחרונה בחדשות, עקב המהפכה הצבאית שהיתה שם, הזכירו לי נוהג פיג'י עתיק, שדי מתאים לכמה מבכירי, האר הבים ליהנות משני העולמות: גם נוהגים שלא כשורה וגם מעמידים פנים כצדיקים גמורים. תושביהם הקדומים של איי פיג'י היו אוכלי אדם, אבל מה — לנגוע בכשר האדם היה עבורם טאבו חמור ביותר. מה הם עשו? הם התקינו מזלגות קשיחים במיוחד, לשם שימוש בסעודת תיהם הווועתיות: מזלגות הקאניבאליים. אלי כס, ירושלים

העברים הקדמוניים היו יותר מעודנים. הם הסתפקו בהגדרת ההתנהגות שהקורא בס רומז עליה בראשית מיכתבו: "טובל ושרץ בידו!"

הבן בדרכי האב

עוד על הערים הגדולות בארץ (תמרוזים, העולם הזה 1.6.87 ו"אילך).

בסדר. בסדר. חולון היא העיר הרביעית בגודלה בארץ, ולא בתיים. אך לכתום יש ייחוד אחד שאין לאף עיר בארץ. היא העיר היחידה שכראש עירייתה עומד ראש-עירייה בן ראשי עיריה.

ראש עיריית בתיים, אהוד קינמון, הוא יליד העיר עפולה, וכאשר הוא נולד בה, בשנת 1931, שמש אביו, יעקב קינמון, כראש המועצה המקומית של עפולה. אהרון הולצמן, חיפה

הצנזור, הטפח והיצר

על צינזור קטע חושף-שדיים בטל-העולם הזה 2599 (המשך בעמוד 4)

מות הזאבה

היא התחילה לכתוב את ספריה בבית-קפה, וכתבה אותם בעברית פשוטה, מובנת, כלי התחכמויות. כולם גם הבינו על מי כתבה: כעלה ומאהבותיו, היא ומאהביה. להלוויית רחל איתן, שראתה עצמה זאבה בורדה מחוץ לקליקת הסיפורות, באו הסופרים, שראו בה אחת מהם.

דברו של דובר

הדובר שאל מה ששאל את הנציב, זה ענה מה שענה, וכך יצאה הדוידה הרישמית: אין תגר בה. השאלה היתה בעניין חקירה המתנהלת נגד קצין בכיר בשרות בתי הסוד. התשובה המוזרה ניתנה אחרי שהקצין הבכיר, כבר נוקה רישמית מכל חשד. השאלה היא, מדוע?

החזיה של גיתית

גיתית יוראגלוב מתרעמת: השוטר העירה משהו על החזיה שלה — בעור שהיא מעולם לא לבשה רבר כזה. כטענתה, רק עכשיו, ככלא, היא נאלצת ללבוש אותה, בגלל תקנות ההנהלה. ואולי גם בגלל העובדה שהיקף החזה שלה גדל. "ביקשתי במיר" פאה שימדרו", מספרת גיתית.

בירנת הדרך

עוד קבוצה חזרה לארץ מפגישה עם בכירי אש"ף. הסעם לא סערר הרחוקות, איש לא דרש לעשות בהם ליניץ, ודעת-הקהל משתכנעת אט-אט בצורך בדיאלוג ישראלי-פלסטיני. רק התביעה עוד מנהלת מישפט נידה נגד אנשי מישלחת קדומת. כיצד שביכיר שבא לקלל מטעם התביעה, נמצא מברך את הנאשמים?

על דף חרש טינה בעלת ותק

מה דחף מלומד ישראלי מכובד ועטור-אורים להעליל עלילת-שווא על מבקר שהלך לעולמו? האם ניתן לשמור טינה במשך רבע-מאה שנה? וגם זה: במערב מחליפים פסיק בנקודה ומתקריבים צעד-צעד בכיוון "הפואטיקה של האשפה".

רחל המרחלת מרווחת:

ברוכני שבוע-הספר הם מכרו את מרכולתם. אבל מאחורי הדוכנים עסקו ברכילות: אהוד בדעזר, רוצה למצוא שדיים ויהודית אינה קוראת בספריו • עוזי בדעזר כתב הקדשה אישית למיקי • וגם חור אליה • נכר ליוסף לסידי • דידי מנוסי נכנס לאמבטיה של זרים, בלי להוריד את הכובע • מרים איתן בחוות-הרוה • צבי אלסלג עם טרגו-סטור חדש בלב, ומיכל סגנונית (בתצלום) מטפלת.

המדורים הקבועים:

מיכתבים — מוסיאון הס"ס
איגרת העורך — צנזורה בכלא
תשקיף — לעזאזל הרדיאקטיביטי!
במדינה — סימני נמילה
הנדרן — עזות בלעם
אתה והשקל — שרירותית
שר-המישפטים מתרחבת
יומן אישי — ח"כ איזבל
אנשים — שגריר מאזין לוואגנר
תמרוזים — רב תוניסי
קולנוע — תדריך ירושלים (ב')
זה וגם זה — לבדה במאב

כתבת השער הקידם:

להכות בברזל החם

בקרוב עורכי-הדין יש מעט מאוד שימחה לאידו של שמואל ברזל. היו עץ המישפטי לממשלה, יוסף חריש, סירב לדון בעניין, בגלל ידידותו עם החשוד, וחבריו למיקצוע אומרים: הוא לא גנב. הוא נקלע למערכת חולה ונפל לה קורבן. ברזל עצמו יטען במישפט כי פרוטוקולים של הבנק זויפו, כדי לעורר את הר"ש שם שהשתתף בישיבות של "בנק צפון-אמריקה"

כתבת השער האחורי:

מעשים שלא יעשו

מכוני-העיסוי מתפשטים בתל-אביב כפיטריות אחרי הגשם: אפשר להזמין מענשה הביתה, אפשר להגיע למכוני-עצמם. אפשר לקבל בהם הרפיה מכל סוג ומין, אבל דבר אחד אי-אפי נדר להשיג בהם: עיסוי סתם. תחקיר מיוחד — כמה זה עולה, איך זה מתנהל, מיהן העובדות ומה אומרים בעלי המכוני-עיסוי.

"נישקתי אותך ונפרדת"

השופט ביקש שאמר סדר אותך, כי לא אוכל לעמוד יחד איתך ר' לדבר... נישקתי אותך ונפרדת... אחר כך שמעתי את גור-הדין: שמונה שנים! סרק נוסף מזימנה של אר רית ארביב, שאותו כתבה בבילא למען בנה. עכשיו הוא יוכל לקרוא אותו — בהעולם הזה.

צחק אחרי "לחם"

רמי דנון, התגלית הגדולה של דראמת הטלוויזיה לחם, מספר מדוע הוא משתתף בקומדיה מיסחרית חדשה, נזכר בילדותו במארוקו ובווארי סאליב, ונזכר כיצד באמת רעב ללחם, לא מזמן, כשחקן בתיאטרון רפרטוארי.

כך נרצחה "קופל"

מספר קנצנר קופל מנסים להוכיח כי החברה (בתרמולק, סוכנויות נסיעות, רכב להשכרה), לא מתה מוות טבעי, אלא נרצחה. לאן נעלמו 10 מיליון דולר? האם חברות התעופה יחשפו את סודותיהן ויסתבנו בסיכסוך עם יאט"א?

בין וודי ואנדרה

בארברה הרשי ספרה לעדנה סיינר בגילוי לב על הבימאים שאותם היא אוהבת. על סיגנון העבודה הביישני והשקט של וודי אלן (חנה ואחיותיה) ועל השיטה הרפואית הפרועה של אנדרה קונצאבסקי (אנשי הפח). ומעל הכל, היא מגלה: אני זקקה להיות נאהבת!

15 שנה אחרי

15 שנה אחרי הגירושין, 52 שנה אחרי הנישואין, נזכרת רות דייך כי גם היא שנאה אותו, לפעמים. הוא היה צריך להוכיח לעצמו שהוא עדיין גבר, ופגע ב"י" על ההתקפה ב"5 ביוני 1967 נודע לה מהרדיו, כי הוא לא שיתף חברים בסודותיו. בעצם, לא היו לו חברים. רק כאלה שקנו או מכרו לו עתיקות... עכשיו היא מוכרת את שארית הפליטה של רכוש, שיהיו פחות חפצים.

אחה והשקל החיגר, המע"ם והפיסח

מסדה-בנסה (החיגר) משבח את המע"ם (הפיסח) — אבל החשבוניות לא מסתדרים • מיכל צבינר: לאט אבל בטוח • מנדלכאום בעיסקי • מימון • יעקב נאמן מסרב לחשוף את הרמאים • בן-ציון מוניץ נמלט עם היהלומים.

רחל המרחלת — על כל הסופרים
לילות ישראל — עירום בזהב
דף חדש — בוס או לא?
ראיין השבוע — עם רמי דנון
מה הם אומרים — עידית נאמן.
דורון ערן, עמירם רביד
הורוסקופ — תחזית סרטנית
שידור — סיינטולוגיה
תשבצות — מנשק במחסה (4)
עצם העניין — תשתוק, יא דרדס!
חור ברשת — גבינות במיזוודה

מיכתבים

בתורה (מכתבים), העולם הזה 10.6.87 ואילך.

מרוע לספור את מיספר האותיות בתורה הרבה יותר פשוט לספור את מיספר המילים. כך אפשר גם לגלות כי מיספר המילים בנוסח ה' ראשון של עשרת הדיברות, המופיעים, כידוע, בתורה פעמיים, הוא קטן ממיספר המילים בנוסח השני.

בספר שמות כוללים עשרת הדיברות 172 מילים ובספר דברים — 189.

17 המילים הנוספות, בספר דברים, מופיעות כדיבר המצווה על שמירת השבת וכדיבר המצווה על כיבוד אב ואם. **מנחם הלוי**, באר-שבע

מסיבה של מכובדים

על מסיבה בבאר-שבע (לילות ישר-אל), העולם הזה 10.6.87.

הכתב שנכח במסיבה שנערכה בבתי נראה נהנה מאוד ובמשך המסיבה ולאחריה התבטא

תג-הזהרה הנאצי
כיצד קורה דבר כזה?

(המשך מעמוד 3)

וויזיה הערבית (שידור), העולם הזה 17.6.87.

הצנזור של הטלוויזיה הערבית בירושלים נוהג איפה ואיפה. נראה שמה שמותר להראות בחמש וחצי אחריצהריים, אסור להראות בשבע וחצי בערב (שעת שידור החרשות בערבית).

כל יום שישי אחריצהריים אני נדהם מחדש כאשר אני צופה בסרט הערבי (המשורר החל מן השעה חמש וחצי). על שחקניותיו כבודת-הבשר, שחקלי גופן הבולטים עומדים, אוטרטו, לגלוש ממלבושיהן הלא כל-כך צנועים.

זה מיקרה של טפחים (אבל איזה טפחים) מכוסים, שהם הרבה פחות צנועים מאשר טפחים חשופים ובווראי, אם לקרוא לילד בשמו, יותר מעוררי-צדדים.

צחי הלפרין, בתי-ס

על ערים בעלות אוכלוסיה יהודית ניכרת (מיכתבים), העולם הזה 17.6.87.

מרוע להסתפק בציון העובדה שבשיקאגו יש יותר יהודים מאשר בחיפה? הלא בקייב, שבברית-המועצות, יש יותר יהודים (170 אלף) מאשר בחולון, ובטורונטו, שבקנדה, יש יותר יהודים (115 אלף) מאשר בנתניה.

ולשם האיוון, מן הראוי להיזכר כי קיימות גם מדינות (לא רק ערים) בהן אין אפילו מניין של יהודים: כמו איסלנד, מאוריציוס, מלטה, קפריסין, סרילנקה.

שכר של סכלים

על מחבל ציבורי באתר-זיכרון לאו-מי.

בחג האחרון טיילנו בצפון ונקלענו למיבצר עכו, בו הועלו לגדרום, לפני 40 שנה, לוחמים יהודיים. במקום מצוי (וכלשון השלט) "מוזיאון הגבורה".

מוזיאון הגבורה במבצר עכו ACRE FORTRESS MUSEUM OF HEROISM

השלט במיבצר עכו
איפה השכל?

באוזני ובאוזני אחרים, שהמסיבה זוכה, כלשוננו, ל"ציון 10".

נדהמתי לקרוא בהעולם הזה את תיאורו הכתוב. כהגדרתו: מסיבה של "גואפים וגואפים, בוגרים ובוגרות". זו הגדרה מרושעת, ורחוקה מרחק רב מן המציאות, שגרמה לי ולאחיי עוגמת-נפש רבה.

זו לא היתה מסיבה של "נערות וזהר ריקניות" אלא של אנשים מכובדים.

עם עוגמת-הנפש שלי אני מסוגלת להתמחד. אבל על עוגמת-הנפש ועלבון אורחיי אין לי רשות לעבור לסדר היום.

אביבה ברודא, עומר

תגובה על כתבה

מפנייתו של הפרקליט גדעון רוזנר.

בשם מרשתי, הגב' חנה בוקסבוים, הנני פונה אליכם כרלמקן:

ביום 11.3.87 פורסמה בהעולם הזה (גליון 2584) כתבה על עומר שלם בלוויית צילום מרשתי וגיסה, בשם אשתי ואחי, החתומה על-ידי אילנה אלון.

הכתבה הנ"ל מהווה פירסום לשון הרע בצורה הבוטה והקשה ביותר.

הכתבה פירסמה דברים שאינם אמת. גידעון רוזנר, עורך-דין, תל-אביב

האותיות הנאציות בשלט
ריבונן של עולמו

מילא מוזיאון במקום מוסיאון, אבל, ריבונן של עולם, הכתב הלועזי האס הלועזית (המקבילה לסמך העברית). במילה האנגלית פורטרס (מיבצר) מופיעה בשלט באותה צורה בריוק (ראה גלופות) כמו בתג-הזהרה של יחידות האס-אס הנאציות, לובשי המדים השחורים, שמקרבם יצאו אנשי הגסטאפו ויחידות-ההשמדה המיוחדות.

כיצד קורה דבר כזה במקום כזה? האם אין איש שם לב? איפה השכל? האם באמת כולם סכלים? דודי שלכטר, ראשון-לציון

סטטיסטיקה תוכנית

עוד על כמות האותיות והמילים

קליא יני,

איך הגיע יומנה של אורית ארכיב לירי העולם הזה?

כאשר שוחררה אורית מן הכלא, אחרי ריצוי העונש שנגזר עליה כעונן השתתפות בשור, התנפלו עליה נציגי כל כליהתיקשורת. הדברים הגיעו עד כדי כך שהיא חטפה את האופנוע של אחד הצלמים וניסתה לברוח, אך נפלה ופצעה את עצמה.

כל העיתונאים רצו לראיין אותה. היא סירבה לכולם. כמה עיתונאים התחכמו והעמידו פנים כאילו ריאיינו אותה, כשהם מצטטים כמה מיש-פטים שאמרה לבנימישפחתה שקיבלו את פניה. על מה שאירע לאחר מכן סיפרה דפנה ברק: "ביום הראשון טילפנה אליי אורית ארכיב ב' בוקר. קבענו פגישה בביתה. לשעות אחריצהריים."

כשבאתי אליה, החליטה מרצונה למסור לירי את היום, שהיא כתבה בכלא. לא הצעתי לה כסף, בהתאם למדיניות של העולם הזה. שאינו מתייחס אל חומר עיתונאי כאל סחורה הנקנית בשוק. הצעתי לה לפרסם את היום מעל עמודי ה'עולם הזה' בהמשכים, תמורת שכר-טופרים נאות.

אורית ארכיב במלון
הצילי אותי

עלי-ידם. הוצאו ממנו תיאורים על כליה בצניקו, יחסים בין נשים וכו', שלא תאמו את האידיליה שמנסים יחסיהצבור לשוות לכלאיהנשים נווה-תירצה, ושפגמו בדימוי האמהי שנבנה בעמל רב לסוהרות ולהנהלת-הכלא.

יש לקחת זאת בחשבון בעת קריאת היום, שנכתב בין כותלי הכלא. ולצפות להשלמה ש' תעשה ארכיב, כשהיא אדם חופשי, ובגיליונות הקרובים של העולם הזה.

העולם הזה שיכן אותה לכמה ימים במלון, כדי שתוכל להימלט מן התיקשורת ולהינפש. על חוויותיה שם היא מספרת בגליון זה (ראה עמודים 18-19).

הבעתי באוזניה את דעתי שפירסום זה, שלא יהיה סנסציוני ושלא ישים את הרגש על עברה הפלרי לי, יעזור לה להציג את עצמה לפני הציבור כמו שהיא.

למחרת השארתי אותה במישרד עורך-הדין שלה וחזרתי למערכת. כאשר לפתע טילפנה אליי אורית בבהלה: "דפנה, הצילי אותי".

"שמעתי ברקע שמישהו צועק: 'או שחזותמים עכשיו, או שלא' ארכיב רמוזה לי על הצעת-החווה מצד אחד הצהרונים."

מסתבר שנציגי הצהרון הציעו לה 12 אלף שקלים עבור יומנה ושהיא חתמה על הסכם איתם, אך התחרטה מייד. היא הכניסה לחווה מישפט שאיפשר לה לבטל תוך כמה שעות. היא ביקשה ממני לכתוב בשבילה מיכתב, המפעיל סעיף זה לביטול החווה. הצעתי לה לשקול מחדש אם אינה זקוקה

בכיר בתיק אלבין

פקיד בכיר, ששמו ירד מן העיתונים מזה שנה, קיבל כנראה אופציות ממיקי אלבין. העניין נבדק בפרקליטות.

עוד צרות ללוי

מתח רב בלישכתו של דויד לוי, ולא רק בגלל ההתנכלות הקטנונית לבנו: לוי חושד במישטרה, כי היא מתחקה אחר מעשיהם של שניים ממקורביו ו"מחפשת" אותם, בגלל זיכיון מסוים שקיבלו ממשרד השיכון.

לובי למען חריש

בין חברי לישכת מיסלגת העבודה מתנהלת חתומה בתמיכה במינויו של מיכה חריש כשר, במקומו הסנוי של אמנון רובינשטיין. תומכיו הקימו מטה מיוחד לצורך זה. בשלב שני ייאספו חתימות של חברי מרכז. כאשר פרש רובינשטיין, בשיא המשבר הממשלתי, נראו קלושים סיכוייה של הממשלה להאריך ימים. לכן המועמדים מן השורה הראשונה, כמו רפי ארזי ועוזי ברעם, סירבו להציג את מועמדותם. כעת, משהתיצב מעמדה של הממשלה, מקדים אותם חריש בפעולות לוביאנג.

צפון אמריקה סוגר

בנק צפון אמריקה, הממשיך להעניק שרותים בנקאיים אחרי שנתפס כירי בנק ישראל, מצמצם בהדרגה את פעילותו. בעוד שבוע ייסגר הסניף הבאר-שבעי של הבנק, והמיבנה שלו יימכר. היקף הגניבות בבנק הוא פי 20 ויותר מערך נכסיו.

חליפות טיס למיזרח

מדינה במיזרח הרחוק הזמינה באחרון נה אצל יצרנית מטוסים ישראלית, המת-מחה באביזרים צבאיים, 14 אלף חליפות טיס. הביולוגיה לענייני צבא, סורד" מוסר, כי שוויה הכספי של ההזמנה הוא 250 אלף דולר.

כפלי התפקידים נמאס

פעילים מרכזיים של מיסלגת העבודה הגיעו למסקנה, כי גזירת איסור "כפלי התפקידים" שכפו על עצמם תפגע קשות בסיכוייהם להציג רשימה רעננה בבחירות הבאות. כעת מדברים ברצינות על כך, שבועידה הקרובה תתקבל החלטה לבטל את האיסור.

שמיטה בניגוד לחוק?

מישפטנים חרדיים החליטו לבדוק, לשם שינוי, את הסדריי השמיטה של הרבנות הראשית מצידם החוקי דווקא. הרעיון הוא פשוט: כדי לעקוף את איסורי השמיטה, אוספת הרבנות מבטלי הקרקעות והחוברים ייפוייכוח, ומוכרת בשמם את כל הקרקעות לגוי. החרדים רוצים להוכיח כי סאטנט זה, שהוא דחוק מבחינה הלכתית.

עומד בניגוד לתוקים ולתקנות האוסרים "העברת אדמות הלאום לזרים". בכל מיקרה, תצא הרבנות הממלכתית מעניין זה במבוכה גדולה. אם יוכח שההסדר הוא למראית-עין בלבד, ואין המדובר במכירה של ממש — יישמטו הבסיס ההילכתי של הקניין, אם יתברר שהמדובר במכירה מיסחרית לכל דבר, ניתן יהיה לסנות בתלונה למישטרה נגד הרבנים הראשיים. שנת השמיטה עומדת להסתיים בעוד שלושה חודשים, ועד אז עוד צפויות לרבנות צרות-צרות מהעניין.

ציפורי לראשות פ"ת?

בליכוד הועלה שמו של מרדכי ציפורי כמועמד לראשות עיריית פתח-תקווה. ציפורי עצמו — יליד העיר, שאינו מתגורר בה עוד — מסרב להצעה.

רק"חיתורס מכתר

באמצעות כרטיסי-סיסה מנהלת עתה רק"ח מערכה נמרצת לכיתור "הרשימה המתקרמת לשלום", שבה היא רואה את האיום העיקרי על מאגרי-הקולות שלה במיגור הערבי. רק"ח, הפועלת כסוכנות-נסיעות עיקרית מטעם ברית-המועצות, חילקה כרטיסי-סיסה לעסקני מיסלגת העבודה, מפ"ם, ר"ץ ורק"ח. תוך התרמת "המתקרמת", במגמה זו. באותו הזמן מחלקת עתה רק"ח הונחת לסופרים ולמשוררים עבריים, וגם מתרגמת את יצירותיהם בעיתונות הקומוניסטית. המגמה היא להשתלט מראש על מישלחת הסופרים והמשוררים מישראל, אשר תוזמן לפגישה פומבית עם סופרים ומשוררים פלסטיניים. ביחמת המשורר הפלסטיני מתמודד דרוויש, חבר הוועידה-הפועל החדש של אש"ף.

לעזאזל הרדיואקטיביות — העיקר העסקים!

יבואנים של מוצרי-מזון חרשים מן מיישרי-הברואות לבטל את החובה לערוך בדיקות מידגמיות לגילוי עקבות של רדיו-אקטיביות בסחורותיהם. לדעתם, צריך להסתפק בהצהרותיהם של היצרנים, כי המוצרים שלהם חופשיים מקרינה. הנימוק המקורי שבסיהם: עבר כבר זמן רב מאז אסון-צ'רנוביל, ואין עוד לפי-גוע בגללו בעסקיהם. חמתם של הסוחרים התעוררה על כך שהמישרד הגביר את הבדיקות לאחרונה, מאז נתגלה מיטען אטומי מתורכייה, שי היה נגוע ברדיואקטיביות.

רו נגד המרד

יצחק רו, מזכיר הסתדרות המהגרים, המארגן את פרישת איגודי-הבכירים מההסתדרות, פועל כבר עתה — עוד לפני הפרישה — לבנות לעצמו תדמית של ראש אירגון אלטרנטיבי להסתדרות.

הוא סנה השבוע לאוצר בדרישה להקים ועדה שתבדוק מחדש את מרכיבי הסל, המשמש לקביעת מדד המחירים לצרכן.

פולארד ביום העצמאות

ב-4 ביולי יסתיימו 90 הימים שעמדו לרשות פרקליטיו של ג'ונתן פולארד כדי לנסות להשיג הקלה בעונשו. מאחר שביום זה חל יום-העצמאות האמריקאי, תידחה ההכרעה ביומים-שלושה.

מקום חדש לרבינוביץ

עיריית תל-אביב תיאלץ להזיז ממקומה את אבדי-הזכרון ליהושע רבינוביץ, הנמצאת בסאק "גני יהושע" מעבר לירקון. האבן נמצאת בדיוק בתווית שבו יסל המושבה של האוטו-סטרה, נתיב-ראילון.

כדי למצוא מקום חדש לאבן, יסירו שם השבוע גאולה, אלמנתו של רבינוביץ, וסגן-ראשי העירייה, נתן וולוז, וולוז, יור' הנהלת הפארק, היה עוזרו האישי של רבינוביץ בראשית שנות השיבעים.

העו"ד וגהל הצעיר

עורך-הדין שמואל טוכמינץ מייצג את בעלי-המניות בדובק שהם באופוזיציה למישפחת גהל. באופן מסתיע התגלה אצל רשמי-החברות כי העו"ד טוכמינץ, יחד עם חיים גהל, הם בעלי-המניות העיקריים בחברת "ט.ט.ר שיווק והפצה בע"מ". את מי כאמת מייצג טוכמינץ וכאיוזה צד נמצא חיים גהל, אחיו הצעיר של זורה גהל?

בליכוד-חולון מרוצים

בסיעת הליכוד בעיריית-חולון, בדיון פנימי סודי בראשותו של משה רוס, הובעה שביעות-רצון מן הפשרה שכפה עוזי ברעם על יורשיו של פינחס אילון. הליכודניקים מרוצים מכך שחיים שרון (63) נבחר כראש-עירייה. לגביהם, הוא יריב נוח יותר מאשר מתחרהו, מוטי ששון (39), שנאלץ להסתפק בתפקיד ממלא-המקום.

שביתת-רעב בכלא

שני עצירים ביטחוניים, מוצטפא אלאטריש ואחמד אלאטריש, שניהם מחברון, שובתים כבר חודש שביתת-רעב. השניים מוחים על תנאי מעצרים וטענות, בעתירה שהגישו לבית-המישפט העליון, כי השבית מחזיק אותם בבירוד בטעוניהגנה, רק כדי ללחוץ עליהם לשתף פעולה. באמצעות פרקליטיהם, עורכי-הדין אחלם חדאד ואברהם ברדוגו, הם מספרים בעתירתם כי החזקתם עם יתר האסירים טעוניהגנה מוציאה להם שם של משתפי-פעולה, דבר המאיים על חייהם ומוציא להם שם רע. הם טוענים כי בדרך זו מנסים אנשי השב"כ לאלצם לשתף פעולה.

בקה מורדת בפקיד

פעילי הסתדרות, מיסלגת העבודה ומפ"ם בבקה אל-ערביה עומדים לפתוח במאבק ציבורי להקמת מועצת-פעילים נבחרת בכפרם. הפעילים הקימו ועדת-שיכעה, הדורשת להקים את המועצה לאלתר, כדי להפסיק את שילטון-היחיד של נציג ההסתדרות בכפר. פקיד שמונה על-ידי הוועדה-הפועל והנהנה מתמיכתם של גידעון בן-ישראל ונאוף מסלחה. הוועדה החליטה לחשוף כמה מעורבות הקשורות בפקיד הממונה: הוא יושב במישרים שכורים במרכז הכפר, בעוד שבמרחק לא גדול משם עומה בשיממונו בניין מפואר, שנבנה לצורכי ההסתדרות לפני שש שנים; הוא מסוכסך עם הנהלת הפועל המקומית ומקצת משקנהיכדורגל, מצר את צעדי נעמת במקום ומסוכסך עם מנהל המתנ"ס ומנהלי בתי-הספר.

אין מסוממים ב"כסית"

שופט תל-אביבי הורה למחוק מכתב-ביעה בטייטס מעליבים על בית-הקפה הדיונופי כסית: בתיבת-פינוי שהגישו בעלי הבניין, רות גורנשטיין ושלום זידלר, שהם יורשי "תה וסוצקי", הם העלו בין שאר הטענות, בהסתמך על פירסומים בעיתונות, כי זהו "מקום מיסגש למסוממים". פרקליטו של משה אישכסית, עורך הדין חיים שטנגר, הצליח לשכנע את השופט להורות למחוק את ריבוי-ההבל.

שופטות חדשות בת"א

השופטות מרים פורת (אשתו של השופט חיים פורת) ובלגש קיי, מבית-מישפט השלום בתל-אביב, מוננו לבית-המישפט המחוזי, חיה חפץ ורינה שוהם, שופטות בבית-המישפט העירוני, עלו לשלום. לבית-המישפט העירוני הצטרפו שרה גדות, רשמת בית-המישפט השלום כפתח-תיקווה, ועורכות-הדין ציפורה כרון (אשתו של העיתונאי נתן כרון) ושרה ברוש, ממישרד-עורכי-הדין וינר ברוכשטיין. השופטים ורדה וזנר-אלשיך ונתן עמית ממתינים להצטרף למחוז.

מונסה חולה

הדסה מונסקה אינה מתאקלמת היטב בכלא: באחרונה חלה החמרה במצב בריאותה.

במדינה

הנעם סימנים של גמילה

התיבה המהבהבת שבתה, וכך גם התיבה המתגלגלת. למי זה הפריע?

הטלוויזיה רממה. מהמוני בית ישראל נשללה מנתיהם היומית. בימים הראשונים לא הרגישו ההמונים בחסר. הם נהרו לדוכני שבוע הספר וקנו ספרים שלא יקראו. המיסעדות והבארים היו מופוצצים. פה ושם גם התחילו בנימישפחה לדבר איש עם רעהו, כמו בימייקדם, בטרם הומצאה התיבה המהבהבת. קשה לדעת מה היה קורה אילו הטלוויזיה השתתקה במשך שבועות. מאחר שזה נמשך רק כמה ימים, לא היו תופעות של השתוללות, המלוות בדרך-כלל גמילה מסמים ומאלכוהול. חמור יותר היה מצבם של הפוליטיקאים, הוקוקים לסם הזה יותר מאחרים.

החיים הפוליטיים לבשו צורה בלתי־טיבעית. ראש־הממשלה, יצחק שמיר, נדר מארץ אפריקאית אחת לשניה, נאם, הכריז הכרזות, הצטלם מול המונים ורוקדים, מתחת לתמונות ענק של עצמו, בחברת שוטרים בלבוש של אופרטות. אולם הטלוויזיה לא היתה, והדברים היו כלא־היו. שימרון פרס יצא למטע באירופה, הצהיר, הכריז, הצדיע, הצטלם — וכל זה לשוא. המוני בתי־ישראל לא ראו. כשביל פוליטיקאי, זהו גורל מרמוות.

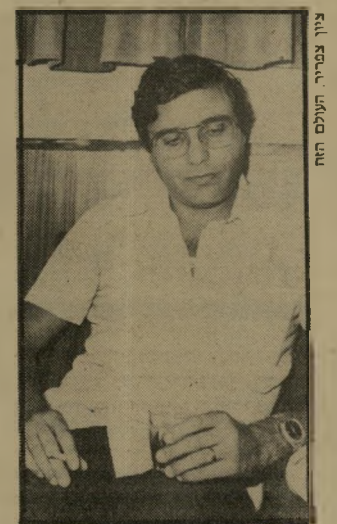
אנשים שאינם פוליטיקאים סבלו גם מסכינת האוטובוסים. אבל זה לא נגע לצמרת, שחבריה לא ראו מזה שנים את הצד הפנימי של התיבות המתגלגלות. ביטול העיצומים נגע עלי כן רק לציבור הרחב.

מיפלגות

שחל הופך לאריה

שחל כועס. הוא תוקף את פרס, מה קרה? אז ככה...

"אני לא תוקף אף אחד. אני רק מביע את דעתי. אני כבר ילד גדול!" אומר השר משה שחל. בשבוע שעבר יצא השר שחל

דובר מלכה
האמת, רק האמת —

בהתקפה מוחצת נגד הנהגת מיפלגות. הוא כינס מסיבת־עיתונאים בתל־אביב ותקף את ראשי מיפלגת העבודה. הטענות היו רבות. שחל נמנע מלהשתמש בשמות. כלל היה ברור: הוא תוקף את יושב־ראש המפלגה, שימרון פרס.

למחרת נשמעו במיפלגת־העבודה הקולות הרגילים: פרס, כנראה, הבטיח

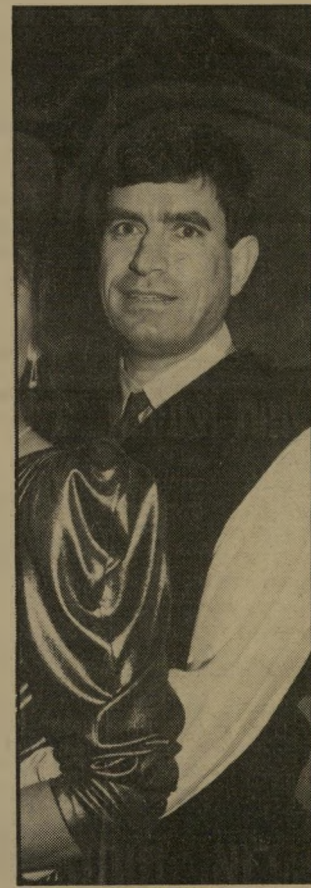
לשחל משהו ולא קיים. שוב מבטיח פרס לחברים ומעדיף על פניהם אחרים. שחל מכחיש כל הכתחות. ההתקפה באה מסיבות אמיתיות, הוא אומר. "אדם אחראי צריך להביע את דעתו, וכך עשיתי. יש הצטברות של דברים שנעשים על דעת יחיד. כמו הטיפול בפרשת השב"כ, פולארד, כינוס המרכז בעניין אבא אבן."

כשר בממשלה וכחבר בכיר בהנהגת המפלגה, טוען שחל שכאשר ממלאים תפקיד שיש בו הכרעות, החובה המינימאלית היא לפעול לפי הבנה ואמונה.

"לא כראוי" ברחוב הירקון 110 טוענים ששחל הוא אחד השרים המעטים במפלגה החורש את הסניפים. הוא מופיע כמעט בכל ערב בסניף כלשהו, ומרגיש בדופק המפלגה.

לכן, אומרים ברחוב הירקון, תקף שחל את פרס. בסניפים יש הרגשה שפרס אינו מתפקד, ונותן לליכוד להוליך אותו באף. שחל, כמרגיש בדופק, רצה להיות פופולארי ותקף את פרס.

שחל מזלזל בהשמצות. "רוב המפלגה", הוא אומר, "בנויה מאנשים

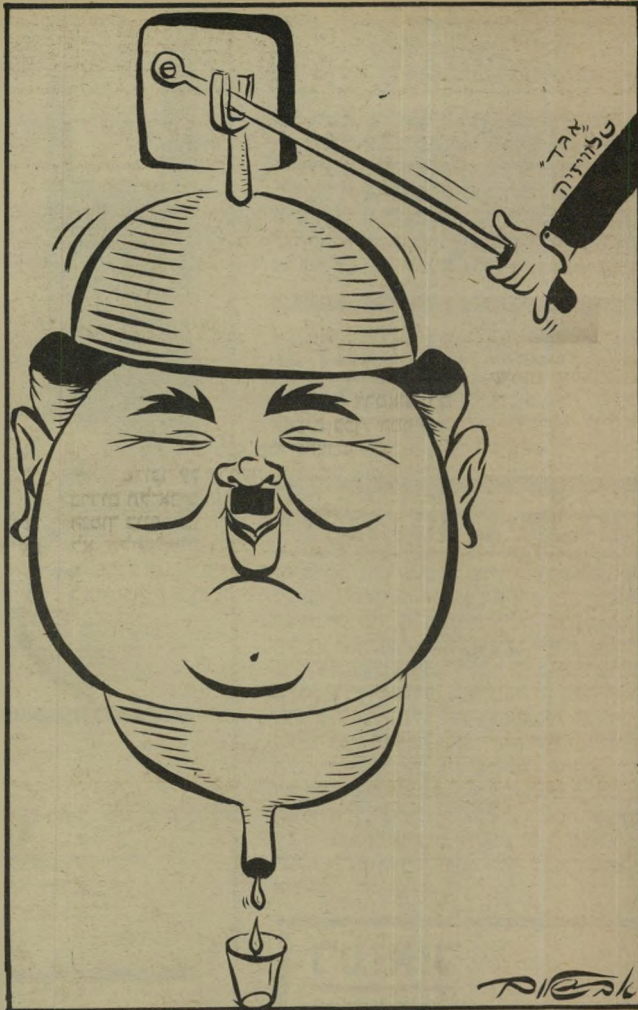
חשב עטר
— אבל לא כל האמת

שמחפשים לעצמם תפקידים. לעכשו או לעתיד. אני אדיש לדברי אלה. לי יש אלטרנטיבה. לא חייתי מעולם מן המפלגה, ואינני חי ממנה היום."

ההשמצות, לדעתו, הן ברמה של עסקנים, והן לא עושות עליו כל רושם. כשפירסם עורך־הדין הירושלמי יחיאל גוטמן את הצעתו למישאל־עם, ביקש מנכ"ל מירשד־החוק, יוסי ביילין, את חוות־דעתו של חיים צדוק בעניין. צדוק התייעץ גם עם שחל, והשניים בהירו לביילין: לא כדאי.

בינתיים התגלגל רעיון מישאל־עם עד לשר גד יעקובי. פרס, ששמע שיעקובי מציע בטלוויזיה מישאל־עם, החליט לאמץ לעצמו את העניין.

מה שמותר לאריק. שחל כועס. הוא הרי הסביר לביילין שמישאל־עם זה לא דבר טוב למיפלגת־העבודה. השבוע החליט שחל להתפטר מתפקידו כמקשר בין סיעת־המערך בכנסת לבין הממשלה. פרס קרא לו לחזור מהתפטרותו, ושחל לא חזר.

אישר הוצאות־אש"ל לשהייתם בחו"ל של שני קצינים בכירים מהשרות: סגן הנציב שלום רוזיליו ופרץ חן, מפקדו לשעבר של כלא־מרמה.

השניים נסעו לאירופה, וכמקובל, קיבלו הוצאות־מימון לפני הנסיעה. כאשר יחזרו, נאמר להם, עליהם להביא קבלות. תחת קבלות הביאו שני הקצינים הצהרות שהקבלות אבדו, והרצל עטר, החשב, אישר את ההצהרה. שני פקידים ממישרד החשב, משה חיון ודינה שבכו, חשבו שזה לא בסדר והתלוננו.

ועדת־החקירה קבעה שעטר רווקא פעל בסדר, בסמכות וברשות. מסקנות אלה לא הפתיעו רבים בשירות בתי־הסוהר. עטר, כלכלן בן 39, התפרסם ביושרו הקיצוני ובדבקות עקשנית בנהלים הכתובים, כלשונם.

כך, למשל, סירב לאשר, לפני זמן מה, קניית סוודר לנציב שרות בתי־הסוהר, גונדר רוד מיימון, שלא אהב את הסוודר התיקני, המנופק לכל קציני השרות, וקנה לעצמו סוודר פרטי. הוא לא חשב שהסכום, 95 שקלים, יהווה בעיה, אבל אז הוא לא הכיר עדיין את הרצל עטר. אין סוודר.

כאשר חיים גליק, העוזר של מיימון, ביקש מעטר שישלם עבור ארוחות, ונתקל, כרגיל, בסירוב, שלח הגונדר פתק לחשב, ובו הוא שואל אותו אם פרשת הסוודר חוזרת על עצמה.

גליק הוא חבר של מלכה, עוד מימי סויה־העליונים. השניים היו בין המתלוננים על הנציב הליברלי, שנאלץ לפרוש, ושניהם הוחזרו לעבודה רק מכוח צו של בית־המשפט.

אין תגובה. מלכה, בעל היסטוריה ארוכה של יחסים עכורים עם רבים מאנשי שרות בתי־הסוהר, לא נמנה מעולם עם חבריו של הרצל עטר. הוא גם אינו אוהב את הכתבת של קול ישראל.

למרות זאת, כאשר היא התקשרה אליו ביום החמישי בלילה, כדי שיאשר לה את העובדה שהוקמה ועדת־חקירה נגד עטר, והיא טרחה וקראה מילה במילה את הידיעה שתשורר, הוא ציין בחביבות שהיא הגונה מאוד, וביקש חמש דקות.

"אני רק צריך לבדוק את זה עם הנציב ואני חוזר אלייך!" אחרי חמש דקות הוא באמת חזר:

במיפלגת העבודה אמרו השבוע ששחל עשה צעד עצמאי, אם אריאל שרון ודויד לוי יכולים להתבטא באופן עצמאי, וללא חשש, גם לשרי־העבודה מותר. שחל פתח את הדרך.

רונת אנטלר

מנגנון

מלכה (שמעון)

ליום אחד

הציאמת גרוע משקר. שימרון מלכה, האיש שקבר את רפי סויה, מוכיח זאת שוב

הידיעה שוודרה ביום החמישי ביומן הבוקר של קול ישראל לפני שבועיים גרמה, אולי, לחיך של קורת־רוח על פניו של שמעון מלכה, דובר שרות בתי־הסוהר, שחזר לעבודה אחרי פרשת רפי סויה. אבל הרצל עטר קפץ מהכיסא כאילו קיבל מכת־חשמל.

הידיעה ברדיו היתה קצרה. כרמלה מנשה, כתבת־המישטרה של קול־ישר, אל, סיפרה למאזינים שהוקמה ועדת חקירה מיוחדת לבריקת חשדות לחיגה מסמכות ואיסורים במישרו של חשב שרות בתי־הסוהר, גונדר־מישנה הרצל עטר. דובר שרות בתי־הסוהר, הוסיפה הכתבת, הגיב ב"אין תגובה".

הידיעה, שהקפיצה את עטר, היתה נכונה ומדויקת. היה בה רק פגם אחד: היא לא היתה מלאה. באותו הזמן ממש, ביום החמישי בבוקר, ידעו כבר הגורמים הרשמיים במערכת שרות בתי־הסוהר את תוצאות הפעולה של אותה ועדה. הרצל עטר, נאמר ברוח, נקי מכל חשד. ועדת־החקירה, שהורכבה על־ידי החשב הכללי של האוצר, הורתה לפרסם את מסקנותיה, "לאלתר".

לקראת הצהריים התבהרה התמונה במערכת־החדשות של הרדיו, והידיעה שוודרה במלואה. השאלה היא: מי היטעה את הכתבת, ולמה. התשובה לשאלה הזאת תחרוז, ככל הנראה, את גורלו של מלכה.

סוודר לנציב. התלונות נגד עטר התחילו לפני ימים רבים. עטר, הסתבר,

"התגובה שלי היא — אין תגובה." כך אמר, למרות שתוצאות הבדיקה היו כבר בידי שרות בתי־הסוהר. אחר־כך ניסה מיימון להסביר לעטר הנסער את התשובה שלו בכך שהוא ענה רק על שאלה אחת. נשאלתי, טען הנציב, מדוע הוקמה הוועדה על־ידי חשבי־האוצר, וזה באמת לא עניין של הרדיו. זה, אולי, גם מה שחשב מיימון כאשר מלכה הטריח אותו באמצע הלילה.

אולם דובר מישרד־האוצר, יצחק פיינברג, קבע שמישרדו העביר את מסקנות־הוועדה, שטיהרו את עטר, כבר ביום הרביעי בבוקר לשרות בתי־הסוהר. מלכה, אם כן, היה חייב לדעת, 12 שעות אחר־כך, את העובדות. ואם ידע, היה חייב לספר לעיתונאי, השואל אותו, את העובדה המרכזית: שעטר טוהר.

תגובת שימרון מלכה: "אני לא את־יחס לשום שאלה בעניין עטר!"

יונתן שמיאור

שטחים כבושים

עם במצור

סניורה נשאר בודד, יוזמתו

נדחת על־ידי הציבור,

הרואה בה כניעה

כאשר עלו השבוע שתי מכוניותיו של חנא סניורה בלהבות, לא התייצבו לימינו אישים רבים בציבור הפלסטיני. כי בשבועות האחרונים הצליח סניורה, עורך היומן הלאומי אל־פג'ר, להרגיז אנשים רבים, גם בחוגים הקרובים לו. הטענה העיקרית שהוטחה בפי ניו: שהוא פעל על דעת עצמו, שאינו מתייעץ עם איש, שהוא פורץ גדר.

כמו היישוב היהודי בשעתו, מרגיש הציבור הפלסטיני בשטחים הכבושים את עצמו לא רק כ"מדינה בדרך", אלא גם כ"עם במצור". האישום בפריצת־גדר הוא חמור.

כניעה או התחכמות? כאשר הודיע סניורה לפני חודש על החלטתו להקים רשימה פלסטינית בבחירות לעיריית ירושלים, גרם הדבר תחילה למכוכה בשני הצדדים.

בצד היהודי נחלקו הדעות לשת־

יים: ● שוחררי־הסיפוח הכריזו על הצעד כהוכחה לכך שהרצון הלאומי הפלסטיני ני נשבר, וכי הפלסטינים מוכנים עתה לחיות תחת שילטון ישראל — ולא רק בירושלים המסופחת, אלא גם בגדה ובצצועה.

● מתנגדי־הסיפוח הכריזו כי הדבר מצביע על הסכנה הצפויה למדינה, אם מיליון וחצי תושבי השטחים הכבושים יישארו תחת שילטונה. כאחד הימים ישיגו את זכות־הבחירה, ואז ישתלטו על הכנסת, לברם או בעזרת שותפים יהודיים.

מי עורר? בצד הערבי היה הוויכוח מר עוד יותר.

היו שראו בהצעת סניורה טכסיס מחוכם, שבא להבהיל את דעת־הקהל היהודית ולהזהירה מפני הסיפוח. כך גם נתפסת יוזמתו של סניורה, הדוגל, כביכול, בסיפוח השטחים הכבוש שים לישראל.

בשעתו היה סניורה אחד משני הפלסטינים שוכנו באישורו של יאסר ערפאת, כחברי מישלחת ירדנית־פלסטינית לניהול משאומתן עם האמריקאים. כאשר הודיע על החלטתו, היו רבים שהאמינו תחילה כי זכה בבירכת־אש"ף לטכסיס זה. אחר־כך הסתבר כי שני מנהיגים פלסטיניים בכירים מאוד — וזיר ("אבו־ג'יהאד") אליחליל והאני אליחסן, אכן עוררו את סניורה.

אולם הרוב הגדול של הציבור הפלסטיני שלל את יוזמת סניורה, מה גם שהיא התקבלה על־ידי מבלי להודיע על כך מראש לחבריו, ומבלי להתייעץ עימם.

ראו בה כניעה לשילטון, הסכמה לסיפוח ירושלים המיוחדת לישראל, הכשרת הקרקע לכניעה לאומית כל־לית, תקיעת סכין בגב הנוער הלוחם. (המשך בעמוד 8)

הנדון:

האם ראתה אתונו של ראובן את מלאך ה' ובידו חרב

עדות בילעם

רים בימים אלה. היא עוברת על החוק לסדרה.

קורה לחוק זה מה שקרה לחוקים רבים, ש' נחקקו על-ידי פוליטיקאים בלי תמיכה של רעתי הקהל: אי-אפשר להפעיל אותו. הממשלה עצמה מנסה לברוח ממנו. לפניה הברירה: להפעיל את החוק בצורה מגוחכת, או להפעילו בצורה ראס-טית, שתעורר את זעם הציבור עליה, ולא על הנאשמים.

הפוליטיקאים צולעים תמיד אחרי ההתפתחות. הציבור, לסחות בחלקו החשוב, מוכן עתה לדרישה עם אש"ף. הפוליטיקאים המיסכנים אינם יודעים מה לעשות.

לא פחות מעניין תהליך המקביל המתק' דם בתוכי אש"ף. מכיוון שכלי-התיקשורת הישראליים (להוציא שבועון זה) אינם מרווחים ברצינות על המתרחש בגוף חשוב זה, כדאי לחזור על העובדות.

כבר ב-1974 החליטה הנהגת אש"ף בקשט לקיים דרישה עם גורמים ציוניים בישראל. נפ' גשתי או בראשונה עם נציגי אש"ף. כעבור שני ימים החל המגע בין אש"ף ובין גוף ציוני מוצהר, המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני. ב-1983 פירסמה הנהגת אש"ף הודעה משר תפת עם גוף זה, בתום פגישה בתוכם.

אולם כל אותן השנים עדיין רבקה המועצה הלאומית הפלסטינית בנוסחה שהתירה מגעים רק עם "כוחות דמוקרטיים ומתקדמים (בישראל), המתנגדים לתיאוריה ולפראקטיקה של הציור נות".

על כך התנהל ויכוח מר באש"ף. הנושא הזה היווה את אחד מסלעיה מחלוקת העיקריים.

מתנגדי המיפגשים באש"ף, שלא נרתעו ממע' שירצח, היו תמימי-דעים עם מתנגדיהם המיפגשים בישראל: שלמות היקפם המצומצם, יש למיפ' גשים אלה השפעה עמוקה מתחת לפני-השטח. הם עושים חריש עמוק בדעת-הקהל — הן הפ' לסטניג, הן הישראלית.

עכשיו, כמושב הי"ח של המועצה הלאומית הפלסטינית באלג'יר, באפריל 1987, שונתה ה' החלטה.

דווקא במושב זה, שה' מומחים הישר' ראלים הכריזו עליו בעל מושב של הק' צנה וסירוב, הותר לראשונה רישומית מיפגש עם ישראלים ציוניים.

וזהו נוסח ההחלטה: "פיתוח היחסים עם הכור חות הדמוקרטיים בישראל, התומכים במאבק ה' עם הפלסטיני בכיבוש ובהתפשטות הישראלית, והתומכים בזכויות הלאומיות שאינן-ניתנות-ל' עירעור של עמנו, ובכללן הזכות לשיבה, להגדרה עצמית ולכינון מדינתו הבלתי-לתיאורית, והמכירים באש"ף כנציג החוקי הבלעדי של העם הפלס' טיני".

בנוסף זה חשוב מה שהושמט ממנו: הדרישה לשלילת הצינורות.

שתי הפגישות ברומניה ובהונגריה נערכו בח' סות רק"ח. מבחינת אש"ף, זה היה תשלום מס לבטרי-המועצות, שעזרה לתכנן מחדש את שורות אש"ף. אך מצד אש"ף פתוחה לעד הדרך למיפ' גשים עם כל גוף ישראלי המוכן לכך.

מכיוון שהחלטה זו התקבלה יחד עם ההחלטה להשתתף בוועידת-שלום ביני-לאומית כדי לנהל שלום משא-ומתן עם ישראל, ולאומיו מחדש של תוכנית-השלום של ועידת-סאם, ניתן לדרישה כזה גם כיוון חיובי ברור.

כפי שאמר "ראובן", חלה התמתנות בחלק מן הכוחות באש"ף. במקביל חלה גם התמת' נות בחלק גדול של דעת-הקהל בישראל.

מי שאינו רואה זאת, אינו מבין מה מתרחש בישראל באמת. כפי שיכול לומר בילעם מודרני: מה טוב פגישותיכם, אנשי-שלום מישראל ומאש"ף.

שימונו עליידי יאסר ערפאת, אך שלא יהיו אנשי-אש"ף רישמיים". מה ההבדל?

אריאל שרון מוכן לדבר עם ערפאת כדי לתת לו את הגדרה המיזרחית. עזר וייצמן מוכן להיפגש עם ערפאת כדי לדבר על הגדרה המערבית.

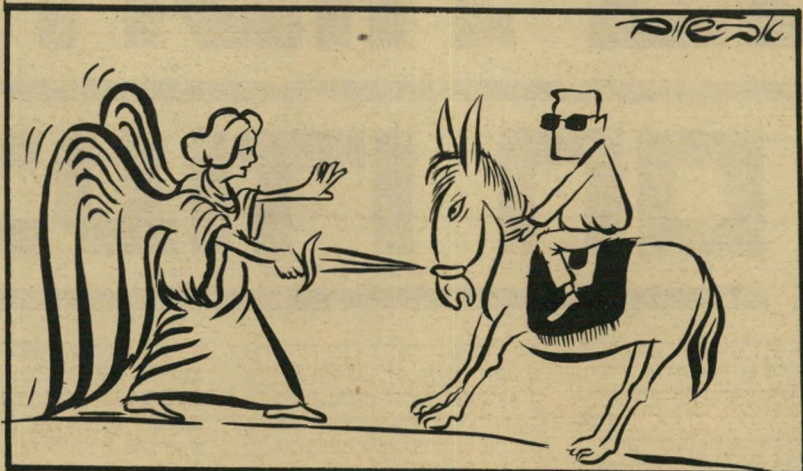
כל אלה, ורבים אחרים, מודים בשיחות פרטיות כי כמוקדם או במאוחר לא יהיה מנוס מן ההירב' רות עם אש"ף. הם מודים גם — עדיין בשיחות פרטיות! — שערך או יש בהחלט מקום ל' "רפולומטיה אורחית", מיפגשים ושיחות שלא ברמה ממשלתית.

בציבור היהודי-מזרחי, שהחוקק תמיד כמי ש' תומך במגמות הלאומיות הקיצוניות ביותר, קמו קבוצות קטנות אך חשובות הדוגלות בהידברות עם אש"ף. גם בימי המוסר נשמעים קולות ראשונים, זהירים, בכיוון זה.

משתפתי המישלחת לרומניה בשנה שעברה, שבו העיד אותו "ראובן", מקבל מימד דרמאטי רק מפני שהנאשמים עצמם חפצים בכך. הממשלה עשתה כל מה שיכלה כדי להצניע מישפט זה, כאילו מדובר על ארבעה שנחפסו בעוון שוטטות בדרום תל-אביב. המישפט נערך בבית-המישפט הנמוך ביותר בעיירה נידחת. פרקליטות המדינה לא שלחה אליו תובע משלה, אלא רק קצינ' מישטרה זוטר. הופצו שמועות שהתביעה תדרוש בסוף הטלת קנס מיערי.

מדוע? הסיבה הנראית-לעין היא שאין הממשלה מ' עוניינת במישפט-ראווה גדול, אשר ימשוך אליו את תשומת-לב העולם ויגרם לזעקת-מחאה בינ' לאומית.

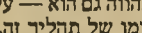
זה נכון. אבל נכון גם שאי-אפשר היה לנקוט עמדה כזאת אילו סערה בארץ

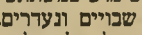
דעת-הקהל, ותבעה לתלות את הבוגרים בצווארם עד צאת נישמתם.

האמת הפשוטה היא שאין דעת-קהל כזאת. היא השתנתה. אין היא מתרגשת עוד למראה המיפגשים עם אש"ף.

לשון אחר: המיפגשים הסכו לגיטיר מיים. לא בעיני החוק, אלא בעיני ה' ציבור.

זהו תהליך ממושך, לא-דרמאטי, ה' מתקדם ברובו מתחת לפני-השטח. אך הוא קובע את האווירה.

עצם חקיקת החוק, האוסר את המיפגשים מכל וכל, מהווה גם הוא — על דרך השלילה — אישור לקיומו של תהליך זה.

כל עוד שררה ההרגשה שהמיפגשים עם אש"ף הם נחלת קבוצה קטנה בשוליים, שאינה משפיעה על דעת-הקהל, לא היתה הממשלה מוטרדת. פה ושם גם נעשה שימוש במשתתפי-הפגישות כדי לפעול לטובת שבויים ונעדרים. (כפי שהעיד אותו "ראובן", היה לי חלק כלשהו בכך.)

רק כאשר הסתבר לממשלה (ממשלת האחדות הלאומית, בראשות פרס?) כי המיפגשים האלה חורשים חריש עמוק בדעת-הקהל, נולדה היוזמה לאותו חוק' תועבה, שנחקק סופית באוגוסט 1986.

עד לאותו חקיקה, כל מיפגש עם אנשי-אש"ף היה אסור, אלא אם כן היתה לו סיבה סבירה (דרישה לקידום שלום), והוכח שאין יש כוונה לפגוע בכיטוחן המדינה. החוק החדש היה על כן דרוש אך ורק כדי לאסור מיפגשים לקידום ה' שלום, שלא היתה בהם שום כוונה לפגוע בכי' טחון.

במישפט הנוכחי, ובמישפטים הצפויים, יצטרך בית-המישפט העליון להחליט בסופו של דבר אם יש בסיס חוקי לחקיקה זו. האם ניתן ליצור עבירה פלילית, כשאין כוונה פלילית? האם יש בסיס חוקי לקיום "מצב חירום", שהוכרו עליו עוד ב' 1949 ושמועלם לא נשקל מחדש? האם יש ביסוס חוקי להכרזה משנת 1980 על אש"ף כזר, בלי כל הכוונה בין אירגוניו, כעל אירגון-טרור?

מבחינה מוסרית כבר הוכרע הדבר בבטחון. כאשר החוק הזה — חוק בעל משמעות כזאת! — נתקבל ברוב זעום. רבים וטובים הצביעו נגד ההחלטה הצינית של מיפלגותיהם, שקשרו את ההצבעה עבור חוק-ה' עבה זה בהצבעה עבור חוק מגוחך נגד הגיוענות. מבחינת דעת-הקהל, מוכרעים הרב'

דעת-הקהל, ותבעה לתלות את הבוגרים בצווארם עד צאת נישמתם.

האמת הפשוטה היא שאין דעת-קהל כזאת. היא השתנתה. אין היא מתרגשת עוד למראה המיפגשים עם אש"ף.

לשון אחר: המיפגשים הסכו לגיטיר מיים. לא בעיני החוק, אלא בעיני ה' ציבור.

יחס לאש"ף הולך ומשתנה בארץ. וזהו עובדה.

גורמים לכך, לדעתי, כמה וכמה תהליכים. חלק הולך וגדל של הציבור האיני' טליגנטי מתחיל להבין כי לא יתכן שלום בלי העם הפלסטיני, וכי לא יהיה שלום עם העם הפלסטיני בלי אש"ף.

כשאמרנו זאת לפני 20 שנה, מעל עמודי ה' עולם הזה, בכנסת ומעל כל בימה רמה, היה קר' לנו כקול קורא במידבר. היינו, במיקרה הטוב ביותר, כתימהוניים.

אבל הזמן עשה את שלו. אש"ף הוכרז כמת ונקבר, קם לתחייה, נקבר שוב, קם שוב לתחייה, וחוזר חלילה. הוא גורש מבירות, במחיר גבוה של דם, וחוזר. הוא התפלג. והתאחד מחדש.

מי שאינו פוליטיקאי מיקצועי ואינו סתום לגמרי מתחיל להבין כי תופעה זו אינה יכולה להיות מיקרית. אם הפלסטינים אינם נעלמים, ואם אש"ף אינו נעלם, משמע שיש כוזה הגיון. ואם יש כוזה הגיון, אין ברירה אלא להתחשב בו.

יתכן כי הפיגועים המתמשכים מחזקים הכרה זו. אין עוד איש-ביטחון רציני אחד בארץ המת' יימר לטעון שאפשר לשים להם קץ, מבלי שיהיה פיתרון פוליטי. רוב הפיגועים האלה נעשים כיום באופן ספונטאני ופרטיזאני, פרי יוזמה מקומית ומיקרית. אם רוצים לשים להם קץ, יהיה צורך להפעיל את הגוף היחיד שיש לו היכולת לעצור בעד אנשים אלה. לכל הדעות, זהו אש"ף.

גם הריכוזים על ועידה בינלאומית וחתימתו הבלתי-נלאית של שימפון פרס למשא-ומתן ער' שים את שלהם. כמה זמן אפשר לרוץ אחרי חוסיין המלך? ברור לכל כי המלך לא יוזה בלי אש"ף. גם פרס מציע לשתף במישלחת הערבית אנשים

מ' אז שיצא בילעם כדבעור על אתונו לק' לל את בני-ישראל, והתפעל מאוהלי יעקב, לא נמצא לו יורש כה ראוי כמו "ראובן".

אמנם, שמו האמיתי אינו ראובן, והאתון שעליו הוא רוכב הוא כסא של השב"כ.

"ראובן" נקרא עליידי התביעה להעיד במיש' פט הפלילי נגד ארבעה ממשתתפי המיפגש עם אש"ף ברומניה, בשנה שעברה.

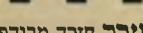
בתשובה לשאלות הסניגורים, אמנון ויכרני ואביגדור פלדמן, אמר השב"כ כי אש"ף אינו רק גוף צבאי, אלא גם גוף מרני. בגוף הזה חלה התמתנות רבה בשנים האחרונות. הפגישות עם אישים מישראל תרמו לתהליך זה של התמתנות באש"ף.

אחרי עדות זו לא נותר אלא להעניק עיטורים לכל אותם ישראלים שנפגשו בעבר עם ראשי אש"ף. מי יודע כמה חיי-אדם הצילו? מי יודע מה גורל תרומתם לתהליך-השלום, לכשיבוא?

לשווא ניסה השב"כ ("דובר משרד ראש' הממשלה") להכחיש שהאיש אמר מה שאמר. דווקא הנוסח המתוקן שסופק עליידי הדובר מאשר את הדברים.

יתכן שאחרי פרשת-האוטובוס ופרשת-נאפסו אין אנשי-השב"כ מוכנים עוד לשקר בבתי' המישפט על-יפי פקודה. "ברשות ובסמכות". אם כן, תבוא עליהם הברכה.

אך יש גם רקע אחר לעדות זו: יותר ויותר קשה לשלול את הלגיטימיות של הדרישה עם אש"ף.

בשבוע שעבר חזרה מבורשט עוד מיש' לחת שנפגשה עם אנשי-אש"ף.

זה לא היה מיפגש חשוב במיוחד, ולא היו לו תוצאות מוחשיות מרשימות במיוחד.

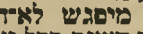
אומנם, מהצד הפלסטיני באו שני שרים (חברי הוועידה-הפועל של אש"ף) וכמה חברי-פרלמנט (המועצה הלאומית הפלסטינית), יחד עם פקידים בכירים ממשרד הו"ר (שתפקידו מקביל לזה של נשיא ו/או ראש-ממשלה).

אך מהצד הישראלי בא רק ח"כ אחד, יהודי שנבחר בקולות ערביים, שאין לו אף מאה כר' חרים שכונות, ושאותה ושכמותה הוא מתיימר לייצג. צרלי ביטון הוא איש חביב, אבל מבחינה פוליטית אינו אלא המצאה של רק"ח.

יחד עימו באו כ-20 יהודים טובים. כשחזרו ארצה, לא טרח אש"ף לשאול אותם לדעתם על האירוע. הם היו סטאטיסטים לעבודתיים. מה שנקרא באנגלית Fellow travellers. לקוחות של רק"ח-תורס.

במיפגש חזרו שני הצדדים על הדברים הידור' עים. בתום המיפגש לא פורסמה הודעה משותפת. צרלי אמר מה שאמר, וצרלי גם הודיע שהפלס' טינים הסכימו עימו.

בסך-הכל, מיפגש לא-הכי-מרשים. אבל הוא היה חשוב בכל זאת. אין הוא חשוב בלבד בגלל מה שקרה, אלא בגלל מה שלא קרה.

א קר' כמה דברים. לא נערך לינץ' לחוזרים. הארץ לא מלאה זעקות. החוזרים לא הושלכו לצינוק עם בואם. בכלל, איש לא התרגש.

כאשר נפגשתי בפעם הראשונה עם יאסר ערפאת, שמעתי עוד בדרך ארצה את הדרישה של חציית-רסר שרים ווא"כים להעמיד אותי לדין על כגידה בעיתות-מלחמה, שפע שעליו מוטל עדיין עונש-מוות. כעבור שנתיים, כאשר חזרתי עם חבריי מפגישה עם ערפאת בתוכם, קיבל אותנו בנמל-התעופה אספסוף של לינץ', והמיש' טרה עמדה מנגד. גם כאשר חזרה המישלחת מרומניה, בשנה שעברה, עדיין ערכו לה בריוני' כהנא ודומיהם קבלת-פנים אלימה.

הפעם — לא בלום. כמה מחאות חלושות ומשועממות. הזמנה של הח"כ לחקירה חסרת-ערך, מכיוון שיש לו בעניין זה חסינות מוחלטת. אחר-כך עוד כמה הזמנות לחקירה. וזהו זה.

גם מישפטם של ארבעה (רק ארבעה מתוך 21)

במדינה

(המשך מעמוד 6)

כעבור כמה ימים הסתייג אש"ף רשמית מן היוזמה. סניורה נשאר מבודד.

"בירת פלסטין" לפני שנה הרגו חברי החזית העממית לשיחרור פלסטין, אירגונו של ג'ורג' חבש, את ט"אפר אל-מצרי, שהסכים להתמנות מטעם שלטונות הכיבוש כראש עיריית שכם.

אז סערו הרוחות, וקונסנזוס לאומי מרשים גינה את המעשה. המוני שכם הלכו אחרי ארגונו של הקורבן, הנגיפס דגלים לאומיים פלסטיניים ואת דיוקנו של יאסר ערפאת.

אולם אז היה חבש מחוץ למוסדות אש"ף, ורצח אל-מצרי נראה כהתקפה על ערפאת עצמו.

הפעם המצב שונה. חבש והחזית שלו חזרו למוסדות אש"ף. ערפאת לא הגן על סניורה. הציבור, שתמך בצעדו של אל-מצרי, אינו תומך בצעדו של סניורה. הוא הסכים לסיסמה שציירו שורפי-המכונית, בשם החזית, על קיר הבית: "ירושלים בירת פלסטין".

לכוות אצבעות. האם יתמיד סניורה כיוזמתו במצב זה?

מי שמשחק באש צריך לרעת שהוא יכול לכוות את אצבעותיו, אמר השבוע, בהתכוונו לעצמו. אך ספק אם יוכל לנקוט יוזמה מדינית עצמאית, כלי תמיכה ציבורית.

סניורה הוא איש עשיר, בעל בית-מירקחת גדול ועסקים אחרים. יש לו מישפחה בקליפורניה, שהזמינה אותו להשתקע שם. אם יחליט סופית כי גישתו נרחבת על-ידי הציבור הירושלמי, יתכן שייסיק מסקנה אישית.

הוא עצמו משוכנע שהוא משרת את עמו, ופועל כרוח המטרות הלאומיות. הוא מבטא את ההרגשה ההולכת ומתפשטת בגדה, שעל הפלסטינים בשטחים הכבושים לקחת חלק פעיל יותר במאבק על גורלם. אך נראה כי טעה בהערכת יחסו של הציבור אל רעיונו.

הסדרות

ההפטר המוצלח

ההסתדרות נוצחה במאבק מישפטי — והמפלגה עשויה להציל אותה מאימת סדרצית האיגורים החוששיים

את אמצעי-התיקונות העסיקו הש"כ בע השביתות במשק. אבל ראשי ההסתדרות חשבו רק על דבר אחר: על הס' כנה כי רבע מחברי ההסתדרות יקומו, כאיש אחד, יפרשו ויקימו לעצמם פדרציה עצמאית של איגורים מיקצור עיים.

אפשרות זו, שהיא חלום הבלהות של ישראל קיסר, היא משאת-נפשו מזה זמן רב של יצחק רו, מוכ"ל הס' תדרות מהנדסים. רו מתואם עם ארבי עה איגורים מיקצועיים בהסתדרות, ועם עוד ארבעה אירגונים עצמאיים, והשבוע נראה היה כי לא ניתן לעצור בו.

קרן-האור היחידה האירה לראשי ההסתדרות ממקור מפתיע: הם הפסידו בעירעור בבית-הדין העליון, והפיסו זה, באופן פראדוקסאלי, עשוי להי צילם כעשוי מהסכנה.

יוסף תרשל והמאטאטא. וזהו סיפורו של המישפט: לפני ארבע שנים החליטה ועדת הביקורת של ההסתדרות להדיח מתפקידו את מוכיח מחוז תל-אביב של הס' תדרות המח"ר (האקדמאים במדעיה-הבריהורח), בטענה של שימוש לא נאות בכספי קרן-ההשתלמות. היה זה שלושה ימים לפני ועידת-המח"ר, שבה היו לו סיכויים מצויינים להיבחר כמו"כ.

האיש, לוציאן טאובמן, ניהל מאבק מישפטי, ביקש צווי-מניעה, והדיון הס' גלגל משופט לשופט. השופט דאז יוסף חריש אמר את דעתו באחד הדיונים: (המשך בעמוד 10)

ציון נפיר העולם הזה

ברזל (עם פרקליטו רם כספי) בדרך לבית-המשפט: אם בארזים נפלה שלהבת ללהקות בברזל

בעודו חם

בראשונה במישטרה תחת אזהרה. הוא שכר מייד את שרותיו של עורך-הדין רם כספי, בנו של מיכה, שאצלו עשה ברזל את צעדיו הראשונים במיקצוע. מספרים שברזל לא חשש לרגע שהדברים יגיעו עד כדי מישפט. הוא היה בטוח שהחקירה תסתיים בקול ענות-חלושה. אבל מייד עם תחילת החקירה הוא סיפר על-ידי לשותפו הבכיר, חיים צדוק, באותו הרגע החליט צדוק לפרק את המישטר. מספרים שהוא הורעז.

חלוקת המישטר עמדה להיות כך שברזל יעזוב, יחד עם שתי בנותיו וחנתניו. צדוק יישאר יחד עם חנתנו, עורך-הדין מרדכי סלע, אחיו של אביאם סלע, ושותף ותיק אחר, חיים שטרסקס.

כאשר נודע על חלוקת מישטר צדוק ברזל, התחילו עורכי-דין רבים ללוש עין אל הקליינטים השמנים של המישטר. היו תיקונות שחלק מהקליינטים יחפשו להם עורכי-דין חדשים. עורכי-דין אחרים גם חששו שיש בנתק שחל במישטר צדוק ברזל משהו מעבר למריבת-שותפים רגילה. אבל איש לא ידע במה מדובר.

כולם

ידידים

ירסה אחת מספרת כי למרות שנעשה "שימוע" בעניינו של ברזל, וגם הוא וגם רמי כספי הופיעו לפני יונה בלטמן, פרקליט-המדינה, וטענו את טענותיהם, לא נידון העניין לעד מק. הטוענים כך אומרים, שהיועץ את מישפט, יוסף חריש, סירב לשמוע את העניין בעצמו, מיכונן שהוא חבר של ברזל. גם בלטמן חשב שלא כדאי לו להכניס את ראשו לעניין זה, ולכן השאיר את העניין לפסיקת בית-המשפט. זוהי גירסת חבריו של ברזל, המנסים להסביר כי למרות שהעניין עבר את המסגרת של פרקליט המדינה, אין בכל זאת כל ראיות לגניבה ממשיית על-ידי ברזל.

אבל מחוגים יורעי דבר נודע כי המישטרה בטוחה מאוד בעצמה בעניין זה. צוות החקירה משוכנע שיש חומר ראיות כבר מאז, גם בעבירה של גניבה ממשיית על-ידי ברזל.

מישהו חשב ברצינות שיעצרו את ברזל עד תום הליכים? רק תמימים יכולים לחשוב זאת! אמר עורך-דין, ששמע על שיחרורו בערכות של הנאשם החשוב. "טוב מאוד שלא עצרו את תו עד תום ההליכים. אך חבל שלא נהגו כך כלפי שאר נאשמי הצווארון הלבן".

אילנה אלון

פניות הכלכליות שייתן להם ייצוג כזה. מישטר צדוק את ברזל הפך לאחר המישטרים הגדולים והעשירים בתל-אביב.

במשך הזמן הצטרפו למישטר שתי בנותיו של ברזל, שלמדו מישפטים, וגם בעליהן, שהם עורכי-דין.

לפני שנה עוד לא חשדה המישטרה כלל בברזל בפרשת בנק צפון-אמריקה. הוא אומנם נחקר, כפי שנחקרו עשרות אנשים שהיו קשורים בעסקאות הנבק, אבל מעולם לא נחקר תחת אזהרה, כחשוד, אלא כעד בלבד. המיפנה חל אחרי מישפטו של משה שטרן, מנהל סניף-הבנק בירושלים. שטרן עשה לפני שנה עסקת-טיעון, ונידון לשבע שנות-מאסר.

אחרי עסקת-הטיעון שלו קיבל התיק מומנטום עצום. הרסה מונטה, שהיתה נאשמת גם היא, רצתה לזכות בעסקת-טיעון משלה. לשם כך נאלצה לתת למישטרה חומר על חשודים אחרים.

לפני ארבעה חודשים נחקר ברזל

ברזל היה עורך-דין טרי, שהחזיק בר-שיון רק מזה שנתיים, חל פירוד במיש-רם כספי. צדוק החליט לעזוב את הד-מישרד ולהקים מישטר עצמאי. הוא לי-קח איתו כמה עורכי-דין ממישרד כספי.

מספרים שברזל לא היה בחירתו הראשונה של צדוק. צדוק רצה דווקא בעורך-דין אחר, ששהה באותו זמן באנ-גליה, לצורך לימודים. עורך-הדין הא-חר התממה, וכך הגיע ברזל למישטר צדוק.

מכספי

לכספי

לא עבר זמן רב וצדוק התמנה כשר בממשלת-מפא"י, והמשיך בכך לסירוגין במשך שנים רבות. ברזל מצא את עצמו בראש המישטר. חברות גדולות ומפעלים רבים רצו להיות מייצגים על-ידי משרד עורכי-דין שבראשו עמד שר בממשלה. הם חשבו על הקשרים הפוליטיים והעדי-

ש מעט מאוד שימחה לאירו של עורך-הדין שמואל ברזל. אולי מפני שלא היה מעורב כל-ידי בקהילת עור-כייהדין. הוא לא הופיע בבתי-משפט ולא התחזק בפוליטיקאים. אומרים ש-הוא אוהב למשור כחוטם מרחוק, ולא להיחשף בעצמו. ברזל הוא עורך-דין של עסקים גדולים, של פירוקים, חושים ובורריות. עורך-דין של הרבה כסף.

כיצד הגיע ילדי-ירושלים הצנוע למעמד כלכלי כזה?

רבים תמחו כיצד הגיע לכך הצעיר הממושקף, שלא התבלט באוניברסי-טה.

הוא התחיל כצעיר דלי-אמצעים, שהתגייס לצה"ל במלחמת-העצמאות והלך להכשרה ולקיבוץ. את לימודיו באוניברסיטה מימן על-ידי עבודתו כי-קצין בכנסת. הוא נשא לאשה תלמידה מאותו המחזור בפקולטה-למישפטים, אבל אשתו אינה עוסקת במיקצוע.

את ההתמחות עשה במישטרו של עורך-הדין מיכה כספי בתל-אביב, שם עבד אז גם חיים צדוק. ב-1968, כאשר

את האחרים פשוט לא תפסו

הבנק, הוא חתם על עסקות שונות והיה שותף להחלטות שונות. וקשה היה לו לצאת מהעניינים, כאשר זה התחיל להסתבך.

אני מקווה ומאמין שלי זה לא היה קורה. אבל אני מבין שמישרדים גדולים אחרים הסתבכו גם הם סביב פרשה זו ופרשות אחרות מאותה תקופה נלוזה. אפילו בבנק צפון-אמריקה היו עוד עורכי-דין שאני לא רוצה לנקוב בשמם.

צריך להבין שעבריינים התגלו רק במיקרים שבהם חקרה המישטרה. כלומר במיקרים של פשיטות-רגל, כאשר מינו מפרקים או כונסי-נכ-סים. כאשר מתחילים לחטט והמישטרה נכנסת לעניין. מגלים את הליכלוך. אבל יש הרבה מיקרים אחרים, שבהם החברות לא הגיעו לפשיטת-רגל, לא נחקרו, ולכן גם לא התגלו העבירות שנעשו בהן באותה תקופה. אני בטוח שיש רשימה ארוכה של עורכי-דין בדרגה של ברזל, שהסתבכו בדברים דומים בחברות אחרות, שאיש לא יודע עליהם.

אני לא מתרשם שברזל גנב. אני חושב שהוא נקלע לתוך מערכת חולה מאוד, ומכיוון שהיה במרכז העניינים, נפל קורבן.

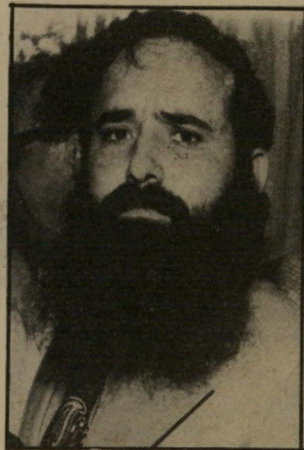
עורך-דין ידוע, מבין חבריו של שמואל ברזל, העוסק גם הוא בעניינים דומים, הסביר להעולם הזה כיצד ומדוע הסתבך ברזל.

ואלה דבריו: באותו הזמן עצמו, שבו הופיע ברזל כעורך-הדין של בנק דיסקונט לפני ועדת-החקירה של בייסקי, שעסקה בוויסות מניות הבנקים, עשה ברזל פעולות שונות בבנק צפון-אמריקה, שהיו בניגוד לחוקי-הוויסות. יתכן שעשה עבירות נוספות, ואולי אף גנב כסף מהבנק, כפי שמאשימים אותו. אבל אני מבין אותו. הוא לא היה היחיד. הוא היה קורבן של השיטה הפוליטית, שנתנה באותה תקופה יד-לכלכלה הנכונה, כלכלה מופקרת, שבה אנשים עשו ככל העולה על רוחם. תקופה שבה רמאים עשו הרבה כסף, ואחרים נחרו אחריהם. אותה אווירה שיצרה את דויד בלאס, פיט, עיסקות-הקרקעות בגדה, היא שיצרה גם את מר-שת בנק צפון-אמריקה.

צריך להבין שברזל היה גם יועץ מישפטי של הבנק וגם חבר-הדיקטטוריון שלו. והוא לא יכול היה להגיד לבנק יום אחד: "גמרנו. אנחנו נפרדים". היה לו מישטר שחלק גדול ממנו עסק בעיסקי

ציון צפיר. העולם הזה.

הנשיא לשעבר של הבורסה הקטנה נמלט

נשיא לשעבר מוניץ איך יצא

הנשיא לשעבר של בורסת ההל"ר מים הקטנה, בן-ציון מוניץ, מבוקש על-ידי יהלומנים אחרים בבורסה, של הוא חייב כמה מיליוני דולרים. לפני חודש ביקר בישראל וקיבל מידע לומנים שוב חבילות למכירה ונעלם. כמה יהלומנים שהוציאו נגדו צו-ערי כובי-ציאה, אינם מבינים כיצד יצא את הארץ.

מוניץ גם היה שותף בעסקי-מס' עדות עם מוזי גבע, שרכש את מיסעדת-הבית ברזנגוף פינת ירמיהו, ואת דולפין בכריה פינת שלום-עליכם. השותפות הסתיימה ב-סיכסוך.

בעבר היה מוניץ מעורב בעסקי-יהלומים בכפופטסטאנה, מדינת-החטות של רוס-אפריקה.

ליהלומן החרי מוניץ אין כל קשר לאיש-היטארו, הנושא את אותו השם.

נאמן מסרב לחשוף רמאים

המפרק של אהליבה וגל, שהוציאו כמדימה 800 מישפחות שמונה מיליון דולר, פנה לשופט המחוזי ישי לויט כדי שיצווה על עורכי-הדין יעקב נאמן לשתף פעולה עם המפרק, ולמסור את כל המידע שבדיו על זהות בעלי החברות הללו. השופט לוי רחה את ההחלטה אחרי קבלת תגובה של נאמן. קודם לכן סירב נאמן לבקר את המפרק, עורכי-הדין משה זינגר, למסור מיהם בעלי החברות.

ב-1982 הוקמה חברה ליברית בשם אהליבה, ועוד חברה ירדנית בשם זה, שפעלו במכירת-קרקעות מעבר לקו הירוק. כל הכספים שקיבלו מקוניי המיגרשים הופקדו מעבר לקו הירוק, בבנק לאומי בקלקליה. כל החוזים נחתמו אף מחוץ לגבולות ישראל. באחרונה התגלה כי הקרקעות סופו קו במימיה על-ידי אחד מן עורכי-הדין, הורשע במכירת קרקעות לאלו לחברות ישראליות. 800 המישפחות שרוממו מנסות מזה שנים לברר מה אירע לכסף, ורק באחרונה, כאשר מתה עורכי-הדין זינגר כמפרק, נעשים צעדים לאיתור הכסף. זינגר גם פנה לבנק לאומי, ודרש שימסור לו מה אירע לכספים שהופקדו בחשבונות אהליבה.

מינוי המפרק בא לאחר שהתברר למרומים כי לא ניתן להגיש בישראל תביעה נגד החברות, אלא רק בליבריה. מסתבר כי החברות קיבלו יעוץ מישפטי מעולה, שאיפשר להם לברוח עם הכסף, מבלי שיש אפשרות להגיש נגדן תביעה בישראל. משרד עורכי-הדין שהקימו את החברות ושיעצו להן היה משרד יעקב נאמן. הנציגים של בעלי החברות בישראל היו יהלומנים צאצא-ליאור חיים-סינק אמנון בביוף ואברהם סלוק.

סער אינו מעורב

מוזיב סער מבקש לציין כי פרש לפני יותר משנה מחברת גייקיי, ומשום כך אין כל קשר עם הפרשה שהוכרה כמזרחי זה לפני שבוע.

מע"ם ומס-הכנסה: החיגר והפיסח

נציב מס-הכנסה, יאיר רבינוביץ, אמר בכינוס רופאי-שיניים בשבוע שעבר כי המע"ם הוא סיפור של הצלחה, וכי הצלחתו נובעת מכך שכל אחד חייב בו. הוא אמר כי כיום גובה המע"ם שלושה מיליארד דולר בשנה, לעומת גבייה של שישה מיליארד דולר בלבד מס-הכנסה. כאשר ראשי מס-ההכנסה ומע"ם משבחים זה את זה, הדבר מעורר תמיהה. דוח פנימי של מע"ם מצא כי יותר מ-70% מכלל העצמאיים מרמים בהצהרות-מע"ם שלהם, ומצהירים על הכנסות זעומות בצורה מצ' חיקה. השוואה העלתה כי הגבייה הריאלית של מע"ם, בשנתו הראשונה, לפני 12 שנים, היתה גבוהה יותר מאשר כיום! המסקנה היא כי המע"ם הוא סיפור של כישלון ולא סיפור של הצלחה. דברי רבינוביץ עצמו מהווים ראיה נוספת לכך: המע"ם מהווה 15% מההכנסה. היינו, אם גבו אשתקד שלושה מיליארד דולר מע"ם, הרי שכלל ההכנסה שהצהירו עליה לצורכי מע"ם היתה 20 מיליארד דולר. כמה מס-הכנסה היה צריך לשלם מהכנסה כזו! אם התשלום בפועל הוא שישה מיליארד דולר, הרי שמשלמים רק 30% מס על ההכנסה. במקום ה-60% הקבועים בחוק. כך שלפי נתוני רבינוביץ עצמו הוא גובה מחצית ממה שהוא צריך לגבות!

מנדלבאום בעיסקי מימון

נגיד בנק ישראל לשעבר הר"ר משה מנדלבאום, התמנה כיושב-ראש של מועצת-המנהלים של חברת מילתל (מילאנר-לאבי). מנדלבאום חברה הוא אריה גולדשטיין, לשעבר עוזרו של השר יגאל הורביץ, ואחרי-כך מנהל בחברה למימון-תעשיית. מילתל מייצגת בישראל את ק' בוצת-המימון האיטלקית פרנמה, הערסקת ברכישת שיטרי-ציוד של מיפ-עלית-עשיה ישראלים ומימון עיס-קוחי-ציוד.

הבנייה משה'ב, יצחק יגר, לדעתו החששות מופרזים, ונוסף לכך הוא חר תר להקטנת מישקל ענפי-הבנייה בי עיסקיה-בנק, הוא חותר לכך שהיפק האשראי-לבנייה לא יעבור על 7% מכ' לל האשראי. הוא מדרבן את הכפופים לו לחזור לענפי-סיווד כמו חשמל, תד' בורה, תיקשורות. למנהלי הסניפים וד'

מנכ"ל צבינרי סירבו להורביץ

מחוזות, שסמכויותיהם הוגדלו, הוא קור רא לשיפור איכות-האשראי. צבינרי רוצה להחזיר את המיזרחי לעיסקי בנקאות טהורה, ולצאת מכל מה שאינו פיננסיים. לכן נמכרה עתה חברת-ההשקעות פמה, נמכרה חברת-הביטוח איתן, והבנק ימשיך לצאת מעסקים לא-בנקאיים.

בנק טפרחות, שבשליטת בנק הד' מיזרחי, יהפוך לבנק המממן עיסקי-בניה בשיטה האמריקאית, ולא יהיה רק בנק-לימכנס-תאות. הבנק ייוון פרויקט-טים וייכנס לליווי פיננסי שלהם. לי-עומת זאת יצא הבנק מעיסקי בתי-הא-בות, שנכנס אליהם בעבר.

בעיסקיה-ח'ול יסגרו את הסניף ב' וורלד טרייד סנטר, וישימו את הדגש על בנק העוסק בעסקים, ולא בקימער-נאות.

צבינרי: לאט אבל בטוח

סיסמתו של המנכ"ל החדש של בנק המיזרחי, מיכאל צבינרי, היא "לאט אבל בטוח". כמי שצמח מהמחלקה המימנית, אין הוא מתבייש לומר כי מי נשכחו ברותחין, נזר בקרים. הבנק עבר בעשור האחרון תקופת, התרחבות וגידול מרהיב, שחפפה את המתרחש במשק.

למנכ"ל הפרש, אהרון מאיר, זכויות רבות לאי-ישיעור בהבאת הבנק למצבו כיום — הבנק הרביעי בגודלו. מאיר, אומר צבינרי, לקח בנקון קטן, ועשה אותו לבנק של משק. אולם כיום השתנו התנאים במדינה, ויש להתאים את הבנק למשק. כיום העיקר הוא לשמור על הקיים ולבססו ולכן חותר צבינרי.

עם כל הקשיים שיש למי שצמח בתוך המערכת, הוא הפך את כל הצמר רת של הבנק, והביא פנים חדשות. "לצדיק בינו, שבא מבחוץ, קל לקצץ. אני פוגע בחברים לעבודה, אבל אין ברירה".

בראש מערד-האשראי הוצב אדם ביקורתי ושמרן יותר, דב ברני-שמיין, שהיה קודם לכן מנהל המחלקה הכלכלית, כדי לחזקו. הוקמה וע' רת-אשראי מבין חברי-הדירקטוריון, בראשות גורי מלצר, אלי אורנגר, שהיה במשך שנים רבות אחראי על הד' פסיכ, הפך לאחראי על האקטיב, ויצ' חק דובן, שהיה שנים רבות בראש הד' אקטיב, קיבל את הפסיכ, על עסקות-ח'ול הוצב אדם חדש, דויד בלומד-ברג.

במקביל התחילו להכין תוכנית-פרישה-מוקדמת לפנסיה לבכירים, כדי לאפשר להורים דם צעיר למערכת.

מדיניות-האשראי כיום היא שאין להגדיל אשראי ללא ביטחונות. הדבר גורם להקטנת היקף-העסקים של הד' בנק ועזיבת לקוחות, אך משאיר את הטובים. כך, למשל, סירב הבנק בשעתו לממן לבני יגאל הורביץ את כרישת הספקה, והם פנו לבלל, שנעתר. בנק המיזרחי הצליח בשלוש השנים האחרונות שלא להינזק בהתמור-טטיות שפגעו בכל יתר הבנקים. זאת בעיקר תודות לאהרון מאיר, אך גם תר' רות לצבינרי, מאז החליף את מאיר. צבינרי ער לתלונות קבלנים, כי הם חוששים לעבור עם בנק שיו"ר מועצת-המנהלים שלו הוא גם מנכ"ל חברת-

- ינואר 1987: גויברגר הודיע ב' בתי-מימשי-פדראלי באשמת-שוחד.
- נגדור ארבעה חודשים נפתחת חקירה נגד מיז.
- אפריל 1987: כרמו נמסרת לכר' נסינכסים.

במדיוה

(המשך מעמוד 8)

אם תזכה כתביעה, אני אכלע מטא-טא".

התובע זכה אצל שופט אחר, חריש לא כלע מטאטא, אבל ההסדרות לא החזירה את טאובמן לתפקידו. היא עירערה לבית-המישפט העליון. הש' בוע, אחרי הליכים שנמשכו שלוש שנים, נרחה העירעור, והוכרע סופית: על טאובמן לחזור לתפקידו.

כשיצאו טאובמן ופרקליטו, אמנן זיכרונ'י, מבית-המישפט, לא רק הם היו מרוצים. גם בלישכת המזכ"ל ההסדרות וגם בלישכת מזכ"ל מילגת הע' בודה נשמו לרווחת: הנה, סוף-סוף, הופיע האיש העשוי להציל את ההס' תדרות מהתמוטטות.

כי טאובמן עשוי לשבש את כל חשבונותיו של רו.

העסקנים שהשתלטו על המח'ד לפני ארבע שנים, אחרי הדחתו האדמר גיטסרטיבית של טאובמן, הפכו במשך הזמן לראשי התומכים ברו. הם מתר אמים עימו בכל, והם שהבטיחו לו עורף מיספרי אדיר: לפחות 30 אלף חברים, ועוד בני-מישפחותיהם.

המח'רניקים אינם איגוד חזק, לחב' ריו יש תדמית ירודה של פקידים, שכרם נמוך בהרבה מזה של המנהגים. אבל רו זקוק להם כטוראים בפרדציה החדשה. בלעדיהם תאבד הפרישה הג' מתוכננת את המימד המיספרי המדהים שלה.

וטאובמן אכן כבר הודיע, כי בכל מיקרה הוא לא יילך עם רו, אלא יישאר בהסדרות, כחבר נאמן במילגת הע' בודה.

לא סולידריות. מעבר לחישובי החישובים של הפרשנים, בולטת בפי רשה זו עובדה אחת מכרעת: העסקנים שולטים בזירה שילטון ללא מצרים. רק זהותו האישית וגחמותיו של עסקן זה או אחר קובעים כיצד ינהגו עשרות אלפי עובדים.

הרוגמה הפולנית של סולידריות, לפיה העובדים לוקחים את ענייניהם לידיהם ומכריעים בהם כאופן דמוקרטי, טרם נשמעה בארץ. ועובדה זו היא-היא מקור עוצמתה האמיתית של ההסתדרות — האיגוד המחור, המתיימר לייצג את ענייני הד' עובדים, כשבכרעת הוא מעביר הג' דול במדינה.

ספרים

כלא מחיר

מה ההבדל בין ספרים עתיקים לספרים ישנים? בשבועיה-הספר לא הציגו אותם

בימי שבועיה-הספר, כשהכל מסתערים על דוכני וחניות הספרים, קיים מיספר מועט של סוחרים-ספרים שהיטריית הקניה ההמונית אינה מ' עניינם. הסחורה הנמכרת בחניותיהם היא ענף מיוחד בשוק הספרים, ולכן אין לשבועיה-הספר כל משמעות לגבי-הם. אלה הם סוחרים הספרים העתיקים והישנים.

ספרים עתיקים הם בררר כלל ספ' רים שהורפסו בין שנת 1455, שבה הורפס התנ"ך של גוטנברג, הספר המורפס הראשון, ועד לשלהי המאה ה' 18. אלו ספרים יקרי-ערך וגם מחיריהם מרקייע שחקים. דף מתוך התנ"ך של גוטנברג נמכר בשנת 1978 במכירה פומבית בכרייוריק ב-6000 דולר.

ספרים ישנים הם אותם שהורפסו לאחר תקופה זו. יש ביניהם אחרים ש' מהדורותם הראשונה אולה מהשוק וק' שה להשיגם. רוגמה: לפני הוצאתו המ' חודשת של הרומאן חיי נישואים של רוד פוגל, שילם הקונה עבור עותק מהמהדורה היחידה שהוצאה קודם לכן, בשנת 1930, 200 שקל חדש. גם תרג' מו של שאול טשרניחובסקי לאלילי-אראה ואודיסיה של הומרוס — תרגום שיצא, אגב, בימים אלה במהדורה חד' שה — קשה להשגה במהדורות היש' נה, ולכן היה מחירו גבוה במיוחד.

בקטגוריית הספרים העתיקים נחש' (המשך בעמוד 44)

ח"כ איזבל בכרם נבות

באחרון של שתיים יצא וילסון, ונתקל בפרס. הישראלי שאל את הבריטי מה היה הנושא החשוב, שבגללו ארכה השיחה זמן כה רב. השיב וילסון: פרשת פרופיומו. תגלית זו כלולה בספר בריטי חדש על אותה פרשה ישנה וכמעט נשכחה. הספר קרוי מלכות הדבש, והוא עורר מחדש את הוויכוח על הפרשה כולה. בישראל הופיעה הפרשה בדמותה של מנדי רייס-דייוויס, אחת מגיבורותיה, שהפכה מלכת חייה הלילה של תל-אביב, ויש אומרים: הליידי הראשונה של ישראל. בבריטניה היתה זונה, לדרביה, סיפר לה פרס עצמו על פגישתו עם קנרי.

עיקר הפרשה: הגילוי ששרהמלחמה בממשלה השמרנית, ג'ון פרופיומו, שכב עם זונה בשם כריסטיין קילר. אותה קילר שכנה גם עם מרגל בשם יבגני איוואנוב, הנספח לענייני חיל-הים בגרירות הסובייטית בלונדון.

פרופיומו שיקר לפרלמנט ונאלץ להתפטר (הבריטים, בניגוד לישראלים, אינם מחייבים בהכנה ובסלחנות כאשר השרים משקרים לפרלמנט שלהם). מאז הוא חי בצניעות, כאיש פרטי. במרכז הפרשה עמד אוסטיאופאט (מין רופא המטפל בעצמות) בשם סטפן וורד, שעסק גם באספקת אויביקטים מיניים לחברה הגבוהה הבריטית. כריסטיין ומנדי שכנו בדירה שלו, ושם העניקות את חסריהן לגברים שונים. ביניהם — סר צ'ארלס כלור, המיליונר היהודי המנוח, שעל שמו נקרא פארק בתל-אביב.

וורד הואשם בכך שחי על ריווחי זנות. היה זה אחד המיש פטים האהובים בליכר על הבריטים: מישפט שכולו צביעות, הנאה מינית פרוורטית והתפלשות צדקנית ברפש. כזה היה מישפטו של אוסקאר ויילר, וכזה היה מישפטו של וורד. האיש הורשע אך התאבד ומת לפני מתן גזר-הדין.

במהלך המישפט העירו זנות שונות על מינהגי ומנהגי החברה הבריטית הגבוהה. בלונדון התקיימו אז אורגניות מיניות מכל הסוגים, שבהם השתתפו ראשי-המדינה. בני האצולה וכל מי שהיה IN. העדה המרשימה ביותר במישפט, לדעת כל, היתה מנדי, יפהיה קטנה וקריה בת 16.

עכשיו מגלה המחקר החדש שכל הזנות שיקרו, בפקודת קציני-המישטרה. כולן הורו בשקריהן אחר-מעשה. זהו אחד הגילויים בספר, השופכים אור חדש על הפרשה כולה. למשל: איוואנוב לא השתמש בכריסטיין קילר ובסטפן וורד כדי להפיל בפח את השר הבריטי. ההיפך הוא נכון: שרותי הביטחון הבריטי (אס-אי-5) הוא שהשתמש בוורד ובקילר כדי להפיל בפח את איוואנוב, זה נלכד במלכודת-דבש — כלומר, בהרפתקה מינית שנועדה לצורך סחיטה.

פרט שני: אחד המשתתפים באורגניות הראשונות היה קצין צעיר ממוצא יווני בשם פיליפ, שנשיא לאחר מכן לאליוונט, המלכה הנוכחית של בריטניה. כל העדויות על כך טושטשו, וכל הראיות הועלמו. שקריה בלתי-תלויה של נשיא בית-המשפט העליון העלתה חרס, כי הכל שיקרו לו. כמו אצלנו.

אחת הזנות המערבות בפרשה, המומחית למלקות מריאלה נובוטני, ליוותה את ג'ון קנרי באמריקה במסע-הבחירות שלו לנשיאות ב-1960. מכאן התעניינותו המרדנת של קנרי, בשיחתו עם וילסון. הוא חשש מפני הגילוי. על קנרי אמר ראש-ממשלת בריטניה באותה תקופה, הארולד מקמילן: "הוא חילק את זמנו לשניים. במחצית הזמן חשב על מעשי-ניאוף, ובמחצית השניה חשב על רעיונות מיד-שנייה, שהוצאו לו על-ידי יועציו." (על קנרי נאמר אז בוושינגטון: "הוא עושה למען מישחק-המישגל מה שאיוואנוב עשה למען מישחק-הגולף"). פסוק זה הועלה לא-מכבר מחדש בקשר עם פרשת גרי הארט (המיסכן).

בכל מישחקיהם שהועלו בפרשת-פרופיומו תפס הסאדור מאזוכים מקום מרכזי. אחת הזנות השכיחה את שרותיה תמורת לירות-שטרלינג אחת למכה שה

מנדי

עניקה לשוכר. במסיבות רבות עסקו האצילים בהכאת צעירה יפהיה ועירומה, שהיתה כבולה בצווארה, בידיה וברגליה. "אחר כך התנהגו כולם באופן נורמלי לגמרי," העיר אחד הנוכחים. במסיבה מסוימת עמד בכניסה גבר עירום, כששק על ראשו, וכל אחד מן הבאים התבקש להלקותו פעם אחת לפני כניסתו לאולם-הנשף. בעת המישפט לא התגלתה זהותו של האיש. הספר מגלה זאת: היה זה אנתוני אסי קוויט, נכדו של הלורד אסקוויט, ראש-הממשלה האגדית של בריטניה במלחמת-העולם הראשונה. יש אומרים כי המאזוכים נפוצ כל-כך בחברה הבריטית הגבוהה בשל ההווי בתי-הספר, "הציבוריים" (כפי שנקראים בבריטניה בתי-הספר הפרטיים לבני-האצולה, ממין זכר בלבד). במישפט הועלו חלק מן הפרטים האלה, והקולר נתלה על צווארו של וורד. הספר החדש מותח ביקורת קטלנית על השופט ועל התובע. נאמר עליהם כי "רצחו" את וורד על-ידי ניהול מורשע של מישפט. וורד היה "מושחת", על פי המושגים המקובלים, אך בוודאי לא היה פושע. מסתבר כי לא עשה כלל את המעשה שעליו הורשע: חיים על ריווחיהן של כריסטיין קילר ומנדי רייס-דייוויס. להיפך, הוא הוציא כסף עליהן, הן שילמו לו בקושי שכר-דיור.

בריעבר מופיעה גם עלייתה של מנדי לישראל באור אחר. אחרי הפרשה הכירה את הדייל רפי שאולי, באה איתו לארץ, התחתנה איתו, הצטלמה כשהיא מרליקה נרות-שבת ועשתה את כל שאר הדברים המדרשים מבתי-ישראל כשרה. אחרי כמה שנים התגרשה ונעלמה מן הדפוס הישראלי. מתקבל הרושם כי מנדי, היפהיה המחשבת, פשוט חיפשה מיקלט זמני אחרי שנשרפה בבריטניה, שהתה כאן עד עבר זעם, והלכה לדרכה בבוא העת.

אורי אבנרי

אותן באמת. זה תרם לשינאה הגוברת הקיימת באשף כלפי כל המישטרים הערביים, המגיעה בימים אלה לשיאה.

מצד שני השתכנעו סרטאוי ואברמאון שהיהודים המיוזרחיים מהווים עתה חלק מן האומה הישראלית החדשה, ושלא יעלה כלל על דעתם לחזור לארצות-לדתם, גם אם אין להם טינה כלפי ארצות מסוימות, כמו מארוקו. מכאן היה רק צעד קטן אחד אל המסקנה: האומה הישראלית החדשה היא עובדה קיימת, שלא ניתן לערער עליה. לכן יש להגיע עימה להסדר, שבמיסגרתו יוכלו הפלסטינים להקים את מדינתם שלהם.

סרטאוי הפך חלוץ המאמץ הזה. הוא חשף את עצמו, ובסופו של דבר נרצח. אברמאון נשאר ברקע, כשהוא מתאם ומנהל את המיבצע במישרדים הראשיים של פת"ח. הוא אחד היועצים הקרובים ביותר ליאסר ערפאת.

לא פגשתי אותו בכירות, כאשר התראיתי עם ערפאת שם.

אורי אבנרי, העולם הזה

אברמאון עם סרטאוי

אולם הוא נכח בכל הפגישות שלי עם ערפאת בתוניס. סיפרתי על כך בסיפרי אויבי, אחי (שיופיע בקרוב בעברית). באותו הזמן גם למד את הבעיה מבחינה עיונית. הוא חוקר את תולדות ישראל. כשוכה בתואר דוקטור מטעם אוניברסיטת מוסקו, היה הנושא: הציונות. כמוסקויה ספג את התאוריה הסובייטית על שיתוף-הפעולה שהיה קיים, ככיכול, בין הנאצים והצירי נים בימי השואה, שקר מילצתי שנולד במישפט קסטנר. ביליתי הרבה זמן כדי להסביר לאברמאון את האבסורדיות שבכוח הזה, ואת הקרקע האמיתית של פרשת קסטנר ופרשות אחרות. מכיוון שהתמחיתי בזמן בעניין קסטנר, יתכן שהצלחתי במידת-מה. הוא ביקש ממני לשלוח לו את הספרים שהופיעו בארץ על פרשה זו. הרבר מטגל אור נוסף על הצורך החיוני שבמיפגשים כאלה. אין תחליף לדרישה. משאומות בין ממשלות והנהגות לאומיות צריך להתנהל במישור הדיפלומטי. אין הוא יכול לטפל בשורשי הבעיה — הגישה הבסיסית של כל צד אל הצד השני. חשוב שראשי אשף יבינו את הטראומה של השואה, כשם שחשוב שראשי ישראל יבינו את הטראומה של "האסון", כפי שקוראים הפלסטינים למה שאירע להם ב-1948.

אין ספק שאי-השכ"כ, שהעירי השבוע במישפט המשתתפים במיפגש-ירומניה, צדק באומרו שהפגישות שלנו גרמו למיתון העמדות של אשף.

החלטתו של אברמאון להיחשף עתה ולקחת בעצמו חלק במיפגשים פומביים היא צעד נוסף בדרך התפתחות.

הליידי הראשונה

במארס 1963 טס סגן שר-הביטחון, שימעון פרס, לווינגטון. נקבעה לו פגישה עם הנשיא ג'ון קנרי. פרס הופיע בשעה היעודה, הושב ברוב כבוד בחדר-המתנה — ושם חיכה וחיכה. נאמר לו שהנשיא משוחח עם ראשי-האופוזיציה הבריטי, הארולד וילסון, ושהשיחה מתארכת.

חברת-הכנסת אורה נמיר רואה את עצמה כמנהיגת מחנה-היור נים במפלגת-העבודה. מכיוון שכן, היא גם חולשת על מוסדות שונים הכפופים במישרין או בעקיפין למפלגת-העבודה, כמו "המרכז הבינלאומי לשלום בי-מזרח התיכון". היא דאגה לסלק מן המוסדות האלה את כל אנשי השלום היותר-עיקביים. התירוץ הקבוע: "אם אלה יהיו שם, לא יבואו היונים המתונות." מתונות כמות.

נמיר

אם מחנה-השלום הישראלי נראה כיום כפי שהוא נראה — עולב, שפוף-קומה, מפולג, מ-סוכסך, אכול שנאות הדריות — יש לה חלק בכך.

והנה, כאשר הציע משה ארנס לתקן את אחד ממעשי-הנבלה הנתעבים ביותר בתולדות המדינה — גירוש בני איקרת ובירעם מכפרים בדרכי מירמה וכחש — קמה אורה נמיר והודיעה שהיא מתנגדת לכך בתוקף. יחד עם אנשי-הליכוד, סיכלה את המזימה.

מדוע? מפני שזה מפחיד את הקיבוצים והמושבים בסביבה, שגולו את ארמותיהם של שני הכפרים. ובאופן רישמי: מפני שזה יכול, חלילה, לשמש תקדים להחזרתם של מגורשים אחרים. אם פרשת איקרת ובירעם מוכירה את פרשת נבות היזרעאלי, הרי אורה נמיר היא איזבל מודרנית.

רפי יוצא למלחמה

זהו עוד סרט על חייל צעיר שנפגע בחוטי-השררה, והנאלץ להסתגל לחיים כשהוא משותק בחלק התחתון של גופו. בעיקר מדאיגה אותו בעיית הפוטנציה המינית.

על הנושא הזה נעשו סרטים רבים, טובים וגם טובים מאוד, אחרי מלחמת-העולם השנייה ומלחמת וייטנאם. אין הרבה מה לחדש לגבינו. ואכן, הסרט לא שם זין אינו מחדש דבר. גם השם הדרבני-אמצעי הפרובוקטיבי אינו מוסיף דבר.

אם כן, מדוע בכל זאת הרגשתי במהלך הסרט שענייני מתחילות לרמוץ? אולי מפני שהבעיה נשאת תמיד חרשה ומכאיבה, ולא חשוב כמה פעמים היא מוצגת לעינינו. ואולי מפני שיש בכל זאת הברל בין ביל וג'ון ובין רפי, בנם של השכנים. רפי שבסרט (איקה זוהר) הוא אמין. אין הוא טיפוס עמוק במיוחד. סתם צבר שז קרה לו. המורד בגורלו, הממרר את חייהם של אבא אמה, הוורק את אהובתו, המקלל את גורלו ואת כל מי שנשארו להם רגליים ואיברי-מין. סיכלו אינו מוסיף לו עומק. אולי משום-כך הוא כה אמין.

פחות אמינה חברתו נירה (ענת וקסמן), שגם היא משתדלת להיות סתם צברית. היא נראית כדמות-פלאסטיק, שנלקחה מאחד השלאגרים הערכניים הממלאים את פסיקהול של הסרט. התפקיד מחייב שחקנית בעלת עומק רב יותר, ולא רק ווגי-שרייס. מפורא. הגישה המבינה מיה (ליאורה גרוסמן) משכנעת יותר. כמו בכל הסרטים מסוג זה, המסר הוא פאציפיסטי. חוץ מן ההגנה על הקיום והחיים, איוו מטרה מצדיקה את הפיכתו של נער עליו לנכה המרותק לכסא-גלגלים? אין זה נשאל בסרט, הבורח מכל עימות כזה. גם ההורים הנבוכים והמיואשים בסרט (שמואל שילר ועיית צור) אינם שואלים: מדוע? הסרט עצמו אינו מפרט היכן נפגע הנער בהיתקלות עם "מחבלים", ומדוע.

אבל אין גם צורך בכך. השאלה זועקת מן הסרט, גם מבלי שאיש ישאל אותה.

אני מצפת

הפגישה בהונגריה הביאה לחשיפתו של אדם שאינו אוהב, בדרך כלל, להופיע בפומבי: מחמוד עבאס. חבר הוועדה-הפועל של אשף ומראשי פת"ח, המכונה אברמאון (ראה נדון).

נפגשתי עם אברמאון פעמים רבות, תמיד בתוניס. מבחינה מסוימת, הוא אבי המגמה באשף, המכירה בחשיבותו של מחנה השלום הישראלי.

הוא נולד בצפת, והיה נער כאשר גורשה מישפחתו משם. באחת מהרצאותיו על כיבוש צפת, אמר יגאל אלון כי שאיפתו בעת הכיבוש היתה, שלא להפריע לערבים לעזוב. הגדרה ערינה הראייה-לציון. מה שהבריטים קוראים UNDER STATE-MENT.

מכיוון שרחל אשתי גדלה בצפת, שם היה אביה רופא-ילדים, ריכננו לאי-אחת על הנושא הזה. ניסיתי לברר אם היה בילדותו אייפעם בטיפולו של הדוקטור ארנסט גרינבאום על הריכנעו. הוא לא זכר.

אברמאון המשוש והממושקף, אדם עדין, שקט, הדומה איכ שוה למורה, הגיע אל רעיון המיפגשים בהדרגה. רכבו מקבילה מאור לזו של עיצאם אל-סרטאוי, ידירו ושותפו הקרוב.

על שניהם הוטל בשעתו על-ידי פת"ח לנהל מיבצע להחזרת היהודים מישראל לארצות הערביות. הדיעה היתה אז שהיהודים האלה גורשו על-ידי השליטים הערביים בכוח, ומתגעגעים אל ארצות-מוצאם. מכאן הסיקו אברמאון וסרטאוי שאם ישכנעו אשף את הממשלות הערביות לכטל את החוקים האנטי-יהודיים, להזמין את היהודים בחזרה ולהחזיר להם את רכושם, תהיה ירידה המונית מהארץ "הביתה".

במהלך מאמציהם השתכנעו השניים כי זוהי שטות משני הצדדים.

מצד אחד, הממשלות הערביות לא התכוונו באמת להזמין את היהודים ולהחזיר להם את רכושם. הבעיה הפלסטינית לא עניינה

עובדיה סופר מאזין לוואגנר ואבי הפצועים נפל בפח של אנשי הקולנוע

של אופנאית ידועה. אך היא הפי חיתה קילוגרמים ניכרים ממיש קלה. "ככה זה כל שנה, בחורש הרמאדן" סיפרה בסופוק.

■ לכל האחרים, שעדיין חור ששים לגיורתם, ראג מנהל הטל-וויזיה בערבית, יוסף בראל, שהגיע לשימחה עם אשתו שר-לנה, בראל הביט בהתנפלות על העוגות ופלט: "אין מה לך אוג. הכל מכיל סוכריות!" אמר — ואכל.

■ הזמרת המצליחה ריטה החליטה השבוע שהיא זקוקה לשיעורי-שחייה לשיפור כושרה הגופני. היא בחרה כמדריכה בזמרת חובבת-הספורט ריקי גל. השתיים התייצבו בשעת בוקר מוקדמת בבריכת-גורדון כי תל-אביב ופתחו בשחייה. הזמרת הצעירה התלהבה, אך כשהגיעה

של חברת-חשמל, הגיעה בגפה לשימחה של שטראוס, ולא פסקה מלהתנצל: "הוא חולה..." הכוונה היתה, כמובן, לבעלה, בנימין, שלקה בשפעת. אלישבע המטופחת סבבה בין דוכני-הגלידת עם שתי נכרותיו של בעלה.

■ גם זיווה להט, אשת ראש-עיריית תל-אביב, שהיא הי מחותנת של שטראוס — הגיעה בגפה. צ"ץ אומנם בריא ושלם, אבל — בחו"ל. בנה, דן, הוא בעלה של עירית, בתו של שטראוס.

■ נעדרה מן המסיבה הפסלת אילנה גור, שחזרה רק כעבור יומיים מחו"ל. גור פיסלה בשער תו פסל עבור מיפעל-שטראוס. לאחר הצבת הפסל התברר כי קיימים יחסים בין שתי המישיפחות עוד מימי הרור הקודם: אביה

תת-אלוף ברימוס, הן משכורת כחברי-כנסת בהווה.

■ בהקשר זה נזכר פואד כי צד קיבל באחד הימים הורעה מבטיחה משילטונות מסי-הכנסה כזו הלשון: "ברקנו ומצאנו שאנו חייבים לך סכום..." פואד המאושר ואשתו דולי אצורצו, וחידשו את הריהוט בביתם. אחרי שביזבוז את הסכום שננקב לזכר תם, הופתע פואד למצוא בתיבת-הרואר שלו הורעה נוספת ממס-ההכנסה: "נעשתה טעות בענייך. הינך מתבקש להשיב לנו את הכסף בהקדם האפשרי..."

■ ביום השלישי היו שני אי-רועים נוצצים, שהתקיימו זה ליד זה: מיכאל שטראוס חגג כי מלון דר-אכדיה יובל שנים ל-מיפעלו, ואילו הכורסלן לו סילבר חגג במלון הסמוך, מלון דניאל, את פרישתו. חלק מה מוזמנים נכללו ברשימות שהוכנו לשני האירועים. כך נאלץ, למשל, דויד פדרמן, מבעלי עלית, לדלג בין שני בתי-המלון הסמוכים, ולקודר בשתי השמחות.

■ אלישבע גיבלי, אשתו של יושב-ראש מועצת-המנהלים

פצועים נוספים. "מה זאת אומרת — פצועים נוספים?" נענה עלי-ירי הסגל, "אלה שחילקת להם שי הם סתם סטאטיסטיים בסרט לא שם זין: בינתיים עוד לא פגשת אף פצוע אמיתי אחד..." הולצברג הנדהם התבייש לבקש בחזרה את מתנותיו, ואף להביא תגיבורת-שי לפצועי-צה"ל המי-קוריים.

■ כימאי-הסרט שמואל אימברמן ניסה להשיג מסוק לסצינת-הפתיחה של הסרט, שבה נפצע הגיבור הראשי (המגורלם עלי-ירי איקה זוהר) ומפונה עלי-ירי המסוק לבית-חולים. הוא פנה לחיל-האוויר ונענה: "אין בעייה. זה רק יקח שלושה חודשים..." מה עשו? צבעו מסוק אורחי שכור, כדי שידמה למסוק צבאי. התחילו להסריט, ואז הסתבר שהצבע יורד, ויש לצבוע שוב ושוב. כך צילמו את הסצינה הפורחת פעם אחר פעם.

■ מה מטריד את חברי-הכנסת בנימין בן-אליעזר, המי-כונה "פואד"? שהוא נאלץ לשלם מדי חודש פעמיים מסי-הכנסה וביטוח-לאומי. מרוע? מפני שפואד מקבל הן פנסיה מהצבא כי

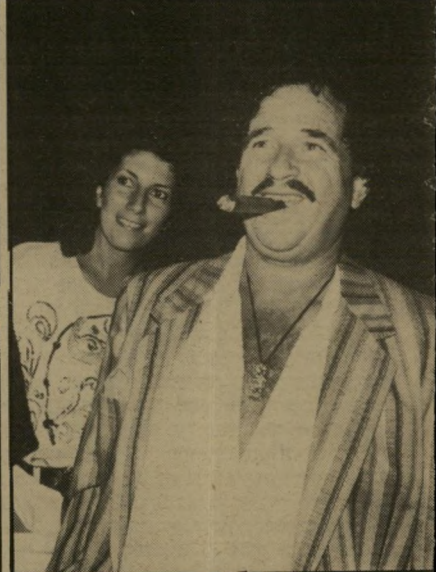
■ בארץ עדיין נמשך החרם המגוחך על ריכאד ואגנר. מי שרוצה להאזין ליצירותיו של המלחין הגרמני, חייב לעשות זאת בביתו, מעל גבי תקליט. רק מי שיוצא לחו"ל יכול לנשום לרווחה, לצעוד בכי-חורין וללא חשש לתוך אולם הקונצרטים וליהנות מהצלילים האסורים. כך בדיוק עשה השבוע בפאריס השגריר שם, עובדיה סופר.

■ סידרה של הקרנות מוקדמות נערכו השבוע לסרט לא שם זין, "על פי סיפור של דן בן-אמון". אולם בראמון לא נכח אף באחת מהן. גם אין הוא מתכוון לחזות בסרט. "מכרתי את הזכויות להקרנה", אמר, "ומי כאן והלאה זהו עיסקו של המפיץ. הוא יכול לעשות בזה מה שהוא רוצה. אני לא רוצה לראות, כי אני חרד."

■ שימחה הולצברג הי-מכונה "אבי הפצועים", הגיע ל-מחלקת-השיקום בתל-השומר כשכולו כוונות טהורות. הולצברג החליט לחלק שי למאוש פזים. תחילה חילק את השי במיסדרונות המאוכלסים בצפי-פות. משסיים, התעניין האם יש

ציון צמירי, העולם הזה

איתמר הורוביץ בן השבוע, המשתתף הצעיר ביותר והחשוב ביותר במסיבה שנערכה במלון פלאזה בטבריה: היה זה טקס ברית-המילה שלו עצמו. אורחים אחרים באירוע: אנשי-מיטרה בכירים, חבדיה לעביר דה של האם, קצינה שעברה מהמטה הארצי לצפון, כתבים, חבריו של האב, העיתונאי מקריית-שמונה, וח"כים צפוניים. בתצלום: האב מנחם, המוהל, הבן איתמר והסב, הד"ר יהושע הורוביץ.

למים העמוקים בגורו בה כוחור תיה, והיא כמעט טבעה. כשאריה כוחותיה יצאה מהבריכה למנוחה ארוכה. ריקי גל המשיכה.

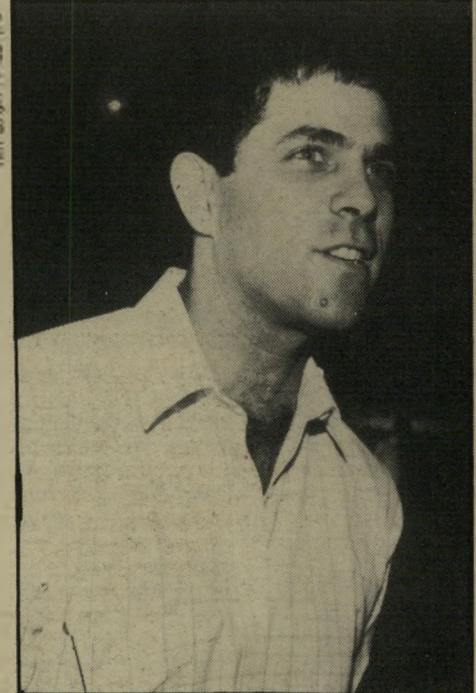
■ מה כבר לא אמרו על רפי שאללי? שהוא הגיע ארצה מחור-סריכל, שהוא עשה מתיחת-פנים ועוד כזבים שונים. אך רפי בשלו, ממשיך בתוכניותיו. בעוד חודש-שיים יפתח באר אכסכולוסיבי כי קומת-הכניסה למיסעדה הסינית סינגינג במב. ורפי מקווה שאור תו המקום שהביא בשעתו להצי-לחתו החברתית כלכלית יחזור אותו למעמדו כמלך חייה-הלילה של תל-אביב.

■ הפיתגם שאין נביא בעירי חזר על עצמו בארץ עד כדי שיעמום. עדי איתנהורן, אשתו של איש-הביטוח דורון אייני-הורן, ניסתה את מזלה כרוג-מנית בארץ-הקודש. כל מארגי-נייהתצוגות והצלמים רחו אותה בטענה שהיא גבוהה מדי, רחבה מדי, מלאה מדי, ועוד דברים כאלה. עדי בת ה-22 לא הת-ייאשה, נסעה לניו-יורק ושם התקבלה, לדבריה, עלי-ירי גדר-לי האופנאים, ובניהם קלווין קליין.

■ שערוריית השבוע בתחום המוסיקה שייכת, ללא ספק, ל-הנהלת היכל התרבות ולמאר-גני האופרה נישואי פיגארו. הקונצרט החל בשעה 8 בערב, בעוד שחלק ניכר מהמוזמנים

של אילנה, אנדרה, שהיה תב-רואן, הגן על אביו של מיקי, מייסד המיפעל, כשהיו לו לפני קרוב ל-50 שנה בעיות בקשר לתברואה.

■ נגוואה, רעיית השגריר המצרי מוחמד בסילוני, אומנם הפגינה תיאבון בריא במסיבה

ציון צמירי, העולם הזה

צילום: דניאל פרידמאן

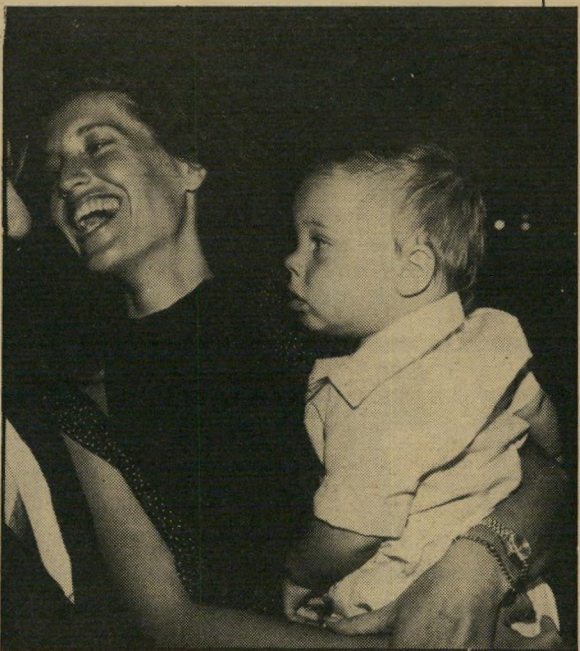
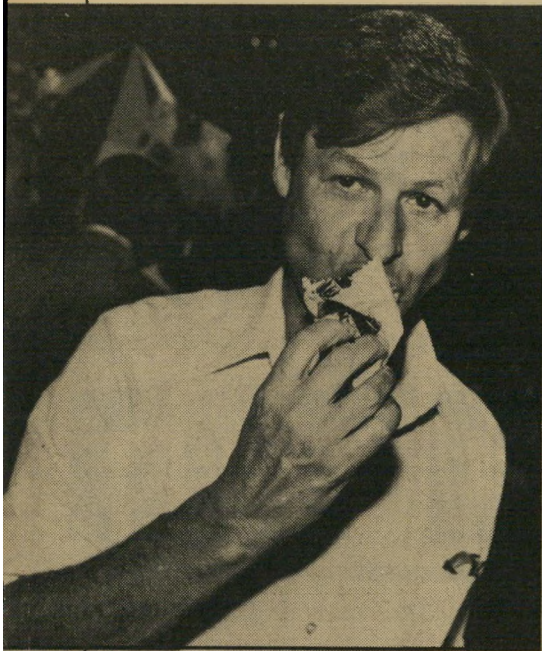
נעימויות. הזמרת הכושית **שיר** לה **בוניק**, שהיתה הסולנית של להקת בוני אס, הגיעה לישראל לסיבוב הופעות. בקומניקט ש' פירסמו אמרגניה נכתב, בין ה' שאר, שהיא הופיעה עם **דודי בואי**, שנחשב כאחד מגדולי ה' מוסיקאים של המאה ה' בת' חום הרוק והפופ. כשנשאלה שילה עליידי אחר העיתונאים, במסיבה שנערכה לכבודה, על

התחילה כחצי שעה אחרי בואם של בני-הזוג ארבל, כשפעמון הרלת החל מצלצל ללא-הרהר, וחברים טובים הגיעו בזה אחר זה. רק כעבור שלושה צילצולים הבין חנן שמדובר כאן במסיבה של ממש. מהטלוויזיה היו **אלי' עזר יערי וגיל סדן**.

■ **השרון אלבס אנסקי** ציטט בתוכנית-הבוקר שלו בגלי

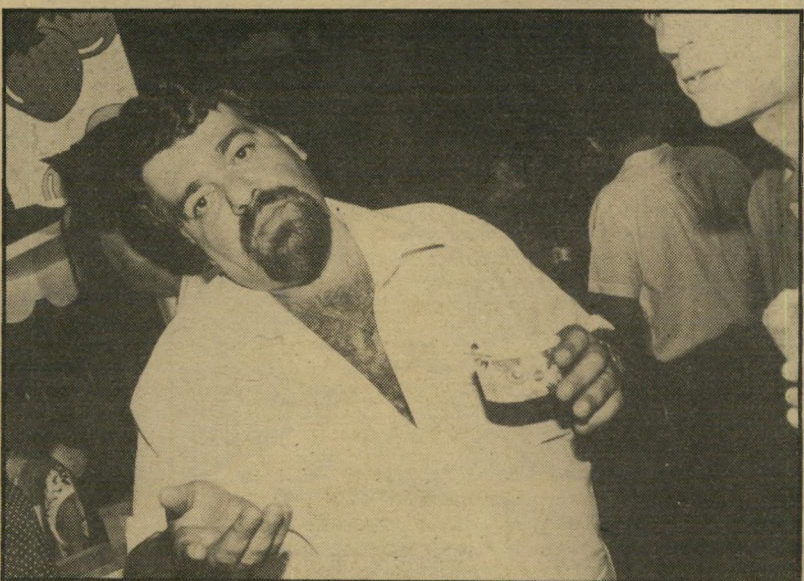
ניהול מרכז-מידע ממוחשב ל- תיירות והוצאה-לאור של חובי רות-מידע באנגלית.

■ **הפיומונאית מירית שם-אור**, אשתו של הזמר **צביקה פיק**, החליטה כימים אלה לוותר על שם-מישפחתה המקורי ולהיות מעתה מירית פיק. הסיבה: נמאס לה הביבלו שבינה לבין הפיומונאית-אופי

להשתתף במקום בבירור עם אורי פורת ויאיר שטרן בקשר עם ראיון ששודר ערב לפני כן, ושהפך סלע-מחלוקת. בין השיל קילוגרמים רבים ממישקלו. אך ויתר על הדיאטה לערב אחד לכבוד שטראוס. איש כולבוסק, רפי גינת (למטה מימין), ערך בדיקה צרכנית יסודית לגלילות השונות. בין המלקקים היה גם צדיק בינו. יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי (למטה משמאל), שקבע אחת ולתמיד כי "צדיק" הוא שמו הפרטי ו. בינו" שם מישפחתו, ולא להיפך. כפי שכותרתם בעיתונים. הוא ניצל את נוכחות העיתונאי כדי להתלונן על כך.

מיקי שטראוס חגג את יובל המיפעל לגלידה ולגבינה. בנוכחות 600 מוזמנים – אנשי-ציבור, עובדי המיפעל, מוכרי סחורתו ואנשי-תיקשורת. האורחים הסתודדו ליד ברכת מלון דן-אכדיה מסביב להרים של גבינה וגלידה, כשאחד הצרכנים העיקריים הוא מיקי שטראוס עצמו (למעלה מימין). שולל גלידה בכל פה, כשהוא מחזיק בידו השניה בגלידה דרובית. באירוע נכחו גם בתו עירית ונכדו (למעלה באמצע). בין אנשי-התיקשורת בלט חיים יבין (למעלה משמאל). שניצל את ההזדמנות כדי

צילום: דניאל פרידמאן

נאית **שימורית אור**. "חושבים שאצלי אפשר לקנות שמלות" כלה, ואצלה אפשר למצוא את צביקה פיק. היא מספרת, "חוץ מזה, צביקה ממש משתגע כאשר אנשים חושבים שיש לו בת בגיל 18."

■ אישה-מועדונים **דודי לוי**, שניהל בעבר את המועדון **רה** ומועדונים אחרים, פתח הש' בוע מועדון חדש בצפון תל-אביב. באחד מימי-ההרצה הראי שונים הגיעה אליו בחורה יפה והציעה לו להתקין בכל אחד מי תאיה-שרותים של המועדון אור טומט של חפיסות קונדומים. לויטן טוען שהוא נדהם מן ההצעה, ולא היה מתייחס לעניין אילו הפונה אליו היה בתור. הצעירה סיפרה לו שהוא הלקוח הראשון שאליו היא פונה. דודי התפעל מגישתה הישירה לרוב שא, והחליט מייד לעשות לה סיפתח טוב.

דפנה בריק, זוהר אהליאב

צה"ל את הסיפור על הנסיד **צ'ארלס** וידידתו האיטלקיה, והוסיף, למראה התמונה שפורסמה: "האיטלקיה הזאת יפהפיה וחתיכה, היא דומה מאוד לידידה שלי, סוניה מהצנזורה". **סוניה דליר**, רכות הצנזורה, לא האזינה באותו בוקר לתוכנית, אבל מאז תו הרגע היא הוצפה בשיחות-טלפון. רבים ממכריה הודרו לדווח לה על המחמאה הרד' יופנית.

■ קציין-המישטרה-לשעבר **חיים בולקינד** מסתובב בימים אלה כשפניו שזופות להפליא בגוון ברונזה. בולקינד, שהתפרסם בחקירת מיקרי-רצח מסוכי כים, לא בילה שעות רבות בים, אלא שיוף את פניו במועדון שיזפון. מכונ-שיזפון שהוא פתח באחרונה בתל-אביב, בחיפה וכ' ראשוני-לציון. שותפתו לעסק היא **סיגל בהן**, 20, בתו של הר"ר **גילי בהן**, שהוא ידיד טוב של הרכיפקר לשעבר. העסק העיקרי של בולקינד הוא רווקא

עבודתה במחיצתו של הזמר האגדתי, התבלבלה והשיבה ש' היא רק שימשה כנערת-מקהלה בסרטון-פרסומת לאחד מסרטיו.

■ החברה התל-אביבית מחד קה את החברה הבוסטונית בסגור ביתה. כדי לחדור לחוגים הנכר נים ררושים קשרים מתאימים, מלכר כסף ורצון טוב. המליר נרית **סאלי דוגרטי**, החיה בארץ מזה שנה וחצי, מתגוררת בבאר-שבע בחברת בעלה ושני ילדיה, ועוסקת באמנות ובמר-סיקה. החדירה לחברה התל-אביבית קשה עליה, ולכן שכרה את שרותיו של מיישר ליחסי ציבור, שיקדם את ענייניה ויהי פוך את ביתה המפואר ביפו לסי לון חברתי פאריסאי נוסח המאה ה'19.

■ **נורית**, אשתו של איש-הטלוויזיה **חנן עזרן**, הפתיעה בשבוע שעבר את בעלה. היא סיפרה לו שלכבוד יום-הולדתו ה'37 היא הזמינה זוגי-חברים, **עמוס ארבל** ואשתו. ההפתעה

צוות רפואי והבעל. בארנבוים, שדאג להמשך השושלת, התאהב בפסנתרנית היפה **הלנה קרמר**, גרושתו של הכנר **גידעון קרמר**. למרות הקשר נמנע בארנב ביום מלהופיע בפומבי כשהוא צמוד להלנה. במסיבה שנערכה השבוע במלון הילטון, אחרי הופעת האופרה, הופיעו בני-הזוג בנפרד, כשהם נמנעים מלעמוד צמודים זה לזה, מחשש לצילום משותף העלול להופיע בעיתון.

■ ראש קרן אלכס דה-רוטשילד, **יורי מילוסלבסקי**, המכונה בפי ידידיו "מילו", הכ' ריז השבוע במסיבה רבת-משתתפים על תגלית חדשה. לטענתו, יהודי מת פעמיים: פעם מוות פיסי ופעם כשמפסיקים לכתוב עליו בעיתון. לכן הוא מציע ל' הורים עשירים להקים קרנות על שםם. הוא לא מסר מהו הפתרון שהוא מציע ליהודים עניים. יתכן שאינו מכיר כאלה.

■ לפעמים יכול חוסר-תיאום בין אמרגן ללקוחו ליצור אי-

החלו להגיע בשעה 8.30. מהר-מתיזטא החלה כאולם, והקוני צט הופסק. הזמרת האמריקאית **קארן הפסטר** היתה בטוהה שזה בגללה. **דניאל בארני בויס**, שדרש להפסיק את הקוני צט בגלל תנועת הנכנסים, הר' גיע אותה, ואחרי דקות אחדות המשיכו בנגינה ובשירה עד ל' סיום המוצלח.

■ הכימאי **זאירפול פוני אל**, שביים את שלוש האופרות של מוצרט המועלות בארץ, ידוע כאדם קשה וקפדן. הזמרת **קארן הפסטר**, שעבדה עימו בחזרות לאופרה נישואי פיגארו, התמר טטה באחת החזרות ופרצה בככי, וכמעט שעמדה לעזוב. הכימאי הקפדן התרצה, התנצל והחזרה נמשכה.

■ **דניאל בארנבוים** הוא בעלה של הצלנית **ג'קלין דה' פרה**. הרעייה, החולה במחלת ניוון-שרירים בשלב מתקדם ביר תר, נמצאת רוב הזמן בביתם, כשהיא נתונה בטיפול המסור של

מונולוג של רות דיין

העושה את הציפורים האלה. איך החלטתי, מה מוכרים? הכל! על הכל היו תוויות, והחלטתי שמה שנשאר — אחיה עם זה! היו כמה דברים שלא העמדתי למכירה. למשל, יצירה מטוגנת, שלא אוכל לרכוש כמוה שוב. רווקא מהדברים הווליים, בשווי של דולר אחד לחתיכה, לא הייתי יכולה להיפרט. אני מרגישה עם זה טוב. מה, עכשיו

לא הפריע לי שאנשים הסתובבו אצלי בבית, סקרניים, וחייטו. אז מה? אני אוהבת אנשים. מאוד החמיא לי שהם התעניינו בסיפור של כל פריט ופריט, וביקשו לשמוע עוד ועוד. הנה, כאן היו המון צפרדעים, ואני זוכרת כל צפרדע וצפרדע. האם כואב לי שהן אינן? מה זאת אומרת אינן? הן ישנן בבית של מישהו אחר! היתה לי כאן קבוצה של ציפורים

בשבוע שלוש שעות. אחת הגיעה, ראתה את האוסף שהיה לי, נבהלה וברחה. כיום, אחרי המכירה, אני חיה עם שארית הפליטה — מה שלא נמכר. בדרך-כלל הרכילות עוברת לידי. כששוחחתי בטלפון אחרי אחד הפירי סומים התרגזתי, אבל זה עבר. אני אשה רעה, אבל חורה לי שהעיתונות יכולה להרוס חיים של בני-אדם. גם החייט הזה: פירסמו על עזרה שאני מגישה למישהו שעבדה אצלי. מה זה

אף פעם לא הרגשתי כמו שאני מרגישה עכשיו. תמיד נזהרתי מהעיתונות. אולם מה שקרה עכשיו, סביב המכירה הפומבית... אולי באמת אין נביא בעירו. הרי עברתי את העולם לאורכו ולרוחבו, ורואינתי במדינות רבות. תמיד שאלו אותי בזהירות: "אה... אפשר לשאול אותך שאלה אישיות?" אבל תמיד היתה איזו עדינות. הפעם, כאן, הכל נכתב בגסות כזאת. שמו כפי מילים שלא אמרתי. נכתבו

"אני חיה עם שארית הפליטה של רכוש..."

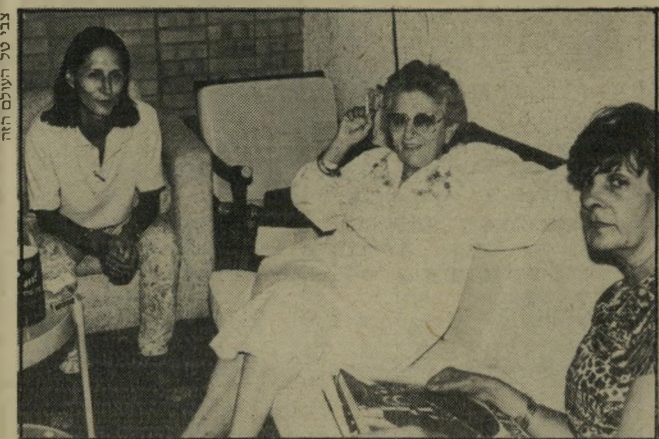
צבי טל העולם הזה

עניינו של מישהו? מדוע צריך להעליב את האשה, שכביכול אני עוזרת לה? עוד לפני שהפצנו חוזרים על המיכירה הפומבית, זה נודע לעיתונות. אני יודעת גם איך. אני לפעמים תמימה, כל-כך מאמינה — ופיתאום מקבלת זכנג. הרעיון של המכירה היה שונה: אני לא אקדמאית, לא יודעת כלום, חוץ מלסרוג, אולי. כל מה שיש לי זה ניסיון בחיים. רציתי בעצם לפתוח מרכז-אמנות, אחרי ששבתי ממסעותיי בעולם. ומה כתבו על כך? שקניתי בוול ואני מוכרת ביוקר... הנה, אשה בגילי הסתובבה בג'יפ בסלודור, בחודש ספטמבר האחרון. וניסתה לארגן נשים בזמן המילחמה. פיתאום אני רואה שאני יכולה ליישם דברים. המטרה היתה שהן תתחלנה לעבוד. ברור שאירגנתי זאת מכספים בינלאומיים. ואחרי כל העבודה הזאת,

בשמי מילים שהן בכלל לא הסיגנון שלי. הסתובבו בבית שלי צלם וכתבת, ורק אחרי ששאלו וטיילו, הציגו עצמם. הציגו אותי כאילו מיסכנה. אני תמימה, כנראה. לא הייתי צריכה לפרט את מצבי הכלכלי. וראי שלא לפרט מספרים. מעניין. אחרי שפורסם שאני מקבלת פנסיה בגובה של 400 שקלים, פיתאום קיבלתי זכנג של כסף. למה אני צריכה לדבר על מצבי הכלכלי? מצבי, לא רק לעומת פקידות, אלא גם לעומת רופאים. הוא לא כל-כך נורא. אני שמחה שתודות למכירה הזאת יהיו לי עוד כמה שקלים. כל-כך עיוותו בעיתונות את העניין. זה נעשה כל-כך בתוסל. כל בוקר הייתי כמה בין כל הקישקושים. לפני המכירה היה כל-כך צפוף! אין לי עזרה בבית, מלבד ילדונת שבאה פעם

רות דיין עם היצירה מטוגנת. אני מעסיקה את עצמי כדי לברוח. ברחתי לתוך העבודה! ריק? הבית אינו מלא אחרי המכירה? הבה דברים בחיים באים והולכים. גם בני-אדם באים ואחרים. האם אקנה דברים אחרים. האם אערוך מכירה נוספת? לא!

מה כתבו?... לא היתה לי שום אפשרות כספית לפתח את תוכניתי. אז נולד הרעיון: המכירה. זאת בכלל לא היתה מכירה פומבית. היו לי דברים יפים מכל העולם, שקניתי במשך 30-40 שנים. הרגשתי שסתם צפוף, שאני לא יכולה עוד. זהו לא רעיון מהיום. בעצם הרעיון של משכית בזמנו היה ליצור דברים מקוריים, ליישם. לכל ארץ יש פולקלור משלה, וזאת רצינו לבטא. כך קנינו שם עולמי. כיום משכית היא כבר משהו אחר. אבל אז הגיעו אלינו יצירות ממדינות שכוחות-אל. ערב המכירה טילפנה אליי בחורה מראשיהעין, ששמעה על המכירה. היא שאלה אותי: "אולי יש לך משהו של הסתבא או של הרודה שלי?" שמעתי פרטים ועניתי לה: "תבואי בימי המכירה ותראי את השטח היחיד שנשאר מהסתבא שלך!" היא באמת באה למחרת, עם החבר שלה. הם אפילו קנו משהו. אולי הרגישו חובה אבל העיקר הוא ששאלה שאלות. לכך התכוונתי במכירה.

צבי טל העולם הזה

רות בביתה. בין קונה ובתה יעל אחרי המכירה. אני נהנית מהשם דיין. אני עושה מאז משהו מועיל...

הדור שלא ידע את משה

דוגריות — זהו הסיגנון של רות דיין. כל התחננות זרה לה. בימים אלה שבה דיין לתודעה בזכות — או בגנות — מכירה פומבית, שנערכה בביתה שבהרצליה-פיתוח. דיין פתחה את ביתה לפני הקהל הרחב, ומכרה מאוסף השמונצס שהצטבר אצלה במשך השנים שבהן סיירה בעולם. המונח "פתחה את ביתה" אולי אינו מדויק. מכיוון שהיא טיפוס פתוח ממילא, וגם מכריזה על כך. במקביל למכירה הפומבית של רות דיין ערכה גם בריז'יט בארדו בת ה-52 מכירה פומבית של חפציה. אולם היא עשתה זאת למען קרן ציבורית לטובת ההגנה על בעלי-חיים בטבע. בעוד שדיין ערכה את המכירה כדי לקיים את עצמה. כשהגיעי לראינה, היו כל הדלתות של הבית פעורות לרווחה. דיין עצמה ישבה וגילגלה בשקדנות חוט-צמר. הכותרות שניתנו עליה בעיקבות המכירה — רובן הרגיוז אותה מאוד — נתנו לגיטימציה לשאלותיי על חיה עם האגדה המהלכת ששמה משה דיין. בעיני בני-גילי, הזכרים אותו בערוב ימיו — חולני, מזדקן, בודד — מצטיירים הסיפורים עליו כשייכים לדור אחר. לעולם אחר. 15 שנים אחרי שנפרדה ממנו ברעש תיקשורתי, מנתחת דיין את פרשיות-האהבים והילת-הגבורה של בעלה-לשעבר בשלווה. בגיל 70 היא עצמה טוענת שכיום "זהו עולם אחר". ומחזירה את העלילות להקשרן הכרונולוגי. רות דיין התלוננה על ראיון, לא-חושפני-במיוחד, שנערך עימה באחרונה באחד העיתונים. והוסיפה שבודאי תצטער גם על שנחשפה לפניי, בגלל חושיות-הדיבור שלה. אולי היה לה קל יותר לתאר את דיין באוזני צעירה כמוני, השייכת לדור שלא ידע את משה. בגלל פער-הדורות נעלמו המישקעים הרגישיים, וקיבלתי את דבריה כמשוטט. לא כנימוץ של פרט קדושת או ערכים לאומיים. בזמנו היא הקדישה ספר לחייה עם דיין. בניגוד לנטייתה להתחרט על חשיפת-יתרה, אין היא מתחרטת על הספר. "מדוע שאתחרט! זהו בדיוק הסיגנון שלי. פרט לפרק הראשון. אז מה אם עיתונאית אחת לא אהבה אותו! אז מה אם כינתה אותו. רומאן למשרתות! יש בכלל בישראל משרתות?"

משה ורות: 15 שנה אחרי הגירושין

"אולי הפדיע לגברים שאני רות דיין. הם פחדו להתקרב אליי"

"משה לא היה איש חביב. לא היו לו חברים, רק חופרים בשבילי"

"הרטיה הוסיפה להילה שלו, אך הוא חשב שזה פוגע בגבריותו"

עד היום אני מוצגת, במיוחד בחול כגאשתו של דיין או כגברת דיין.

מוסד

הנישואין *passe*

מעניין, הרבילות שמפריעה לי עכשיו בעניין המכירה הפומבית, לא הפריעה לי בדרך-כלל. היא עברה לירי.

בתקופות הקשות, כשכולם ריכלו עליי — פשוט נסעתי לי. עברתי נורא קשה. כן, ברחתי לתוך העבודה.

ביום הגירושין הייתי במשכית כבר 8 שבועות. היה לי מין הסכם לא-כתוב עם אורי אבנרי — אז העולם הזה היה העיתון היחיד שסיקר דברים כאלה —

העשר שנים אני מחוץ למעגל החברתי. יצאתי מכל הרשימות הנרצצות. אני גם לא מרגישה מחוייבות ללכת.

לא שאין לי בתיבת-הדואר יוסיים שבעי-שמונה הזמנות. אבל אני חיה רק עם חברים קרובים, ולא מרגישה בשום מחוייבות.

זה ששמי "רות דיין" — זה לא אומר כלום.

במשך השנים האחרונות לא כל-כך התראיינתי. לשם מה? משה התגרשתי כבר לפני 15 שנים.

להתחתן עוד פעם? אוהו, חסודחלי-לה!

זה מזכיר לי שכמה חודשים אחרי שהתגרשתי, התראיינתי בתכנית-ראויר-נות של הבייביסי. המנחה רעד וכל-כך

מאוד שלוקחים אותי או מזמינים אותי בגלל השם. לפחות אני עושה בזה משהו מועיל.

האם מותר לאיש-ציבור לחרוג מה נורמות? או, זאת השאלה! בזמנו, כשי דויד בן-גוריון אמר לי את מה שאמר, כעסתי עליו. כיום, כמבט לאחור, אני מסתכלת בזה קצת אחרת.

פניתי לבן-גוריון אחרי שבעלה של איזו גברתי פנה אליי בעניין משה. בן-גוריון כתב לו מיכתב, וניסח זאת באופן יוצא מן הכלל. הוא ענה לו, בין היתר: "דויד עדיין מלדי-ישראל, למרות הפרשה שלו עם בתי-שבע..."

פניתי אליו אחרי שכתב את הי מיכתב. הוא חשב להיפגש איתי, לא ידע כנראה מה אני רוצה. מה רציתי? שידע שיום אחד אקום ואלך.

הייתי אצלו במיטבת. פולה הגישה לו ארוחת-ערב.

אחרי-כך הוא אמר לחבר משותף שלנו: "מאוד נהניתי. בעיקר מהדברים שהיא לא אמרה..."

אז כעסתי עלי-כך שהוא הביע דעות כאלה. כיום אני די מסכימה עם בן-גוריון.

כיום העולם לגמרי אחר. הנה, ראי איך הצי'צ'ולינה, כוכבת סרטי-הפורנו, נבחרה לפרלמנט באיטליה. כיום אני מסתכלת סביבי ורואה שאין מישפחה שאין לה כמעט אותן הבעיות ואותן הצורות.

אני כעצם חושבת שמשה ואני לא היינו יוצאי-דופן, רק שהיינו בחלון-ראווה. כיום הזמנים השתנו.

משה היה צריך להוכיח שזהו עדיין גבר!

רות באפריקה

לא רציתי לדעת דברים סודיים...

פטפטנית גדולה, ולכן אינני אוהבת לדעת דברים בעייתיים או סודיים. גם על החשיפה הזאת בוודאי אצטער.

מה אני אומרת על עוצמת השינאה של גורודיש למשה? כן, כן, זה נראה לי שאדם יכול לשנוא את משה כל-כך עד כדי לרצות לרצות אותו. היו לו הרבה אויבים.

אני רגילה לרגשות האלה כלפיו. נתקלתי בתגובות כל-כך חריפות מאי נשים כלפיו.

היו גם כאלה ששנאו אותו בעוצמה ושחזרו אליו. זה טבעי. הוא היה אדם כזה: או ששנאו אותו, או שהעריצו אותו.

האם גם לי היו רגעים של שינאה כל-כך חריפה, עד שיכולתי לרצות אותו? מה הפלא, בוודאי. הייתי פגועה.

גם הפציעה — הוא נפצע בעינו ב-1941 — עשתה לו משהו. פסיכולוגים אמרו לי שכשארם נפצע כל-כך קשה — ומשה סבל נוראות מהפציעה שלו — הוא צריך להוכיח שהוא עדיין שלם. להפגין גבריות.

כן, הסבירו לי שאדם במצב כזה צריך להוכיח כל הזמן שהוא עדיין גבר.

זה נראה אולי מוזר ממרחק של זמן, אבל נשים העריצו את משה. הוא היה מקבל מיכתבים מרחבי-העולם מנשים שרצו להיות איתו, כאלה שלא הכירו אותו. הוא לא היה קורא אותם כלל. אני הייתי קוראת ועונה במקומי.

הרטייה על העין רווקה הוסיפה להילה שלו, אבל הוא חשב שזה פוגע בגבריותו.

"הייתי פגועה!"

מה שלא יגידו, הוא היה אדם גדול.

גורודיש (שמואל גונן) אמר באחד רונה שרצה לרצות את משה. אני לא יודעת מה קרה במילחמת יוסי-כיפור. אז כבר לא היינו ביחד. זה לא היה בזמני. גם במלחמות הקודמות, בניגוד למרים אשכול, לא הייתי בעניינים.

עובדה! בבוקר של מילחמת ששת-הימים אכלנו, משה ואני, ארוחת-ביקור ב-07.00. לא דיברנו על שוסי-דבר מיוז. ב-08.00 בבוקר נסעתי במכונית לפגישה, ושמעתי ברדיו שפרצה מלחמה.

דווקא טוב שהוא לא סיפר לי דברים כאלה. גם לא רציתי לדעת. אני

כשהייתי בארצות-הברית היו באות צעירות לראיין אותי. כשניסו להתקרב לנושאים אלה הייתי אומרת להן: "בגילך? מה את מבינה בזה?" ואז הייתי מקבלת תשובה: "אני צעירה? התגרשתי תי כבר פעמיים!"

עולם אחר. בכלל, מוסדה-נישואין הוא *Passe*.

"אני פטפטנית גדולה!"

אני מאמינה בגורל. כן, אני פטליסטית. אני לא חושבת שמי שזה יכול היה להיות שונה ממה שהיה. לולא ההתפתחויות שקרו במדינה, היינו נשארים במושב. שם אין כמעט גירושין.

כמה מיקרי-גירושין יש בנהלל? את קמה בבוקר, חולבת את הפרות. על מה כבר יכולים לריב שם? אם לגדל תרנגולות או פרות? אני ומשה היינו מאוד קשורים זה לזה שם. כשיצאנו מזה... אני צריכה לספר על זה?

ההילה היתה שייכת כולה למשה. הוא הפך לאדם שסגרו לו ברחבי העיר, ואני נסגרתי בתוך עצמי.

מרדע סגור לו? סוגדים לאדם שהוא — לא הייתי אומרת רשע, אבל קשה, נוקשה. מנסים לחדור בעד הנוקשות שלו.

משה לא היה איש חביב. לא היו לו חברים — אף אחד, אלא עם הם מכרו עתיקות או קנו עתיקות... היו לו חברים שחפרו בשבילי.

הדסה מור, שכתבה ספר על הפרשה.

שכל עוד לא אעזוב את משה, הוא לא יכתוב בעיתונו את הרכילות שהסתור-בה, רק פוליטיקה. הוא, כמובן, היה בטוח שלעולם לא אעזוב את משה. גם אני הייתי בטוחה. לא האמנתי שיום אחד אקום ועזוב.

אחרי שעזבתי, התפוצץ הכל: עיי-תונות, שערס. אבל אז כבר מה היה איכפת לי? הייתי משועשעת!

פחד. הוא שאל, בין היתר: איך זה היה להיות נשואה לגנרל? עניתי לו: "התחתנתי עם איכר, לא עם גנרל." ואז הוא לקח ככה נשימה ארוכה, ושאל: "וא... תחתנתי שוב?" ולי ככה נפלט: "אלוהים ישמור!" פרץ צחוק גדול באולפן.

אין כמו החופש. ואני לא מדברת כך כך כדי לברוח? אני לא עושה אנליזות

רות עם משה

גם לי היו רגעים ששנאתי את משה עד שיכולתי לרצות אותו.

ומה שהרכילות הפריעה לי. עד היום השם דיין אינו יורד מהכתורות. יתכן שהמישפחה שלי משתפת פעולה. הילדים? אני לא מתייחסת לזה. הם אנשים מבוגרים, ויש להם השקולים שלהם.

אני גם נהנית מהשם דיין. נוח לי

מפני שנכוויתי. הייתי נשואה במשך 37 שנים.

אולי הפריעה לגברים העובדה שאני "רות דיין". יכול בהחלט להיות שפחדו להתקרב אליי. אני גם כל הזמן עסוקה. אולי אני באמת מעסיקה את עצמי כל-עצמיות. אפילו לכך אין לי זמן.

כתבו עלין בעתון...

מסעדה / איל ליון 10

ברווז הזהב, תחנת דלק "טוסז", ליד הכפר הירוק, טל' 491873

בכלל לא היה בתכנית שלנו לתעד את הארוחה הזאת. זוג חברים ותר קים הומינו אותנו לחוג עמם מלאת חמש שנים לנשיקה הראשונה ביניהם, ולא עלה בתודעתנו לכרוך עבודה בשמחה. רק עוצם החוויה הקולינארית, כן, הוא שעורר את מצפוננו של החתום מעלה לשתף את הקוראים בסורה, למרות שמרגע מסוים ואילך ידע גם ידע שלא יוכל למסור משנה סדורה, דבר רביר על אופניו, על אודות השולחן שהתפוצץ והלך מכל טוב. הואיל וסוף מעשה במחשבה תחילה טרח למצער להעתיק (וכסתה) כמה וכמה מן המחירים.

בית האוכל הסיני הזה, בגלגולו החדש, מעוצב באורח מודרני ואני טעם בתפאורתו ובתאורתו. שום שינואזמים. החלטה נועזת ומקורית, ביי חור על רק המטבח, שהוא סיני לעילא ולעילא בטיבו. מאז "הבית" בטי בריה לא נהנינו מסעודה מלוכסנת מן המעלה הראשונה כזו שנפרשה לי הכנו במקום הזה, ללא פשרות, עם חותם עז של המקורות בעשבים, ברטי בים, בפטריות, בסודות יבשול, בתומון. לבסוף עלה בידנו ללמוד שהטבח שלנו אכן עבד כמונו באותה מסעדה מלבבת בטבריה. עכשיו הכל ברור. כמה רוגמאות. בעל הבית יודע לבחור (ולקבל) את הצד הנכון של הצד לעות, אשר על כן רובן ועיקרן בשר, והן כה עסיסיות. בערכה הענקית של מעורריתאבון הן מופיעות כרוטב חמוץ מתוק ארמרי, עם רכש, כא שר לרוטב נלווה כקונטרפונקט ממד חריף נעלם. הפוער את הסימפון נות ממעמקים. הבשר חוויה, ומקצותיהן של הצלעות מתקין הטבח מעדן אחר, מעין כדורים קטנים וכרוטב אחר, חום, שמרני יותר, אך מרתק לא פחות. אז עוברים מן האדום אל החום ולהפך, ויין "ירדן" משקה את כל האורגיה. או חסילונים ענקיים. מה נספר לכס? טובים מהם אין, כה בשר גיים, כה טריים, כה ימיים, ומעטה הסומסום הרקיק כמו נועד להם מש שת ימי בראשית. אין עקבות של עשייה. ומהם לריונונים, הצועקים אף הם את עלומיהם בחוריה, ושוב לחסילונים, ושוב ליון, והתגיה גדולה, כמובן שיש אגרוס, והם טובים, ויש כיסוניבשר בכצק עדין מאוד, שכמו עובר בתהליך סורי, והמילוי צופן בשר מאוור ומשובח באיכותו. סודות הכנת הכרוז מי יידע? כיצד תולין, וכיצד מייבשין, וכיצד מגיר חים לשומן לטפטף, וכיצד אוספים את השומן, ומה עושים אחר כך... והי תוצאה – ברוודזהב, ברוודמערנות, המשתכשר לו בפה ומאיר עיניים. או הבשר בשקדים. דומה היה שאף השקדים עצמם השביחו וטעמם עמק שבעתיים. ובכל עשבים, ופטריות שחורות, ונצרי חורן, והויסין, וכבר הי בקבוק השני על השולחן. אל ראגה, היה יהיה גם שלישי. או נקח מאכל פשוט כמו חצילים בשום. נפלא. נפלא. כיצד שימר החציל את גונו הזהוב המפתה, המרית, את נעוריו, את חין ייחודו? לטבח פתרונים. והרוטב המכושף, העדין והחושני כאחת... לא פחות מרתקת היתה מנה של ירקות מעורבים. כולם עשויים למחצה, אוצריאון, ושרוכי הפרינג נכרכו בהם כגבעולים דקיקים. מי זוכר הכל? ומי יודע אם לא החלפנו את היוצרות פה ושם, שיכורים ועולצים ממעדרות ומיין. ומה זה משנה?

כמה מן המחירים ליריעתכם: כל מרק (יש ירקות), וונטון, כדוריבשר, חריףחמוץ, עוף עם תירס, וכולם מומלצים. אין נפילות כאן – 3.5, ערכה של מעורריתאבון (מומלצת!) – 10, ברווז למינו – 15-16, בשר עם שקדים – 14, חסילונים – 23, דיונונים – 19. הגה כי כן המחירים נוחים ונסכלים, ויתר על כן, הואיל והמנות גדולות נוחים כאן לצרור את הנותר בגביעיפלאסטיק לטובת הלקוח. נקווה רק שבמרוצת הימים לא יסטו בעלי הבית ממידותיהם הטובות, שכן חוברת התפריט המעוצבת ברובאסטטיקה אינה סובלת מחיקות ותיקונים, ולהגפיק חדשה מדי פעם ודאי כרוך בטרחה ובהוצאות...

הערה חשובה: יש להזמין מקומות מראש!

הקטע הזה בדיוק, ללא השמטות וללא תיקונים, פורסם במוסף הארץ מתאריך 5.6.87. מוגש לחסידי הברווזים באדיבות ברווז הזהב, מסעדה סינית ליד הכפר הירוק, לפני שדרת הברושים ואחורי עצי הבנגה (בתחנת הדלק טוסז), דרך הרצליה, רמת השרון. טל: 03-491-873. כדאי להזמין שולחן מראש.

חמרורים

הרב מתוניסיה

נבחר ♦ בפאריס, כרכם הראשי של 650 אלף יהודיצרפת, הרב יוסף סיטרוק, 42, יוצא תוניסיה, שכיהן עד בחירתו כרבה הראשי של עיריהנמל הדרומית מארסיי. סיטרוק נחשב למחד מיר בהלכה עוד יותר מקודמו, הרב רנה סיראט (יוצא צפון-אפריקה אף הוא), אי שר איבד את חינו בעיני הממסד היהודי משסירב להכיר בנשואיו של אחר מבני רוטשילד לרוזנת איטלקיה נוצריה שגויירה שלא בהלכה במארוקו. סיטרוק הוא גם נואם סוחף, המצדד בדר שיח עם מיפלגות השמאל והכנסיה הקתולית.

היווני מאמריקה

נבחר ♦ עליידי האיגוד העולמי של כתבי הספורט, לכדורסלן המעולה באירופה, ניקוס גאליס, 30, בעל החולצה מס' 4 בנבחרת יוון, שזכתה החדש באליפות אירופה. גאליס, יליד ארצות-הברית, הוא בנו של מתאגרף יוצא יוון, שניסה גם הוא, בנעוריו, את מזלו באגרוף, אך העדיף את הכדורסל ומשלא נתקבל לליגה המקצוענית האמריקאית, בגלל קומתו שאיננה גבוהה במיוחד (1.83 מטר), שב, בגיל 23, למולדת הוריו, בה נתקבל מייד לקבוצת הצמרת אריס סלוניקי, בש"כר של 150 אלף דולר לשנה.

האיש שלנו בלוב

נחוג ♦ בירושלים, יום-הולדתו הי 80 של לוי אברהמי, מייסדה ומנ"כ"לה הראשון של החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות. אברהמי, איש ביטחון ותיק, שייסד לפני 50 שנה את יחידות התגמול של ארגון ההגנה נגד רוצחי יהודים בצפון הארץ, היה, כי שלהי מילחמת-העולם השנייה, נציג ההגנה במצרים ובלוב, מהן ארגן הכר חות'נשק לארץ. בשנות המדינה הראשונות היה איש חיל המודיעין של צה"ל ומפקד המיטרה במחוז ירוש"ל, שאת ממשיותו הקשות היתה חסימת דרכם של מפגיני תנועת החרות אשר ביקשו לפרוץ לכנסת, כמחד אה על אישור הסכם-השילומים עם גרמניה.

הסופרת מניו-יורק

נפטרה ♦ בניו-יורק, משתפ"דס במוח, בגיל 55, רחל איתן, סופרת (ברקיע החמישי, שידה ושירות), אי שר חייה ב-20 השנים האחרונות כי ארצות-הברית, בהן הרצתה על ספרות עברית כאוניברסיטה מקומית וגירלה את ילדה השלישי, מנשואיה השניים, לכימאי אמריקאי. בעלה הראשון של איתן היה האדריכל התלאביבי דן אי תן.

הפרופסור מברלין

נפטר ♦ בפאריס, בגיל 66, פרופ"סור (להיסטוריה) שארל יהודה בלוק, איש אוניברסיטת תל-אביב, שי נודע בספרייהמחקר שלו על תולדות העת החדשה, אותם כתב בשלוש שפות (עברית, צרפתית, גרמנית). אחד המח"קרים המעניינים במיוחד של בלוק, יליד ברלין ועיתונאי לשעבר (כתב הי יומון דבר בפאריס של שנות ה-50) הוא ליל הסכינים הארוכים, בו הוא תאר וניתח את אירועי ה-30 ביוני 1934, היום בו חיסל אדולף היטלר את האופוזיציה הפנימית שלו, בהוראתו על רצח ברם קר של מיספר רב של בכירי מיפלגתו.

* שביקר בשבוע שעבר בפעם הרביעית בארץ, שחקן נבחרת אירופה במישחקי-ההצדעה ללו סילבר, כדור-סל מכבי שפרש מן המגרש התל-אביבי לטובת קריירה כפרקליט ניו-יורקי.

"דרם"
50 גרם טבק הולנדי מעולה
לגלגול סגריות (עם נירות)

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי - העישון מזיק לבריאות

תן
טרמפ
לחייל

שנת שמיטה לטלפון
אין עוד.
האזנות-סתר יש.

אנו מספקים:
* מכשירים למניעת
ציתותים בטלפון
* שרות לגילוי מיקרופונים
מושתלים
* מגלי מחבואות
מזכירות אוטומטיות
רדיו דוקטור בע"מ
שלום עליכם 18, ת"א, טל' 286444

קרן להצלת חייו
של

ציון משה

הזקוק להשתלת כבד

תרומות ניתן להעביר
לחשבון מס' 77550
בבנק דיסקונט
סניף 113,
תל-אביבורים

אקורדיוניסטית

מארגנת שירה בציבור עם שיקופיות ומישחקי-חברה

במסיבות

תוכנית מיוחדת לימיה-הולדת

טלפון: 221017, תל-אביב

דצח שגל

חבריה

זה כמותה כהודאה בהפרת כל תקנות יאט"א (ההתאחדות הישראלית לביטוחים) ותביא לקנסות. החברות גם אינן יודעות איך לדרוש על תשלומים כמזומן ששילמו, וכן על תשלומים ששולמו בחו"ל. אחת הבעיות היא כי מנהלי-סניפים של חברות זרות התחלפו והחדשים אינם יודעים מה עשו קודמיהם. **אולם בידי בלאס הצהרת סמיו רוזנברג על סופר-קומיסיון של לפחות 10 מיליון דולר ששולם,**

נוסף על כך היא חוייבה בהוצאות כאלה שהראתה הפסדים, ולכן פורקה בגלל הפסדים, והפסדיה הוצגו עלי-דרי קופל בישראל, לצורכי פטור ממס הכנסה. **לפי המוסמכים נעלמו בחב"ר בגרמניה הרבה יותר ממילי-יון דולר, ולעת עתה אין יודע להיכן.** כאשר עוגי חזר וטען כי כל אלה היו באחריות החשב, ז'ק יעקב, הורה בית-המשפט לזמן אותו לחקירה, כדי שישלב היכן נעלם הכסף.

מפרכי קונצרו "קופל" מנסים להוכיח כי החברה נרצחה ולא נפטרה מחמת חולי

עוגי עזב מפני שידע כי החברה אינה בעלת כושר-קיום. הוא חקר את עוגי מדוע מכר את חלקו. עוגי השיב כי עשה זאת בגלל היחסיים המצורעים עם סמיו, שלא איפשרו לשניים להמשיך להיות יחד בחברה. מכיוון שסמיו הוא בנו של המייסד, היה טיבעי כי החברה תישאר שלו. השופט התערב: "אתה אמרת שהש" ווי הנכסי גבוה, 2.5 מיליון דולר. מדוע מכרת עסק כזה ללא תמורה?" **עוגי:** "לא היתה לי ברירה. העסק היה הולך לעזאזל." **השופט:** "למה לתת מתנות?" **עוגי:** "לא מוכן לתת." **השופט:** "הייתם צריכים להשאיר את זה כך." **עוגי:** "רציתי לצאת, ולא להסת-כך."

ואז שאל בלאס אם נכון כי עוגי ניהל משאומתן עם כמה גורמים, כמו נסים ברז'יק או קבוצת-פדרמן ממלך-נות דן. שייכנסו כשותפים בשליש ל-קונצרו, בעוד שעוגי וסמיו יישארו כל אחד בשליש.

עוגי אישר זאת ואז כמובן נשאלה השאלה כיצד היה מוכן להמשיך להי-שאר שותף עם סמיו? עוגי השיב כי עם שותף שלישי, כבור, היה מוכן להמשיך. הוא אישר כי אכן בנק דיסקונט, הנושה של קופל, דרש כי יבראו את החברה, אחרת יבקש לפרוק, וכי הורעה זו של דיסקונט קדמה ליציאתו מן החברה. **הוא גם אישר כי הוא וסמיו היו חייבים לחברה כמיליון דולר, ולא השיב לשאלה מדוע לא החזירו את החובות ולא הציגו את העסק בלי למכור.**

מיליונים נעלמו בגרמניה

אולם עיקר החקירה מתמקדת כי חברה שהקים קופל בגרמניה, לרוב השאלות השיב עוגי שאינו זוכר, שהוא היה אחראי אחריות מיניסטרי-אלית בלבד למדיניות, ושהחברות נהלו עלי-דרי אחרים.

למרות זאת, כאשר בלאס הציג לו מיסמכים, אישר עוגי שקופל הקימה כאישור בנק ישראל חברה בגרמניה, שהיתה כבעלות קופל החברה. אחר-כך קיבלו אישור להעביר את הבעלות לעוגי ולסמיו באופן אישי. אחר-כך פורקה החברה בגלל הפסדים. **מן החומר המאזני שמציג בלאס עולה כי "קופל ישראל" נתנה שירותי-קרקע לחברה בי-גרמניה, וזו לא שילמה את מה שהיה עליה לשלם. בעוד שב-ספרים היא חוייבה בתשלום, הרי בפועל לא העבירה את הכסף לישראל.**

סמיו רוזנברג
למה לתת מתנות?

בכך שהוא יקנה מסמיו, ולא יהיה לו כל קשר עם עוגי. זה, מצידו, היתנה את ההסכם עם גיסו בערבות של "לנדק". זו ניתנה, והעסקה בוצעה.

עוגי היה בעל אחותו של סמיו, עדי-נה ז'ל. הוא עצמו היה בעל אחוים מע-טים בקונצרו, וייצג את ילדיו, שירשו את המניות. סמיו ועדינה ירשו את העסק מאב-יהם, קופל רוזנברג, שהחל את דרכו בתקופת-המנדט כנהג מונית, וסיים במסירת ממלכה אדירה לבניו. אחרי פטירת עדינה התחתן עוגי עם נעמי לרר, אלמנתו של יוג'מנר לרר מגרמני-יה, שהיתה אשת-חברה ידועה. כיום הוא נציג אל-על בגרמניה.

בהסכם המכירה ללנדקו נקבע כי השווי הנקי של הקונצרו הוא כמיליון דולר. לחברה היו התחייבויות של 10 מיליון דולר לבנקים, וחלקה בחובות אסטוריה היה עוד 3.3 מיליון דולר. שווי כל נכסיה היה, לפי ההסכם, 14.5 מיליון דולר.

מבט על תמונת נכסיה-החברה מעורר סימני שאלה רבים לגבי שוויים. קופל-טורס גילגלה כ-40% מכלל מכירת כרטיסי-הנסיעה בישראל. היא שלטה בישראל בעוד כמה משרדי-נסיעות, וכן החברות הפעילות קופל קונגר-סיס, קופל נהיגה עצמית, שלה צי רכבי-להסכרה, קופל חנוונים, שהיתה בעלת חניוני-רכב, ועוד. כן שלט הקונצרו בחברות נסיעה בניו-יורק, במיאמי, בגרמניה, באנגליה.

העסק הלך לעזאזל

עוגי הפקיד ערבות בשווי כמיל-יון דולר, מזה מחצית הנכסים ש-קיבל בשעתו מקופל, והיתר וילה בהצליה-פיתוח, להבטחת התייצבותו לחקירה. הוא נחקר באחרונה שלושה ימים ברציפות, והוזמן שוב ל-21 בחו-דש.

כאשר ניסה עורכי-דינו, ראד-בן הלר, להתנגד לחקירה מעיק-רה, ספק השופט הגין: "10 מיל-יון דולר חסרים, ומר פילובסקי הוא היחיד היכול לתת הסבר." בלאס תקף את ההסכם, לפיו יצא עוגי מן החברה. הוא רצה להוכיח כי

כמו בחקירת מיקר-מוות בסיר-טימתה, כך גם החקירה באולם השופט המחזי אריה הגין בתל-אביב. הגופה היא גופת הקונצרו "קופל", ששלט בזמנו בשוק מיישר-הנסיעות בישראל.

החוקרים הם כונסי-הנכסים, רואה-יה חשבונו עובדיה בלאס, ועורכי-הדין יע-קב אמיתי. החשוד העיקרי הוא שמואל ("עו-גי") פילובסקי, אף הוא רואה-חשבונו, מי שהחזיק במחצית מניות החברה. העובדות שאינו שנויות במחלוקת הן מציאות הגופה, אחרי מוות מסיבות לא-טיבעיות, היינו הקונצרו שנקלע לקשיים.

הוויכוח הוא על רקע נסיון הכונס להוכיח כי מדובר ברצח ככוונה תחילה, לשם טובת-הנאה. **השלל: 10 מיליון דולארים, ש"קופל" נשארה חייבת, ואשר לדעת הכונס הוצאו מן החברה במירמה עלי-דרי עוגי פילובסקי, שגרם בכך לרצח החברה.**

בעלה של הבת

ב-31 לדצמבר 1983 מכר עוגי את חלקו בקונצרו לגיסו, סמיו רד-זנברג, תמורת חצי מיליון דולר כמזומן בצורת נכסים, ועוד התחייבות לשלם לו במשך כמה שנים דמי אי-תחרות של כמה אלפי דולר לחודש.

סמיו מכר מייד את מה שקנה לחברת לנדקו, שהיתה אז בשיאה. בעליה הם איליהבניה אהרון רובינשטיין, בנו מר-טי, וקבוצת-הביטוח הפניקס של יוסי חכמי (הנתבע עתה עלי-דרי מפרקי-פ.י.ט. להחזיר מאות מיליוני דולארים, שקיבל שלא כדין).

לנדקו נשלטה עלי-דרי אהרון רובינ-שטיין, ונכסיה העיקריים היו מיפעל עסיס, מיפעל מן לשימורים, רבע ממ-לון אסטוריה בתל-אביב ועוד מחצית בקבוצת-מלונות באזל, שהיתה בעלת מלון באזל, מלון קונקורד בתל-אביב ומחצית הסלע האדום באילת. לרובינשטיין נראה הגיוני להרחיב את אחיזתו במלונות, באמצעות קונצרו קופל, שהחזיק אף הוא ברבע ממניות אסטוריה.

אולם, הוא סירב לכל מגע עם עוגי, ולכן היתנה את ההסכם

עוגי פילובסקי ואשתו נעמי לרר
רציתי לצאת, לא להסתבך.

ואם החברות לא ידווחו לפחות על סכום דומה, מישחו יהיו בצרות.

צעד נוסף שעשה הכונס הוא לתקוף את ההסכם שעשה עוגי, כאשר מכר את חלקו, בנימוק כי עוגי ידע שחברה אינה בתיקום. או אז התמור-שקיבל ליציאתו אינה חוקית, ועל-התחזירה לחברה.

לשם כך כבר ביקש הכונס צו-עיקול של הנכסים שעוגי קיבל תמורת חלקו, המשועב דים לבית-המשפט להבטחת התייצבותו של עוגי במישפט

לקראת סיום החקירה העיר השופ-לעוגי הערה רבת-משמעות על פעילו החברה בגרמניה: "סך כל מה שהחבר הכניסה מסתכם כפי שלושה מכ-שהעבירה. איך זה מתיישב?" המשך רואה-החשבונו בלאס: "שי-דוק עוד נושא לגבי 1980. אז מכ-שרותי-יירות כ-712 אלף דולר, וה-כירו רק 100."

השופט לעוגי: "אתה תבר עם ז'ק יעקב (החשב), ואת תסביר. אתה תעיד ואחר-כך ז'ק. אל תביא אותו איתך. את היות אחראי להפסדים של מי-יונים." יוגאל לביב

זהו הפרק השני של יומנה של אורית ארביב, שנכתב בכלא אחרי לידת בנה גורל-אדם, ושאותו הפקידה בידי דפנה ברק עם שיחרורה

„לחשתי: אלוהים, עזור לי!“

הרצל אביטן עם אדם
אבא קם, נישק אותי והלך...

עזור לי!

של אליהו הנביא — מעשה ידי הא-סירים, כיבוד ושתייה והמוך-המון אור-חיים. אבל לא היו אלה אורחים שלנו: שוטרים, סוהרים ובלשים.

לואיזה וסכתא הביאו אותך. סבתא מסעודה (אמו של הרצל אביטן) באה ביחד עם מרדכי, שהיה הסנדק שלך. החזקתי אותך בזרועותיי. היית לבוש בחליפה לבנה. צחקת... ולא ידעת בפני מה אתה עומד. הצטלמנו וחיכינו לאבא. ההתרגשות שבי הלכה וגברה וחשבת... איך אוכל לראות את אבא מבלי לדבר איתו.

עברו כמה דקות ולואיזה אמרה: „אדם, הנה אבא בא.“

פחדתי להרים את עיניי. קמתי וע-מרתי כמה שניות. הסתכלתי באבא, ו-לא יכולתי לזוז ממקומי. הוא נראה חי וזר, רוה, שיער קצוץ, לבוש בחליפה אפורה.

אבא הביט בי, ניגש אליי, נישק אותי ואותך, והלך לשבת בכיסא ממול. במשך כל זמן הברית החלפנו מבטים בינינו, מבלי לדבר בכלל.

לא היה צריך לדבר הרבה. העיניים אמרו את הכל. בעינינו היו עצב, אהבה, געגועים ושימחה.

הרב לקח אותך ממני, מסר אותך לאבא. היית על כרית, ואבא התפלל כשאתה בידיו, ואני מביטה בשניכם ב-עצב ובשימחה כאחד.

הנה הגיע הרגע. הפשיטו אותך. לא

עלות למנהלת, ושם שוחחנו על הב-רית.

הגענו להסכם שגם אני וגם אבא נה-יה בברית. הטקס יהיה בכלא אשקלון, כתנאי שאני ואבא לא נדבר במשך כל הברית, וזה אחרי שנה שלמה שלא ראי-תי את אבא. הוחלט: מגע אופטי בלבד. בתאריך 6.2.83 באו לקחת אותי לברית אתה כבר היית אצל לואיזה וי-צאנו לדרך, לכיוון כלא אשקלון: הדרך נראתה ארוכה. נדמה לי שאין לדרך סוף בכלל. התרגשתי... יד גשם. נר-איתי מבולבלת מהפגישה שלי עם אבא...

12.7.83. לילה...

השעה היתה 10 בבוקר, ואנחנו מחכים בכלא, שיביאו אותך. איחרתם, ואני התחלתי לדאוג.

בינתיים ישבתי בחדר-המנהל וחי-כינו. היינו עם קצינת-הביטחון חנה, ואולי 30 אנשי-מישטרה. הייתי מתוחה ועצבנית.

ביקשתי לראות את אבא עד ש-גיע, אך הדבר לא הורשה לי.

השעה רבע לפני 12, וכולם מחכים. הוריעו לי שאם עד 12 לא תגיעו — נכשל הכל. נכנסתי ללחץ. ביקשתי שירימו טלפון, אך לא היתה תשובה משום מקום.

בריוק בשעה 12 הגעתם. מבט של אושר היה בעיניי. נכנסנו למעוון-הסוהרים. הכל היה מסודר: היה כסא

12.7.83

כשנולדת, חיפשתי לך שם. לא ידע-תי איך לקרוא לך. לא ראיתי את אבא, ולא היה לי עם מי להחליט.

בזמן הברית של אבא היינו ביחד, וכל הזמן הוא אמר לי: „אורית, כשיהיה לי בן, אני רוצה לקרוא לו גורל.“ עברו ימים. נכנסתי להריון. כשנולדת, עדיין תהיתי איך לקרוא לך.

באותה התקופה היתה מילחמת לב-נון, ואז נפל יקותיאל אדם ו"ל. הוא מת כגיבור-מלחמה. בא אליי עורר-הרין שלנו, דויד יפה, איחל לי מוליד טוב וא-מר שאבא רוצה שאקרא לך „יקותי“ אל“.

תמיד רציתי לקרוא לך אדם, בן ראשון, האדם הראשון, ובכלל זה שם יפה. החלטתי שאני קוראת לך גורל-אדם. אתה המזל שלנו, אתה האור של חיינו.

היום אתה עונה לשם „אדם“. כולם קוראים לך אדם. ואני חושבת שאבא כועס. הוא רוצה שיקראו לך „גורל“, ועל זה יש לי ויכוח עם אבא. האמת היא שלי כבר לא חשוב השם. העיקר שאתה תמיד תהיה לי בריא.

12.7.83. צהריים. חם בחוץ... במשך חצי שנה נאבקנו, אני ואבא, כדי להיות נוכחים בברית-המילה שלך. יום אחד באו לכאן, לבית-הסוהר, אנשי-מישטרה, ביחד עם אחראי-ביט-חון של שרות בתי-הסוהר. קראו לי ל-

שלך. הבכי שלך, אבל הייתי מאושרת. אדם שלי, סוף-סוף, יהודי.

נזכרתי שכברית שאלו את אבא איך קוראים לתינוק. אבא הסתכל עליי ואמר: „גורל“, ואז הוספתי בלחש: „אדם“.

כך נרשם שימך „גורל-אדם אביטן“.

אורית השבוע: „רות חבני היא אחת מהצוות. היא לא בדיק סוהרות. היתה מדברת איתי הרבה, אשה חכמה. אני הייתי קרובה אליה יותר מכולן. היום היא אח-ראית לקנטינה. כל אחת שנכנסת לשם (לכלא) היא מגוייסת. טי-ל-פנתי אליה גם מאז שהשתחררתי. אני מעניינת אותה“.

16.7.83. יום שבת אחר-הצהריים. אני סגורה בחדר, בעונש שלילת-טלוויזיה.

אתמול היה לי ביקור, ביקור שמרי שבוע אני מחכה לו. הייתם אתה, סימה, נסים ולואיזה. הביקור היה נחמד. שרת לי את השיר „נר-נר“. הנעת את ראשך שמאלה וימינה, וצחקת לי.

לואיזה אמרה לי: „אדם, תן פליק לאמא“ ואתה — בום! העפת לי את היר הקטנה שלך לפניכם.

אני כמובן נהגיתי מכל תנועה שע-שית. קיבלתי תמונות שלך בביקור, תמונות מקסימות. עכשיו הן לידי, בחדר. אני מביטה בהן וחושבת עליך,

ידעת מה רוצים ממך והופ! חתכו לך. צרחת, בכית.

ריחמתי עליך. כאב לך, ואין אני יכולה לעשות דבר. לאבא עמדו רמ-עות בעיניים.

הרכנתי את ראשי ובכיתי גם אני, ואז אבא אמר: „אורית, בואי קחי אותו.“ אבל היה אסור להרים אותך.

אחרי-כן הביאו לי אותך. ניסיתי ל-הרגיע אותך במוצץ, בשתייה, באוכל, אך שום דבר לא עזר. כאב לך. היית נראה סובל.

הצטלמנו איתך. הטקס נגמר והקהל התחיל להתפור.

אחרי שהכל נגמר, איפשרו לי ול-אבא לשוחח מעט. נכנסתי לחדר של מנהל-הכלא. היו שם המון שוטרים, ואבא. ישבנו אחד מול השני, ולא אמר-נו דבר. אף אחד משנינו לא דיבר. הר-דיעו לנו שאם אנחנו לא מרברים — יחזירו אותי לכלא ונגמר. אבא קם, נישק אותי והלך.

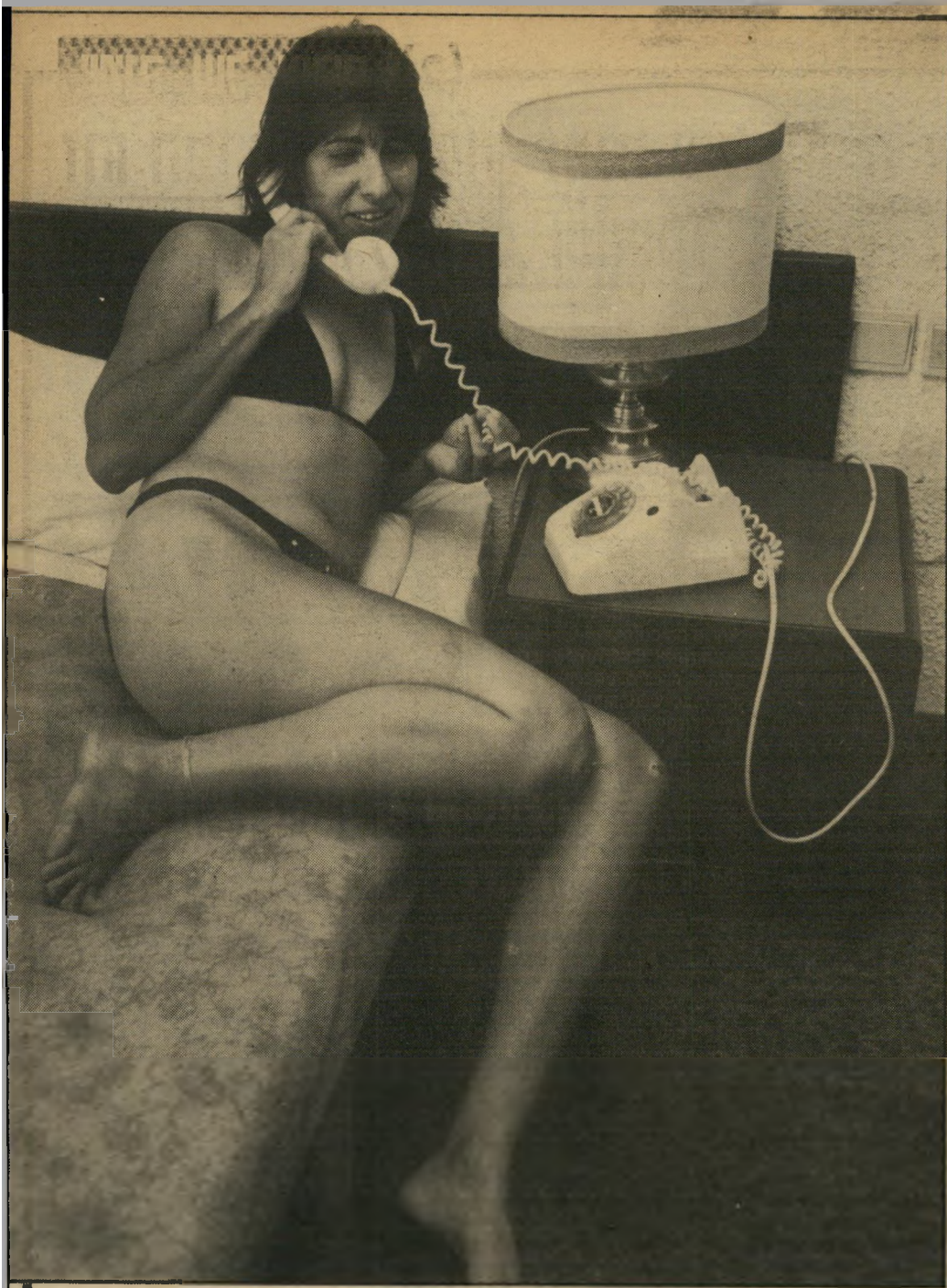
לא הבנתי מה קורה לנו. כעבור 10 דקות אבא חזר, ישב לידי ואמר: „איך אפשר לדבר בפזרונם כזה?“

כולם היו מוכנים להאזין לשיחה. אבא ביקש שאהיה חזקה ואשמור על עצמי. החזקנו יד ביד, עוררנו זה את זה, חזרנו אליך. נפרדנו. אבא חזר לתא שלו, ואני — לכלא, לתא שלי.

לא עצמתי עין כל הלילה. חשבתי על אבא, ובאוזני מהרהרות הצרחות

אורית עם אדם בבריכת המלון
ישיבתי מאובנת — לא יכולתי לאוזן

אורית בחדרה במלון "דיפלומט"
בכלא לא היה ROOM SERVICE

מעצר בכלא "דיפלומט"

מהרגע שהשתחררתי מהכלא, כל כלי-התיקשורת הטרידו אותי. לא הניחו לי. הרגשתי שהם לוחצים אותי, שבעצם אני לא חופשיה כמו שקיוויתי! כך התלוננה אורית ארביב אחרי שיחת רורה מכלא נווה-הצדקה.

הצעתי לה להיעדר מבית-הוריה בימים הקריטיים מבחינה תיקשורתית, ולשכנה בבית-מלון.

ואכן, מערכת העולם הזה שיכנה את ארביב בבית-המלון דיפלומט בתל-אביב, בעילום-שם, כך שרק מעטים במערכת ובמלון ידעו על שהותה שם. הטלפונים המשיכו לצלצל בבית-ארביב, ואילו היא, בנה אדם וחלק ממישפחתה בילו בדיפלומט.

על המעבר החריף מבית-הכלא לבית-המלון סיפרה ארביב השבוע:

"קודם-כל הרגשתי אדון לעצמי. עשיתי מה שרציתי. היה לי כף."

"הדבר הראשון שעשיתי, כשהגעתי לחדרי - יצאתי למירפסת. היה משב-רוח כזה של הים. השערות ככה עפו לי. היה לי טווח-ראייה. בבית-הסוהר העין תמיד נתקלת ככה בקיר. פיתאום - ים, אנשים..."

"אדם שאל אותי בהתחלה: אמא, זה הבית שלנו?"

"אמרתי: לא, אנחנו עושים כף."

"יורדנו לחדר-האוכל במלון. הכל היה מסודר. הביאו לי תפריט. יכולתי לבחור מה שאני רוצה! מצא-חן בעיניי הרעיון שאני יכולה לעשות הכל. מבלי להגביל את עצמי."

"הרי גם עכשיו אצטרך להגביל את עצמי. לא אוכל להיענות לכל הבקשות של הבן שלי, מבחינת הכסף, שם, במלון, הזמנתי מה שרציתי. בלי הגבלה. לא מיהרתי. להיפך - רציתי שהזמן יעצור! בערב הראשון באו אליי אחותי ובעלה. ירדנו ללובי. היתה מוסיקה שקטה. הזמנו משקה - בכף! בערב השני ישבנו עם הילדים בחדר. הזמנו לשם ארוחת-ערב. איך קוראים לה? רוס-סרודים (שרות-חדרים). הביאו לנו גלידות, פירות, מוס, מינוקים..."

"אדם הכי נהנה. הכי השתולל. השוויץ שהכל - כל הכין הזה - זה מהאמא שלו!"

"פיתאום חשבת על הבנות שהשאירתי בכלא - נקרעתי. בסוף, כשעזבנו את המלון, אדם שאל: אמא, המלון נגמר לנו לכל החיים!"

אמרתי שזה לא נורא, שזה יעבור מהר. עוררתי אותם בעירעור לעליון, בחנינה, ושמרתי על קור-רוח.

ראיתי שכולם בוכים. שאלתי: "מה קרה לכם? מה, אתם הולכים לבית-סוהר?"

אדם, זה לא שלא הייתי זקוקה לעידוד. קשה היה לי לראות אותם סובלים.

חזרנו לכלא. כולן שאלו: "אורית, כמה?" עניתי: "שמונה שנים", וחייכתי. בכל העיתונים כתבו עלינו. כרריו ובטלוויזיה סיפרו עלינו, ואני חשבת רק על הבית, על אבא שלך ועליך.

(המשך בשבוע הבא)

בלבר. הצמדתי אותך אליי ולחשתי חרישית: "אלוהים, עזור לנו!"

השופט פנה אליי וביקש שאמסור אותו לבנייה-משפחה שישבו באולם. סירבתי. רציתי שתהיה איתי. המישפט התחיל. האולם היה מלא והמה מאנשים: בנייה-משפחה, צלמים, עיתונאים והמונה-המון אנשי-משפחה. השופט קרא את האשמה. החוקתי לך ביד הקטנה שלך, ודיברתי אליך בלחש. "אדם אל תדאג, קטן שלי. אתה לא מבין כלום..." יהיה טוב... אנחנו נהיה ביחד בחוץ..."

כך גם הצלחתי להיראות שלוה ורגועה. הגיע הרגע לעלות לדוכן-העדים ולדבר. הרגשתי שאני רועדת כולי. כל מה שרציתי להגיד ברח לי מהראש. אמרתי לעצמי: "אורית, חיוני ואימצי."

השופט ביקש שוב שאמסור אותו, כי לא אוכל לעמוד יחד איתך ולדבר. נישקתי לך ונתתי אותך ללואיה. הסברתי לשופט כמה אני אוהבת את אבא, ומה הייתי מוכנה לעשות בשבילו. סיפרתי איך הגעתי למה שהגעתי, וניסיתי להסביר את עצמי ולהביע חרטה.

השופטים נראו קשוחים וחסידי-רגי שות. התובעת לא פסקה מלחקור אותי, עניתי לכל שאלה כמו שצריך, ואחרי כן ביקשתי רחמים עליך. על בני הקטן

כשחזרת לי את הימים שלנו ביחד, את הפרידה, הביקורים והגעגועים...

18.7.83. יום שני, 11:30 בבוקר. מעניין מה אתה עושה עכשיו ואני כל-כך רוצה לראות אותך צוחק ומש-תולל, אוכל וישן, אבל אין אני צריכה רק לדמיין.

ניסיתי לחשוב על הכל. ניסיתי ל-דעת מה קורה לי כשאני חושבת עליך, אבל אין בי כלום. חוץ מלב קרוע ואו-הב.

יש ימים שאני נחנקת מכאב, אבל זה עובר לי. אני משתדלת שלא לחשוב הרבה, כדי להקל על עצמי. עכשיו רע לי. נכנסתי לדיכאון. אין לי חשק לדבר עם אף אחד. אני רוצה רק אותך. רוצה שתהיה לידי עכשיו! לא רוצה לדבר.

והמחברת (היומן) היא היחידה שאני יכולה לספר לה הכל, מבלי שתגיד. אתמול לקחו את שמוליק להפירה, ואני לבד בחדר, ובכל זאת לא לבד. הרי אתה ואבא ביחד איתי כל שעות היום. 18.7.83. שעה 13:00.

דיברתי עם רות חבני. הוטב לי. אני כבר לא מרגישה כל-כך רע.

אני יודעת שיהיה איתה עוזרת לי, אפילו אם תהיה זו הבעיה הגדולה בי יותר. שיהיה איתה גורמת לי לשקול צעדים כמחשבה-תחילה. אדם, חשוב לי

"חשבת על אבא, ובאוזני מהדהדות הצרחות שלך, הבכי שלך, אבל הייתי מאושרת. סוף-סוף אתה יהודי!"

היושב איתי בכלא חף-משפט. הרמעות חנקו את גרוני.

כל האולם ככה. זה היה מרגש ועצוב.

התובעת טענה שאני שורדת אינט-ליגנטי, שהייתי רעולת-פנים ונושאת נשק בזמן שהייתי בחורשי-הריון מת-קדמים.

זה לא נכון. אדם. לא ידעתי מה אני עושה. לא חשבת על כלום. חשבת רק איך לעזור לאבא לברוח, כשהוא שפוט ל-15 שנים, חף-משפט.

יירתי מוכן-העדים וחזרתי לספי-סלי-הנאשמים. הגשתי מיכתב לשופט, מיכתב שכתבתי בלילה שלפני מתן גזר-הדין... הפסקה. בינתיים החלפתי לך, האכלתי אותך והתפללתי שאלו-הים יקל בעונשי.

השופטים חזרו לאולם. כולם ישבו במקומותיהם ואני ואתה - בספסלי-נאשמים.

רממה השתררה באולם. השופטים וינוגרד, שצקי ומישר ישבו... וינוגרד קרא את ההרשעה ו... "אני גוזר על הנאשמת שמונה שנות-מאסר בפועל."

ישבתי מאובנת. לא יכולתי לזוז. כר-לם התפרצו בצעקות ובבכי, ואני השת-דלתי להראות חזקה. אחותי כך חזק.

לא יכולתי לבכות. סבתא התעלפה. לוואיה לא יכלה להחזיק מעמד יותר. ואני, אדם, למרות הכל, ניסיתי להרגיע את כולם.

שתדע שאני מרגישה טוב, שאני אר-הבת אותך.

אני מחכה לביקור אצל אבא. חשוב לי לראות אותו. אני אוהבת אותו. ויש לי מיליון דברים בראש לדבר איתו. לפעמים אני כל-כך זקוקה לו וצרי-כה אותו, עד שבא לי לצרות. אני מר-גישה צורך לדבר עליו, ואין לי עם מי לא אוהבת לספר דברים הקשורים בי ובאבא. זו לפחות הפרטיות שלנו.

אורית השבוע: "מה אני זר-כרת מהברית? עצוב. זה מאווע. אבל זה היה עצוב. צריך היה להיות שמח. איך אפצה את אדם בימי-ההולדת הבאים שלנו כל יום-הולדת שלו בקרוב יהיה בכלא. בגלל האבא. האבא שם."

19.7.83. לילה, שעה 21:00. אחד

רי הספירה. אדם, אני רוצה לספר לך על היום שבו נשפטתי.

אחרי שהורשעתי, חיכיתי לגזר-הדין. הייתי במתח. לא ידעתי מה יהיה איתי, כמה שנים אקבל.

הימים עברו והנה הגיע היום הגר-רלי. זה היה בחורש צמנר. הלבשתי אותך בחליפה לבנה וכובע, עטפתי אותך בשמיכה כחולה ובבוקר מוקדם כא לקחת אותנו.

הגענו לבית-מישפט. הרגשתי מתר-חה ונרגשת. ישבנו, אני ואתה, על ספי-סלי-הנאשמים. היית בן ארבעה חודשים

אורית בחדר

יש ימים שאני נחנקת מכאב. אבל זה עובר לי!"

בארברה הרשי מספרת בראיון בלעדי לעדנה פיינרו על וודי אלן, על קונצ'אלובסקי ועל כל האחרים

ילדת האהבה זקוקה

לאהבה

רש היום כהוליווד שחקנית מרתקת באמת. זו היא בארברה הרשי. בישראל אפשר לראות שניים ממבצעי האחרונים — האחות הנחשקת עליידי מייקל קיין, בסרטו של וודי אלן חנה ואחיותיה. והאשה העוברת מיד ליד, תחילה ככלי אידיאליזציה ואחר כך כנושא אמיתי לאהבה מאוחרת. באנשי הפת.

את הסרט שהיקנה לה לפני שבועיים את פרס השחקנית הטובה ביותר בפסטיבל קאן, אנשים ביישנים, שביים אנדרה קונצ'אלובסקי, יראו הישראלים בערוץ שבעיים בפסטיבל ירושלים.

למעשה, היתה בארברה הרשי כבר בישראל לפני 13 שנים, כשהסריטה את יהלומים. אפילו טמנה פתק בכרזתה. לא שהיתה זו תקופה שהיא מעדיפה לשכוח. אז היתה שותפתו לי חיים (ולכמה סרטים שלא הצליחו במיוחד) של דייוויד קארארין ואם ילדו (בנה היחיד, היום בן 14), וקראה לעצמה במיסגרת אותו טריפ רוחני אופנתי של איבוד עצמי, בשם "בארברה סיגל" (במשמעות של "שחף").

על אותה תקופה, אני רוצה לדבר עוד. בארברה סיגל מתה" היא אומרת בפסקנות תוקפנית.

ב-1984 היתה הורה שחררה לכנור פיה המישפחתית של וודי אלן, לצד מיה פארו וריאן ויטט, בתפקיד האשה המיסתורית, החופשית והנחשקת בחנה ואחיותיה, תפקיד שבו קנתה את

עולמה כאחת הנשים הנחשקות והמעניינות ביותר של הוליווד.

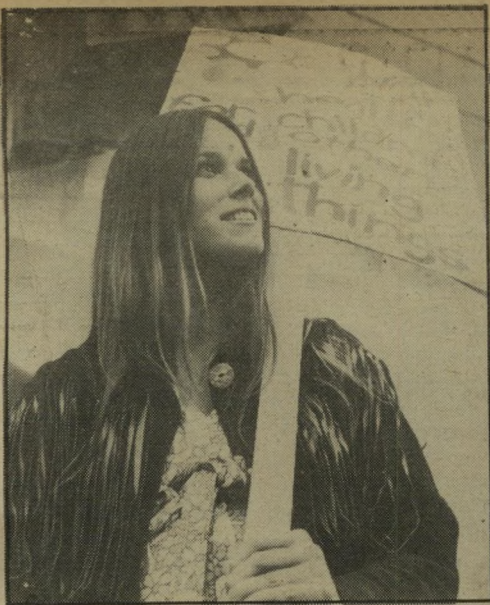
שורשים בביצה

ב"חתי כבארברה לתפקיד רות סאליבן", הסביר קונצ'אלובסקי את בחירתו לאחר התפקידים הראשונים בסרטו החדש, אנשים ביישנים. "בגלל הכוח והרגישות שהיא מקרינה".

אנשים ביישנים הוא למעשה ע"מ מות בין עולמן של שתי נשים, שתי דורניות, המסמלות שני קטבים של אמריקה, האחת, ריאן סאליבן, שאותה מגלמת ג'יל קלייבורג, היא עיתונאית מצליחה, אשת קריירה מגיוור, שקצת ביום בהיר אחד בטירוף העירוני ומחליטה לצאת עם בתה ולחפש אחרי שורשיה, אישם בביצות לואיזיאנה, שם מתגוררת דורניתה רות, עם ארבעת בניה. רות — אשה הממלאת את תפקיד האב והאם כאחד בחיים של ברידות וקשיחות וייראת-אלוהים קיצונית, כמסווה לכל חוסר-ביטחון אפשי — היא לא רק הניגוד המושלם של ריאן והיפוך עולמה על פיו, כי אם למעשה גם הצד המשלים שלה.

על הבר השתנתה בארברה הרשי כמעט בלילה: היא נראית זקנה ב-20 שנה מגילה האמיתי, ולא רק בגלל איפור או הרכבת שניניים תותבות. צור רת הדיבור שלה, ההיגוי הדרומי שסיגל לה לעצמה, ההליכה הכבדה — הכל עבודה של שחקנית קפדנית וממושמת.

במצאוות היא היתה קטנה וידידו תית כתמיד, נעימה אך לא יפהפיה, אם כי את עיניה אפשר לזהות בחשיכה. כבר הקטן והחשוך של מלון קארלטון בקאן, שטרם נפתח לקהל בשעת אחר-

1970 עם כרזה: "מילחמה אינה בריאה לילדים ולדברים חיים אחרים". מי חלם שהיפית זקוקה זו תגיע לוודי אלן ולאנדרה קונצ'אלובסקי?

1987 בוגרת מאוזנת. שחקנית מעולה שאפשר לתת בה אמון — כך היא נראית היום. ילדת הוליווד שהתגברה על כל מחלות הילדות.

"הבית היה רחוק מאוד. התנאים היו קשים ממש. לפעמים קשים כל-כך, שי התפקיד הרוויח מזה. בצילום מסויים אומרת רות: 'עוד מעט והביצה הזאת תהיה מוצפת כהוגן'. לא הספקתי לסיים את המישפט, והשמיים נפתחו. ארבעה ימים וארבעה לילות ירד מכול והביצה כולה גאתה.

"ג'יל קלייבורג המיסכנה, שעורה עדין כל-כך, היתה אכולה בעקיצות יתושים, חבולה ומתגדרת כולה. אבל ככל שזה היה לא נעים, לא היינו צריכות לדמיין לעצמנו דבר. הן ביצה היתה ביצה, ומילחמת-החיים היתה באמת מילחמה. הבעיה האישית שלי היתה מה לעשות בהפסקות הארוכות לעיתים בין צילום לצילום. לשי קוע בשיחות חולין עם חברים במקום פירוש של דבר לצאת מן הדמות לגמי רי. ללכת לנוח? זאת אומרת לאבד את התנופה.

"בחרתי לצייר. הייתי פורשת לפינה ומשרטטת לעצמי את הדמויות שבסביבה. כך שמרתי את רות קרובה אליי, אבל גם היתה לי שפיות מסוימת." יש לך הרגשה של כוכבת, מי שיכיר לה להשיג כל תפקיד?

"את חושבת שאני כוכבת? אינני יודעת. נדמה לי שאני שחקנית. לא. אינני יכולה להשיג כל תפקיד. הנה, רק את מול הפסדתי אחד לטובת מישהי אחרת."

מוכנה לספר משהו על וודי אלן מול אנדרה קונצ'אלובסקי? "אן, הם שונים כמו יום ולילה, קור וחום. אנדרה הוא פתוח, דמונאטיבי, קור פרוע ברעיונותיו, גדול וגלוי בתגובותיו. תי. וודי הוא עדין ושקט וביישן. אני דרה מסתכלת על הכל בעיניים של זר. והרי זה לא סרט אמריקאי, זה סרט רוסי! — חשבתי לעצמי כשראיתי איך אנחנו עובדים. זה לא סרט על אמריקה, זה סרט על המין האנושי בכלל. כל-כך אמיתי. על מצפון ועל מוסר ועל אמונה ועל דת."

חוז קונצ'אלובסקי, עם מי תרצי לעבוד שוב? "עם פיל קאופמן ועם סקורסיה, כי מובן. עם וודי אלן."

הם עובדים אחרת מאשר בימים אחרים? "אלן לא אומר לך יותר מדי. כי הרי התסריט שלו כל-כך טוב: הוא נותן לך להשיג דברים לבד. הוא מצלם שוב ושוב. אבל רק סצנות שלמות ולא חצאי סצנות. אף פעם לא יפסיק באמצע. זו צורת עבודה מיוחדת לו בלבד."

סקורסיה הוא ההשראה הנפלאה ביותר עבור שחקן. הוא אומר כן לכל רעיון שאת מבקשה, ונותן לך הרגשה שאת מפרה אותו. את מתעוררת באמץ צע הלילה שופעת רעיונות כריזמו. סקורסיה כל-כך אוהב קולנוע, שזה ממש מירבוק. אלן מפרה בצורה שונה. אבל אין כמו סקורסיה, הוא מוחדר שחקנים."

אומרים ששחקנים הם בני-אדם המסוגלים לעבוד טוב רק כשהם נאהבים בלי גבול.

"אני שונאת להודות עד כמה אני זקוקה להיות נאהבת. כל-כך, כל-כך!"

שג אמריקאים. התואר, אנשים ביישנים' יפה להם, כי הם באמת מעדיפים לחיות לבדם, קרוב לטבע, לעיתים ללא חשמל ובתנאים חיים פרימיטיביים ביותר.

"את הסיפורים הנפלאים ביותר שמעתי מפי אשה בת 86, ועל-פי מידותיה בניתי את רות, כאשה השלמה עם ברידותה ומאושרת בשלה, על הפראידיה של הסוכב אותה."

גדולי השחקנים נוהגים לומר שהיפתח לתפקיד טמון בנעליים.

גם קונצ'אלובסקי סבר כך. אמנם

צהריים מוקדמת, אפשר היה להבחין בגיזים של עליצות, כמי שנהנית מכל רגע, אפילו שכמו אמריקאים רבים הבאים לקאן תפסה גם היא איוו מין הצטננות אלרגית, רחוק מן הקרקע הבטוחה של הבית.

בנעליים גדולות

את השאלה הראשונה היא הפנתה אליי, "אני רואה שאת נועצת בי עיניים!" כן, עינתי, אני

הסרט שהפך אותה לכוכבת-קופה לזמן קצר. נכתב ובוים על-ידי ג'יימס ברידג'ס. זמן קצר אחרי החלה תקופה שבארברה מעדיפה לשכוח: היא שינתה את שמה ל"סיגל" (במשמעות "שחף") וירדה מן הפסים ומן הכותרות. הופיעה בכמה סרטי-ינפל של דייוויד קארארין. שותפה לחיים הזרוקים ואבי בנה.

נעזרתי בשיפוצים חיצוניים שונים. למרתי עם מרדוך דיאלוגים מיוחד את ההיגוי האופייני לאיוור, ולתוך פי נשי תלו חלקי שיניים תותבות, כדי להבי ליט את לסתותיי וכדי לסרב את שפתי. אבל הרגע שבו באמת התחלתי להתקרב לדמות היה הרגע שבו נכנסתי לאותן נעליים גדולות כשל אוי ליב בפופאי.

"מרגע זה ואילך התחלתי הולכת כמוה ומתנועעת כמוה, בכבוד וביציבות כמו עץ זקן. כדי להרגיש אותה עוד יותר הכנסתי אבנים לכיס החלוק, המגושם בלאו הכי, שלבשתי — מה שחיספס את צעדי עוד יותר — ותחבתי עצמים שונים מתחת לציפורניי. כדי להקנות לירי גסות ולציפורני כמות. רק אז התחלתי להרגיש טוב באמת."

האם הצלחת להשאיר אותה על ביי אותם תושבים רחוקים של אמריקה, שכמעט ולא נוהגים לכלול אותם במר-

מערצה את השינוי שחוללת בעצמך על הבר. כשאני מסתכלת כך עכשיו, אני שואלת את עצמי — הרי רות כל-כך רחוקה מ"בארברה" איזה שינוי את השאלה הראשונה היא הפנתה אליי: "אני רואה שאת נועצת בי עיניים!" כן, עינתי, אני מעריצה את השינוי שחוללת בעצמך על הבר. כשאני מסתכלת כך עכשיו, אני שואלת את עצמי — הרי רות כל-כך רחוקה מ"בארברה" איזה שינוי?

חיזק גדול של סיפוק: "תודה רבה. האמת היא שהייתי צריכה לעבוד קשה כדי שארגיש נוח בתוך נעליה של הדימוי הזה, שכל-כך שונה ממני. שלא כי מו הדמות של וודי אלן, שאינה אלא תאומה שלי, כמעט, אשה מודרנית ממנהטן."

"בשביל רות עשיתי תחקיר ארוך. יצאתי לכדי בלבות כמה חודשים עם אותם תושבים רחוקים של אמריקה, שכמעט ולא נוהגים לכלול אותם במר-

פתק בכותל הגיחה הישראלית של בארברה לפני 13 שנים נערכה לרגל הסרט יהלומים של מנחם גולן. בארברה באה לישראל עם בנה התינוק. בתצלום — עם שלי וינטרס.

קולנוע

פסטיבלים

נמלה לירושלים

ויש מה לראות גם בתל-אביב

השבוע מופיע חלקו השני של תרדית העולם הזה לפסטיבל ירושלים, שיתחיל ב-27 ביוני ויסתיים ב-4 ביולי. אין זאת אומרת ששאר חלקי הארץ שבתו מקולנוע ואין מה לראות בהם. להיפך, יש כמה סרטים שיכולים לספק לצופה חגיגה בפני עצמה וכדאי לרוץ לראותם: משהו פראי של ג'ר

נתן דמה, עם מלאני גריפית וג'ף דניאלס (קולנוע סיוון בתל-אביב) הוא מיפגן לדמיון פרוץ של בימאי מוכשר ושעשוע קולנועי אמיתי. החנות מעבר לפינה (קולנוע תכלת, תל-אביב) מפגין שוב את מגע הקסם של ארנסט לוביטש ואת קסמיו האינטליגנטיים של ג'ימס סטוארט הצעיר, שלא התיישנו כהוא זה. מי שלא ראה את מלו של רנה יוכל להשוות גישתו של אלן רנה לתיאטרון לער-מת גישתו של פולקר שלנדורף לחומר תיאטרלי מומחז במותו של סוכן. אשר לימי רדיו, סרטו החדש של וורי אלן בקולנוע שחף בתל-אביב — זו חובה נעימה ומענגת, כרגיל אצל אלן.

אופרה דו מאלאנדרו

קלאודיה אוהנה: אופרה לאטינית

כחריג, לא כל-כך בזכות התוצאה הסופית. (בראזיל)

נסיון של מי שהיה אחד מנבאי הקולנוע החדש ("סינמה נובו") בבראזיל, ליצור גיר-סה לאטינו-אמריקאית של אופרה בגרוש. שעלילתה מתרחשת בתקופת מאבקי הכוח בשילטון בבראזיל, בימי מילחמת העולם השנייה. המוסיקה היא של צ'יקו בוארקה דה הולנדה, המעמדים מצוחצחים ומב-ריקים ומזכירים במיקרים רבים מדי תוכ-ניות בידור טלוויזיוניות. מעניין בעיקר

שחור ולב

מעסה כושי למאהב לבן

להשלים את הסצנה שדוורס רומזת עליה. (צרפת)

סרט מרוורטי, מוזר ויוצא-דופן על מנהל-חשבונות לבן-עור הבא לבדוק סיפרי מכון לעיסוי ומתאהב במעסה כושי אהבה סאדו-מזוכיסטית עזה עד כליון. בימאית צרפתיה צעירה בשם קלר דוורס עשתה את הסרט הזה, המציג בטון מינורי ומאופק להפליא את העיוותים היותר כואבים המסתתרים בתוך נפשו של בורגני ממוצע. הסיום עשוי לזעזע כל מי שניחן במספיק דמיון כדי

הצוואה והשוואה: טארקובסקי למופת

באותו המקום ראש-ממשלת שוודיה. אולף פלמה. (שוודיה)

הקורבן

סירטו האחרון של אנדרי טארקובסקי, שלא הגיע בש-

נה שעברה. נבואה קודרת ומאיימת. על שו-אה גרעינית הקרבה והולכת, מתרככת אך בקושי לקראת סיום, בקרן תיקווה של שתילת עץ צעיר. הסרט נעשה לפני תקרית צ'רנוביל ולפני שהבימאי היה מודע לחומרת מצבו הבריאותי — וכאילו מכריז עליהם מראש. רעד עובר בנשמה כשאתה חווה במ-הומות המתרחשות ברחוב בעת השואה הדמיונית, ויודע שחצי שנה אחרי כן נרצח

מסע לקיתרה

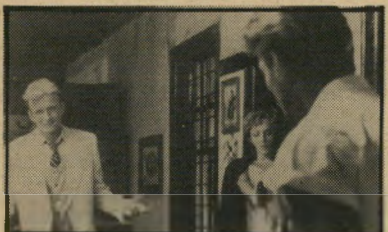
קומוניסט שנמלט מיוון בסוף שנות ה-40 חוזר מרוסיה אחרי 32 שנים, ומנסה למצוא מקומו מחדש. ללא הצלחה. בתוך המיש-פחה, החברה והמולדת שעזב. הצילומים הארוכים והקצב האיטי והמחושב של תיאור אנגלו-פולוס בסרט מורכבים ועשירים. מותו של השחקן הראשי זמן קצר לאחר תום ההסרטה הפך את הסרט לשם דבר ביוון; אחרי שגם ההסרטה בעצמה נערכה בתנאים

מנוס קטרקיס ומרי כרונופולו

פיסיים ונפשיים קשים, והבימאי התקשה בעריכת הסרט. התוצאה כדאית. (יוון)

שנת 49 המאושרת

מסע עסקים בלי ההומור

מרגל, האשה נחשדת בריגול אבל נותרת בחוץ. בימאי: סטולה מופוב. (יוגוסלביה)

הסרט שזכה בפרס הראשון בשנה שעבר, בפסטיבל הלאומי היוגוסלובי בפולנה. זהו מסע העסקים של אבא ללא חוש-הומור, סרט העוסק באותה התקופה. ניתוק יוגוס-לוויה מן הגוש הסביבתי ומתרכז בשלישייה, סטודנט שחוזר הביתה מרוסיה עם אשה שנשא שם, אחיו שהוא פירחן מורק כל עול הקשור לעולם התחתון, והאשה ביניהם. הסטודנט נאסר בשל הלשנה כאילו הוא

מאכס אהובי

עם כל הכבוד לנאגיסה אושימה ולסרטיה בעבר (אימפריית החושים, חג שמח מר לור-רנס) הפעם הוא החמיץ. סיפור אהבה בין אשת דיפלומט לקוף צריך להיות ביטוי על-יון לתשוקה העיוורת המקוננת בטבע הא-נושי. בתיאוריה זה אולי יפה, למעשה, כפי שהסיפור מוצג כאן, עם בלמים לדמיון ול-אומץ, מתקבל משהו בין מביד ומגוחך.

שארלוט ראמפלינג ומאהב

שארלוט ראמפלינג אינה עוזרת הרבה בחו-פעתה הדוגמנית. (צרפת)

פרפר מסכן

גראסיאלה בורגס: נאצים בארגנטינה

האמיתי, ביים ראול דה לה טורה, ובתפקיד הראשי גאבריאלה בורחס. (ארגנטינה)

עיתונאית-רדיו עומדת לראשונה על שו-רשיה היהודיים, בשבוע שבו נפלה ברלין. במילחמת העולם השנייה, אביה נפטר והיא מוצאת עצמה מעורבת בתוך תעלומה: האם אומנם מת מהתקפת-לב, האם יש מחתרת נאצית בארגנטינה, האם עליה לתת יד למילחמה נגדה גם אם זה מסכן את שלום הבית במישפחתה? הסרט נכתב על-ידי אאידה בורטינק (שכתבה גם את הסיפור

שתיקתו של משורר

פטר ליליאנטל ניסה לעבד את א"ב יהו-שע, אבל החמיץ הן את רוח הסיפור הקצר והן את האווירה המיוחדת שבו. אם כדאי לראות את הסרט, זה רק כדי לקבל מושג על הדרך שבה העם היושב בציון ומדינתו מש-תקבלים בעיני אורחים אוהדים מאירופה המשכילה, כי ליליאנטל הוא בהחלט כזה. הסופר יעקב לינד מגלים את התפקיד הרא-שי, אם כי חיצונית דמותו מתאימה, נדמה

לן ראמארס: איפה יהושע?

שלא תמיד נאמר לו מה הוא מתבקש לע-שות. התוצאה מביכה. (גרמניה)

עוצמת הרשע

מארי כריסטין בארו: הטוב והרע

תי-פוסקות של הבעל. עם ויטוריו גאסמן ומארי-כריסטין בארו. (צרפת)

למרות שנכתב במקור כסרט, זה נראה כמחזה מצולם לכל דבר. הבימאי הפולני קז'יסטוף זאנוסי צולל לתוך גירסות שונות של הדוגמה הנוצרית על ההבדלים שבין טוב ורע, צדק ועוולה. סטודנט צעיר לתי-אולוגיה צריך להתמודד מול איל-הון הער-שוק את פועליו והתורם סכומים נכבדים למטרות צדקה, ועם רעייתו, הטוענת שהיא קורבן לנישואין אומללים ולהתעללויות בל-

נשים עובדות

סרט פמיניסטי של ליוי בורדן, שעשוי בנסיבות מסויימות לעורר שערויה. ההש-וואה הקלאסית בין תפקיד האשה בתוך החברה, לבין עבודתה של יצאנית, מקבל כאן משמעות מעשית כאשר הסרט מציג בצורת דרמה תיעודית עבודתן של נערות בבית-בושת. אין צורך ללקק את השפתיים, יש בסרט מישגלים לרוב אבל זה אחד הסר-טים הפחות סכסיים שאפשר להעלות על

אשה בעבודה: מס הכנסה

הדעת. רק תבל שחסר חומר דרמאטי שיצ-דיק סרט עלילתי מלא. (ארצות-הברית)

איש עקרונות

פראנק ראמיר: לשים לב

הבימאי הוא פראנסיסקו נורדן והשחקן הראשי הוא פראנק ראמיר. (קולומביה)

סרט קולומבי המראה באיזה קלות הופך בורגני ממוצע — איש מאמין ושומר-מיצוות, אב טוב למישפחתו ונאמן למולדתו — לחיה פאשיסטית טורפת. העלילה כולה משתלבת אמנם בתוך האקלים הפוליטי של דרום א-מריקה אבל משמעותה אינה מוגבלת לחלק זה של העולם. מטורפים פאנאטיים שנוט-לים נשק לידיים וקובעים שהם מעל כל חוק אפשר למצוא, למרבה הצער, גם בסביבתנו.

Marlboro

Come to where
the flavor is.

Made in U.S.A.

קוקה-קולה דיאט.

זה בדיוק בשבילך.

גם בשביל ההנאה.

מיוצר בישראל ע"י החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ. יצרן מוסמך של קוקה-קולה.

זה לא עובד בלי חשמל

התרנגולת הדוגרת הוחלפה זה מכבר,
באינקובטורים חשמליים המספקים לביצים
העומדות לבקוע את החום הדרוש להן,
24 שעות ביממה.

לאפרוחים לא איכפת והחקלאים נהנים.
חשמל, חום, חיים חדשים.

חברת החשמל משקיעה מאמץ אנושי וטכנולוגי
כדי לצפות מראש את היקפי הצריכה, לייצר את
החשמל, לספקו לכל דורש, למנוע תקלות
אפשריות, או לטפל בהן במהירות אם הן קורות.
הבט סביבך ותראה כי בדרך זו או אחרת,
כרגע זה אתה מקבל שירות מחברת החשמל.

בדגש זה אתה
מקבל שירות
מחברת החשמל

שהוא יהיה מלא שגיאות, או שהכריכה שלו תהיה עקומה, או שהאותיות יסתבכו או שהספר לא יופץ כהלכה.

הסופרת בת ה־50 הבינה וביטלה את יום־ההולדת. מרבה חברים מרבה מאור דאגה.

★ ★ ★
המשוררת **מרים איתן**, אשתו של השופט לשעבר **דב איתן**, מחכה לצאת סיפורה החדש, חיוך הלבניאה. היא מאמינה שעם צאת הספר יבואו אנשים לברך אותה, ואולי גם יבואו לראיין אותה, ואפילו לצלם אותה. אז עד שהספר ייצא, היא נסעה לשבועיים לחוות־הרוייה, כדי להיות מוכנה גם מבחינה גופנית למאורע המשמח.

★ ★ ★
מיכל סנונית, זו שמכרה 60 אלף עותקים מסיפורה ציפור הנפש, וחברה לחיים **צבי אל־סלג** הם מבטים גדולים. בכל ערב אפשר לראות אותם באחד ממקומות־הבילוי של תל־אביב. פיתאום הם נעלמו לאיזה שבוע־שבועיים. בהתחלה חשבו שהם נסעו לנח באיזה חוף־לארץ, אבל עכשיו מסתבר שצבי אל־סלג הלך דווקא לאיכילוב, ושם עשו לו ניתוח מסובך, ואף הכניסו לו איזה טרנזיסטור לתוך הלב. מיכל ישבה לידו ימים ולילות, החזיקה לו את היר, ניגבה לו את המצח ועודדה אותו. בינתיים הוא יצא מבית־החולים, והם שוב נראים במקומות הבילוי. אגב, אם תיראו אותם אל תגידו מילה בקשר לגיתות, כי הוא שומר על זה בסוד גדול.

מיכל סנונית וצבי אלסלג
טרנזיסטור בלב – אבל בסוד גדול

מפיצים וכו' וכו'.
הבעל הסביר לסופרת שאם אחד מכל אלה לא יוזמן, יהיו לה בעיות חמורות לגבי סיפורה הבא. אז

סופרים, משוררים, כותבים – חדשות

הלכתי לי לתומי ברחבה של שבוע־הספר, ולא האמנתי למראה עיניי. מיליונים! פשוט מיליונים של ספרים. הלכתי, נעצתי ליד דור כנים, דיפרתי בספרים ובסוף – החלטתי שלא יכול להיות שמאחורי כל הספרים האלו לא מסתתרים עשרות רבות של סיפורי־כילות. אז רצתי הביתה, ובגלל החיפזון אפילו לא הספקתי לקנות לעצמי אף ספר אחד. מייד טילפנתי לשפיון של הסיפור, ואמרתי לו: "רחל רכב, תביא איזה סיפור מרליק על החברה שלך!"

אבל שפיוני לא הבין את הנאמר וביקש תירגום. אז תירגמתי לו לעברית ואמרתי לו: "שמא ימצא כבודו א־אלה סיפורי־כילות מאלפים אודות אנשי־הספר, שהינך נמצא במי חיצתם." את זה הוא דווקא הבין היטב, ואמר שיטלפן לי בערב.

★ ★ ★
ובערב הוא סיפר לי על **סופרת** אחת חשובה ויפה מאוד, החוגגת בדיוק השבוע את יום הולדתה ה־50, ושהחליטה להראות לכולם שסופרות הן נשים רציניות, ואין להן שום בעייה להורות בגילן. הסופרת החליטה לעשות לעצמה מסיבת יום־הולדת גדולה, ולהזמין אליה חברים וידידים לשותות איתה קפה ולאכול איתה עוגה. היא כבר בחרה במקום, קנתה לעצמה שימלה יפה, קבעה את הזמן, וכל מה שנשאר לה זה לשבת ליד הטלפון ולהזמין את אורחיה.

נולד לקראת שבוע הספר

בן בכור נולד לעיתונאי הצעיר **יאיר לפיד** ולאשתו היפה **תמר**, ושמו בישראל **יואב**. יואב הוא נכד בכור לעיתונאי יוסף (טומי) לפיד ולאשתו הסופרת **שולמית לפיד**. וגם נין ראשון לעיתונאי הוותיק **דוד גלעד**, מראשוני מעריכי אביה של שלומית. אביה של תמר הוא **אקי פרידמן**, מנכ"ל חברת מנפאואר לתיווך תעסוקה. אבל לא נראה לי שיואב לפיד יצטרך להיעזר בסבא אקי כדי למצוא לעצמו עבודה. כמו שאני מכירה את המיטת־הזאת, בגיל 6 הוא יתחיל לכתוב. מסורת.

תמר ויאיר לפיד
כל עזרת סבא

ספר שירים וסולחה

הסופר־משורר־מחזאי **עוזי בן־נענע**, שעלה השנה לכותרות כאשר כתב את המחזה נחמן וניפץ את המיתוס של משוררנו הלאומי **חיים נחמן ביאליק**, עבר גם משבר אישי השנה. עוזי הוא בעלה של **מיקי**, שהיא תפאורנית, וחי איתה באושר ובשמחה עד שהתחילה כל המחזמה בעניין נחמן ואו, ממש באמצע הבלגאן, הם נפרדו ועוזי עבר לדירה אחרת. אחר־כך היה שקט, ועוזי ישב לכתוב ספר שירים לילדים. כשכותבים ספר כזה, צריכים להיות רגועים ושמחים וחייכנים וריכים. הספר נכתב, קיבל את השם מה שבלב, והופץ בין חנויות־הספרים. עותק אחד של הספר לקח עוזי לאשתו בנפרד, מיקי, ונתן לה במתנה עם הקדשה אישית. לא ברור איזה שיר מתוך מה שבלב עשה את העבודה, אבל מה שידוע הוא שמיקי ועוזי חזרו להיות ביחד, והכל־הכל בסדר, וגם מה שבלב שלהם.

בן־אדם שאין לו כלום

כבר הרבה שנים אומרים על **דידי מנוסי** שכל מה שיש לו הוא לא שלו. הסיגריות שהוא מעשן הן לא שלו, בדרך כלל, הצלחות שמזן הוא אוכל בכסית הן לא שלו. עכשיו מסתבר שאף האמבטיה שבה הוא מתרחץ היא לא שלו. מאז שיצא לאור סיפורו עוד בדיחמין, שעל כריכתו מתנוססת תמונת מנוסי (חובש כובע, כמובן) בתוך אמבטיקצף, התפלאו חבריו של מנוסי מאיפה לו אמבטיה כליכך יפה, ומאין לו הקצף.

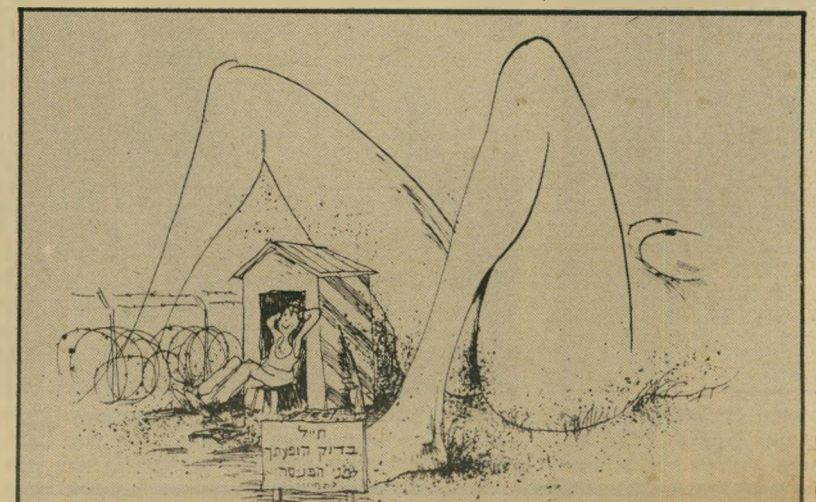
עכשיו הוא נאלץ להורות שבביתו הגדול והמרווח שליד תל־השומר בכלל אין אמבטיה, ולכן, כשהחלט לשים אותו במערומיו על כריכת סיפורו, חיפשו אמבטיה של חברים. מצאו אותה בכיתם של **תלמה אליגון** ובעלה **יום רזי**, המוציאים לאור של בדיחמין. חמש שעות שכב מנוסי באמבטיה, כשמולו הצלם והתאורן והעורך וגם תלמה ויום ועוד כמה חברה, שבאו לראות בן־אדם מתרחץ כשהוא חובש כובע. אז עכשיו ברור כבר שהמים החמים היו על חשבון ההוצאה, וגם הקצף והמגבות והחשמל של התאורה ובכלל.

אבל סופרים הם אנשים אוהבי נייר ועט, ולכן היא נטלה נייר ועט ועשתה רשימה של האנשים, שהיא רוצה לראותם בשימחתה. כשהגיעה למיספר 50, היא עצרה. אבל רק לפני שהתחילה לטלפן לאנשים, הגיע **בעלה** של הסופרת, העיף מבט אחד ברשימה ואמר לה: "את השתגעת לגמרי? את רוצה ש־50 איש יבואו לחגוג איתך, ועוד 150 יפסיקו לדבר איתך?" ככה זה אצל סופרים. חוץ מהחברים, כל אחד מהם מכיר 15 מו"לים, 12 מגיהים, 14 סדרים, 20 פקידות, 13 מזכירות, 5

בעל עם ראש כחול ואשה מרובעת

ממש לקראת שבוע־הספר, ראה אור חמישים שירי מתבגרים. רוצים דוגמה? "אני לא רוצה מדים. רוצה למצוץ דיים – אני לא ירוץ בחגור על גבעות ואני לא יצחצח קנה של תותח ואני ישמור רק על פטמות, ואני יחתום על שדיים, ואני יתנדב רק לצבא החרייה לפות – ושמה ישתפשפשך עמוק בבטן הגדולה אני הוין של המדינה..." כשנשאלה יהודית בן־עזר מה דעתה על הספרים האחרונים של בעלה, היא אמרה שאין לה מושג, כי היא לא קוראת ספרים כאלה, אבל היא לא אומרת שום דבר, כי זאת העבודה של בעלה, והיא לא מתערבת. יהודית מספרת כי פעם ריאיינו את אשתו של גיימס ג'ויס על אי־אלה דברים גסים שכתב בעלה, והיא ענתה: "מה כל העולם רוצה ממנו? בסך הכל יש לו ראש כחול." אז אם לגברת ג'ויס מותר לחשוב כך, מותר גם לגברת בן־עזר. אגב, בנו של אהוד בן ה־12 קרא את הספר, ודווקא מאוד נהנה.

אחד הזוגות הכי־סולידיים והכי־מרוכזים בין אנשי־הסיפרות הוא הסופר **אהוד בן־עזר** ורעייתו **יהודית**. הם גרים בדירה סולידית בתל־אביב, מגדלים ביחד את **בן**, בן ה־12, שהוא תלמיד חרוץ וילד יפה. יהודית הולכת בכל בוקר לעבודתה כאחות בבית־חולים. בכלל, בית בורגני טוב ונעים. אז איך אתם מסבירים את העובדה שבשלוש השנים האחרונות כל מה שהסופר אהוד בן־עזר כותב זה גסויות ופורנוגרפיה? לפני כשנה וחצי יצא לאור הרומאן הפור נוגראפי שלו, הנאהבים והנעימים. שיותר ממה שהוא רומאן הוא רשימת מישגלים. אחר־כך יצא ספר סיפורים בשם ערגה, שגם הוא לא בדיוק השוואה בין ספר האזהרה לבין הקבלה. ועכשיו,

אהוד בן־עזר ויהודית בן־עזר
אני הוין של המדינה...

לא כל הנוצץ זהב – הנערה הזאת דווקא כן ★ יצרני הנעליים לחצו יד ליבואני הנעליים ★ מומחים לשתיה מכיתה גימל

ליאונה שטרסברג רקדנית אמריקאית החיה בארץ מזה 15 שנה חשפה רגליים מושגות של ממש כשהיתה בזרועותיו של הרקדן המוכשר ארז אפגין.

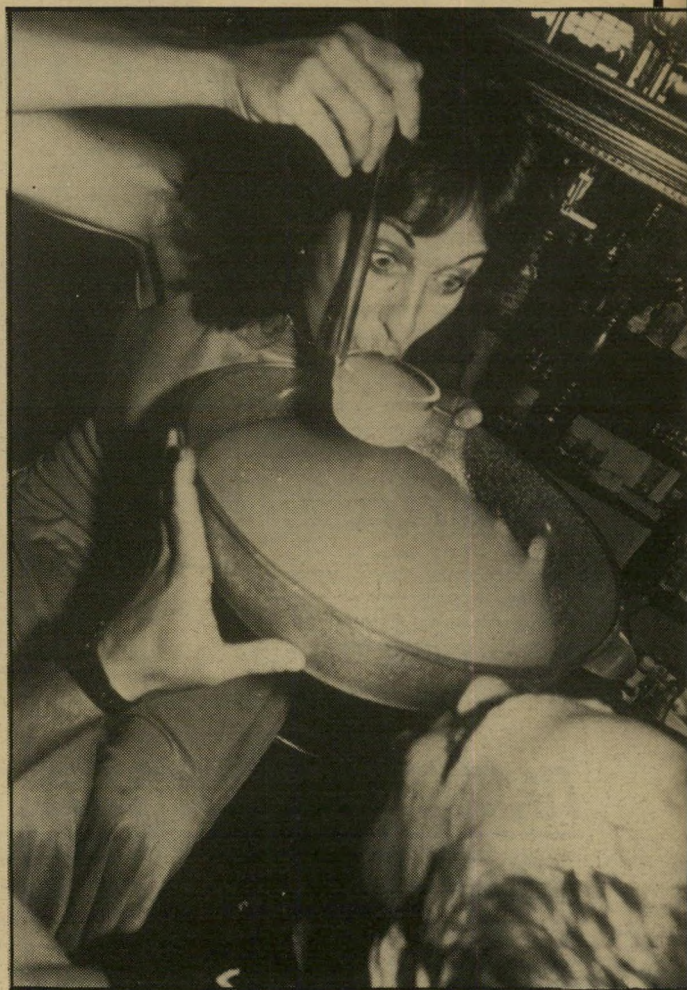
אלכוהול עינבלי

בתחילה אמדיאוס אך בגלל בעיה של זכויות יוצרים הושמטה האות הראי שונה – נכחו רק רקדנים וכוריאוגרפים של קבוצות שונות, שרקדו ביניהן להקות גוונים במחול וחוללו להגאתם של החוגגים. רקדני להקת עינבל לבשו בגדים מסורתיים, ונראו כפירסומת למיבצע מירכריהקסמים. **חנוך ניסן**, מבעלי המקום, תולה תיקוות בקהל הסולידי שיגיע למקום, שיהווה אנטייתזה לקהל הפריקי והזר, שהשתכן בפאב דאון טאון שמד מול.

בין הרקדנים כלטו במיוחד **רונת ברזאון** ו**נוראל ציון**.

לשתות ולהשתכר זה הרבה יותר עכשווי מאשר לרקוד ולתפוס ראש. לכן, כל שבוע יש לפחות שתי פתיחות של בארים ופאבים. הפותחים הם בדרך כלל צעירים מאוד, אבל גם מיקצועיים מאוד. לכן כנראה מתעניינים באלכוהול כבר מגיל 10.

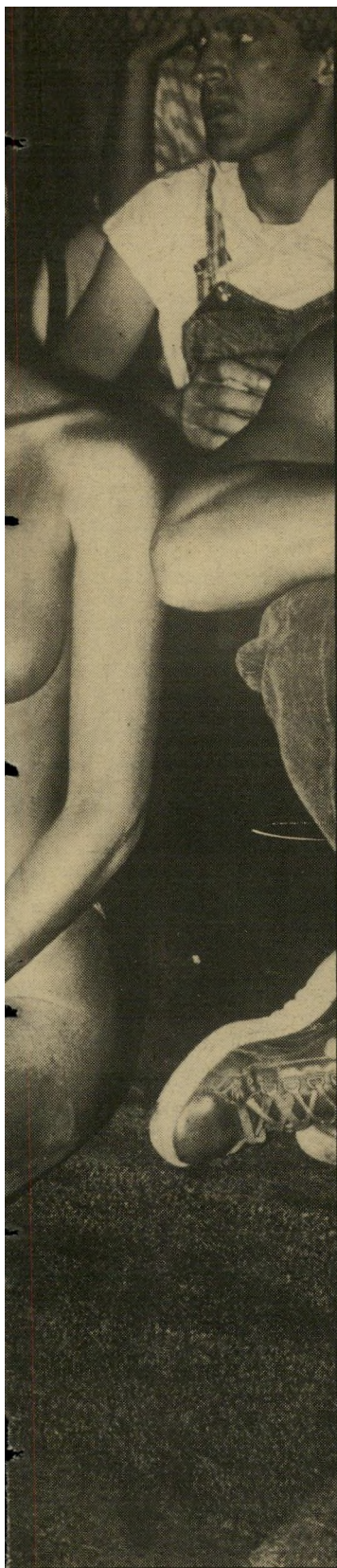
בפתיחה של מדיאוס – שנקרא

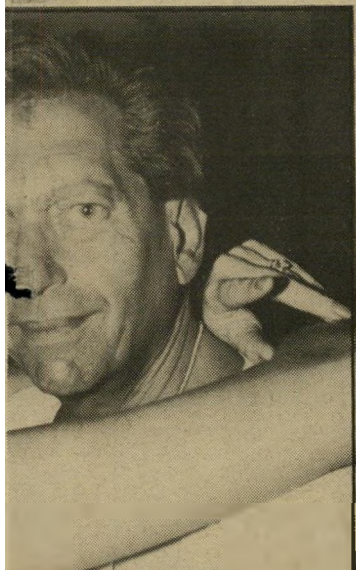
חמי בן-עמי היא כוריאוגרפית מוכשרת. הרגילה להעלות בעניין שמה, לגמה כמויות מהמשקה שהוכן לחוגגים, והדגימה שתיה בעזרת מצקת. בתצלום למטה: מישל מיימון.

אריק לוס שחקן-קולנוע יפה-תואר הנמצא בארץ לצילומי סרט, היה מאהבה של השחקנית אורסולה אנדרס. נשים רבות נדלקו עליו במסיבה. אריק הקדיש ריקוד ללאה סולומון.

אניה תאוד בת ה-23 היא פנים חדשות בתחום האופנה. אניה, הגרה בשנים

יורם רסקין הממנעט לבלות מאז נישואיו ל-דוגמנית מירי וייסברג, נראה במיטבו.

לא הכל נוציצי

חני שטיינר היפה לא
התרגשה
שלא נבחרה. גם לא נעמי וויהסן.

עשרים נערות, שחלומות הפירסום
שלם הרבה יותר גבוהים מהגובה
הטיבעי שלהן, שוטטו על הבימה ה-
הוליוודית שבמרכזה מיורקה. ה-
קהל חיכה לרגע שהן ינוקו
למים, בנוסח סירטי אסתר
וילימס, אך זה לא קד
רה. הנערות היפות
והחטובות שבאו
לתחרות הפנים
של שנות ה-

שמונים ו-
שוטטו
מסלול, זכו
למחאות
כפיים סוערות. אך לכולם היה ברור
שאלונה סרידמן, היפיה בת ה-16
מכפר-סבא, היא שתיכחד.

אחת הנערות שעוררו את הצופים
היתה יעריית בן-יעקב, שהיא בתה
של שימורית אור, התמלילנית ומע-
צבת האופנה. יעריית בת ה-19, נכדתו
של המשורר יעקב אורלנד, נחנה ב-
מראה סכסי בוגר. ראומה תירוש,
המוכרת לרבים כמלווה של צביקה
פיק בקרס-אירוויון, גרפה תשואות,
ומקומה כדוגמנית-צילום כבר מובטח.

הקהל היה המום לראות כמה נערות
צעירות, בנות 15, הנראות כנשים בש-
לות לכל דבר. בולטות בקבוצה זאת
היו שירה תבורי וגלית יציב.

חזה במיסדרונות הסינרמה. הקהל
נראה המום בתחילה, אך נראה שמחר
מאוד התרגל. אולי זה יהפוך לאופנה.

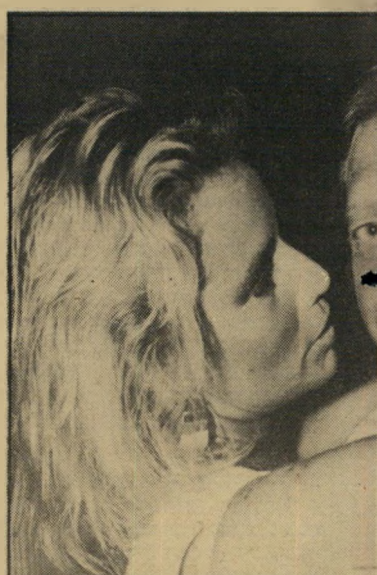
האחרונות בגרמניה, גילתה נועזות
שאינה מאפיינת את הישראליות. היא
בוסתה בצבע-זהב וטיילה חשופת-

דניאל ברנוביץ המתמודדת בתחרות. לזכותה יש כבר
ותק בעולם-הדוגמנות. דניאל עוררה שא-
לות רבות בדבר גירושה מאלון ברנוביץ, בנו של הקבלן אריה ברנוביץ.

לאה ועוד לאה

לאה אתגר, העיתונאית (ידיעות
אחרונות), ערכה בביתה מסיבה עלייה
לחברתה הטובה לאה סולומון, ה-
מיסעדנית (סוקי יאקו), אליהו
חלבני ושחקן הכדורגל אבי כהן,
שניהם יבואני ריבוק לישראל, נפגשו
עם גבי ואסתר אורון מבעלי גלי,
לחצו ידיים בקרירות והמשיכו לדרכם.
המפיקה רינה ברמלי הגיעה ישי-
רות למסיבה מנמלה-תעופה. הזמר וין
קרידל, ידידו ותיק של לאה סולומון,
מאז שהקדיש לה את השיר סיפור א-
הבה, הופיע בחברת אחייניתו, הילרי
סרג'נט.

אחד מכוכבי המסיבה היה מושל
חדד, שמאו שעזב את המיטרה הפך
לאיש-חברה מבוקש, שנשים רבות פוד-
לות לעברו. חתיך אחר שהסתובב במ-
סיבה היה הצלם הישראלי ברנרד
זלצמן, העושה חיל בהוליווד ובא לצ-
לם בארץ.

יורם. שתיכנו ועיצב את מיסעדתה של
לאה סולומון. רקד בלהט בחברת אשתו
היפה. רסקין מתכנן חזרה לחיי הלילה.

לאה סולומון התרגשה ביותר לפגוש את
חברתה הירושלמית. ה-
ציירת אתי סולנסקי. לאה זכתה בהרבה נשיקות.

אורנה מרובך האופנאית החיפאית. מד-
הימה תמיד את כל הנ-
כחים בהופעותיה היוצאות-דופן. היא לבשה שחור.

כתב: זהר אהליאב, צילם: צבי טר

על איקונה זבת־דם ואי־דיוקים דומים

(רשימה רביעית)

בפרק ב' של מאמרו "מתי נחרל, לגלות את פוגל", מזהה דן מירון את מי שהוא רואה כאחראי עיקרי לעיוות תיאור התקבלותו של דוד פוגל בספרות העברית, ומתוך כך גם לסילוף תולדות הסיפור העברית ברורות האחרונים. אותו מאחז עניינים חסר־מצפון מתואר כאן כ"פוליטיקאי סיפורי" אשר "לא רק הודה עם דימוי של פוגל נידח ואבוד, קדוש מעונה של התרבות העברית, המתאכזרת למיטב בניה, אלא גם השתמש בדימוי זה כמכשיר יעיל, ממש כבא־למצור, במיתקפה שנועדה לקעקע ולערוער את שילטונם של שלונסקי ואלתרמן בשירה ובתרבות, ובצורה זו לבטל — עשרים שנה לאחר המעשה — את נצחונם ההיסטורי".

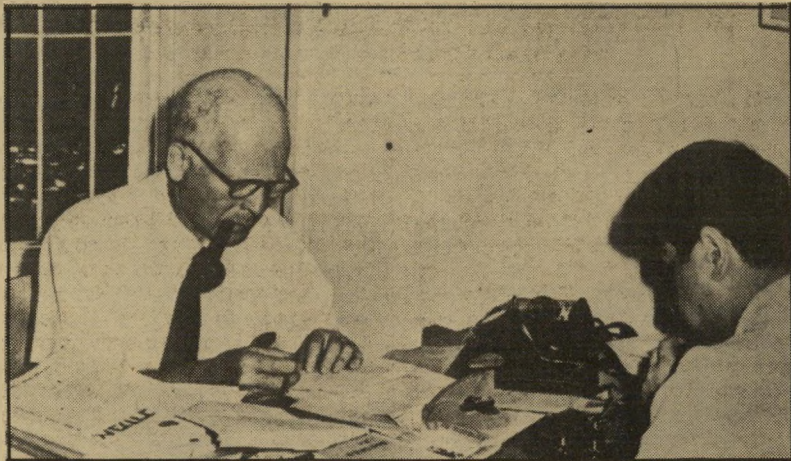
אודה ולא אבוש, תחילה סברתי לתומי כי אליו מכוונים הרברים. מתברר שטעיתי. שכן את תפיסתי הנבל שבמחזה־פוגל, ואולי בכל המתקפה על שלונסקי־אלתרמן, הועיד דן מירון למבקר וה"חכם" (Savant) סיפורי "בלשוננו, מעין גור, שלמה גרודונסקי. הוא שיצר" — קובע מירון בפסקנות האופיינית לו — "את פוגל האיקונה זבת־הדם, שאפשר להרימה על נס בעת מסע־הצלה לסיפורי החדש. כך קיבלו אותו מידיו תלמידי — בראשם המשורר נתן זך — שלא היו מסוגלים אז, בגלל דלות ידיעותיהם בסיפור העברי ובמסורות הביקורתיות שלה, לבדוק את הדימוי בדיוק מפותחת לאור העובדות ההיסטוריות".

קשה לי להיזכר ברגע זה בפסקה אחת קצרה כל־כך — שני מישפטים בסך־הכל — פרי עטו של מבקר עברי, המכילה מיספר כזה של סילופים ודגומים בנשימה אחת. ובאמת: שלמה גרודונסקי כאבי "המיתקפה שנועדה לקעקע ולערוער את שילטונם של שלונסקי ואלתרמן בשירה ובתרבות" — ואף "לבטל... את נצחונם ההיסטורי"? הלא כל הבקיא בעובדות יצחק, הרי אפילו על שלונסקי, שאת שירתו לא החשיב במיוחד ואת "ההתגלות המארכסיסטית־הסובייטית" שלו תרעב, כתב גרודונסקי — אחר הקוראים הנפלאים ביותר שהיו לסיפור העברי אי־פעם — כי הוא "בראש וראשונה מאקלס מזהיר של סיגנונות ואידיומים שיריים". וכי וריטואליות זו של שלונסקי "היא שקנתה לה מקום ראוי כל־כך בשירה העברית בדורנו." ואולם, "הישגים רבי־כוח אלה מאפילים על הכרת אופיה המיוחד של שירתו. דומי שמבחינה פורמאלית — ותרומתו של שלונסקי לשירתנו היא, כאמור, בעיקר פורמאלי

לית — החירוש רבי־המשקל ביותר שהוא הביא לשירתנו היא תכונה שאינה שכיחה בה — הקי לות. קלות זו, ולא "מודרניות" חיצונית, היא הקר בעת, לטוב ולרע, לכוח ולחולשה, את קלסטר־פניה של שירת שלונסקי, מראשיתה ועד היום. אין להקל בערכה של שירה קלה זו, ולוא גם משום שהיא כרוכה, לא פחות ואולי גם יותר מכל שירה אחרת, ביגיעת־אומנים קשה — ובמיוחד בלשוננו, בראשית תחייתה שבפה..."

"מראשיתו היה שלונסקי הכוריאוגרף עשיר החידושים של מילון השירה העברית רבי־השגב וכבד־הקצב (כלומר, שלונסקי יצא כנגד "מילון" ממין זה — נ"ל). הוא הופיע בסיפורתנו בראשית תקופת־ריכוזה הארצי־ישראלית... תחת ידו הזריזה והנמרצת נעשה תה לשוננו השירית גמישה יותר, גראציוזית יותר ומלודית יותר... חולשותיו של שלונסקי מתגלות בעברו גבולות אלה. הספציפי המורכב, המנוגד, הם מעבר להשגתו השיי

חים יותר, רגישים יותר ואף צודקים יותר בנושא שירת שלונסקי והערכתה; וזה מעטו של מבקר שהוא, כאמור, בלתי־אודה. אפילו דן מירון שכלי־אומנותו שלו, בעת שהוא בא להעריך את מבקר קריו, שונים כל־כך, יודע — אני אומר זאת מתוך כבוד לאינטליגנציה שלו — ששלונסקי לא זכה

שלמה גרודונסקי עם ידידו (אברהם יפה)

מעולם, לפני כן, בהערכה אובייקטיבית וקולעת מו. אבל אם את דיברי מירון על יחסו של גרודונסקי לשלונסקי עוד עלול מאן דהו לפרש כפי־רי עיוורון־צבעים ביחס לגזני־ביניים ומידות־כדיניים מצד מבקר שדרכו לרומם לרקיע או להשיי

רית. אולם אמן השיר הקל נוהה דווקא למעמקים — ובהם שוקעת שירתו לעיתים, ב"היכנעה לחולשה זו..."

סילוף מכון ומורע

האם נכתבו אי־פעם דיברי איפיון והבחנה נכר?

על שלמה גרודונסקי

...על תרבותיותו, רוח־ידעו ואנושיותו יודעים הכל. מעטים יודעים על סבלנותו טובת־העין לגבי שגיאותיו של הולל. כמי שעשתה שימוש בלתי־פוסק בסבלנותו זו, אף למדתי ממנו לא אחת, כל פעם להשתאות, כי יכול להיות גם קבע באפשרות של שיחה בין אנשים לקח שאינו נדמה לי.

תאמר, אבל שיחה היתה האקלים שלו. כמובן, אולם קודם־כל מתוך סקרנותו האמיתית, התעניינותו הבלתי־אמצעית באנשים. אנשים מיוזמנת־רופים לא תמיד הבינו.

... שיחה — כל שנגע בו השכיל להפוך לשיחה. למשל, מן הכבד אל הקל: דריהירחון אמות אשר ערך, למעשה היה שיחה, מופת של שיחה. או פעם, כשלאחר מחשבה שניה ביטלתי רשימה כלשהי שהכניתי לתוכניתו ב"גל צה"ל", ונימקתי כי היא נשמעת לי פיספוס, ענה בחיובו המסתתר: "עדיף על להישמע אקס־קדירה". עמליה כהנא־כרמון

... היינו חלוקים בהרבה נושאים. אולם על אף ומעבר לחילוקי־הדעות האידאיים, על אף ההבדלים העצומים שבחינוכנו ובדיקתנו, על אף הברל גילים של כרבע־מאה שנה — נקשר קשר של הבנת־סוד והתייחסות־יסוד משותפת כלפי הדברים החשובים באמת, כלפי אנשים והתנהגות אנושית וציבורית נאותה, כלפי ערכים חברתיים וסיפורתיים וכלפי הערך המכריע של צלילות־הדעת וההגיון והשמירה על הטהרה האינטלקטואלי של השפה. והרי ערכים אלה הם המאפשרים שיחה ותרבות. כלעריהם אין שיחות, כי אם צעקות — אם בצווא, אם זה כנגד זה.

... עוד מעט ואתה תזכירני ביד בטוחה ואוהבת, שורה אחר שורה, אל ההתבהרות שבשיריו של ייטס שלא היכרתי לפניך, ולומר אני מה אוהב אתה בשיר, בשירה, במשורר, ומקשיב אני לקולך המגלה לי את המאידת העונה המבוססת פינמה שבלשון, שבשירה, השירה מקשרת אותנו, ממידדת אותנו ואיש לומר להכיר את רעהו כפי שלא יכירנו אחר. ... גם הלכנו יחד, זה ליד זה ברחובות העיר, ובאחד מתוירנו תפס אותנו באובייקטיב של צל־חורב ותקע בידנו את כתובתו ונשאר לנו תצלום שניים ההולכים. ולא הלכתי עם אחר ככה ולא אלק.

עזרא זוסמן

"מדוע לא כתב דן מירון השקדן והרציני ספר שראוי היה שנצפה ממנו? אני מעלה את ההשערה שגרמה לכך אמביציה נמרצת מדי, ויש שהאמביציה היא אם כל חטאת. האמביציה היתירה פוגעת בענווה — וביקורת־הסיפורת. בהיותה רק ענף־עזר בסיפורת, אינה יכולה בלי מידה מסוימת של ענווה... אני משער שעוד ליקוי, וגם הוא לא אינטלקטואלי ביסודו, עומד למירון למיפגע — והוא רצינותו היתירה. בינינו לבין עצמנו — הראויות הן, בעיות' אלו של ביקורת־הסיפורת ופרשנות־הסיפורת שידברו בהן כאילו היו בעיות של חיים ומוות? הלא בסופו של דבר המדובר הוא בעניינים לא ראשוניים־במעלה — אסכולות, זרמים, מגמות בסיפורת, ותו לא."

מי כתב דברים מפוכחים וקולעים אלה? והאם ייתכן שרשימה שנכתבה בשנת 1962 תשמש עילה לסידרה של התחשבוניות עשרים־וחמש שנה מאוחר יותר?

פיל עד עפר — ובין זה לזה אין כלום — הנה את דבריו על מיתקפתו של גרודונסקי על אלתרמן אייפער שלא לפרש כסילוף ודוני מודע ומי כוון.

עדיין חיות ביוכרונן שיחות של שעות שבהן ניסיתי להזיז את גרודונסקי מהערכה עצומה זו — הערכה שלא היתה ממידותיו כלל, שהרי כל רגש הערכה נתקל אצלו בגדר התיל העוקצנית של הספקנות — שרשח כלפי נתן אלתרמן, ולא עלתה בידי (כדרך שלא עלה בידי לשכנעו בחישיבותם של רטוש ואבות ישרון: נקורות המחלוקת בינינו היו רבות הרבה ממה שנראה כמבט ראשון. הייתכן שדן מירון לא קרא את מאמרו של גרודונסקי "נתן אלתרמן" או לא זכר רק משום שהדברים אינם מופיעים בכינוס מסותיו ורשימותיו בנושאי סיפורת (אוטוביוגרפיה של קורא, הקיבוץ המאוחד, תשל"ה, ליקטו והביאו לדפוס שמעון זנרבנק ואברהם יבין), כי אם בכינוס שיחות־הרדיו שלו, אותן פתח בשיחות משותפות עימי בגלי צה"ל (על כל פנים, עם עובר, 1975, הביאו לדפוס שמעון זנרבנק ואברהם יבין). (אגב, גרודונסקי מעולם לא פירסם בחייו ספר משל עצמו — עד כדי כך מיעט כי חשיבותו כתובתו ובערכה לסיפורת העברית — נא להשוות לדן מירון)

אני מצטט מאותו מאמר־שיחה על אלתרמן: "בין הסופרים העברים הגדולים שקמו לנו בן שתי מלחמות־העולם, בין בחירתו של השירה העברית החדשה, היה נתן אל־תרמן איש־חידות. היה בשירתו מן הכיסוי לא פחות מאשר מן הגילוי... בראשיתו, ש־היתה ראשית מרהיבה כמעט ללא דומה לה בשירה העברית החדשה, בכוכבים בחוץ. נראה כי היסוד העיקרי בשירה הזאת הוא קסם המישחק, מישחק הצבעים, המילים, הניגונים והחידות. דומה כי קסם זה הוא שכבש אז את ליבם של מיטב הקוראים ה־צעירים. היה בהתמכרות הזאת לקסם ה־מישחק גם מעין שיחורו מן העולם שרצף מראשיתו של הסיפור העברית החדשה — עול החובה, עול השליחות, עולה של תכלית, או עולה של הנושא — הסוביאלי, הלאומי."

כלומר: בדיוק ההיפך ממה שכתבתי אני כמה שנים קודם לכן, שהרי גם אני ניסיתי לתהות על קנקן קיסמה זה של שירת אלתרמן, ואולם לא הייתי נכון לפטור אותו דיבריו שבח ממין אלה בלבד...

וגרודונסקי מוסיף וכותב על השירים שעליהם מתחתי אני את עיקר ביקורתי: "היה בשירים הראשונים והמושלמים ה־אלה משום עימות מחודש, סוריאליסטי, בין הלשון השירית העברית והעולם. ובתולדו־תיה של השירה העברית היתה בשירים ה־ראשונים האלה יציקה חדשה של מילון ש־רי עברי חדש ודיקדוק שירי חדש, שכל מה שבא בשירה העברית אחריהם לא יובן בלע־דיהם."

יפה ידע גרודונסקי שרברים אחרונים אלה שכתב לא יעברו לאוזניו של לפחות אחד מבין שומעיהם/קוראיהם, מבין הקרובים שבדידיו, מה שלא הפריע לו לאמרם. האם אמרתי כבר כי היה זה האיש הישר ביותר שאותו נזרמתי לי להכיר בעולם הסיפורת?

אחרי הדברים האלה באים שבחים גדולים עוד יותר ל־עירו של נתן אלתרמן, עיר במובן הרמושאל, אשר "דרך שערם רבים ושונים נכנסים אנו אליה". וכאן מופיעים הדברים על "השער החירתי ביותר, ואולי הכביר ביותר (אשר) מול־ינו לשמחת עניים, לשירי מכות מצריים ולקיבוצה של שירים בודדים, אשר ארכיטיפי שבהם הוא השיר האסופי."

אבל גרודונסקי עוד לא כילה את דבריו. הקישיבו:

כה הרמטי הוא השער הזה, שאי אפשר לגשת אליו אלא בעיקופים, בסיבובים, בא-סוציאציות. זהו אולי ההרגב ביותר של רטוריקה עברית חדשה (גרודונסקי פירש לעיתים "רטוריקה" לחיוב, ובכך הלך בעיקר בות מבקרים אמריקאיים שמרניים כאייזור וינטרס ואחרים - נ"ז) - ואוסף, שייקספירי רית: רטוריקה שייקספירית. בקוראי את ה"שירים האלה הרבה עשרות פעמים (!) - נ"ז) מתוך השתאות. התפעמות - ואודה, יש גם מתוך איזו התנגדות, או התנגדות בפני ה"עוצמה הכובשת הזאת - יש שהיה עולה בי הרהור, כי נגזים בהם אלמנטים של דרמה גדולה, או דרמות, דרמות שייקספיריות או אליזבתיות. לא לירקן כתב את השירים האלה אלא דרמטיקן גדול, הילי, שייקספירי הוא הפתוס הזה, הפורץ, הגועש, הא-רופטיבי... וראי לא מיקרה הוא, כי שייקספיר העברי - שייקספיר עברית - האותנטי ביותר, המושלם ביותר, הוא אותלו בתרגומו של נתן אלתרמן."

וזו איפוא, להוכיח, האיש אשר השתמש בדור פוגל, ממש כבאלימזור במיתקפה שנו"ערה לקעקע ולערער על שילטונם של שלונסקי ואלתרמן בשירה ובתרבות."

אלתרמן ושייקספיר: וזו דמותה של המיתקפה שנועדה, "לכטל... את נצחונם ההיסטורי (מה זה, אנכי? יש, נצחונות היסטוריים" בספרות? - נ"ז) של שלונסקי ואלתרמן.

אם יש דבר השנוא עליי בעולמה של סיפרות הריהו מבקר וחוקר-סיפרות האומר ביוזעים לא-אמת.

פוליטיקה סיפרותית ואינטרסים של הנצח

זה שניסה מירון להסיר מעליי - בעקיפין וברכי עורמה - את כתר הראשונות ב"גילוי" פוגל ולהעניקו לגרודונסקי - מילא: גם הכתר וגם כל הכרוך בו כבר היו לי לזרז זה שנים, ואם ניטל עליי להעבירו לידיו של אדם אחר - אין אני מוצא שום אדם ראוי לו יותר משלמה אהת דונסקי. וזה שאחר-כך, מרוב להיטות להסרת כתר, גם עמד והעניקו, אותו כתר עצמו, בניגוד לכל חוקי הפסיקה הקובעים כי אותו הגוף אינו יכול מוצא שום אדם ראוי לו יותר משלמה אהת - לידיו בנימין הרושובסקי אשר - דיכרי מירון - "מכר את פוגל בכל הזדמנות" - גם על כך אין לי בליבי עליו. מה גם שהרושובסקי עוד כחיים חייתו, אדרבה, בוא הוא ויעיד אם אומנם "מכר" לי את פוגל או ש"קנה" אותו מגרודונסקי, שאותו לא הכיר כלל באותם ימים ראי שונים.

כך קוראים אצלנו, או: בין פסיק לנקודה

ברשימתי "גורל המר של משורר רואה שחורות" (העולם הזה 2596) הופיעה ההערה הבאה: "בנושא זה של קבלת או התקבלות שטיינברג בסיפרות העברית אפשר לחבר כרכים. הסוגיה מורכבת ומעניינת לא פחות, ואולי אף יותר מפרשת התקבלותו של פוגל, נע וגד חסריבת וחסר קול וגייבו ציבורי שהיו עשויים להקנות לו, ערך מוסף" כלשהו.

לאדם בעל אינטליגנציה ממוצעת ובקיאיות אלמנטאית בתחביר עברי יבין את הדברים כפשוטם. לאמור: פרשת התקבלותו של שטיינברג בסיפרותנו מעניינת לא פחות ואולי אף יותר מזו של פוגל, שהרי שטיינברג, בניגוד לפוגל, לא היה, נע וגד חסר בית וחסר קול ציבורי" וכו' וכו'. היעלה על הדעת שמי שערך את מיכח שטיינברג להוצאת "רבד", ואף ביקר בהקשר זה ביקורים לא-מעטים בביתה של ליהוה שטיינברג, אלמנת המשורר, אינו יודע כי לשטיינברג היה בית, כי לא היה, נע וגד, וכו' היה לו - ועוד איך היה לו! - "קול ציבורי" ואם גם לא תמיד ערב לאוזניהם של שומעי ליקחז והלא דווקא מפני שכל אלה אכן היו-גסיהו לו, כתבתי כי פרשת התקבלותו או אי-התקבלותו מעניינת אולי יותר מזו של משורר חסר-כל כפוגל!

כך קראו וכך הבינו, כמובן, הכל, לא כך במוסף הנקרא משום מה - "מעריב סיפרות". שם עמדו ו"תיקנו" את דבריי, החליפו פסיק בנקודה ויצאו להם שני מישפטים תמוהים ותחת אחד שכתבתי אני - ראה למעלה) הפותחים פתח לשיבוש דבריי כך: "הסוגיה מורכבת ומעניינת לא פחות, ואולי אף יותר, מפרשת התקבלותו של פוגל" (נקודה. כלומר, נקודה במקום הפסיק שבמקור). ומשפט שני חסר נושא: "נע וגד, חסר בית וחסר קול ציבורי" וכו' (מי זה הנע וגד פה? פוגל? שטיינברג? והלא בצורתו ה"מתוקנת" המישפט, כאמור, חסר נושא) עכשיו ניתנה לכתב המלומד ההזדמנות להשכילני כי שטיינברג, התגורר בדירה ברחוב וילנא, ליד המוסף המרכזי של דן, בקומה ג' ובדירה היו "שני חדרים", וכו' היה "מראשי אגודת הסופרים" ועורך מאגזינים וכו' קיבל את פרס ביאליק וכו' וכו'.

משעשע? כן ולא. כן, פשוט משום שכל גילוי של רישות בוטה כל-כך - המניחה כמובן שכל העולם מטומטמים גמורים - יש בה, בין שאר דברים, גם משוה מן המשעשע. אבל גם קצת פחות ממשעשע, שהרי הכברים למדים עד היכן מסוגלים שוחרי האשפה שלנו ועורכיהם, ההופכים עצמם שותפים לניחותה הדק של המיובלל בעת שהם נותנים ידם ל"תרגילים" כאלה, להרחיק לכת בסילוף דבריו של אדם שעזמו מנהלים ויכוה.

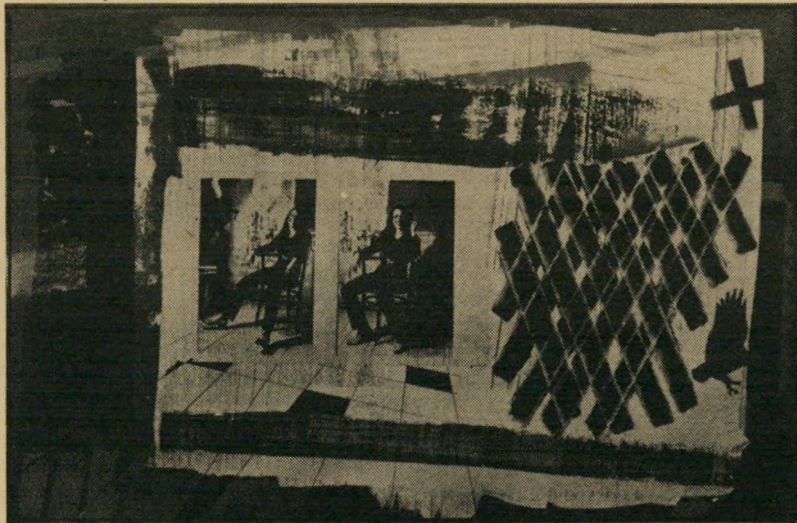
וכלום יעלה בדעת מיהו שיתגל?

אלה הם עיתיד החדשים, דן מירון!

על כל אלה הסילופים וחצייה-השקרים והא-מיתות-למחצה (הכל יורעים כי הרושובסקי ואני היינו ונותרנו לא רק ידידים קרובים שנפגשו אותם ימים תכופות, בפגישות המשוררים הי"דועות בדירת הגג שלו", פגישות שעליהן יכול מירון עצמו לדעת רק מפי השמועה כמובן, שהרי לא נכח בהן מעולם, אלא שגם ערכנו בצוותא, ביחד עם חברים נוספים, את חוברות לקראת שבסנטסיל ואחר-כך בדפוס), ובכן, על כל אלה עוד נכון הייתי לסלוח לו למירון, הרי ייתכן

אלה כתובים על הנייר בחתימת שמי ויעירו בו בן מירון.

אבל הבה נחזור, בפעם האחרונה, לפרשת פוגל. ובכן, אליבא דמירון, היה זה שוב גרודונסקי אשר מתוך שיקולי, פוליטיקה סיפרותית" (איוו "פוליטיקה סיפרותית" כבר יכולה היתה להיות לו כאן?) ומתוך, אינטרסים סיפרותיים מידיים, לא-פחות" (לעומת האינטרסים של מירון שהם נקיים, כמובן, מכל אבק של פוליטיקה סיפרותית וכולם עיניהם צופות היישר אל הנצח!) - יצר

פנסי (ר. רוניק): מתוך תערוכה בגלריה טובה אוסמן

(בעיקר בשיחותיו האינסופיות ורק מעט מזער ככתבתו) את פוגל האיקונה וזת-ההם, שאפשר להרימה על נס בעת מסע-הצלח הסיפרותי החדש."

הגני להביא עכשיו, מתוך דף צהוב-מוקן הש"מור עימי כל השנים הארוכות האלה, מקצת מן המעט מזער" שכתב גרודונסקי על שירת פוגל עם כינוס שיריו בידי דן פגיס (שני פייטנים עבריים שזכו לחסד-שלאמת ישראל, דבר, 13.5.1966). הנה היא אותה "איקונה":

....כל אותן השנים רבה היתה התמיהה על כך, שדוד פוגל לא נשתזר למסכת השירה העברית שבין שתי מלחמות-העו"לם, שלא זכה גם לתשומת-ליבו של הקהל המצער שקרא באהדה את שלונסקי ואל-תרמן ואוריצי גרינברג. נדמה היה כי ה"חתי-דעת" הוא גם ה"ח"מ ד ע ת. שי-רתו של פוגל כמעט שלא נזכרה בכיתבי העת שלחמו למען החדש בשירה עברית. דומה שהיה משהו צר-עין וקטנוני בהסחת-דעת זו ממשורר שוודאי היה מן הספורים, שיצקו חותם משלהם בשירה העברית שבין שתי מלחמות-העולם. על כן היה מעין פיצוי לכך, כאשר סופרים וקוראים צעירים גילו בראשית שנות החמישים את לפני השער ה"אפל, אומנם, היתה בתגלית זו לא מעט מן ההפרזה שבכל ריאקציה. שיבחו את פוגל לא רק על סוגלותו הבולטות, אלא גם על תכונותיו שאפשר לראותן כחולשות... מה שסופר עליו (על פוגל) מפני ידידיו, ומה שהוא עצמו סיפר ביומנו, שפורסם בשעתו במאז-ניים. מעלה דמות של אדם מרוכז בעצמו, בקליטת חוויותיו, ובעל דימוין לא עז... מנ"גנו נפשו של פוגל היה מראשיתו הרגישות הפאסיבית, שפצויה היא האשליה, שכל מה שמוצאה לה טפל הוא. אולם, קרוב לוודאי, כי פרטי החיים הטפלים הם מקור חשוב יו"תר, אם כי גם סרבני יותר, לשירה מאשר הרגישות האוטיסטית. יש להוסיף, כי דויד פוגל לא היה יחיד בכך בשירה העברית בת-קופתה הארצישראלית. החולשות שברג"שיות מצומצמת זו משותפות הן לרוב משוררי הדור...

כזאת היא איפוא ה"איקונה וזת-ההם", שאפי"שר - דיכרי דן מירון - "להרימה על נס בעת מסע-הצלח הסיפרותי החדש", אותה ברה אותו "פוליטיקאי סיפרות" גרודונסקי מליבו כדי ל"קעקע את שילטונם של שלונסקי ואלתרמן כי סיפרות ובתרבות..."

ברוכן ספרים משומשים

הבה נחזור ונקרא בכתובים: "רומה שהיה משי"הו צר-עין וקטנוני בהסחת-דעת זו ממשורר" ר"בצד זה אזהרה לחסדי פוגל בדבר, "ההפרזה ש"כל ריאקציה". משורר ש"היה מן הספורים, ש"יצקו חותם משלהם בשירה העברית שבין שתי מלחמות-העולם" אבל גם, בעל דמיון לא-עז, "רגישות מצומצמת" ואפילו "אוטיסטית", מרוכז

זת רק בקליטת חוויותיה שלה: דן מירון עצמו עתיד לחזור על טענות רומות מאוד לאלה האחרונות כעבור יותר מעשרים ש"נה. משמע שגם בתחום זה לא חידש דבר. גם כאן - כבמקומות רבים אחרים - הלך בעיקבות הגורו גרודונסקי!

דרך אגב מתייחס גרודונסקי בקטע המצוטט לסיפור הפשוט והלא-מורכב כלל ועיקר בדבר "גילוי" פוגל (המדובר, כמובן, בגילוי שיריו, ולא בגילוי הפרווה, שבה לא היה לנו אז - חבורה של משוררים - אותו עניין חיוני ודוחק כבי"שירה). ובכן, את לפני השער האפל גילו (ל"עצמם, כמובן; לא לגרודונסקי, שכבר הכירו ש"נים רבות אז?), סופרים וקוראים צעירים בראשית שנות החמישים. לא מתוך ענווה, כי אם מתוך הרגל בן-שנים לספר דברים כהווייתם, אין גרודונסקי מתפאר: אני הוא שגיליתי אותו להם, ש"הרי היטיב לדעת שלא כך נתגלגלו הדברים, הגם שלולא יד המיקרה עשויים היו בהחלט להתגלגל גם כך. על חטאי אני מודה היום: אני הוא שג"לית את הספר, בדוכן ספרים משומשים שניצב בפתח קיוסק חיפאי (כן, דווקא בחיפה), וזאת זמן לא-מועט לפני ש"גיליתי" את גרודונסקי, ידיד ושותף להרבה עשיות סיפרותיות עימו שמרתי על קישרי ידידות, ויותר מזה, כל ימי חיי.

עוד מבהירים דיכרי המבקר את שהיה ידוע לכל מי שהכירו באותם ימים, והוא, שבאותן שנים כבר לא היה גרודונסקי כלל וכלל מעריץ נלהב ובלתי-ביקורתי של פוגל (הוא החשיב הרבה יותר - ובצדק - את חיים לנסקי וגם את...נתן אל-תרמן). כדרך שכבר נגמל מעט מאהבתו למה ש"כינה בשם "שירה אבסולוטית". אבל את ההת"רגשות שפקדה את, הנער היהודי בכרך הענקי" (ניו-יורק) בעת שפגש לראשונה את שיריו ה"אב"סולוטיים" של פוגל, אותה לא שכח כל ימיו. שהרי שירים אלה הפכו במרוצת השנים לרפים "שאי אפשר לתלשם ממקומם בביוגרפיה" של אותו קורא מופלא.

זה היה האיש שהשתמש במשורר קורבן-ה"שואה, ממש כבאלימזור" כדי לקעקע משהו או משהו. איך היה ברנר אומר: פוי...

המרצע יוצא מן העק - המרצה נכנס לתוכו

אולי משום שידע כי טענותיו מחסורות כל יסוד, קרא מירון לעזרתו גם "שיחות אינסופיות" שניהל שלמה גרודונסקי עם ידידיו בבתי-הקפה. מעלתן הגדולה של שיחות מעין אלה היא, כידוע, שאינן מתועדות ומובן שאינן מוקלטות...

אבל מה מקורה של שינאה עזה כזאת? שינאה המפרנסת את בעליה כשנות דור, וכבר גרמה ל"מירון, פעם אחת לפחות בעבר, ככל הידוע לי, שיטפול על גרודונסקי אשמת-הינם חמורה ביר"תר עד שהוצאו לו ראיות חותכות למישהו ש"שגה, אם כשוגג ואם כמזיד, וחזר בו ותיקן את דבריו טרם שפירסמם בדפוס?

לתומי חשבתי אז, כי בכך תמה הפרשה. עתה מתברר, שלא כך היה. מירון רק המתין להזדמנות נוספת שתיקרה לידיו, וזוהי בוודאי גם הסיבה לכך, שאת מאמרו על פוגל ו"פרת שירתו" פירסם בכמה שערות אינו מצוי ואין לצפות ממנו ש"יהיה מצוי בכל צפונותיו של סיכסוך שימי, כי אמור, כשנות דור, ואשר סבר מן הסתם, לתמו, כי המדובר בעובדות בדוקות ובחילוקי-דעות עק"רונים שהם דבר לגיטימי ואף נחוץ בסיפרות.

אבל עכשיו כבר הגיע הזמן להוציא את המרצע מן השק, לשון אחות: להציג לעיני כל את עילת-העילות לכל השינאה החומרת הזאת, היה זה מאמר לא ארוך במיוחד בשם "המיתורה", ש"אותו פירסם גרודונסקי בדבר בשנת 1962. מה"מת קוצר הריעה, אבא כאן רק כמה קטעים מתוכו, אלא שהוא ראוי בהחלט לקריאה בשלמור"תו (אף הוא מופיע באוטוביוגרפיה של קורא, שכבר הזכרתי). המאמר פותח בסיגנון המיתמם המוכר כל-כך לקוראי גרודונסקי:

"בהקדמה לעיוניו נתן אלתרמן, יונתן רטוש, ס' יזהר ומשה שמיר, אומר דן מירון: ההערכה הביקורתית שהוקדשה ליצירתם עד כה לא חרגה, לרוב, מתחומי הריפרוף הרצונזטי והפיליטוני המקוטע והשיטחי. רק בשנים האחרונות ביותר מתחילים נסיונות ראשונים, וממילא לא שלמים, ולעיתים אף רופפים, להקין את נופה השלם של יצירתם במסיגרות של עיון ביקורתי שלם ומעמיק יותר... המסות המכנסות בספר זה נכתבו, איפוא, ברובן מתוך עמידה ראשונית, כמעט, בפני הבעיות הסובכות, שמתעוררות עם הכניסה לעיון נרחב יותר בעולמותיהם של היוצרים השונים... מזה ניתן לנו לשער כיצד רוצה המחבר שנקרא את דבריו.

"דן מירון מתבלב בין הדברים שהחלו (המשך בעמוד 32)

לפרסם בעשור האחרון ברוחב ידיעותיו ובזיוויו האנטלקטואלי. הוא קרא את ת"ס אליט ואת מאריו פראז, את ג'ון קרו ראנסום ואת פריץ שטריך, את אדמונד וילסון ואת סארטר, ועוד רבים. הוא קרא. איפוא, כל מה שניתן לקרוא וכל מה שנדרש לאיש-סיפור צעיר שאינו מקל ראש בסטאטוס האנטלקטואלי שלו. מה שראוי לציון מיוחד הוא שמירון קרא ולמד גם הרבה בסיפורת העברית – דבר לא כל-כך שכיח בין בני-דורו, ובמיוחד בין אלה הקוראים לשון לועזית.

יש רוסם' שהוא קרא הרבה בכתיבי פרופ' ב' קורצווייל. רוסם זה נובע לא מן הדמיון שבדיעותיהם, או ברמתם, השונה מאוד. אלא בעיקר מסיגנונו העברי של דן מירון. כה חזק הוא רוסם זה, עד שעולה ההשערה, האבסורדית כמובן, שהוא למד עברית ב"כרמל" בבית-אבא ובבית-הספר אלא מתוך קריאה בפרופ' קורצווייל. (כאן תהא הערה של גרודזנסקי: "ביתניים הס' בייג פרופ' קורצווייל ממירון בחריף – ב' הארץ – אולם, אין בזה, כמובן, הסתייגות מן הסיגנון ששימש מופת לדן מירון... חבל שמירון לא למד מה שיש ללמוד מפרופ' קורצווייל, כגון חשיבותם של דברים חשויים. אילו למד זאת, אולי היה ניצל מ'ארגון וולגרי כגון: 'אמונה אסכטולוגית, לוטה ערפל דת ודתה יהודית'").

קודם-כול – המילים, חביבות עליו (על מירון) מילים כגון: צורני, מאגני, מיתני, חורי ייתי, שכלתני, דמוני, טיפולוגי, אמביוואלנטי, ומן המילה הבודדת – אל המישפט: עולם מאגני של סררת חושים ושל התרועעות חווייתית (על רטוש). המינוח שברפ' ריין מבלית את תהליך הדי-הומאניזציה; (על שמירן)... (ואו). רטוש מעמדת בטורים אלה עימות מכוון את מושגי הזמן הקוטי ביים: ליל – תמיד, יום – עולם, הרגע והנצח. מושגים מנוגדים אלה, שצירופם הפארא-דוסטאלי מתאפשר רק הודות לאקסטאזה שבפגישה הארוטית, שהיא אוניה מיסטית, סמתמנים כאן באורח סכימאטי בורר. המ' תיחות בין התמיד לבין החולף, והאפשרות שמעניקה האהבה לרגע להיות מכליל בתוכו את התמיד מעבר לחוקי ההיגיון של הזמן המעיקרה של שירת רטוש.

וגרודזנסקי ממשיך: אוצרי-המילים כשלעצמו (אף כי לא המישפטים והפסקות) אין בו כל דופי. אין לכחד שאכן יש בעולם מיתוס, מאגיה, חוויה, טיפולוגיה, ואף דמוניות ואמביוואלנטיות. הקושי בא כאשר הופכים את שם העצם לשם-תואר: האוהב והאהובה... הם סלמים מיתולוגיים, המביאים את הפישות של רטוש בחווית הקיום האנושי ובטיבה ולמקום.

ניתן ואולי אף צריך היה להוסיף ולצטט מתוך

מאמר חר-עין וחר-יף זה, כגון דברים שאמר גרודזנסקי על ההעתקה הבלתי-רגישה שמירון מעתיק לעולמה של הסיפורת העברית את מושגיה-היסוד של "הביקורת החדשה" האנגלית (כאשר מירון מקדיש פרק ממסתו על יוהר למישור האירוני בימי ציקלג, למותר להזכיר כי הרבר מופרץ מיסודו... אין אכסור גדול מלחפש אנאלוגיות בינו (בין יוהר) ובין קפקא, סארטר, קאמי, וכו' וכו'). אבל המקום שהקצבנו לעצמנו הולך ותם.

הבה נסיים איפוא בדברים הנראים בעינינו קולעים ביותר במאמרו של גרודזנסקי, הבחנות שכמרומה הן תקפות עד עצם היום הזה:

"מדוע לא כתב דן מירון השקדן והרציני ספר שראוי היה שנצפה ממנו אני מעלה את ההשערה שגרמה לכך אמביציה נמרצת מדי: ויש שהאמביציה היא אם כל חטאת. האמ' ביציה היתירה פוגעת בענווה – וביקורת הסיפורת, בהיותה רק עני-עזר בסיפורת, אינה יכולה בלי מידה מסויימת של ענווה. (אני מתכוון, כמובן, לענווה בפני סופרים מקובלים, דיעות מקובלות או אף בפני הסיפורת עצמה – אלא לחס עניו יותר לגבי ביקורת-הסיפורת ולגבי המבקר עצמו). אני משער שעוד ליקוי, וגם הוא לא אינטלקטואלי ביסודו, עומד למירון למיפגע – והוא רצינותו היתירה. בינינו לבין עצמנו – הראוי יות הן, בעיות' אלו של ביקורת-הסיפורת ופרשנות-הסיפורת שידברו בהן כאילו היו בעיות של חיים ומוות! הלא בסופו של דבר המדובר הוא בעניינים לא ראשוניים-במע' לה – אסכולות, זרמים, מגמות בסיפורת, ותו לא."

ריכרי אלוהים חיים. וביתר דיוק: דברים משיבי נפש, לא רק כאשר לביקורתו של דן מירון...

והרי לפניכם כל הפגיעה כולה. זהו הפצע, וזהו המורסה שחילחלה בנפשו של המבקר רבע-מאה שנה נציפה להיפרע מפעל-דבנו ביום מן הימים. הרי היא לפניכם, העילה לכל ההתכתשות וההשמצות.

וכנסים, גם אם אין בליבי שום ספק כי זוהי, כאמור, עילת-העילות, אפשר מאוד – אבל כאן כבר איני נוקט לשון ודאות – שיש עוד סיבת אחרות שגרמו לתרגיל זה בריסאינפורמאציה וניסיון זה לריסקרטיאציה (סלח לי, שלמה...), הפותח במנחם פרי ובפוגל, עובר לגרודזנסקי ואיכשהו מגיע גם לעברכם הנאמן (אשר רק אותו ניתן להאשים, בדיו וביושר, כי ביקש לפתח ב-מיתקפה שנועדה לקעקע ולערער את שיל-טונס של שלונסקי ואלתרמן בשירה ובתרבות...), ואם אכן אני צודק, ואת נימפיהם כאלה קיימים, ולא רק בדימויני בלבד – הרי שהם קשורים בדברים קרובים הרבה יותר לימינו אלה ולכמה תוכניות עתידיות של הפרופ' דן מירון, ואילו ניקמת-הדם המאוחרת בגרודזנסקי, על כל הקצף המבעבע מתוכה, רק האיצה במיקצת את הופעתם על פני השטח.

אבל על כך – ברשימתנו הבאה.

נתן זך

מהימנותם של נתונים אלה, החורגים מעל ומעבר לכל פרופורציה מקובלת בארץ, עשויה להרליק אצל רבים נורה אדומה.

פריצה מתחום המוסף

תופעת ה"בום" עוררה תגובות קוטביות בקרב המו"לים. בשיחות שערכתי עימם, נתפררו לשני מחנות. אלה המצדדים בתופעה ואלה המגלים ספקות לגביה.

המחייבים מייצגים את עמדת הרוב. חיים פסח מזמורה ביתן מכר על התופעה, המעוררת לר-כריו את היווצרותן של אסכולות סיפוריות, מג' בירה את מידת המודעות ומהווה קרקע פורה ל-התפתחויות חדשות בתחום זה.

לתופעות-נלוות, כמו פריצת הנושאים הסיפ' רותיים מתחומי הצרים של המוסף הסיפורתי או ריבויין והרחבתן של חנויות-הספרים, הוא מתייחס גם כן בחיוב. באותה דיעה נוקט גם אברהם יבין מעם עובד: "כל בום יצירתי הוא חיובי כי עיניי, הטענה שהתופעה מביאה לפירסום ספרים לא ראויים או לא בשלים איננה במקום, משום שכמות הכתיבה אינה מעידה בהכרח על רמה ירודה. אין לשכוח גם שהסלקציה נעשית עם הזמן, מה שלא טוב, יישכח."

שעת-הדענה של הסופרים העבריים גרמה ל-שינוי מדיניות בתחום המו"לות. מו"לים שעד כה העניקו מישקל-יתר לסיפורת מתורגמת התחילו להכיר בחשיבותה של הסיפורת המקורית ולהע' ניק לה מקום שווה, אם לא יותר מזה, בצד סיפורת התרגום. לא רק הסיפריה בולטת בהקשר זה. זמורה ביתן, למשל, שעד ה"בום" היתה ידועה כהוצאה המתרכות בעיקר בסיפורת מתורגמת, הוציאה לאחרונה את איבכת הספרים הראשונים בסדרת-מקור חדשה, הנושאת את השם "עמודים לסיפורת עברית".

הוצאה נוספת שחרתה על ריגלה את הסיסמה "עם הפנים למקור" היא סיפריית מעריב. גם אצלה היו שורות הסופרים המקוריים מדולדלות עד תקופת הפריחה. אריה ניר: "נטענו יתר בספי' רות המקור עם ספרים כמו בתו של קניוק ופי' קארסק של יאאל משיח, ויש ברענתו להמשיך ולבסס מגמה זו בצד אפיקי ההוצאה הנוספים גם בעתיד. המגמה לפרסם סיפורת מקור כמעט ככל מחיר היא חיובית, הגיע הזמן שהיוצרים בארץ ייוו קצת נחת. כולם, לא רק חוג מצומצם מתוכם, ניצנייה של תופעת הפופולאריות בקרב הסופרים מעוררים אי הם מעדיפים על כך שאנו מתאימים עצמנו לרוח השוררת בעולם. גם שם, אגב, קיר מים סופרים טובים, בינוניים ופחות בינוניים". מנחם פרי אינו מתרגש מן העובדה שה"בום" הביא לתופעות קיקיוניות: "התקופה היפה מעלה גם עישבי-פרא. הרבה ספרים מקוריים לא טובים שנדחו על-ידי הוצאות סלקטיביות יוצאים בק' לות בהוצאות אחרות, שרוצות לעמוד בתחרות ולהתמיד במירון אחר שמות חדשים של סופרים. אולם אני מעריך שהספרים הללו לא יימכרו. לג' ביים לא יהיה בום. בשנה הקרובה הכמות גם תתייצב. הסופרים שהוציאו את ספריהם בבוים אי' חד, שהעיתוי שלו היה אגב מיקרי לחלוטין, יעמי' לו בשנה הבאה על סיפרם החדש. לכן אני צופה שהשנה הבאה תהיה שקטה יותר. תאפשר לרבי' רים להתאון."

לא כולם שמחים

כפי שצויין כבר, לא כולם שמחים על הפריחה. במסדרה, למשל, לא השתכר איש מן הריח שלה. יואב ברש: "יש לי דעה אפיקורסית בעניין. לר' עתי הכל בלות, משום שלא נוספו עוד מיליון קוראים לסיפורת העברית. הספרים שיוצאים בכ' מיות כאלה רודפים אחרי כמות מצומצמת של

קוראים, וכמו בכל תחרות לא מבוקרת – גם כמיקרה הזה הנאת הצרכן היא בטווח המידי בלבד. בטווח הארוך הוא לא ייצא נשכר. אם כי תוצאה מן הבום תהיה התכנסות פנימה, אם תופ' חת בצורה דראסטית כמות הסיפורת המתורגמת, הרי שמחירה של ההנאה הריגעיית יהיה גבוה מ' לאור מוטרד – לא רק כמציא-לאור אלא גם כאורה וכשוחר תרבות – מכך שהסיפורת המ' קורית המטפלת בבעיות מקומיות תיצור סגירות רבה מדי ותביא לזניחת סיפורת עכשווית עולי-מית."

שאר המו"לים יוצאים חוצץ כנגד דעתו של ברש. לטענתם, סיפורת-המקור לעולם לא תוכל להיות גורם מאיים על הסיפורת המתורגמת. זאת למרות הפופולאריות הרבה שצברה בשנים האחרונות, הסיבה לכך נובעת בראש ובראשונה מתוך מיגבלות אוביקטיביות. מיספר הסופרים בארץ, המותאם לגודל האוכלוסיה, לא יוכל להתמודד עם כמות הסיפורת המתורגמת.

אברהם יבין: "פריחת סיפורת-המקור לא תפגע בסיפורת המתורגמת. היא רק עשויה ליצור סלק' טיבית גבוהה יותר, וזאת אכן רצויה." פרי: "הטענה שסיפורת-המקור תפגע בסיפ' רות-התרגום היא הבל ורענת-זרוח. ישראל היתה ותהיה אחת המדינות המתרגמות ביותר בעולם. לא רק שלא חל בה פיגור בתרגום הספרים, אלא שמתקיים מירדף מתמיד אחר זכויות-תרגום. זהו כויות נקנות עוד בשלב ההגהות ואפילו לפני כן, כשהחומר מצוי עדיין ככתב-יד בלבד. תרבות-ה' ספר הישראלית היא פתוחה, מגוונת ומעורכת ומידת העניין שיש בה בכל הנוגע לספרות מ' תורגמת גוברת על זו שבארצות כמו אנגליה, צר' פת וארצות-הברית."

"בום" או לא?

אחרים מן המו"לים טוענים שלשאלת החיוב או השלילה של ה"בום" יש להקדים שאלה אחרת. זו המטילה פסק בעצם קיומו. רחל מרגי מכחר ואריה ניר ממעריב שותפים לדעה שמדובר בפי' ריחה מדומה. ניר: "שנה עליה מתמדת בהוצאת ספרים מזה מיספר שנים, כך שאי-אפשר לדבר על בום של השנה האחרונה."

מרגי: "הרבה ספרים יצאו לקראת שבוע הספר, בחודש-הדצמבר שקדמו לו. פרישתם על פני ה' שנה תגלה שלא מדובר בבוים. יש לזכור גם שי' חסידי-ציוני, שצברו תנופה בשנים האחרונות, יוצרים תחושה מדומה של שפע. גם לפני כן יצאו הרבה ספרים לחנויות, אולם אנשים לא הגיעו אליהן, בשל היעדר הגורם היח' צני'."

"בום" או לא, "בום". מי שירצה יוכל להסתפק בקביעה של מנחם פרי: "פעם היו נפתחים בנקים. היום הם נמגרים. במקומות נפתחות חנויות ספי' רים". מי שרוצה, יוכל גם לפרש קביעה זו כמחמ' אה.

ההיערכות המחודשת שחלה במערכת-השיווק של הוצאות-הספרים היא סיפור בפני עצמו. בשנ' תייס-שלוש האחרונות התיישרו ההוצאות עם ה' קו שהכתיב להן העידן החדש כענף המו"לות המקומי. הוצאת כתר היתה מן הראשונות שחללו בשינוי מארגי, ניצול מצעדי-התיקשורת כמ' קרמי מיקרה ו"עזרה" יח' צנית לסופר. רחל מרגי תולה את שינוי שיטת-המכירה בצורך של הוצ' אה השייכת לקונצרן כלל, שמניותיה נסחרות בבורסה, לשמור על הרווחיות ולהצדיק את קויר מה מבחינה כלכלית.

מרגי: "רוב הסופרים כיום מדועים לצד השי' ווקי ומעוניינים להיחשף. במקום לתת לספר לה' עלות אבק על המדפים, אנו עוברים עם כל סופר לכל אחד אפשר לעזור. למי יותר ולמי פחות. לכל אחד צריך להתאים את מה שנכון לו ומה שיעבוד הכי טוב. יחד עם זה אנו מנסים לשמור על שיווי-משקל נכון בין יחסי-היצור לבין מה שיש לספר להציץ. הטעמים לכך הם אינטרסני טיים בחלקם. איננו רוצים לאבד את אמונו של קהל הקוראים. לכן אנו משתדלים לא לפתוח פער בין ציפיות הקהל מן הספר לבין מה שהוא מקבל באמת."

"התקופה הנוכחית נוחה יותר לפעילות יח' צנית, משום שקל יותר למכור סיפורת מקורית. מלבד הספר עצמו אתה משווק גם את המוצר הנלווה, הסיפור שמאחורי. אנשים רוצים לקנות ספרים שמדברים על הכאן והעכשיו ושמאחורי ריהם קיים סיפור בעל נופך פיקאנטי. גם אפש' רות החשיפה התיקשורתית של סיפור מקומי היא טובה יותר."

לעומת כתר והוצאות נוספות ששימשו סמן ימני לשינוי שיטת השיווק של מוצרי סיפורת, נערכה סיפריית מעריב לתנאים החדשים באיחור מורגש. אשת-יחסי-היצור החלה בעבודתה לפני ארבעה חודשים בלבד. כדי להרכיב את הפיגור חלה ההיערכות בקצב מזוז.

ניר: "הגענו למצב שבו אנו יכולים לכסות את כל שטח המדינה ב-24 שעות. אנו מנצלים את כל יחידות הקונצרן כמו הד ארצי ודפוס לוי-אפשטיין, ודואגים שלכולם תהיה נגיעה תיק' שורתית."

שבוע הספר בתל-אביב

ספר ספר תרדוף

עם שבוע הספר העברי

תחקיר מיוחד מאת חנית טון

השאלה הגדולה האם תופעת הפריחה – פרי' זה משוגעת אולי – המסתמנת בשוק הספרים חלה הפעם גם על שבוע-הספר נותרה ללא מענה מוחלט, חד משמעי. גם תרועת נצחון לא נלוותה אליו. קבוצת הנשאלים, נציגי הוצאות הספרים זמורה ביתן, כתר, הסיפריה וסימן קריאה (קרי: מנחם פרי), עם עובד, מסדה ומעריב לא היו מוכנים לדווח על מכירות חסרות תקדים. למען האמת, רי בצדק, בראיון שנערך לפני ה' "שכוע" הגדיר זאת יואב כתר משדער כך: "מיקצוע הספרים רומה למיקצוע השוארביז מבחינת תגובות-הקהל. כל נסיון לניבוי לא יהיה רציני."

על פי כל הסימנים לא היה שבוע-הספר הגר' כחי שונה בהרבה מאלה שקדמו לו. אותו רוחק, אותם רוכנים מכוערים מגובכים באסטיקה של שוק, בלעו אל קירבם את ההמונים שבחלקם לפחות המירו כשימחה, לשעה-שעתיים. את רגש הכבוד למילה הכתובה ברגש דומה להנחה כמי חיר.

העובדה שזוהו שבוע-הספר הראשון לאחר ה' פריחה המשוגעת" לא העבירה את המו"לים על דעתם. שטח-המכירה ביריד לא גדל השנה. לפ' חזות לא באופן מובהק. רמת הדריסות של הספרים שכרה ככל הנראה שיאים חדשים. עם רשימת כסטיסלורים וגברת-יחסי-יצבור, "הטורחת להי' כס לאי-שמים" לקשורותיים בימים רגילים, אף מה לדבר על הכנות מיוחדות לקראת שבוע-ה' ספר. גם כך העסקים פורחים.

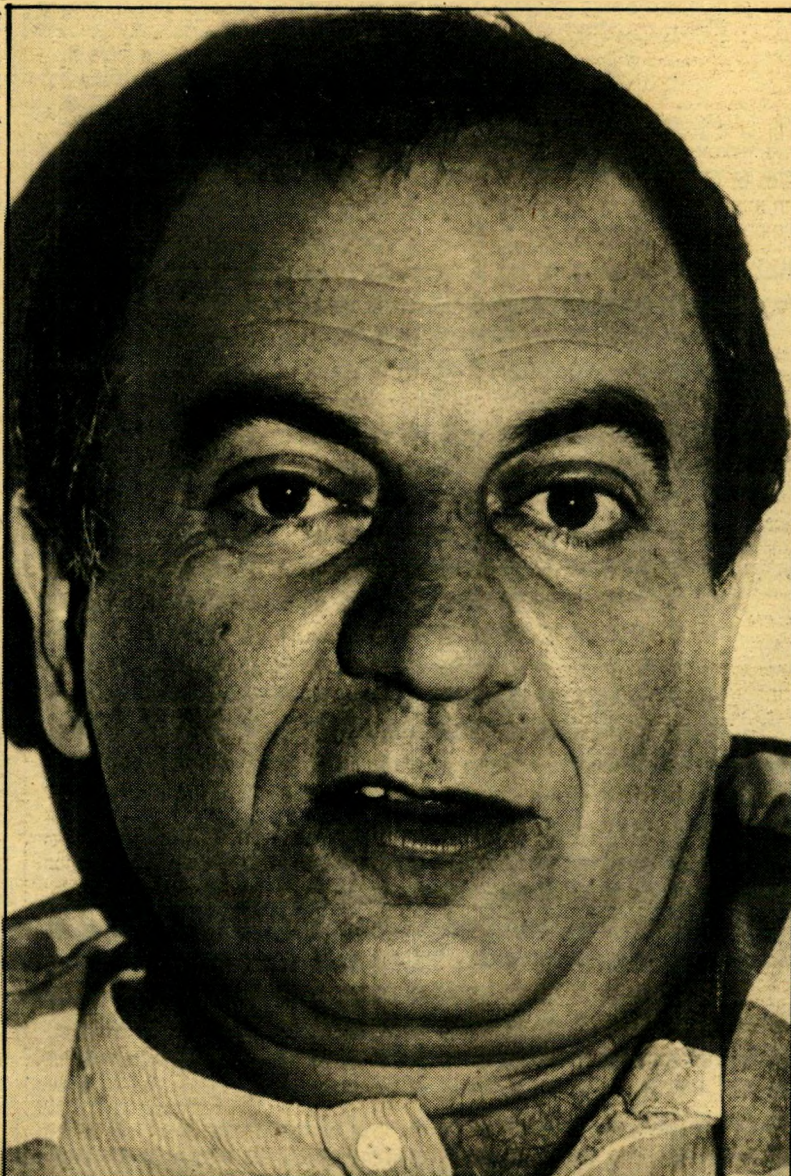
רמי דנון, שחקן־תיאטרון, מספר על עבודתו בתיאטרון־חיפה ובתיאטרון מיסחרי, על חשיפתו הגדולה בסרט „לחם“, על ילדותו בוואדי־סאליב, על חלומותיו כילד, על דרכו הקשה ועל חלומותיו לעתיד

„אבא שלי אמר לי
שלא אוכל להיות
שחקן, כי אני
מאדוקא, ולא
יחנני לי“

„יש לי סבלנות של
מיזרחי. אני יכול לשבת
על התחת במבט בוהה
בחלל, ולחכות
בסבלנות לשלב הבא“

„אני לא שוכח מאיפה
באחי. אני עומד כל
הזמן על הקפיצה
החרגולית שלי מוואדי־
סאליב לדמח־אביב“

ענת סרגוסטי, העולם הזה

ראיינה ענת סרגוסטי

„כשעלינו ממאדוקו,
גרנו בוואדי־סאליב.
כילד אני זוכר
שעומעתי שם הרבה
רעש“

„ידעתי לקרוא עברית
מגיל 3. היו לי מורים
פרטיים, כי סבתי
חלמה שאהיה רב
גדול“

„כשאמרתי בבית
שאני רוצה להיות
שחקן, ההורים
התאבלו וחשבו
שהילד באמת דפוק“

„אני לא שוכח שבאתי“

מוואדי־סאליב!!

כשהיה ילד קטן, ומישפחתו עברה לגור בוואדי־סאליב שבחיפה. בשנות ה־50' היו בשכונה זו הפגנות סועות. זו הייתה תחילת המהפכה החברתית בישראל, כשמזרחים יצאו לרחובות והתריסו בסיסמות בוטות נגד השלטון האשכנזי. אנשי מישטרה ומישמר־הגבול, שנשלחו לדכא את ההפגנות הסוערות, לא תמיד יכלו למפגינים. ההפגנות דוכאו באלימות, ואדי סאליב סער. המנהיגים היו המנהיגים האוטנטיים הראשונים של העולים החדשים יוצאי צפון־אפריקה ואסיה. שחשו את האפליה על בשרם, שהרגישו את המצוקה

דרונות בניין התיאטרון. לא הפגיש אותם המיקצוע המשותף על הבימה עצמה. השינוי השני הוא שהפעם מופיע רמי (וגם תחיה) בהצגה של תיאטרון מיסחרי ולא תיאטרון רפרטוארי. והשינוי השלישי הוא שהצגה זו היא קומדיה, בניגוד להצגות אחרות שבהן הופיע, שהיו דראמות חברתיות או מוליטיות. אם בוחנים את חייו של דנון מן הצד, מסתכלים על הביוגרפיה האישית שלו, אפשר בקלות להדביק לו את הכינוי „סיני“ דלה.“ הוא נולד בפאס שבמארוקו, עלה לארץ

לתפקיד. כמו שהופיע בסרט מאחורי הסורגים בתפקיד אחד האסירים, בסרט חינך הגדי, בסרט הטלוויזיה לחם, ועוד בהצגות רבות על קרשי הבימה. כך הוא מופיע עכשיו בקומדיה חופשה בסאן־טרופה, שאותה כתב וביים הילל מיטלפונקט. אך כמה שונה הצגה זו משאר ההצגות והסרטים שבהם הופיע דנון? בכמה דברים. קודם כל, זו הפעם הראשונה שאפשר לראות על בימה אחת את רמי ואת אשתו תחיה. שגם היא שחקנית כישרונית ורבת־פעלים. שניהם עבדו במשך כמה שנים בתיאטרון־חיפה, אך חוץ מלומר זה לזה שלום במיס-

כשחושבים על סרט הטלוויזיה לחם, חושבים על רמי דנון. לחם, אחד הסרטים המקוריים ביותר טובים שהוקרנו בטלוויזיה הישראלית, זכה בשבחים רבים. מאז לחם, שאותו ביים רם לוי, עבר רמי דנון, השחקן הראשי, גילגולים רבים. תיאטרון חיפה, מעבר לתל־אביב, עבודה על הפקה חדשה שלא הספיקה לעלות לבימה, תקופת אבטלה, מצוקה כלכלית בבית, ועכשיו הוא עולה לבימה בתפקיד ראשי בהצגה חדשה. הפעם הוא מופיע בקומדיה. באותה הרצינות, באותו הלהט, באותה ההתמסרות

(המשך מעמוד 33)
הכלכלית בצלחות של הילדים הקטנים. שלא יכלו לסבול עוד את הקיפוח ויצאו לרחובות.
כשכל זה התרחש דנון היה ילד, אבל מהומות ואדיסאליב השמיעו על דרכו לעתיד.
היום הוא מתגורר בדירה קטנה ברמת אביב שבתל-אביב. שני חדרי-שינה קטנים, שתי ילדות יפות, חן (10) והגר (5 וחצי), אשה נאה, שגם היא שחקנית במיקצועה. במאורקו קראו לו רמו. או רמונד. בארץ קראו לו רחמים. אחר-כך הפך לרמי. את תחיה הכיר כאשר שיחקו ביחד לפני שנים בהצגת-ילדים.
לפני שנה החליט רמי לעזוב את תיאטרון-חיפה. תיאטרון-הבית שלו, לתקופה מ-סויימת, ולצאת לשוק הפרטי. הוא החליט אז גם לעשות שינוי בקריירה שלו ורצה לעבור גם לבימוי.
היה לו רעיון להצגה בשניים, סיפור על מורה והתלמיד שלה, שהוא אנאלפבית.

היא נראית ארוכה יותר משהיתה באמת. אבל הם הצליחו לעבור אותה בשלום, לצאת ממנה בראש מורם, ועכשיו הם שוב על הבימה, מצחיקים את הקהל בקומדיה חופשה בסאן טרופה.
לפני חודשים אחדים עברתם על מחזה שלא הועלה על הבימה. קראו לו לחץ, הכל כבר היה מוכן, התפאורה והתלבושות, אבל המפיקים פשוט את הרגל שבועיים לפני שההצגה עלתה על הבמה. זה סיפור על מיפגש בין תלמיד אנאלפבית לבין המורה שלו, ועל הקשר שמתפתח ביניהם. זו הצגה לשניים?
כן. תחיה ואני. אני גם ביימתי את זה. את המחזה כתב גלעד עברון, המחזאי שכתב גם לחם. אתם עוד רוצים להעלות את זה?
כן. התחלנו לעבוד על המחזה כשיצאנו לחופשה מתיאטרון חיפה. פשיטת-הרגל של המפיקים היא כבר השתכשוש שניה שלי. האחרת היא שתיאטרון-חיפה היה צריך להתחיל בינואר.

זה קשה, לדעתי יותר קשה מדראמה אחרת. זה כמעט מדע מדויק, וככל שיהיה מדויק יותר זה יהיה מצחיק ונכון יותר.
איך זה שאתה ותחיה משחקים ביחד?
עד עכשיו לא שיחקנו ביחד. תיאטרון-חיפה לא הפגיש אותנו על הבמה. זו פעם ראשונה שאנחנו משחקים ביחד. בתיאטרון מיסחרי אתה יכול לבחור את השותפים שלך.
רצית לשחק עם תחיה?
מאוד.
זה לא קשה?
לא.
יותר קל לך איתה?
אני חושב שכן, שפרטנרים טובים זה דבר יקר מציאות, וככל שהפרטנר טוב יותר גם אתה טוב יותר.
אין תחרות ביניכם?
לא. אני מפרגן לה והיא לי.
מה יקרה אם הביקורת תשבח את

רמי דנון (עם רבקה בכר ומשה איבגי) ב"לחם" אני לא אשכח את החרדה והפחד לפני הקרנת הסרט "לחם" בטלוויזיה...

המיושק שלך ותגיד עליה, או להיפך?
אני אוציא אותה מהדיכאון, אבל עד היום הביקורת עלינו היו יפות מאוד.
רק בשנים האחרונות הכוכב שלך התחיל לדרוך?
כן.
למה?
בתיאטרון התחילו להטיל עליי משימות יותר נכבדות, אחרי שגילו אותי בקולנוע ובטלוויזיה.
זה מעליב?
מעליב?
התיאטרון זה הרי הבית שלך, והם לא גילו אותך, אלא התגלית במקום אחר?
מצד אחד זה מעורר כעס — מדוע אתה צריך

חזרות על מחזה בשם גשם, של אותו המחזאי, שגם אותו הייתי צריך לביים, ודחו את החזרות לסוף העונה הנוכחית.
אלה שתי דוגמות שבהן מצאתי את עצמי על הפנים. פתאום נתקענו. יש תוכניות ופיתאום גורמים חיצוניים תוקעים את זה.
לכן התחלתם לעבוד על ההצגה הנוכחית?
אז צץ הרעיון הזה, לכתוב קומדיה מקורית, שהייל מיטלפונקט כתב וביים. זה כיף אדיר. קודם כל, משום שאנחנו משתוקקים לעשות קומדיה כבר המון זמן. בתיאטרון-חיפה עושים דרמות חברתיות ופוליטיות, וכשחקנים רצינו למתוח את השרירים גם לכיוון אחר.
יותר קשה לעשות קומדיה?

הוא מצא משקיעים, לקח את תחיה, וביחד התחילו לעבוד על המחזה, כשהיא משחקת את תפקיד המורה והוא מביים וגם משחק את תפקיד התלמיד.
שבועיים לפני שהיה צריך המסך לעלות על ההצגה החדשה, פשוט המשקיעים את הרגל. תחיה ורמי נשארו עם התלבושות והתפאורה, אך ללא יכולת לצאת עם ההצגה אל הקהל.
מלבד האכזבה המיקצועית, נכנס הזוג גם לתקופה של מורסה כלכלית קשה. לא היתה עבודה, לא היה כסף, והיו שתי ילדות קטנות שצריך היה לפרנס אותן.
רמי אינו מתרגש במיוחד מהתקופה הקשה, בת חודשים אחדים, שעברו. לתחיה

להתגלות בחוץ ולא בתיאטרון שלך; אבל אחר כך הנתניה היתה יותר קלה. יש לי רעב בסיסי, כל מה שאני אקבל לא אהיה מסופק.
אני כל הזמן בשריפה שאני לא נרגע ממנה. לכן אני מחפש אתגרים חדשים לשחק בקומדיה, לכיים, ללכת למקום אחר ששם אני בורק את עצמי, אני משתדל לא לפתח רוטינה.
בתיאטרון רפרטוארי יש רוטינה?
כן, זה מה שקרה לנו. אני קורא לזה להחליף מצוקות. להיות בתל-אביב ולחשוב מה אני אוכל מחר, זה לא עניין מליצי, זו המצוקה. כי בתיאטרון רפרטוארי אתה הופך למין פקיד עם חושים רדומים. יש שעות עבודה קבועות. כשיש הצלחה זו הצלחת התיאטרון, המנגנון. בתיאטרון הפרטי זה כמו שתיאטרון צריך להיות. אם אתה טוב באים, ואם לא אז סוגרים.
זה לא מסחרי?
מאוד. אבל זה מחזיק אותך כל הזמן אפ. זה גם באופי שלי לא לחפש את המנוחה. תמיד חלמתי להיות קבוע בתיאטרון, וככל שהתקרבותי ראתי שזה לא זה. גם אמרתי לעצמי, מייד כשהיה לי הצעצוע ביד, כבר לא התרגשתי ממנו. כשאתה עובד בחוץ אתה על המישר, זה מפחיד, זה עושה פרפרים בבטן כל הזמן. זה להיות במתח בלתי פוסק כל הזמן, אבל כשאתה מצליח אתה מרגיש שהצלחה אישית, שהצלחה שלך.
ואם לא?
מבחינתי אני יכול לדבר על פשיטת-הרגל של המפיקים לפרויקט שהיה חשוב לי מאוד וראיתי שאני לא מתמוטט אלא מגוייס עליידי עצמי

„קשה לעשות קומדיה. זה כמעט מדע מדויק, וככל שיהיה מדויק יותר זה יהיה מצחיק יותר“

לפרויקטים אחרים. עולמי לא מתמוטט. אני אומר ששילמתי מחיר מסויים ואני חייב ללמוד מהנסיון, לברוק טוב יותר. הכישלון חשוב, אתה לומד ממנו. אני לוקח את זה כתרגיל בכדיקה עצמית.
אבל בתיאטרון המיסחרי אין פחד שאם אתה נכשל לא ירצו אותך עוד?
אין לי חשיבה כזאת. אני לא חושב כך. אני לא יודע מה להגיד לך. אני לא רואה את עצמי תקוע. אני בצומת, שאם דלת אחת נסגרת, יש עוד שלוש דלתות פתוחות.
אתה תמיד אופטימי?
אני חושב שכן.
קרה שהיית בייאוש מוחלט, שיש שום דבר לא הסתדר?
כן.
מתי?
כשהיתה פשיטת-הרגל וההפקה הופסקה. כאב לי נורא על עבודה שהושקעה, עבודה קשה מאוד. גם לכיים וגם לשחק, אז משהו שעשיתי בפעם הראשונה בחיי ופיתאום לא רואים את זה. אז חשבתי שאולי זה לא הזמן הנכון, למרות שזה לא היה כישלון שלי, כי ההצגה עוד לא יצאה. זו פשוט עבודה שידרה לטימיון.

כעת מחירי הטיסות הטרנס-אטלנטיות ב-ט.ו.א. הולך ושוב. הן ללא תחרות.

כאשר טסים עם ט.ו.א. הולך ושוב לארה"ב ניתן לקנות כל טיסת ט.ו.א. בתוך יבשת ארה"ב ב-\$99 לטיסה בלבד.

יש לרכוש לפחות 3 טיסות במחיר של \$99 לטיסה. ט.ו.א. מטיסה אותך לכמעט 100 ערים בכל רחבי ארה"ב. פרטים מסובך הנסיעות שלכם.

הטיסה ב-ט.ו.א. לארה"ב תמיד כדאית.

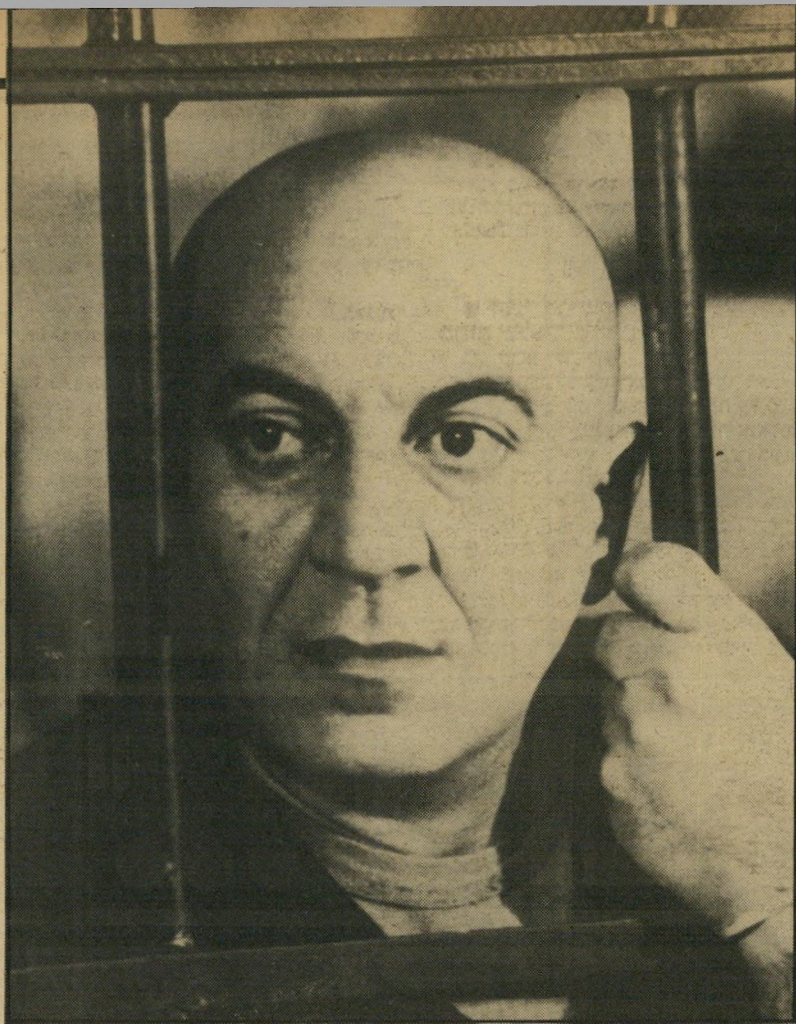
לפרטים מלאים על תעריפי הטיסות הטרנס-אטלנטיות וטיסות הפנים ב-\$99 לטיסה, מנה לסוכן הנסיעות שלך או למשרדי ט.ו.א. בטל: 03-651212.

טוס ט.ו.א.

בתוך ארה"ב - \$99.

לטיסה בלבד.

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב.

רמי דנון במאחורי הסורגים

יותר קל לשחק כשאתה מאמין חברתית ופוליטית במה שאתה עושה?

כן. אני קונה את ההגדרה הזאת.
מה היה החלום הכי גדול שלך כילד?
 להיות שחקן. מאז ומתמיד. אני לא זוכר חלום אחר. בגיל הטיפשעשרה זה התרחב ורציתי גם להיות צייר. אחריכך חלמתי על כיוון של כתיבה, ואחריכך שוב חזרתי לשחקן, כי בזה עסקתי.
מה אמרו בבית על זה שרצית להיות שחקן?
 זה היה כמו להתאבל. שהילד באמת רפוק. אבא שלי רצה לממן לי לימודי ארכיטקטורה, כי זה גם אמנות וגם מיקצוע. אבל שחקן? הוא אמר: קודם כל אתה מארוקאי, ואני מכיר את המערכת בארץ. לא יתנו לך ואתה יודע איזו מילחמה תהיה לך. אתה לא בנוי לזה.
 הוא בעצם הגדיר את המנוע שמניע אותי עד היום. להוכיח.

כשגרנו ועברנו בחיפה ההורים שלי לא היו באים להצגות.

„בתיאטרון הטילו על משימות יותר נכבדות, אחרי שגילו אותי בקולנוע ובטלוויזיה“

והמניע הזה שדיברתי עליו קודם, הפך למניע חזק מאוד. להוכיח שאתה יכול. לפעמים אני מקנא במסלולים של תלמידתיאטרון, שהם מרופדים. הם באים עם המכונית ללמוד, יש להם כוח לא לעשות כל דבר כי אין להם בעיה כלכלית, הם ילמדו גם סטפס בשעות הפנאי וגם פיתוחי קול. אין להם אילוצים כלכליים. אילו היה לי קצת מן הפינוק הזה, איזה כיף! לפעמים עשיתי דברים שלא רציתי לעשות. לא היו לי אפשרויות בחירה. היום אני רוצה לבחור.
זאת אומרת שאבא שלך צדק?
 בהחלט. אבל מצד שני המעט שהגעתי אליו, גם בו הוא הטיל ספק. למרות שהוכחתי לו.
וזה משום שאתה מארוקאי?
 לא הרגשתי את זה. כל הזמן אמרתי שאסור לי להיות בסדר, אני חייב להיות הרבה יותר. אני הייתי צריך להיות יותר טוב, כי זה מה שצריך את קיומי במיסגרת.
היית המיזרחי היחיד בתיאטרון?
 כן, אבל המוצא שלי לא היה לי לרועץ. (המשך בעמוד 44)

פיתאום הוא הכנים אותי לפרופורציות בשפה מאוד פשוטה. הוא הסביר לי שלא הולכת לפרוץ מילחמת-עולם שלישית.
 אז הסרט לחם היה אחר השיאים, וידעתי שבאופן טיבעי אחרי זה תהיה ירידה, וחשבתי איך אני נעדר לזה.
 כל הזמן הרגשתי שאני צעד אחד לפני שמצפים ממני.

● זו הפעם הראשונה שהיתה לך הצלחה בליכך מסחררת?

פעם שניה. התמזל מזלי לשחק גם בסרט מאחורי-הסורגים, ששם זכיתי בפרס שחקן המישה הטוב, והסרט גם היה מועמד לאוסקר. והסרט לחם, שזכה בפרס באיטליה וגם בסרט חינוך הגדל, שבו שיחקתי, זכיתי בפרס שחקן המישה הטוב.
 התמזל מזלי להשתתף בשלושה פרויקטים קולנועיים, וזה נתן לי הזדמנות לפרוס את היכולת שלי לשלושה תפקידים שונים, ואחרי זה אתה צריך להיות אידיוט כדי לא להאמין בכוח שלך.

■ ■ ■
● אולי אתה צריך להתרכז בקולנוע?
 אני משתרל, אבל אני חושב שיש מעט טוב בקולנוע. אני חולם עכשיו לעשות את סרטי הקולנוע עם רם לוי, שעוברים עליו כבר שנה וחצי.

● זה סרט פוליטי?

יהיה בו אלמנט פוליטי חריף. אבל העשייה התיאטרונתית היא כמו מעבדה לקראת קולנוע, ואני אוהב את השילוב בין השניים.

● כשהיית קטן מה חשבת שתהיה בשתגדל?

שחקן. לכן המשכתי בזה כל השנים, עם הפסקות. גם כשהחלטתי לא להיות שחקן.
● מתי?
 לפני 12 שנים.
● למה?

נואשתי ממה שקורה בתיאטרון. אני חושב שהמחזאות המקורית עזרה לי כשחקן לצאת יותר. עד אז כשחקן לא מצאתי את מקומי בשום מיסגרת, והייתי יותר צופה מן הצד בכל התהליך.

● מה עשית בשלא היית שחקן?
 הלכתי ללמוד תיאטרון באוניברסיטה במס' לול עיוני. חשבתי על קריירה אקדמית, חשבתי לבנים מחוות רינסנסיים נשכחים. אחרי שלוש שנים באוניברסיטה היה לי מיפגש מחודש עם הבימאית נולה צ'לטון, שהחזירה אותי לתיאטרון-חיפה. עברתי ביתר איתה בפרויקט בקריית-שמונה. גם תחיה עברה איתי שם. ומאז התחילה עשייה מאוד אינטנסיבית.
● אתה ילד הארץ?

רמי ותחיה דנון ב„חופה בסאן-טרוסה“

יותר קל לי לשחק עם תחיה. ככל שהפרטנר טוב יותר, גם אתה טוב יותר!

ילד מארוקאי, באתי ב-1949, כשהייתי בן 6.
● אתה זוכר את מארוקאי?
 כשה. ואני מת לחזור לבקר שם, בפאס. כשבאנו, גרנו בחיפה בוואדי-סאליב. וכילד אני זוכר ששמעתי שם הרבה רעש ולא ידעתי מה קורה. כשגילתי, הבנתי שהרעש ששמעתי היה מהפכה קטנה.
 אחרי שנים לקחתי את הבת שלי להראות לה את הבית שגדלתי בו בוואדי-סאליב. היום אפשר לומר שזו שכונה מאוד ציורית ואקוסטית. אז באתי, וראיתי את המקום שבו עמד הקיוסק של

אבל אז היה מצב שבו יכולתי לחזור לתיאטרון-חיפה, שהוא תיאטרון-הבית שלי, ולבקש עבודה. אבל מצד שני אמרתי לעצמי שנוצרה הפסקה ברצף שבניתי, החלטתי לקחת את ההפסקה באופן פרודוקטיבי, לעצור את המיזרץ ולברוק את עצמי, מה עשיתי במשך השנים, למה עשיתי וכו'. ובבדיקה הלוגית הזאת יצאתי מן הייאוש.

● אמרת שהיתה לך גם מצוקה בליכלית.

בטח. ושם עדיין חייבים לנו כספים.

„בתיאטרון חיפה עושים דרמות חברתיות ופוליטיות. אנחנו, השחקנים, רצינו למתוח את השרירים גם לכיוון אחר. אז הלכנו לעשות קומדיה“

● איך מסתדרים עם מצוקה כזאת?

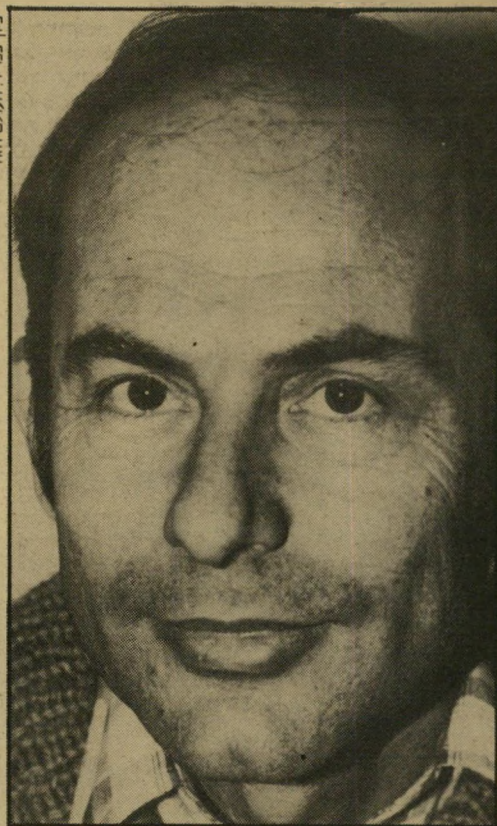
פיתאום הלכתי לעשות מיפגשים עם קהל במיסגרת אמנות לעם. ופיתאום אתה מגלה שביומיום של מיפגשים אתה עושה משכורת חודשית שעשית בחיפה. פיתאום יש פרופורציות חדשות על עבודת שחקן והמשכורת. ואתה מוריד את רמת-המיחיה, מנסה לא למנוע מהילדות דבר. יחד עם זה אתה מגלה בך כוח. למרות המצוקה אתה מסרב להצעות שלא נראות לך. ואני שלם, פיתאום ראיתי שאני יכול להגיד לא, אני לא עושה, ולעבור את החורף הזה בשיניים ולחשוב שזו רק נקודה בדרך.

● כמה זמן זה נמשך?
 חמישה חודשים, אולי שישה. תחיה התמודדה עם זה אחרת, בשבילה זה נראה ארוך יותר. אני יכולתי להמשיך ככה עוד שנה.

● אבל יש מישפחה שצריך לפרנס.
 נכון, אבל זה שלב, זו נקודה. כמו נקודות אחרות בחיים. גם כשהיה הסרט לחם והיה פיזרץ היסטרי, אני לא אשכח את הלילה לפני ההקרנה בטלוויזיה, כשישבת בחיפה עם חדרות ופחד עצום.

● ממה?
 החרדה שלפני החשיפה עם הסרט. לילה לפני

זה לא ישנתי. ובאותו ערב ביקר אותנו בימאי אמריקאי, שעבר הרבה בברודווי עם כוכבים גדולים. שאלתי אותו על המצוקה הזאת, משום שבברודווי העליות והנפילות הן הרבה יותר גדולות. אמרתי לו שאני מרגיש שעשיתי דבר מאוד טוב, אבל הרגשתי כאילו אני עדיין לא בשל לסוג כזה של חשיפה.
 ואז הוא אמר לי: „אני מכיר את זה“. הוא דיבר על זה כעל מחלה ידועה. הוא אמר לי: „אתה עשית את זה ואתה אותו האדם, אם זה יצליח ואם לא. אתה תמשיך בעבודה שלך.“

עיון צמיר, העולם הזה

עמירם רביד:

„הילדים אינם בנויים לחוסר תיכנון ומיסגרת!“

ב־30 ביוני יוצא עִס־ישראל שמתחת לגיל 18 לחופשה בת־חודשיים. ועִס־ישראל שמעל לגיל 18 מתחיל לשבור לעצמו את הראש מה עושים במשך חודשיים כדי להישאר שפויים וגם לגרום לילדים עונג גדול מהחופשה שלהם. האומנם חודשיים אינם יותר מדי לילד. שאלתי את הפסיכולוג הד"ר עמירם רביד.

יותר הגיוני היה לחלק את החופשה לשניים, כלומר חודש אחד בקיץ וחודש אחד בחורף, אבל לא עושים כך, לא בארץ, ולא בכל העולם. האם חודשיים זה לא יותר מדי? תלוי מה עושים בזמן הזה. אם לא יוצרים מיסגרות, ונותנים לילד ללכת כל יום עם חבר לים, לחזור כדי לראות טלוויזיה ולחשוב במשך חמש שעות מה עושים מחר, הרי שהחופשה לא רק שאינה מועילה, אלא שהיא מזיקה ומסכנת ומתישה את שני הצדדים.

● אז מה עושים?

צריך לדאוג ליצור משבצות של פעילות. שלושה שבועות קייטנה, למשל, עור שבוע אצל הדוד בעפולה, שבוע ריג עם האבא, ואולי איהו קורס לאסטרונומיה, למשל.

● הבעיה היא שילדים בגיל 12, למשל, לא רוצים לשמוע על קייטנה, או קורס. כי זה כבר לא חופש.

החופש הוא לא לעשות שום דבר, אלא לעשות דברים אחרים, לא שיגרתיים. ילדים אינם בנויים לחוסר־תיכנון או לחוסר־מיסגרת במשך חודשיים.

חופש

● לא נראה לך שהווידיאו, לפחות בתקופת החורף, הוא ממש אסון?

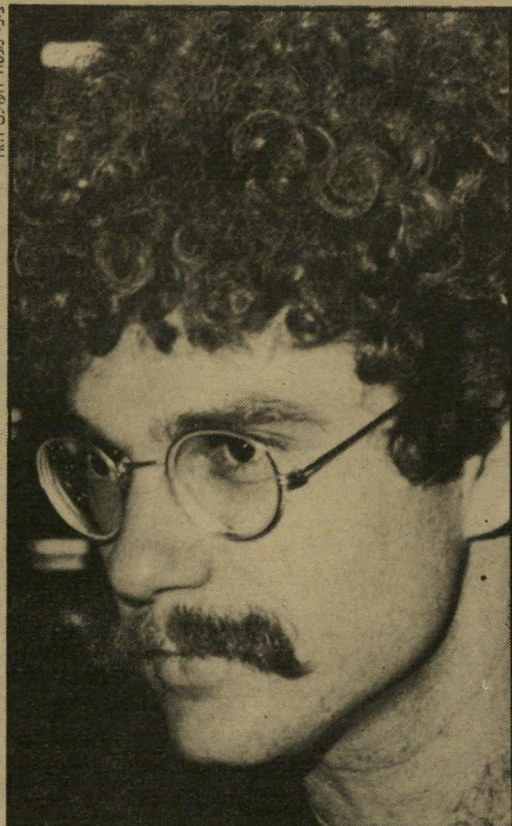
בהחלט אסון, אם ממלאים בו את כל היום במשך חודשיים. אבל אם הווידיאו משמש רק כג'וקר, כלומר לסתימת חללים, הוא יכול להביא תועלת מרובה.

● מאיזה גיל אתה ממליץ על עבודה מסוימת לילדים, אפילו לא עבור כסף, אלא כאקט של הסגנת אחריות?

למעשה בכל גיל. גם בגיל 5 יכול ילד לקבל על עצמו משהו מוגדר, שיהיה באחריותו לעשות, וטוב להתחיל כזה דווקא בזמן חופשה, כשיש הרבה זמן.

● לסיכום, אתה ממליץ לעשות תוכנית לפני פרוץ החופש?

בהחלט. להחליט כבר עכשיו מה עושים בכל שבוע במשך שמונת שבועות החופש, ואז גם הילדים וגם ההורים ייצאו נשכרים, והחופשה תעבור על שניהם יותר מהר. (דניאלה שמי)

דורון ערן, העולם הזה

דורון ערן:

„מס־הכנסה יכריח אותנו לעבור לאירופה!“

השבוע יפתח פסטיבל־הקולנוע בירושלים. לשנת 87. בחוברת המהדורת, שחולקה על־ידי מארגני הפסטיבל, מופיעים 100 סרטים חדשים של בימאים חדשים וישנים, של מגמות חדשות בקולנוע, וגם של יוצרים ישראליים. ברשימה מצאתי כי בפסטיבל יוקרנו שיבעה סרטים ישראליים, מתוכם שלושה סרטים שנעשו בידי בימאי ישראלי צעיר, דורון ערן.

ביקשתי לברר איתו איך הספיק לעשות שלושה סרטים בשנה אחת.

זו העבודה שלי. אני עושה סרטים. אני לא יושב בדיונוגוף וחושב על תיקון העולם. אני עובר 24 שעות בעבודה מתישה בתעשיית־הסרטים.

● איזה סרטים עשית השנה?

ביימתי את הסרט פלש, והפקתי עוד שני סרטים — ילדי סטלין ויהושע יהושע. למעשה אני מה שנקרא בימאי־מפיק. אני קובע את נושאי־הסרט, את קהלי־היעד, ואז מגייס כסף, בוחר בבימאי, במחזאי, בשחקנים. אני עובד במקביל על כל הגושים בסרט.

● איך מנהלים הפקה של שלושה סרטים?

ההפקות הן סגורות. כדי להספיק הספק כזה, צריך לרכז את ההפקה במקום אחד. אי־אפשר להסתובב בכל הארץ. כך שכל סרט צולם במקום אחד. כל הסרטים הם גם באורך מלא.

● ומאיפה בא הכסף?

התקציבים לסרטים נמוכים. בסך הכל 100 אלף דולר. הסיוע לקולנוען הישראלי הוא זעום ועלוב ביותר.

קולנוע

● מי בוחר את הסרטים לפסטיבל?

יש ועדה. אני הצגתי את שלושת הסרטים שלי, והוועדה החליטה שהם מתאימים.

● אז הקולנוע הישראלי הוא בדרך הנכונה?

מן הבחינה המעשית, אנחנו בדרך הנכונה. קונים את הסרטים שלנו באמריקה ובאירופה. וגם מבחינת רמת־הסרטים. הקולנוע הישראלי מפלס את דרכו. אבל אני חושש לעתיד הקולנוע הישראלי בכל הקשור לשליטנות מס־הכנסה. עד היום, שיל־טונות המס עודדו את הקולנוען הישראלי ונתנו לנו מיקלט־מס. כלומר, ויתרו על מס לטובת הקולנוע. עכשיו יש שמועות שה־עניין יבוטל, ואז תהיה שואה לקולנוע הישראלי.

● ובמיקרה כזה?

הבימאים והיוצרים יאלצו לעבור לאירופה או לאמריקה. באי־רופה יש מיקלט־מס, ולא תהיה ברירה אלא לעבור שם. (רונית אנטלר)

עידית נאמן:

„אינני יודעת אם הם מדברים איתי או לא!“

לפני חודשיים יצא לאור, ברעש גדול, סיפרה של העתון־נאית עידית נעמן כניסה אחורית. עידית לקחה שנת חופש מעיתונה, ובאותה שנה עבדה כאשת־יחסי־הציבור של הבימה. חלק מהסיפורים המתפרסמים בספר נאספו בזמן עבודתה בהבימה, וחלק נאסף מאוחר יותר.

כשקראו השחקנים את הספר, אמרו עליה שהיא לא לויאלית לחברים, אמרו שהיא פגעה באתיקה, אמרו שעש־תה עוול לאנשים, והיו שאמרו כי לא יסלחו לה. עברו חודשיים מאז. „מי מדבר איתך ומי לא?“ שאלתי את עידית נעמן.

באופן רישמי, כאילו כולם מדברים איתי. לא שמעתי מאף אחד שיגיד במפורש שהוא לא מדבר איתי. אבל גם שמעתי שפינקל קילל אותי בכל הרפרטואר של הקללות הרוסיות שהוא מכיר, ושהוא כועס עליי מאוד. אני יודעת שבקר־האב כועס מאוד וכואב. עומרי ניצן דווקא אמר לי שאולי נשתה קפה, אבל מאז הוא, כנראה, לא היה צמא. ויש אנשים שפשוט לא פגשתי אותם מאז, ולכן אני לא יודעת אם הם מדברים איתי או לא.

● היום את מתחרטת שכתבת את הספר הזה?

לא, לגמרי לא. נכון שלא התכוונתי לפגוע ולהכאיב. התכ־וונתי להביא ריחות וצבעים של תיאטרון אמיתי, ולא את אלה שרואים כשמסתכלים בקליפה. יש בספר קטעים יפים מאוד על שחקנים מסויימים. אבל אף אחד לא ריבר עליהם, כמוכן.

תיאטרון

● היה גם מישור מבין השחקנים שאמר מילה טוב־בה על הספר?

בהחלט היו. אני לא יודעת אם הם רוצים שאפרסם את שמם, ולכן אני לא עושה את זה. אבל שחקנית אחת אמרה לי: „הצרה של הספר הזה היא שכולו אמתי“ ושחקנית אחרת אמרה: „אילו היית עושה מיפלגה, היו רבים הולכים אחריך“. אבל רק כשנהיה בפנסיה.״ אהבתי מאוד את התגובה של רונאי, שעליו יש קטע לא־מחמיא בספר. הוא אמר לי: „מי שאין לו הומור, שלא יהיה בבינוס הזה. אנחנו צריכים לדעת גם לצחוק מעצמנו, וגם לקבל ביקורת.“

● את אוהבת תיאטרון. מאז שפורסם הספר, היי־תי כבר בהצגה ב־הבימה“?

לא.

● מדוע?

עוד לא יצא לי. אבל אני אלך. (דניאלה שמי)

מרים
בניחין

מזל החודש:

סרטן

תחזית שנתית

בשנה החולפת ניתן דגש רב לכל הקשור לעבודה. חלק מבני המזל סרטן עשו ממש מהפכות. ולאו דווקא מתוכננות מראש. מצבים שנכפו עליהם אילצו אותם לשנות תפקיד, מקום או כיוון. אך כולם, ללא יוצא מן הכלל, הקדישו זמן רב והמון אנרגיה לעבודה. מצב זה נמשך כבר כמעט שנתיים, ועדיין לא חלף.

גם בשנה הזו בני מזל סרטן יצטרכו להקדיש את מירב זמנם ומימנם לעבודה ולטיפול באנשים שמסביבם, הזקוקים להם. אלא שהשנה קורה משהו טוב. אומנם נכון שהדברים אינם באים בקלות, אך בבית ה"קריירה" עובר כוכב יופיטר (המטיב הגדול), והוא שכמעט מכריח אותם לבצע שינויים ולהתקדם. מכיוון שכוכב יופיטר אינו אוהב מצבים לא מוגדרים, השינויים יתרחשו ל"עיתים בצורה לא כל-כך נעימה. אך בסופה של הדרך מצפה להם הצלחה.

את אותו הכוכב, יופיטר (צדק), אפשר ל"השוות לאדם שנכנס לחדר מלא אנשים ואומר כל מה שהוא חושב, אם זה נעים ל"אוזן ואם לאו. לעיתים זה פוגע קשות, אך האמת לעולם אינה יכולה להזיק, ולאחר שהדברים נאמרו קורה משהו. האדם מוצא את עצמו במצב שונה. אין לו ברירה אלא

לחפש דרך נכונה יותר. אותו הדבר לגבי דרך-החיים של כמה מבני המזל. יופיטר מראה להם בדרכים נעימות או קשות מהי האמת שלהם, ועל כן הם יבצעו שינויים.

במצב כזה אסור להסס, להשתנות ולהתלבט. צריך למצוא את הנקודה העיקרית ולא לחפש דרך צדדית או שולית. החיים לא נע"צרים במקום, ואין טעם להידבק לעבר או להווה. צריך לקבל את השינויים. אם לא נותנים לדברים להשתנות, איך הם יוכלו להשתפר?

אם כן, מה מביאה עמה השנה הבאה?

עבודה וקריירה

תחום הקריירה הוא החשוב ביותר השנה. לא קל לסרטנים לבצע שינויים, אפילו אם הם טובים ומקדמים. מי שמכיר אותם, יוכל להעיד שהמחד לאבד יציבות עוצר או-תם לפעמים מלהעפיל לעמדה גבוהה יותר. אבל השנה יהיו הרבה הזדמנויות להתקדם ולהצליח בקריירה, וכל מה שדרוש להם זה הרבה אומץ, העזה והחלטה מהירה. לא כדאי לדחות החלטות. אם חושבים לעזוב את המקום שבו עובדים, צריך פשוט לקום וללכת. אין ספק שיימצא משהו טוב ומעניין יותר כתחליף. דרך חדשה נפתחת ומוסיפה עניין לשנים הבאות. זה קשור ב-

השקעת עבודה קשה ומייגעת. אבל לפחות עם הידיעה שזה מביא אותם לעמדה יותר מכובדת.

נראה שחלק מבני המזל יפוטרו מעבודתם. ברגע הראשון זה ייראה כאסון נורא, אבל זו לפעמים הדרך היחידה להוציא את הסרטן ממיסגרת קבועה למקום שבו ישנן הזדמנויות חדשות. אז כדאי שלא יאבדו פרופורציות ולא יבהלו - בסופו של דבר הכל יהיה לטובה, והחיים יהיו מעניינים ומ"ספקים יותר.

כספים

השינויים שיתרחשו בתחום המיקצועי יביאו עימם שיפור במצב הכלכלי. אומנם הסרטנים יעבדו קשה תמורת השכר שיקבלו, אולם הפעם לפחות קיימת אפשרות ל"שפר את ההכנסות בצורה ניכרת וליהנות מאיכות-חיים טובה. השנה יוכלו בני המזל לאפשר לעצמם רכישות חדשות - אם זו מכונית, חפצים לבית או כל דבר אחר שלו הם זקוקים. אפילו המזל משחק להם השנה וההכנסות תהיינה גדולות מהמצופה.

בחודשים יולי ואוגוסט יש נטיה להוציא יותר מדי כספים. נראה שבני מישפחה מ"רזים בדרישותיהם, והפעם כדאי לעצור בז"מן ולרסן את הנדיבות כלפי האנשים הקרובים. הכנסות נוספות ממקורות שונים צפויות השנה ויוסיפו ליציבות הכלכלית.

בריאות

הבית השישי בגלגל המזלות מתייחס לעבודה ולבריאות. מזה כשנה וחצי שוהה כוכב סטורן באותו המקום. הוא שגורם ל"הם, לסרטנים, לעבוד ולהתייגע. אותו כוכב מצביע על כך שיש להתייחס לבעיות בריאות. המאמץ הרב שהושקע ויושקע מתיש ומחליש. כך שבני המזל פגיעים ורגישים מתמיד. הם חייבים לשמור על עצמם. להק-

הכוכב נכנס לחדר ואומר לכולם מה

הוא חושב - גם אם זה לא נעים

פיד על תזונה נכונה ופעילות גופנית וספור"טיבית.

מצב זה מראה לא רק על בעיות בריאות שעלולות להציק לבני המזל עצמם, יתכן שהם יצטרכו לטפל בבני מישפחה הזקוקים לטיפול ועזרה. כך שהשנה הם לא יוכלו שלא להיות מעורבים בענייני בריאות. שלהם או של אחרים.

ומה שבינו לבניה

שנת 1987 תהיה מאוד חשובה לאותם

הקריירה תופסת מקום חשוב השבוע, אולם לא הכל זורם כפי שהייתם רוצים או לפי המתוכנן. בעיות שאותן לא צפיתם מראש מ"עכבות את הפרוייקטים שרצו ע"ד עכשיו ללא הפרעה. שותפים שעלי-הם סמכתם, או אולי א"פילו בני הזוג, מערימים קשיים ולא מונוח כוונה רעה - אלא בגלל קוצר הראייה שלהם לגבי הסטוס הרחוק. ובכ"פ מס מצבכם עומד להשתפר, וזאת בתנאי שתגלו אורך רוח ולא תפעלו בפזיזות.

השבוע תחושו בהקלה מסוימת לעומת החור"דש האחרון. זה לא מתייחס למצב הכספי, שממשיך להיות בעייתי. אך בתחומים אחרים ו"בהרגשה הכללית יהיה לכם קל ונעים יותר. בעיות עיניים מטרידות אתכם, עליכם לגשת ו"לטפל בעניין, יתכן ש"בעוד חודש תרגישו ב"הקלה, אך רק בתנאי שיהיה טיפול נכון. נסו ע"ה לח"ל או קשרים עם מישוהו הושהו שם עלולים להתעכב. קשרים שבהם אינכם בטוחים - כדאי לבחון שוב.

מצב הרוח וכן ההרגשה הכללית די קשים. הבריאות אינה טובה. בעיות ישנות שבות להציק לכם ואתם נו"טים להזניח את עצמכם ולהתעלם ממה שקורה. בעיות כספיים שלכם, של המישפחה או של ה"עסקים עלולות להכניס אתכם למתח. יש מית"רון לכך אך לא בטוח המאור קרוב. צריך ל"המתין 17- בחודש הבא לפני שמבצעים צעד דראסטי. בשורה משמחת הקשורה לנסיעה לחו"ל תגיע ב-29 או ב-30 בחודש.

אומנם אתם חוגגים את יום-ההולדת, אך זו לא סיבה להזמין את כל העיר. ועוד להוציא את כל החסכוניות כדי לשמח את כולם. או ש"תמתינו שאחרים יפתו"עו אתכם, או שתוציאו את הכסף על דברים שיגרמו לכם הנאה - הגיע הזמן שתחשבו ק"דם כל על עצמכם. ה-24 וה-25 מעייפים, המרץ מתחדש ב-26, אבל אז נשקפת לכם סכנה בדר"כ. וכן בטיפול במכשירים חדשים או חשמליים - השגיחו על מה שאתם עושים.

העייפות הפוקדת אתכם צריכה לשמש כאור אדום. לפני שתתמוטטו כדאי ש"תאלצו את עצמכם לה"ריד מעט מהעומס. לה"אט את הקצב ולנוח. החודשים האחרונים היו כל כך מאמצים, ש"אפילו אתם, האריז, הידועים במרץ, בכוח ובחוזק שלכם, עלולים למצוא את עצמכם במצ"ה-26 וה-27 אינם מתאמים לטו"ר.

ה-24 וה-25 בחודש לא יהיו קלים, מתיחות בעבודה, ביחוד עם סמוכיות או בוסים. כדאי להימנע מלהעיר או לב"קר, יש מי שעומד לציד"כם ותומך בכם ללא ידיעתכם, אך זה לא מי שאתם חושבים. הידי"דים שעליהם אתם סומ"כים - דווקא אלה מסו"כנים לכם עכשיו, אלה עלולים לגרום לכם נזק בגלל קינאה, וגם אפילו ללא כוונה מראש. אי"הבנות רבות מאפיינות את התקופה. ב-29 וב-30 בחודש אתם עלולים לחלות קשה.

בעיות תיקשורת יציקו מאוד השבוע, בעבו"דה אתם מצליחים לבצע עבודה טובה ומ"שובחת. ולמרות העוב"דה הזו קשה לכם להו"ציא עבודה טובה ללא עזרה או שותפות פעולה מצד הסביבה. במובן זה המצב אינו נוח. אנ"שים מתעקשים לא לה"בין את תוכניותיכם, שהן טובות מאוד. לא תהיה ברירה אלא להמ"תן כשלושה שבועות, ואז הדברים יסתדרו לטובתכם. נסיעות ב"25 וב-26 בחודש - כלל לא מומלצות.

אתם חשים בצורך לשנות מעט את הסביבה הקבועה שבה אתם גרים. עובדים או שוהים זמן רב. כדאי לתכנן נ"סיעות, ביקורים וטו"ר לים, ובעיקר להרבות בפגישות עם ידידים מן העבר. ה-26 עד ה-28 לא בדיק הימים המת"אימים לנסיעות, אולם בשאר השבוע הקפידו לא להשאר בבית. אתם חייבים בדחיפות להת"אורר. בתחום הכספי נראה שיפור, אך לא כזה שיכול לאפשר לכם לנשום לרווחה. זה לא הזמן לבצע קניות.

אתם נוטים להיסחף אחר רצונות שלא כל"כך מתאימים למציאות. הכוונה היא למצב"כספי שאולי אינו גורע כל כך, אבל לא עד כדי כך טוב שאתם יכו"רים לעצמכם ל"הוציא כספים בלי חש"בון. כדאי להימנע מכל תפאולציות ולדחות ה"סימק על חושים או ב"צוע עסקות לאמצע ה"חודש הבא. יום ראשון רגיש מאוד בעבודה, אל תשוחחו בטלפון על עניינים אישיים, אינכם יכולים לדעת כמה אוזניים מאזינות לכם.

שמתייחסים ברצינות לקשרים עם בני המין השני, זו תאפשר לסרטנים רבים להקים להם בית, או, לפי הסדר המקובל - להכיר את אותו אדם שעימו ירצו לחלק את חייהם ולבנות את מישפחתם. סרטנים רבים יינש"או השנה. מלבד החודשים נובמבר ודצמבר, שבהם אפשר להשתעשע בהרפתקות לא רציניות ובלתי-מחייבות, כל השנה בהחלט מחייבת אותם להתייחס ברצינות לקשרים שיווצרו, או שכבר קיימים.

שנת 1988 תביא עמה שינויים מהפכניים. זה לא קורה מיד עם תחילתה, אך במרוצת השנה זוגות נשואים יצטרכו להתמודד עם מצבים חדשים, ואפילו עם משברים לא קלים. זה ידרוש מהם לשנות את היחס והגישה לבן הזוג, אך לא נראה שיביא דווקא לפרידה - משברים צפויים, אך לא פרידות סופיות.

בעניינים אלה יש להזכיר שתמיד אפשר למצוא את היוצא מן הכלל, מאחר שהמפה האישית מורכבת יותר, ומתחזית מסוג זה, שמתייחסת רק לבני מזל-השמש (במיקרה זה: סרטן), אי-אפשר לתאר את מצבו האישי של כל פרט, על כן צריך לקבל את הסקירה הזו בפרופורציות הנכונות ולא להסיק מס"קנות סופיות.

ה-25 וה-28 הם הימים שבהם לא כדאי לתכנן דבר - פשוט הכל יקרה להיפך, או לפחות שונה ממה ש"תוכנן. אל תתייחסו בר"צינות גדולה מדי לכל מה שקורה. זהו תקופה מאוד מתוחה עבורכם, וצריך לדעת לקבל או"תה בפרופורציות הנכו"רות. בני הזוג די מכב"רים, נראה כאילו לעו"רם אינם מסוגלים ל"ר. רום לכם הרגשה טובה. אולי הגיע הזמן להביט יותר רחוק, יש מי שמצפה לכם ומעוניין להתחיל בקשר חדש.

עכשיו כבר אין ברירה, אי אפשר לבר"ר ולחפש את הרצוי לכם, המציאות מחייבת אתכם לקבל את העוב"דות ולפעול לפיהן. ה"חודש הקרוב יהיה מא"מץ וקשה, לא תוכלו לשבת ולצפות לשינויים או להצעות נעימות מ"בלי שתכניסו את עצמ"כם למיסגרת מחייבת. קשה להאמין שהמצב הנוכחי מספק אתכם, אך הריחוף וההיסוס וחוסר יכולת להחליט מבלבל אתכם, מבלי שתהיו מודעים למה שקורה לכם בפנים.

ה-24 וה-25 אכן מתוחים ומרגיזים, שוב בני המישפחה או בני הזוג פועלים נגדכם, אבל עכשיו אתם נמצאים ב"עמדה יותר נוחה ותוכלו להכתוב את התנאים. מה-26 בחודש מצבכם יותר נוח, ובני המין ה"שני מעוניינים בקירבת"כם, את זאת תוכלו ל"נצל כדי להשיג יותר ביטחון במגעיהם עם בני הזוג הקבועים. בסך הכל זוהי תקופה רו"מאנטית, אז נסו לשכוח כל מה שהיה בזמן האחרון וליהנות מבילויים ומהמון אהבה.

חדש

הכי משתלם לגדל

50,000

שייד

מתי לאחרונה שחקת דומינו זוכית ב־50,000 ש"ח?
10 שחקני דומינו נלהבים ייגרדו לכיסם 50,000 ש"ח
על המקום (כל אחד לחוד) ועוד ישאירו מליוני פרסים
לזוכים האחרים.

זהו הפרס הראשון "המגרד" ביותר שהוצא ע"י
חיש'גד, בדיוק כפול מהפרס הקודם.
מחיר הכרטיס נשאר כשהיה 2.5 ש"ח.
סך כל הפרסים נשאר 7,146,500 ש"ח. סיכויי הזכיה כמעט
שלושה לאחד.

גד גד גד זוכה.

חיש'גד דומינו

החזרה של גיטית

צילום: חיים חנוכי

(גיטית): לפני כן

האם החזרה גדולה

גיטית: השבר

סאם יחליטו השופטים כי כל גיטית בבית-המשפט ניכר היה זה שער אחד גדול, נשאר עדיין השאלה המשפטית העיקרית – האם הצליחה התביעה להוכיח כי גיטית היא שרצחה.

יתכן שהיא שקרנית חולנית. ייתכן שאדם שיש לה מה להסתיר בפרשה והיא משקרת ללא הרף. אבל כל זה אינו תחליף להוכחה מעבר לספק סביר כי היא היתה במקום הרצח והטביעה את בעלה. יוסף יזרעאלוב במכוניתו.

כבר מהיום הראשון לעדותה של גיטית בבית-המשפט ניכר היה כי היא מתענגת על כל רגע. היא ציפה לה לרצח זה. בו תוכל להישיר מבט אל שופטיה ולשכנע אותם בגיטית. תהיה אולי נותנת דעתה לסימנים סטטיסטיים משתלטים עליה ועל עדי. תהיה היא משיבה תשובות ארוכות ומסובכות. מעלה דברים שאינם עניין לכתה נותנת דעתה לסימנים ששולח אליה סיגורה. מאיר זיו.

כבר בחקירה הראשית הסתבר כי גיטית בתשובות מוזרות. בחור סר נכונה לתת את תשובותיה של החברים שאצלם היתה ברגעים ה' קריטיים של הרצח. תשובותיה עוררו צחוק והתרגשות בקהל. ש' לוש אחיותיו של בעלה המנוח ישבו בשורה השניה ולא חדלו ל' התלחש ולהביע את דעתן על גיטית וכן לעבר.

כאשר החל התובע, אברהם טל, בחקירה הנגדית, לא היתה לו עבר דה קשה. גיטית לא ידעה להסביר מדוע הגיעה ארצה דווקא ערב מתן הגט ברבנות, ובכל זאת חזרה ל' חול' שעות ספורות לפני כן. היה לה קשה להסביר מדוע נתנסה אצלם בצרפת סכום גדול בשקלים. ול' עומת זאת לא דיוח כלל סכום גדול בדולארים. ככל שדיברה יותר כך הסתבכה יותר.

למרות שעיקר סיפורה של גיטית נחשף כבר קודם לכן, היה מעניין מאוד לשמוע אותה, ולנסות להבין את האשה הבלונדית המזרחית הזאת. בניגוד לחווה יערי, לא פגע הכלא בגיטית. להיפך, כאשר הוסטרה מאנגליה בחורף, היתה גיטית רזה מאוד. עצמות לחייה בלי טיט קשה היה לדלות. חזה היה קטן וקורה קלה וחיוור. כיום היא נראית הרבה יותר טוב. היא השמנה, חזה גדל, עצמות לחייה אינן בולטות כל-כך. שיערה מבריק ומלא ועורה שליוף.

להלן קטעים מעדותה של גיטית, כפי שנמסרו בבית-המשפט בחקירה ראשית ונגדית.

● עדותה של גיטית בקשר ל' וואה של בעלה, שנחתמה על-ידי ידידה יוסף מולר לפני עורכת-הדין נחמה רן:

בערך ארבעה חודשים אחרי הנישואין, מת אביו של בעלי והתחילו עניינים במישפחה בקשר לירושה. הקריאו את הצוואה של האב, ובעלי כעס מאוד, כי רצה שיקנו ירשה לאמו. היתה אז אודיה כזאת של צוואות, והוא החליט שהוא רוצה לכתוב צוואה. הוא ביקש ממני שאתעניין בעורך-דין קרוב הביר

אניני יודעת אם הצוואה היתה באר

החברים שלי שאצלם הייתי ולא את הכתובת שלהם. אני מודעת לבעיה שזה יוצר. כאשר נחקרתי באנגליה, היה לי עורך-דין. סיפרתי לו את האמת והוא אמר לי: "עם אמת כזאת זה רק ללכת למאסר-עולם". הוא אמר שאף אחד לא יקבל את האמת הזאת, בלי האליבי של החברים. לחצתי עליהם, אבל הם אומרים לי שזו בעיה שלי. אני לא יכולה להאשים אותם. זה עניין של נקיפות מצפון. האמת היא שהם קיימים, אבל לא מוכנים לבוא ולהסביר.

● בחקירה נגדית:

השומרת בצרפת העידה: לגיטית היתה חזיה ולא היה נסך.

גיטית מבקשת להוכיח שלא לבשה חזיה וכי היה לה נסך

לא חשבתי שאהיה כליכך בלתי רצויה אצל החברים האלה. הבנתי מהם שאני לא הייתי היחידה שאיתה עשו עיסקי מטבע זה.

● על כספיו של בעלה ועל כס' פים בכלל:

ישבתי בשדה-התעופה לכדי, היה לי רק תיקייה בצבע בורדר. היה עליי איזה סכום כסף, אולי 500 דולארים, אבל זה לא נחשב כסף. כשאני מדברת על כסף או רק לסכום העולה על 10 אלפים דולר אני קוראת כסף.

כשנישאתי לבעלי המנוח, לא ידעתי שיש לו רכוש. עד שבאתי לתח' נתי-מיטרה בארץ, וחקר אותי, לא ידעתי שיש לו סכום כסף גדול בבנק. עד אז חשבתי שהוא חי על משכורת.

● בחקירה הנגדית:

מכרתי את הדירה ב-70 אלף דולר והחזקתי חלק מהכסף בבית. חלק במ' כונת הכביסה וחלק במקום אחר בבית. את היתר החזקתי מחוץ לבית. (גיטית מסרבת לספר לבית-המשפט היכן החזיקה את יתרת הכסף. למרות עצת בית-המשפט). המנוח מצא במכונית-הכביסה את 8 אלפי הדולר ולקח אותם. לא חשבתי שהוא יכבס את הכסף, כי הוא לא ידע להפעיל את המכונית. למרות שהוא עשה את כל עבודת הבית.

● על שיחת-הטלפון האחרונה שלה עם המנוח:

בשדה-התעופה התעניינתי בקשר לטיסה וגם התקשרתי שוב למנוח. כי עזבתי אותו די מרוחק וברוח קרבי. חשבתי שהוא יחשוב שהלכתי לישון אצל אמא ויטלפן אליה ב-2 בלילה. אמי בכלל לא ידעה שבאתי ארצה. אז הרמתי אליו טלפון בערך בשעה 2.40 ודיברתי איתו. כאשר באו ואמרו לי ש'

טו שלו כל הזמן. אחר כך זרקתי אותה. לא תיכף. זה היה בידי כאשר עצרו אותי בצרפת. שם לקחו אותה מתיקי. אחרי שהחזירו לי את התיק, עשיתי בו סדר וזרקתי את הצוואה. אני בדרך כלל עושה סדר בארנק פעם בכמה זמן, מתייקת את מה שחשוב וזורקת את היתר. לא שאלתי אותו מדוע נתן לי העתק של הצוואה, כי הצורה שהראש שלו עובד לא עניינה אותי.

● על אמה:

אני לאמא שלי לא מספרת כלום. רק קונה לה שמלות ושולחת לה פרי חים. אני לא רוצה להראיג אותה. אמא

שלי היתה הולכת למיטרה לוא ידעה שבאתי ארצה בפספורט מזוייף. עם אמי אני לא לוקחת צ'נסים.

● על החברים שנתנו לה את ה' נסך, וכיצד הבריחה אותו מהארץ:

עזבתי את המנוח בערך בשעה 1 ב' לילה, ואצל החברים הייתי 20 דקות. אצלם הרבקותי את הכסף. הרבקותי את הכסף עם פלסטר, והם עזרו לי להרביק אותו על הגב בפסים. אחר כך ירדתי ולקחתי מונית לשידה-התעופה. הגעתי לשם בערך בשעה 2.15. אני יודעת מה היתה השעה, מכיוון שהיה לי שעון וש' אלתי מתי יוצאת הטיסה הבאה. הרלפק שמוכרים כרטיסים היה סגור, ואמר לי שפותחים אותו בשעה 3. וכעת רק 2.30.

השטרות הצרפתיים אמרה שהיא עשתה חיפוש על גופי ותיארה את ההד' זיה שלי. אבל אין לי בכלל דבר כזה ששמו חזיה: אני לא לובשת את זה אף פעם. רק כעת אני לובשת חזיה, כי מי שלא הולכת עם חזיה מקבלת רוחות (בכלל נווה-הירצה) אז לקחתי חזיה מחברה ואני לובשת אותה.

השוטרת גם אמרה שיש לי חזה ק' טן, אז הלכתי לרופא של הכלא כדי שימדדו לי את היקף החזה.

הרבקותי את הדולארים לגב, כי אני יודעת שיש חיפוש די יסורי בארץ, וחשבתי שישאלו איך יש עליי כליכך הרבה כסף. במיוחד שהייתי בארץ פחות כסף. 24 שעות. לי למרות שבאתי בפספורט, זר, יכולים לחשוש שאני מעביר את הכסף עבור מישהו. וגם הכנתי לי סיפור, אם ישאלו למה אני עוזבת את הארץ אחרי זמן כל כך קצר. התכוונתי לומר שנגמר לי הכסף ורבותי עם החבר שלי.

אני לא רוצה לתת את השמות של

הפאתולוגים קבעו מימצאים אחרים, כאילו הוא מת קודם, התפלאתי מאוד. כי אני דיברתי אתו בשעה הזאת, ואז הרי עוד לא יצא מביתו, וגם לנסוע לאגם מהבית לוקח עוד 25 דקות לפחות.

בפירוש לא סיפרתי על שיחת טלפון זו קודם בשום עדות, כי אני חושבת שזה תפקידם של הפאתולוגים להוכיח את האמת.

● על הגט והקשר שלו למועד בואה ארצה:

"החלטתי לחזור ארצה לגט, כי אמי נידונה לי שעלי להגיע. בהתחלה ח' שבתי שאבוא לכאן. יצאתי שבוט קודם מאנגליה יחד עם הילדה לפאריס, לנוח שם קצת. ולהגיע אחר כך לתקופת מה לארץ. אבל ברגע האחרון ממש עלה על דעתי שהוא יכול לקבל את הגט לבדו. והתחרטתי ברגע האחרון. את אנגליה עזבתי במסדה לבוא ארצה ול' תאם את הגט.

בכל זאת חשבתי, שמכיוון שכבר הוצאתי את הילדה מבית-הספר ומכיוון שאני צריכה לקבל בארץ כסף, אז אק' פוץ ואקח את הכסף. זה שהגעתי דווקא ערב הגט זה מיקר.

למנוח התקשרתי כי חשבתי שאולי יחזיר לי את הכסף שהוא חייב לי.

● בחקירה נגדית:

"אני לא פתחתתי תיק לגט, כי אני לא חושבת שזה תפקידה של אשה להגיש בקשה לגירושין. אני לא הצעתי נישואין ולא ביקשתי את הגירושין. לא ש' לחתי את המסמכים של הגט חתומים מאנגליה, כי חשבתי שהוא יתאבד, הוא איים בכך. אני לא רוצה התאבדות על המצפון שלי. אתה חושב שצריך לקחת התאבדות על המצפון שלך? ומה עם הلمעלה, אחר-כך? (מצביעה לש' מיים).

● על חקירת המיטרה:

במיטרה הם כיבדו אותי בדברים טובים ושוקולד ואמרו לי: "את הולכת למאסר-עולם, ל-30 שנה בשבילך נס' דר שזה יהיה 30 שנה, יש לנו פרו' טקציה אצל השופטת!" כך עלה העניין של 30 שנה ומאסר-עולם.

הם גם הביאו לי ראי ואמרו לי: "תראי זאת שאת מכוערת, כאשר תצאי מכאן בעוד 30 שנה — מי ירצה אותך?" אז אמרתי להם: כאשר אצא בעוד 30 שנה אהיה בת 70, אז מישהו בן 80 ירצה אותי.

הם אמרו לי שהילדה שלי לא תרצה אותי. אז אמרתי להם ששלושת היל' דים האחרים שלי ירצו אותי. לא נש' ארתי חיבת להם, על כל שאלה אבי סורדית עניתי בתשובה אכסורדית.

אילנה אלון

שִׁידוֹר

מאחורי המירקע פיטורים עדינים וזמנים

כל טכנאי הטלוויזיה קיבלו ביום השישי בצהריים מיכתב אישי, על גבי נייר-סטנסיל, מאת **עמרם עמר**, סמנכ"ל רשות השידור לענייני כוח אדם. המיכתב מפרט את החלטת הוועדה המנהלית של הרשות להשבתת-מגן. נאמר בו, בין השאר:

"לאור מצב-דברים זה מחליט הוועדה המנהלית להפסיק את עבודתם של העובדים בטלוויזיה, בדירוג הנרסאים ומהנרסים, החל ביום 19.6.87, שעה 14.00. לעובדים אלה לא ישולם שכר בעד התקופה מיום זה ועד ליום שובם לעבודה מלאה ותקינה. כתוצאה מכך לא ניתן יהיה לקיים את השידורים בטלוויזיה.

"על יסוד החלטת הוועדה המנהלית הנ"ל הנני להודיע כי מיום 19.6.87 שעה 14.00 אינך נדרש עוד לבוא לעבודה ברשות השידור, וכי לא ישולם לך שכר מיום זה ועד ליום שובם של כלל העובדים בדירוג הנרסאים ומהנרסים בטלוויזיה לעבודה מלאה ותקינה."

עם חידוש השידורים ביום השני כלילה יתחיל הוויכוח על תשלום השכר עבור ימי ההשבתה.

מה שלא נראה

הטלוויזיה החינוכית הקליטה ביום השישי בבוקר, כרגיל, תוכנית של מוסף המוספים.

באותו היום בצהריים הודיעה ההסתדרות כי היא משביתה גם את שידורי הטלוויזיה הזאת כמחאה על השבתת-המגן של הנהלת-הרשות את הטלוויזיה הכללית.

מוסף המוספים לא שודר. בתוכנית שלא שודרה היתה המשווה ררת ציפי שחרור כמראיית אורחת, והתארחו בה עמוס מוקרי, שכתב ספר בשם צמא על הנביא עמוס, ד"ר שמאי גילר, רופא כירורג, שהוא גם צייר בש"ע. עות-הפנאי והמצייר לבבות שבורים, ור אדם שהיה ברכבת-הניצולים של ישרא אל ודולף קסטנר.

כן ולא

בשבוע שעבר נפגשו במסיבה בתל-אביב **אורי פורת**, מנכ"ל רשות השידור, **חיים יבין**, מנהל-הטלוויזיה ו**יאיר שטרן**, מנהל חטיבת-החדשות בטלוויזיה. השלושה התווכחו ביניהם על ראיון ששודר בערב הקודם בטלוויזיה בתוכנית חדשות-הלילה. **מנ"ש** רז, עורך ומגיש התוכנית, ראיון אב שכול ממלחמת-הלבנון, שיצא נגד המלחמה וההנהגה. הוא חזר על דברים שאמר באותו היום בבוקר, באזכרה לח"ל המלחמה.

פורת אמר שלא היה צריך להביא אותו לאולפן, מכיוון שאינו משקף את דעתם של כל ההורים השכולים. הוא הוסיף כי אילו היו הרברים מובאים כשידור מבית-הקברות, הוא היה מחייב את השידור, אך שלל את הבאת האיש לאולפן.

שטרן ויבין היו דווקא בעד הבאתו של האיש לאולפן חדשות-הלילה, ואמרו כי זה היה המעשה הנכון לעשות מבחינה עיתונאית.

מאחורי המיקרופון לא שוברים שביתה

ביום הראשון בבוקר פנה **מיכה ינאי**, יו"ר הוועדה המנהלית של רשות השידור ל**נחמן שי**, מפקד גלי צה"ל. בפנייתו ביקש ינאי שגל"ץ תשרר מיבוקי-חדשות ככל שעה עגולה. שי שקל את הפניה בכובד-ראש. הוא התייעץ עם מפקדיו בצה"ל ועם יועצים מישפטיים, ולבסוף החליט שי היענות לפנייתו של יו"ר הוועדה המנהלית תיחשב כחתערבות נסיכסוד-העבודה ברשות השידור.

מזה תקופה משרדת התחנה הצבי אית מיבוקים בכל שעה בחציה, במקום פריצות לתוכניות, כמו שהיה נהוג בעבר. בעיקבות השבתת רשות-השידור, החליטו בגל"ץ להרחיב את מתכונת מיבוקי-החצי גם מעבר לשעות הרגילות, כלומר מעבר לשעה 7 בערב. אנשי-גל"ץ אינם רואים פעולה זו כשבירת-שביתה. הם נשענים על בקי שתה של הנהלת הרשות לשדר מיבוקים בכל שעה עגולה, וגם על רצונו של הציבור לדעת חדשות, והם מספיקים אותן.

ח"כ רמון
בשטח הגדול

שי גם הסכים שבסוף השבוע, שישי שבת, לא שידרה התחנה הצבאית מיבוקי-חדשות, מכיוון שאינה נוהגת לעשות זאת גם בימים כתיקונם, כאשר קול-ישראל אינו שובת.

לגל-צה"ל הגיעו בימי-השביתה מאות קריאות של מאזינים שביקשו: "תנו לנו חדשות!"

המאזינים נתלים בגל-צה"ל כבכ"ר שהצלה, מתוקף היותה התחנה היחידה המשרדת גם שידורי אקטואליה וחדשות, כמתכונות שונות.

ביום הראשון נערך בגל"ץ יום שידורים מיוחד לכבוד שבוע הספר. אלה היו שידורים שעסקו בספרים, בסופרים ובסיפורות. עובדים אחדים בתחנה הציעו לשנות את מתכונת יום השידורים המיוחד לטובת המאזינים הרבים שאינם מעוניינים רק בתרבות כבדה. הם הציעו לשנות את שידורי אותו היום, או לחילופין לפצל את שידורי התחנה לשתי רשתות — איי אס ואיי.אם, ולשדר באחד הערוצים מוסיקה. אך שי פסל את הרעיון כרי שלא ייראה כאילו צה"ל, באמצעות תחנת-השידור שלו, מנצל את המצב ומתערב בסיכסוך-העבודה.

חברים מהסיינטולוגיה

הטלוויזיה החינוכית (לשעבר הלימודית) וגל-צה"ל יערכו שידור סטריאופוני בזמני של הופעה של ציק קוריאא והאלקטריק בנד, שהוקלטה כשנה שעברה במרדכי שבספר.

זו הפעם הראשונה ששני כל-יה תיקשורת האלקטרוניים האלה משתפים פעולה ביניהם.

המיבצע התאפשר תודות לחברות מיוחדת במינה בין **דני קרפל**, עורך מוסיקה בגל"ץ, לבין צ'יק קוריאא, השניים הכירו זה את זה לפני שנים אחדות, משום ששניהם פעילים בסיינטולוגיה, והם התיידדו מאוד.

לפני זמן לא-רוב הוציא קוריאא לשוק תקליט חדש. הראשון שקיבל את הקלטות השירים בכל העולם היה דווקא קרפל, וגל"ץ היתה התחנה הראשונה בתבל ששידרה את המוסיקה של התקליט החדש, עוד לפני שיצא לשוק.

בגלל הקשרים המיוחדים האלה קיבל הפעם קרפל את הקלטת המופע ממרדכי, בצירוף סרט הווידאו. כשבידו הסרט הלך לטלוויזיה החינוכית, יצר את השידור, וכך אפשר יהיה לשמוע ולראות את קוריאא והלהקה ביום החמישי, ב-4 אחרי-הצהריים, ברשת האפ-אם של גל"ץ ובטלוויזיה החינוכית.

קוריאא עצמו, אגב, יגיע לארץ ימים אחדים אחר-כך, כדי להשתתף בחגיגה-מוסיקה בשפיים.

חברים הגיעו לרמלה

ח"כ חיים רמון הוא האורח בתוכנית הבאה של מראה מקום. שאותה עורכת **שרה דורון** בגלי-צה"ל. בתוכנית מבקשת דורון מן האורח שיקח אותה למקום מסוים בארץ, ויספר סיפור על המקום. רמון בחר ללכת ליפו, לשכונה שבה גדל, שנקראת אז "השטח הגדול".

כל העיר היתה מיגרש-מישחקים אחד גדול, וילד שגדל כאשר השטח הגדול הוא מיגרש-המשחקים והים הוא בריכת-השחיה שלו, קשה לו לבוא בטענות.

רמון מסתובב בליוויית המיקרופון גם בנמלי-יפו, בבית-החולים הצרפתי שבשכונה וליד השעון, ונוכח בחברים מאז: "חלק מהחברים שלי לא הגיעו לכנסת, אלא למקומות פחות סימפטיים, כמו תל-מונר ורמון, ואפילו רמ"ל. דווקא חלק מהנערים היותר בולטים הלכו לכיוונים של פשע, כי פשע היה אחת האופציות של נער שגדל בסביבה הזאת."

התוכנית תשודר ביום השישי ב-5 אחרי-הצהריים.

בתוככי הרשות

הרכב חדש

לועד המנהל

הוועדה המנהלית של רשות השידור מסיים את תקופת-כהונתו המוארכת ב-30 בחודש יוני.

יצחק נבון, שר-החינוך והשר הממונה על הרשות, הודיע כי לא יאריך בפעם נוספת את כהונתו של הוועד. בינתיים החליטה הממשלה באופן עקרוני להגדיל את מספר חברי הוועדה מנהל משיבע ל-11. כך יהיו בוועד חמישה חברים מגוש המערך, חמישה מגוש הליכוד ואחד מהא"ם, כלומר מהמפד"ל.

המערך והליכוד יעניקו כל אחד מקום מלהם לאופוזיציה-מטעם, זה משמאל וזה מימין.

כמו שנראה כרגע, יהיו חברי המערך בוועד **רנני סיינטולוגי**, המכהן גם היום בתפקיד, **ישראל פלג**, שהוא מועמד המערך לתפקיד יו"ר הרשות (כמו שהודיע עוזי ברעם, מזכ"ל המפלגה, וגם השר נבון), **רפי אלול**, ראש-מועצת מוכרת-ביתיה, ר"ר **דינה גורן** מר"צ, ועוד אדם אחד, שעליו עדיין לא הוחלט.

שאול עמר, היום חבר-וועד מטעם הליכוד, הוא מועמד מפלגתו ל-תפקיד המישה-ליז"ר, במקום **דוד אדמון**, המכהן כיום בתפקיד זה.

ענת סרגוסטי ■

מדות הזינאה הבוגדה

להתקרב זה לזו, לא לנחם, לא לשתף זה את זה באבלם. קשישה בשימלה חומה, פיר-חונית, שיופיה עדיין ניכר, מיררה בככי לימין הקבר. לרגליה של רחל המתה ניצב האב. נמוך-קומה, אפו סולד, הי ליכתו גאה.

יעקב ליטאי מיהר לשאת אשה שניה. היא ילדה לו את רנני ליטאי. וכמו באגדות, לא אהבה את בנותיה החור-גות. רחל ודליה נשלחו לפנימיה רתית בכני-ברק. ארבע שנים. מגיל 8 עד 12, למדה רחל בפנימיה.

20 שנים אחרי-כך פירסמה את סיפיה הראשון, ברקיע החמישי, בו היא מספרת על מאיה חרמוני וקורותיה במ"עון המזונה, העשב, הרחק מהוריה, מחייה הקודמים.

מתוך הספר, פרק עשרים ושניים, האב בא לביקור:

"הוא אינו רואה מאומה: את ביטנה הרפויה של המיטה, את השמיכה הרהה, הממורטטת, את הסדינים המזוהמים, את הקפיצים שניקו ושטמו לריצפה, את המיזרון שהספיק להקיא את מרבית הקש מביטנו, את ציורי רסי הפשפשים על הקירות, את הטיח שנשר ונשר עם כל טריקת דלת. היא מאיה, שוב אינה חשה בכך, אבל הוא — חובה עליו לראות, להריח את

לא להתקרב אל הקבר הפי"תוח" צעק שוב ושוב הקברן. האדמה רכה, עלולה להיות כאן מפולת!"

הצעקות האלה, יותר משנועדו ל"הוהיר מפני סכנה ממשית, כמו התריעו על מצב שקיים ממילא. כי רחל איתן היתה אחת מסימניה הבולטים של תקופה פה, וכשמתה לקחה איתה את התקופה הזאת, משאירה אחריה תחילתה של מפולת, אומרת אחת מידיותיה.

רחל איתן נולדה ב-1931 בתל-אביב, סבה מצד אביה היה מראשוני מובילי הזיפוז בתל-אביב הקטנה. אחרי-כך הקים את של.ב — חברת תרכלה גדולה.

אביה, יעקב ליטאי, היה איש מפ"ם נלהב. הוא נשא את אמה לאשה כשי שניהם היו צעירים מאוד, ומיד גרר אותה אחר רעיונותיו.

"כמה ימים לפני שנולדתי כבר צעדתי בהפגנות האחד במאי", אמרה רחל בראיון עיתונאי. כשהיתה בת 7 התגרשו הוריה. אשה אחרת ופרשיות-אהבים נפתלות היו מעורבים בגירושיהם. הבנות, רחל ודליה, עברו לרשותו של האב.

50 שנה חלפו מאז, אבל הפרידה הזאת חזקה מהזמן. גם אל מול הקבר הפתוח הקפידו הוריה של רחל שלא

האם (עם ידידה) בהלוויה

הבעל השני והבת חמוטל (עם בעלה)

הייתי שלימזלית בכל התחומים - חוץ מהכתיבה!

כתבה ספר שלישי, על קבוצת שמאל'נים צעירים בתליאביב של שנות ה-50. בשנים האחרונות נרמה היה כי הי' חיים מקבלים צורה קבועה, כמעט סר'פית, של שלווה וסדר. איתן היתה עורכת של ביטאון הדסה, הירצתה בכל רחבי ארצות-הברית. סיפרה הי' ראשון תורגם לאנגלית.

ופיתאום, בפגישה עם חברים ישר'אליים, לקתה בשבץ מוחי. שלושה שב'עות היתה מחוסרת הכרה, ואז מתה.

לבת. חמוטל - "טולה" בפי חבריה - 30, מעצבת תעשייתית, אם לבן. בניוירק נולד יהונתן, היום בן 16. נער נבון ומבולבל. ניצב לצד אביו, לוחץ את ידי הבאים להלוויה, עשרות אנשים שמלטפים אותו בחיבה, והוא אינו מכיר אותם. ועוד בניוירק: רחל איתן-פישמן למדה סיפרות עברית עד לתואר של דוקטור, שימשה כמרצה לסיפרות עב'רית ויידיש באוניברסיטת הופסטר'ה בלונג-איילנד כפרופסור מן המניין.

האלוהים. לפני ארבע שנים ברח'ה להודו, בעיקבות התאבדותו של אחד מחסידיה. בכפר בוגרייה שעל אחד מיובלי הגאנגס מתה ממחלת הצהבת. באותו זמן ממש ניהלה אביבה ש"ץ, הלא היא רחל איתן, פרשת-אהבים עם בנימין רמז, אלוף פיקוד הדרום - אלוף דמיוני, הרומה בצורתו החיצונית לאלוף אברהם יפה. בתולדות חייו לאלוף צבי זמיר, בצורת דיבורו למשה ריין ובמותו הפיתאומי לאלוף אסף שמחוני.

והיה גם מנצח תזמורת צרפתי, מי'של זאוסטיני, שמבנידבר טענו כי הוא פייר ווסקובו, נגן קרן ראשי בתיזמורת הפילהרמונית. מישחק המיסות המתחלפות, האמי'תיות והדמיוניות, הביא לגירושיו. להלוויה הגיע דן איתן בחברת מימי, חברתו ואם בתו. צנום, מקריח, בחולצה מפוספסת וב'מיכנסי ג'ינס, הקפיד להתרחק מהקבר ומצלמים שאפפו אותו. נפרדנו לפני

קטן. היו כאלה שלמדו את השירים שלי בעל-פה. באפריל 1962, ארבע שנים אחרי שהתחילה בכתיבתו, יצא הספר ברקיע החמושי. אהוד בן-עזר: "הספר שלה חולל מהפכה. פיתאום קמה סופרת לא ידועה וכותבת סיפור חי, אמיתי, בשפה רגי'לה, בלי סמלים נפתלים. כל הפרות הקדושות של הסיפרות העברית כתבו עד אז בסימבולים קשים להבנה. והנה ספר פשוט אבל טוב. זה היה זעזוע לקהילה הסיפרותית."

מישחק המיסות

רבים מהם היו שם, בבית-הקברות בנחלת-יצחק. משה שמיר, חנוך ברטוב, יעקב כסר, חיים כאר, חיים גורי, אריאנה הרן, יאירה גנוסר, ט' (טשרני) כרמי, אהוד בן-עזר ואחרים. באו לראות מי הגיע ומי לא, ולמה.

ריחות העיפוש והשתן שהיא עצמה שוב אינה נינוחה כלעדיהם. רחל איתן מיעטה לדבר על התקופה ההיא. אפילו חכרות שנחשבו קרובות למדו לראשונה על המוסד מתוך קרי'את הספר. עריה של אותן שנים כבר הלכו לי'עולמם. האם החורגת נפטרה. כמוה גם דליה.

כתיבה בבית-הקפה

איתן חזרה לתליאביב חזקה יותר, שונה. עם כל ההתנגדות שהיתה לי' לבית-הספר עצמו, הרי מבחינת ער'מק הלימודים, שפה ותרבות הוא נתן לי' מיקרמה גדולה, אמרה בראיון עי'תונאי.

היא שבה ושקעה בכל מה שהיה טיבעי לה, קרוב ומובן. היא הפכה לי' חניכה בשומר הצעיר, למדה בסמינר לוינסקי ופגשה את דן איתן.

החיים נראו אז יפים ומלאי הבטחות. רחל, בלונדית, יפהפיה, פעילה במפ'ם, שהתה כשנה בהכשרה של השומר-ה'צעיר בקיבוץ אילון. כשחזרה לתלי'אביב נישאה לדן. היא היתה בת 19. מורה. הוא היה בן 20. סטודנט בפ'קולטה לארכיטקטורה.

הם גרו בדירה שכורה סמוך לש'דרות רוטשילד, גידלו את עומרי, בכר'רם, ועסקו בפעילות פוליטית. רחל הר'תה נלהבת יותר.

יאירה גנוסר, משוררת ומבקר'ת ספרות, חברתה באותם ימים. היינו כחטיבה הצעירה של משה סנה, השתתפנו באינספור הפגנות, ריונים, ויכוחים. ב-1953 פרשנו ממפ'ם ועברנו למק'י.

רחל היתה עיתונאית בעיתון של האגודה לקישרי ידידות ישראל-ברית'ה המועצות. היא השקיעה הרבה מזמנה בפעילות הזו, והאמינה ברוסים ובחש'י'בה הלניסטית. אבל אחרי הוועידה ה-20 של

הבעל הראשון דן איתן (1963)

אשה צעירה יפה וארכיטקט מצליח...

הבן יהונתן

בפעם הראשונה, בית אמיתי...

25 שנים. שוב אינני חלק מהחיים שלה. טיבעי, כמובן, שיש בי רגש לאשה שהיא אם ילדיי, שהיתה חלק חשוב מחיי במשך 12 שנים. בשנים האחרונות, אחרי שהצטננו הכעסים הי'שנים, שמרנו על קשר מסויים.

"היא היתה חכמה, רגישה, מלאת חוש-הומור, מופנמת בכל מה שקשור ליחסים העמוקים, אבל פתוחה וחב'רתית בחיי היום-יום. נרמה לי שגם בשנותיה האחרונות שמרה על משוכת'עצורים."

תצלום מישפחתי: במרכז, שקועה בתוך כורסה, רחל איתן, לימינה גבר כסוף-שיער, מביט בה בחיבה. לשמאלה נער פהתואר, גבה-קומה, נועץ מבט שובב במצלמה.

זו היתה מישפחתה השניה. ארבע שנים אחרי גירושה נישאה רחל איתן לג'רי פישמן, כימאי אמריקאי. היא נסעה אחריו לניוירק. חמוטל היתה אז בת 9, עומרי בן 14. הם ניסו לחיות בביתה החדש ולא הצליחו. מנהטן היתה זהה ומשונה. הם חזרו לארץ.

היום עומרי בן 53, אריכל, אב

רחל, שהיתה אחת מהם עליפי'ההגדרה, טרחה אינספור פעמים לומר כי אינה שייכת אליהם, כי אינה בת לחוג מסויים או לאסכולה זו או אחרת, כי היא זאבה סיפרותית בודדת.

בעוד חייה הסיפרותיים פרחו, החלו חיי נישואיה לקמול. סיפרה השני, שידה ושדות, שיצא לאור 12 שנים אחרי ברקיע החמושי, חושף את התקופה ההיא.

גיבורי הספר, אביבה ואמנון ש"ץ, הלא הם רחל ודן איתן, מנהלים פר'שות-אהבים סוערות הרחק ממיטתם המשותפת.

כל הארץ עסקה אז בפיצוחים ר'פיענוחים. מיה הרמות האמיתית המס'תתרת מאחורי הגיבור הסיפרותי. המ'לאכה היתה קלה, בעיקר בשל פירסומן הרב של הדמויות המציאותיות.

האשה ששבתה את ליבו של דן היתה רינה שני. אז משוררת צעירה. היא עברה להתגורר ביפו, במחיצתו של דן, הרתה וילדה את תמר, היום בת 21. ציירת, אינה מתגוררת בארץ.

כמה שנים אחריכך נטש אותה דן איתן לטובת מימי, ציירת. רינה שני הפכה לריין שיי, מנהיגת כת "אצבע

המיפלגה הקומוניסטית הסובייטית (שבה נחשפו פישעי סטאלין) קרה לה משהו. היא התאכזבה מהרעיון הקומו'רי ניסטי ופרשה מהמיפלגה."

ורמאז שעובתי את המיפלגה יש בי'התנגדות עמוקה לכל סוג של הת'ארגנות, אמרה איתן שנים אחר-כך. חייה אחרי המיפלגה נעו סביב הבית והחברה התליאביבית. נמרוד אשל:

"היא ודן היו דמויות בוהמיות. חלק חשוב של החברה בתליאביב. היא היתה צעירה ויפה, הוא ארכיטקט מצליח, וכולם אהבו להימצא במחיצתם."

פיתאום, כמעט כחשאי, התחילה רחל איתן לכתוב. בבוקר, אחרי שי'עומרי נשלח לגן-הילדים, נטלה עימה כמה מחברות בית-ספר, התיישבה ב'קומה השניה של קפה פראק, בפינת בן-גוריון-דינגוף, וכתבה.

"אם שנכנסה לו המאניה של הכ'תיבה קשה לו השתחרר ממנה, אמ'רה. אפילו כשהייתי עוברת חוויה מסויימת כילדה, הייתי-חושבת שיגיע יום ואכתוב על זה פעם. היות והייתי שלמזלית בכל התחומים, ידעתי שב'תחום הזה אוכל לעשות משהו. בכיתה בית וגימל היה לי כבר קהל מעריצים

סרופסור איתן בניוירק (1986)

הכתיבה היא סם משכר. קשה להשתחרר ממנו!"

העולם הזה

חקר את מכוני

העיסוי בתל

אביב. רובם

מספקים בעיקר

שרותי מי

מכוני העיסוי ההולכים ומתרחבים כפיטוריות אחרי הגשם, משמשים ברובם כמכוני לפעילות מינית. ברבים ממכוני אלה, המסאז' משמש ל

הסוואה בלבד. עובדה זו עולה מתחקיר העולם הזה ברוב מכוני העיסוי בתל-אביב.

מדי יום שיש מוצפים עיתוני סוף השבוע בעשרות מודעות קטנות, המבייטות "מסאז' מענג ומנהג". הנוסח של המודעות מגוון: "נערה ביישנית (או נערה נועזת) תפנק אותך". או: "סקסית חלומית תגשים את כל מישאלותיך" — מודעה שאינה מותירה מקום רב לדימויו לגבי סוג הפינוק.

להלן מיכר-מודעות. בתוספת פרטים על המחירים במכוני. בעלייהמי כונים פוחדים מאוד מהמישטר, האוסרת קיום מגע מיני כתשלום במכוני. לכן הם נזהרים במתן הפרטים בטלפון. הם משתדלים לתת כמה שפחות פרטים, ולרוב ברמזים בלבד. לשאלה "מה כולל הטיפולים?" הם עונים לרוב: "הטיפול כולל הכל" מישפט מבטיח.

יש גם האומרים: "תבוא, נדבר רמ" קום" אם מתקשרים למכוני העיסוי, רמז אומרים שאין "הרפייה" — אל דאגה. במכוני עצמו מדברים — ועושים — אחרת. צריכים רק להגיע לשם.

ההפיייה

אפשר לקבל גם הרפייה מינית? כן, אבל נדרש בשביל זה תשלום נוסף.

"כמה?"
"תרכך עם המסאז'יסטיות בתוך החדר. הכתובת שלנו הוברמן 22, תל-אביב."

★ ★ ★
● **מכוני העיסוי שהטלפון שלו 24459 עני:**

המחירים שלנו הם 10 שקל מסאז' לחצי שעה, 20 שקל לשעה. בהחלט יש אפשרות להרפייה, אבל תצטרך לגמור על המחיר עם המעסה. אנחנו נמצאים ברחוב ישראלים 5. נשמח אם תבוא."

★ ★ ★
● **מודעה: נוף-סטום, 24 שעות, ליווי בניתך ובמלון, טל-פון 452474**

"שלום. רציתי לדעת כמה עולה ליווי."

"300. שקל לשלוש שעות. ומה כולל הליווי?"
"תראה, אופי הליווי ייקבע עלייך. כעיקרון, המחיר כולל את הכל. הכתר כת שלנו הרצל 98, תל-אביב."

★ ★ ★
● **מהמכוני שהטלפון שלו 241437 מוסרים:**

"המחירים שלנו 25 שקל למסאז' של חצי שעה, 40 שקל לשעה. המחיר כולל מיקלחת, סאונה ושתייה. הרפייה מינית דורשת תשלום נוסף. כשתבוא נדבר, אנחנו נמצאים בדיונגוף 266. תבוא, תהנה."

★ ★ ★
● **מודעה: מסאז' מהנה ומסנן במיבצע, 20 שקל + סאונה + הזמנה זוגית למעדון קארוף, טלפון 285919**

"אצלנו תקבל מסאז', מיקלחת, סאונה ושתייה ב-20 שקל לחצי שעה, ו-33 שקל לשעה. הכתובת שלנו שדרות כרציון 13."

אפשר לקבל יותר מזה?"

אנחנו נותנים בחורה ב-60 שקל לשעה, לא כולל נסיעות. רוצה יותר ממסאז'? זה תלוי בחורה. המחירים להרפייה מגיעים עד 250 שקל. זה תלוי בסוג ההרפייה."

הבטחתם במודעה להגשים חלום. אני חולם שמישהי תמצוץ לי. זה אינרדואלי לכל בחורה. יכול להיות שהיא תסכים."

★ ★ ★
● **מודעה: מיבצע! 15 שקל מסאז', צוות חדש. טלפון: 203683**

"לכמה זמן המסאז'?"
"לחצי שעה. המחיר לשעה הוא 30 שקל. תבוא לכאן ואז נדבר."

● **מודעה: מסאז' מבחורות נאות וחטובות, באינטימיות, טלפון 611196**

קול נשי מפרט יותר: "המחיר 45 שקל לשעה למסאז' עדין או מיקצועי."

"יש יותר ממסאז'?"
"תבוא, אז נפרט לך."

אני אוהב שמנות. יש לכם שמנות במכוני?"
כן. יש לנו. תבוא נדבר על הכל. הכתובת שלנו אלנבי 106, קומה שניה. שלום."

★ ★ ★
● **מודעה: מסאז' מחטובות, שישמימו את מישאלותיך בבית ובמלון. טלפון: 886848**

"תהיי יפה, וזהו!"

הוא אמר ששית העבודה שלו היא לשלוח אותו לכל מיני אנשים. הוא יקבל מהאדם, שאליו אנו נשלחות, 50 שקל למסאז', ואנחנו נקבל את השאר לכיסינו.

שאלתי אותו: "מה זה השאר?"
התשובה: "מה שתעשו איתו חוץ ממסאז'. תעשו מה שתצו."

עדיית שאלה אותו: "איזה סוג בחורים תשלח לנו?"
הוא ענה: "אל תדאגו, אני לא אשלח לכם בחורים משכונת-התיקוה. אצלי תקבלו רק אנשים על רמה. אני עובר עם כתימלון (שלושה שמות של כתימלון שלושה כוכבים). אני אשלח לכם רק תיירים."

מכיוון שהוא לא שאל אם אנחנו יודעות אנגלית, הנחוצה בוודאי למי שעובדת כמלונת-תיירים, אמרתי לו מיומתי שאני לא יודעת אנגלית. גם עובדה זו לא מנעה כערו מלבקש את מיספרייה-טלפון שלנו. בתום השיחה, ולהכריו חגיגית שהתקבלנו לעבודה. התקבלנו לעבודה כמספריסטיות, למרות שאין לנו מושג בזה. הסיבה האחת והיחידה שהתקבלנו לעבודה היא הצורה החיצונית.

עד כאן איילת.
למודעה אחרת ענתה עדיית בטלפון, ואמרה מייד שהיא מספריסטית מיקצועית. דווקא עובדה זו לא עניינה כלל את הקול הנשי שמהעבר השני של הקו. היא התיינה בדברים אחרים.

מספרת עדיית:
היא ערכה לי תחקיר ארוך ומשפיל לגבי צורתי. היא שאלה אותי מה הגובה, מה המישקל, מה צבע העיניים, ומה גודל החזה.

בעיצומו של התחקיר שאלתי בתמימות: מה הקשר בין אלה לבין עיסוי מיקצועי?

הבחורה מעבר השני של הקו ענתה: "מה, את לא מכירה מה הקשר? טוב, תראי, אי-אפשר להמשיך ולדבר על זה בטלפון. בואי אלינו, נמשיך בשיחה"

כיצד מתקבלים לעבודה במכוני עיסוי? מה הקריטריונים לקבלת העבודה. ואילו תכונות דורשים מהמספריסטיות?

למישרד העוסק בפרויקטים מיוחדים — דרושות בחורות עם ראש טוב, טלפון 614074.

מודעה בנוסח זה התפרסמה באחד מעיתוני סוף השבוע. מה עומד מאחורי הניסוח המעורפל? פשוט מחפשים מספריסטיות.

נשים המחפשות עבודה נתקלות לא-אחת במודעות משונות מהסוג הזה. אחרי הבידורים מתחזר שמדובר בעבודה כמספריסטיות.

עדיית ואילת, שתי בחורות יפות, נענו למודעה. עדיית היא, אנב, בחורש השביעי להריונה. בשיחת-טלפון עם המיספר שהוזכר במודעה ענה להן קול גברי. המדובר בשרותי-ליווי. יותר פרטים הבטיח לתת בשיחה פנים-אל-פנים, לא בטלפון.

הן הגיעו לכתובת שניתנה להם: דרך פתח-תיקוה 125, תל-אביב.

המישרד של הבחור ששוחח איתם שכן, להפתעתן הרבה, בחדר צרדי במיפעל לניילון.

על מה שזיה שם מספרת איילת:
בחור צעיר וחתיך בשם תומר לחץ את ידינו, וסימן לנו לשבת. הוא סקר אותנו מלמטה למעלה, כאילו היינו מצטעות למכירה בשוק-הבשר.

מייד הבהרנו לו שאין לנו שום מושג כמסאז', ושמעור לא עסקנו בזה.

"לא נורא." הוא ניחם אותנו. "גם כך תוכלו לקבל את העבודה."

בני סל העולם הזה
"אוכל אנחנו לא נותנים. רק שתי ית."

"לא, הכוונה למשהו אחר." פה נותק הטלפון בעצבנות.

★ ★ ★
● **בטלפון 338497-053, הד מבטיח גברים ונשים למסאז', התקיימה השיחה הבאה:**

"אנחנו שולחים בחור או בחורה, מה שתצו, לבית-מלון או לביתך, במחיר 40 שקל לשעה. לא כולל נסיעות."

"אני רוצה גבר להרפייה."
(היסוס קל) "מהסוג שאתה רוצה, אני לא חושב שגבר יסכים."

★ ★ ★
● **מודעה: צעירה נאה ושרי בבה תפנק אותך בביתך, טלפון 296416**

"שלום. את השוכנה, בבקשה." (קול גברי): "זה אני מסדר כאן את העניינים. אני שולח לך אותה ב-60 שקל לשעה."

"ומה אני יכול לעשות איתה?"
"אני שולח אותה למסאז'. מצירי תטוסו לאילת."

★ ★ ★
● **בטלפון 454713 עונה קול מנומס ועדין, האומר:**

"אצלנו 25 שקל לחצי שעה, כולל סאונה ומיקלחת. כן, בהחלט, אפשר גם יותר מעיסוי. פרטים רק כאן. תבוא ונדבר. שלום."

ביקור במכוני

אם רחוב נווה-שאנן בתל-אביב נקרא רחוב הנעליים, ורחוב המסגר רחוב-האולמות, הרי שרחוב כר יהודה יכול להיקרא רחוב מכוני העיסוי. מכוני-עיסוי רבים, יותר מאשר בכל רחוב אחר, נמצאים בכר יהודה.

להלן רישמי ביקור בשניים מהם:

רחוב בן-יהודה בתל-אביב, בצהרי יום קיצי שטוף-שמש וחם. הרחוב הומה אנשים הממהרים לדרכם. ליד בית מס' 176 מתקנים פועלים של הערייה את המידרכה.

לפתע יוצא מהבית אדם ממושקף, לבוש בחליפה ובעניבה, הנראה כבן 50. בצעדים מהירים הוא מתרחק מהמקום, ואז צועק לו אחד הפועלים: "נו, איך היה נהנית?"

למרות המרחק, אפשר לראות שהוא מסמיק. בקומת-הקרקע של הבית מיספר 176 נמצא מכוני-כריאות. אני נכנס למכוני, משתדל לחמוק ממבטי-הפועלים.

בכניסה — חדר-קבלה מוזנח. שולי חן מישורי, ומעליו טבלה מסומנים בה כל הלוקחות שהיו.

מייד כשנכנסתי, נשמע קול-צעקה גברי מהחדר הסמוך: "שימחה, זה שיצא עשיו שילם לך עבור ההרפייה?"

קול נשי עונה בצעקה: "לא, הוא אמר שהוא שילם לך."

"איזה בן-זונה!" עונה בחורה הקול.

לנגיעות שלה היתה מטרה

אחת: שאבקש הרפייה

שימחה מחזירה לו: "אתה רוצה שארוץ אחרי?"

הקול הגברי נזעק: "לא, לא, בשום פנים: אנשים ברחוב עוד ישמעו שאת מרבת על הרפייה!"

עם תום השיחה הקצרה מתפנה אליי שימחה, אשה שחורת-שיער כבת 30, לבושה במיכנס-יגנס ובגדי-גוף צמוד, המבליט את שריה.

אני שואל אותה אם יש הרפייה, והיא עונה: "בוא, מותק, ניכנס לחדר ונדבר!"

אני פוסע בעיקבותיה אל חדרה "טיפולים". במרכז החדר עומדת מיטה, ועליה מגבת מרוטה.

שימחה מתקרבת ואומרת, בקול סקסי (או לפחות מנסה להיות כזה): "הרפייה ביד 50 שקל!"

התקשרתי עם בעלי המדור המבטיחה "צעירה ושוכנה". חצי שעה אחרי ההזמנה הגיעה בחור רה שמנמנה, כבת 30, שנראה רווקא רי מאופקת. היא ניגשה ישר לעניינים. "איפה עושים את זה?" שאלה בטון יבש.

ניקים, השואלים שאלות גסות בטלפון. "נשבר לי מזה", היא אומרת. אחרי ההסבר הגענו לעצם העניין. "מסאז" עולה 25 שקל לחצי-שעה, כולל סאונה, היא אומרת. החלטתי לא להזכיר הפעם את נושא ההרפייה, אלא להמחין ולראות אם היא

אני חוכך בדעתי ואומר לה: "לא! החלטתי שבא לי רק מסאז". היא מתקרבת יותר ולחשת שוב, בקול סקסי, "למה? איתך מסתדר לי רווקא ביר?". כשאני עומד בסירובי, היא אומרת: "מצטערת. רק מסאז אני לא עושה".

סטודנטית למשפטים: "בעם, אחרי שאגמור ללמוד, אולי אעמוד לפני שופט שיביט בי וינסה להיזכר — זאת לא הבחורה מהעיסוי?"

נכנסנו לחדר-השינה. ישבנו על ה"מיטה והתחלתי לדבר. היא ענתה לשאלותי בקוצר-רוח. מהתשובות הקצרות שלה הבנתי שהיא במיקצוע זה שלוש שנים, נשואה ואם לילד. כשפקעה סבלנותה, אמרה: "תגיד, הזמנת אותי לערב-ראיונות או למי סאז?"

"מה'כפת לך?" עניתי, "אני משלם 70 שקל לשעה. הזמן עובר והמנה דופק. כשתגמר השעה, תלכי". בחצי-החור היא אמרה: "אני פשוט לא מבינה אותך. או שאתה רוצה טיפול או שלא".

בדקה ה-28 התחיל הטיפול. שכבתי על המיטה, כשלגופי תחתונים בלבד (כך, לפי הוראתה). היא התחילה לגעת בכל גופי במה שאמור להיקרא מסאז. מורגש היה שאינה מבינה בעיסוי ולא כלום.

לנגיעות שלה היתה מטרה אחת: לגרום לכך שארצה בהרפייה. או יעלה המחיר, והכסף יעבור ישירות אליה. כשהתעלמתי מהרמונים, היא התחיי לה כאילו במיקרה לגעת באיזור מסור יים. כשהיא העבירה יד במיקרה, כמו בן.

קמתי ואמרתי: "אולי בכל זאת נדבר ברגע זה ההנאה שלי".

בחוטר-הצוץ בולט היא הפסיקה במגעים, לקחה את התיק, שילשלה לכיסה את ה-70 השקלים, ונפרדה לשי לום.

המסקנה משלושת המיקרים: רוצים עיסוי? אין לכם מה לחפש ברוב המכונים. רוצים הרפייה? יש ויש.

"יפות, משכילות וסטודנטיות"

ר' ני (שם בדוי), בן 25, סטודנט למשפטים. אביו עורך-דין, אמו מורה.

תיוסם זאת. הלכנו לחדר-העיסוי. בדרך חלפנו על פני חדרי-המתנה מרוהט יפה ובטוב טעם. חדרי-הטיפולים הוא חדר קטן. בצידו עומדת מיטה, שעליה מוזן רק וקשה. ישבתי על המיטה והתחלתי לחלוץ את הנעליים. אז היא אמרה, מיוזמתה: "אתה יודע שהמחיר לא כולל הרפייה?"

ברוך החוצה אני מספיק להעיק מבט כבעל הקול הגברי, גבר שמן וגדול. לידו עומד אדם נוסף. השמן פונה לשימחה: "תגיד לו כמה זמן את עובדת כאן, כמה חודשים, נכון? תספרי לו שבכל מכונה-העיסוי האחרים הכנות עוזבות אחרי שבוע, מקסימום שבוע עיים!"

10 דקות אחר-כך התקשרתי למכון. ויהיתי בנקל את קולה של שימחה.

רפוי ועיסוי

5885

דרושות בחורות ואנשי וצעירות רעבי דה. מכון עיסוי + שירותי חירום הכנסה ובוהר: 03-652270, 03-652271, 03-652272, 03-652273, 03-652274, 03-652275, 03-652276, 03-652277, 03-652278, 03-652279, 03-652280, 03-652281, 03-652282, 03-652283, 03-652284, 03-652285, 03-652286, 03-652287, 03-652288, 03-652289, 03-652290, 03-652291, 03-652292, 03-652293, 03-652294, 03-652295, 03-652296, 03-652297, 03-652298, 03-652299, 03-652300, 03-652301, 03-652302, 03-652303, 03-652304, 03-652305, 03-652306, 03-652307, 03-652308, 03-652309, 03-652310, 03-652311, 03-652312, 03-652313, 03-652314, 03-652315, 03-652316, 03-652317, 03-652318, 03-652319, 03-652320, 03-652321, 03-652322, 03-652323, 03-652324, 03-652325, 03-652326, 03-652327, 03-652328, 03-652329, 03-652330, 03-652331, 03-652332, 03-652333, 03-652334, 03-652335, 03-652336, 03-652337, 03-652338, 03-652339, 03-652340, 03-652341, 03-652342, 03-652343, 03-652344, 03-652345, 03-652346, 03-652347, 03-652348, 03-652349, 03-652350, 03-652351, 03-652352, 03-652353, 03-652354, 03-652355, 03-652356, 03-652357, 03-652358, 03-652359, 03-652360, 03-652361, 03-652362, 03-652363, 03-652364, 03-652365, 03-652366, 03-652367, 03-652368, 03-652369, 03-652370, 03-652371, 03-652372, 03-652373, 03-652374, 03-652375, 03-652376, 03-652377, 03-652378, 03-652379, 03-652380, 03-652381, 03-652382, 03-652383, 03-652384, 03-652385, 03-652386, 03-652387, 03-652388, 03-652389, 03-652390, 03-652391, 03-652392, 03-652393, 03-652394, 03-652395, 03-652396, 03-652397, 03-652398, 03-652399, 03-652400, 03-652401, 03-652402, 03-652403, 03-652404, 03-652405, 03-652406, 03-652407, 03-652408, 03-652409, 03-652410, 03-652411, 03-652412, 03-652413, 03-652414, 03-652415, 03-652416, 03-652417, 03-652418, 03-652419, 03-652420, 03-652421, 03-652422, 03-652423, 03-652424, 03-652425, 03-652426, 03-652427, 03-652428, 03-652429, 03-652430, 03-652431, 03-652432, 03-652433, 03-652434, 03-652435, 03-652436, 03-652437, 03-652438, 03-652439, 03-652440, 03-652441, 03-652442, 03-652443, 03-652444, 03-652445, 03-652446, 03-652447, 03-652448, 03-652449, 03-652450, 03-652451, 03-652452, 03-652453, 03-652454, 03-652455, 03-652456, 03-652457, 03-652458, 03-652459, 03-652460, 03-652461, 03-652462, 03-652463, 03-652464, 03-652465, 03-652466, 03-652467, 03-652468, 03-652469, 03-652470, 03-652471, 03-652472, 03-652473, 03-652474, 03-652475, 03-652476, 03-652477, 03-652478, 03-652479, 03-652480, 03-652481, 03-652482, 03-652483, 03-652484, 03-652485, 03-652486, 03-652487, 03-652488, 03-652489, 03-652490, 03-652491, 03-652492, 03-652493, 03-652494, 03-652495, 03-652496, 03-652497, 03-652498, 03-652499, 03-652500, 03-652501, 03-652502, 03-652503, 03-652504, 03-652505, 03-652506, 03-652507, 03-652508, 03-652509, 03-652510, 03-652511, 03-652512, 03-652513, 03-652514, 03-652515, 03-652516, 03-652517, 03-652518, 03-652519, 03-652520, 03-652521, 03-652522, 03-652523, 03-652524, 03-652525, 03-652526, 03-652527, 03-652528, 03-652529, 03-652530, 03-652531, 03-652532, 03-652533, 03-652534, 03-652535, 03-652536, 03-652537, 03-652538, 03-652539, 03-652540, 03-652541, 03-652542, 03-652543, 03-652544, 03-652545, 03-652546, 03-652547, 03-652548, 03-652549, 03-652550, 03-652551, 03-652552, 03-652553, 03-652554, 03-652555, 03-652556, 03-652557, 03-652558, 03-652559, 03-652560, 03-652561, 03-652562, 03-652563, 03-652564, 03-652565, 03-652566, 03-652567, 03-652568, 03-652569, 03-652570, 03-652571, 03-652572, 03-652573, 03-652574, 03-652575, 03-652576, 03-652577, 03-652578, 03-652579, 03-652580, 03-652581, 03-652582, 03-652583, 03-652584, 03-652585, 03-652586, 03-652587, 03-652588, 03-652589, 03-652590, 03-652591, 03-652592, 03-652593, 03-652594, 03-652595, 03-652596, 03-652597, 03-652598, 03-652599, 03-652600, 03-652601, 03-652602, 03-652603, 03-652604, 03-652605, 03-652606, 03-652607, 03-652608, 03-652609, 03-652610, 03-652611, 03-652612, 03-652613, 03-652614, 03-652615, 03-652616, 03-652617, 03-652618, 03-652619, 03-652620, 03-652621, 03-652622, 03-652623, 03-652624, 03-652625, 03-652626, 03-652627, 03-652628, 03-652629, 03-652630, 03-652631, 03-652632, 03-652633, 03-652634, 03-652635, 03-652636, 03-652637, 03-652638, 03-652639, 03-652640, 03-652641, 03-652642, 03-652643, 03-652644, 03-652645, 03-652646, 03-652647, 03-652648, 03-652649, 03-652650, 03-652651, 03-652652, 03-652653, 03-652654, 03-652655, 03-652656, 03-652657, 03-652658, 03-652659, 03-652660, 03-652661, 03-652662, 03-652663, 03-652664, 03-652665, 03-652666, 03-652667, 03-652668, 03-652669, 03-652670, 03-652671, 03-652672, 03-652673, 03-652674, 03-652675, 03-652676, 03-652677, 03-652678, 03-652679, 03-652680, 03-652681, 03-652682, 03-652683, 03-652684, 03-652685, 03-652686, 03-652687, 03-652688, 03-652689, 03-652690, 03-652691, 03-652692, 03-652693, 03-652694, 03-652695, 03-652696, 03-652697, 03-652698, 03-652699, 03-652700, 03-652701, 03-652702, 03-652703, 03-652704, 03-652705, 03-652706, 03-652707, 03-652708, 03-652709, 03-652710, 03-652711, 03-652712, 03-652713, 03-652714, 03-652715, 03-652716, 03-652717, 03-652718, 03-652719, 03-652720, 03-652721, 03-652722, 03-652723, 03-652724, 03-652725, 03-652726, 03-652727, 03-652728, 03-652729, 03-652730, 03-652731, 03-652732, 03-652733, 03-652734, 03-652735, 03-652736, 03-652737, 03-652738, 03-652739, 03-652740, 03-652741, 03-652742, 03-652743, 03-652744, 03-652745, 03-652746, 03-652747, 03-652748, 03-652749, 03-652750, 03-652751, 03-652752, 03-652753, 03-652754, 03-652755, 03-652756, 03-652757, 03-652758, 03-652759, 03-652760, 03-652761, 03-652762, 03-652763, 03-652764, 03-652765, 03-652766, 03-652767, 03-652768, 03-652769, 03-652770, 03-652771, 03-652772, 03-652773, 03-652774, 03-652775, 03-652776, 03-652777, 03-652778, 03-652779, 03-652780, 03-652781, 03-652782, 03-652783, 03-652784, 03-652785, 03-652786, 03-652787, 03-652788, 03-652789, 03-652790, 03-652791, 03-652792, 03-652793, 03-652794, 03-652795, 03-652796, 03-652797, 03-652798, 03-652799, 03-652800, 03-652801, 03-652802, 03-652803, 03-652804, 03-652805, 03-652806, 03-652807, 03-652808, 03-652809, 03-652810, 03-652811, 03-652812, 03-652813, 03-652814, 03-652815, 03-652816, 03-652817, 03-652818, 03-652819, 03-652820, 03-652821, 03-652822, 03-652823, 03-652824, 03-652825, 03-652826, 03-652827, 03-652828, 03-652829, 03-652830, 03-652831, 03-652832, 03-652833, 03-652834, 03-652835, 03-652836, 03-652837, 03-652838, 03-652839, 03-652840, 03-652841, 03-652842, 03-652843, 03-652844, 03-652845, 03-652846, 03-652847, 03-652848, 03-652849, 03-652850, 03-652851, 03-652852, 03-652853, 03-652854, 03-652855, 03-652856, 03-652857, 03-652858, 03-652859, 03-652860, 03-652861, 03-652862, 03-652863, 03-652864, 03-652865, 03-652866, 03-652867, 03-652868, 03-652869, 03-652870, 03-652871, 03-652872, 03-652873, 03-652874, 03-652875, 03-652876, 03-652877, 03-652878, 03-652879, 03-652880, 03-652881, 03-652882, 03-652883, 03-652884, 03-652885, 03-652886, 03-652887, 03-652888, 03-652889, 03-652890, 03-652891, 03-652892, 03-652893, 03-652894, 03-652895, 03-652896, 03-652897, 03-652898, 03-652899, 03-652900, 03-652901, 03-652902, 03-652903, 03-652904, 03-652905, 03-652906, 03-652907, 03-652908, 03-652909, 03-652910, 03-652911, 03-652912, 03-652913, 03-652914, 03-652915, 03-652916, 03-652917, 03-652918, 03-652919, 03-652920, 03-652921, 03-652922, 03-652923, 03-652924, 03-652925, 03-652926, 03-652927, 03-652928, 03-652929, 03-652930, 03-652931, 03-652932, 03-652933, 03-652934, 03-652935, 03-652936, 03-652937, 03-652938, 03-652939, 03-652940, 03-652941, 03-652942, 03-652943, 03-652944, 03-652945, 03-652946, 03-652947, 03-652948, 03-652949, 03-652950, 03-652951, 03-652952, 03-652953, 03-652954, 03-652955, 03-652956, 03-652957, 03-652958, 03-652959, 03-652960, 03-652961, 03-652962, 03-652963, 03-652964, 03-652965, 03-652966, 03-652967, 03-652968, 03-652969, 03-652970, 03-652971, 03-652972, 03-652973, 03-652974, 03-652975, 03-652976, 03-652977, 03-652978, 03-652979, 03-652980, 03-652981, 03-652982, 03-652983, 03-652984, 03-652985, 03-652986, 03-652987, 03-652988, 03-652989, 03-652990, 03-652991, 03-652992, 03-652993, 03-652994, 03-652995, 03-652996, 03-652997, 03-652998, 03-652999, 03-653000, 03-653001, 03-653002, 03-653003, 03-653004, 03-653005, 03-653006, 03-653007, 03-653008, 03-653009, 03-653010, 03-653011, 03-653012, 03-653013, 03-653014, 03-653015, 03-653016, 03-653017, 03-653018, 03-653019, 03-653020, 03-653021, 03-653022, 03-653023, 03-653024, 03-653025, 03-653026, 03-653027, 03-653028, 03-653029, 03-653030, 03-653031, 03-653032, 03-653033, 03-653034, 03-653035, 03-653036, 03-653037, 03-653038, 03-653039, 03-653040, 03-653041, 03-653042, 03-653043, 03-653044, 03-653045, 03-653046, 03-653047, 03-653048, 03-653049, 03-653050, 03-653051, 03-653052, 03-653053, 03-653054, 03-653055, 03-653056, 03-653057, 03-653058, 03-653059, 03-653060, 03-653061, 03-653062, 03-653063, 03-653064, 03-653065, 03-653066, 03-653067, 03-653068, 03-653069, 03-653070, 03-653071, 03-653072, 03-653073, 03-653074, 03-653075, 03-653076, 03-653077, 03-653078, 03-653079, 03-653080, 03-653081, 03-653082, 03-653083, 03-653084, 03-653085, 03-653086, 03-653087, 03-653088, 03-653089, 03-653090, 03-653091, 03-653092, 03-653093, 03-653094, 03-653095, 03-653096, 03-653097, 03-653098, 03-653099, 03-653100, 03-653101, 03-653102, 03-653103, 03-653104, 03-653105, 03-653106, 03-653107, 03-653108, 03-653109, 03-653110, 03-653111, 03-653112, 03-653113, 03-653114, 03-653115, 03-653116, 03-653117, 03-653118, 03-653119, 03-653120, 03-653121, 03-653122, 03-653123, 03-653124, 03-653125, 03-653126, 03-653127, 03-653128, 03-653129, 03-653130, 03-653131, 03-653132, 03-653133, 03-653134, 03-653135, 03-653136, 03-653137, 03-653138, 03-653139, 03-653140, 03-653141, 03-653142, 03-653143, 03-653144, 03-653145, 03-653146, 03-653147, 03-653148, 03-653149, 03-653150, 03-653151, 03-653152, 03-653153, 03-653154, 03-653155, 03-653156, 03-653157, 03-653158, 03-653159, 03-653160, 03-653161, 03-653162, 03-653163, 03-653164, 03-653165, 03-653166, 03-653167, 03-653168, 03-653169, 03-653170, 03-653171, 03-653172, 03-653173, 03-653174, 03-653175, 03-653176, 03-653177, 03-653178, 03-653179, 03-653180, 03-653181, 03-653182, 03-653183, 03-653184, 03-653185, 03-653186, 03-653187, 03-653188, 03-653189, 03-653190, 03-653191, 03-653192, 03-653193, 03-653194, 03-653195, 03-653196, 03-653197, 03-653198, 03-653199, 03-653200, 03-653201, 03-653202, 03-653203, 03-653204, 03-653205, 03-653206, 03-653207, 03-653208, 03-653209, 03-653210, 03-653211, 03-653212, 03-653213, 03-653214, 03-653215, 03-653216, 03-653217, 03-653218, 03-653219, 03-653220, 03-653221, 03-653222, 03-653223, 03-653224, 03-653225, 03-653226, 03-653227, 03-653228, 03-653229,

במדניה

(המשך מעמוד 10)

ביום סיפרייהדות ליקרים ביותר. התל-מוד הבבלי, שהורפס בוונציה בשנים 1920-23, נחשב כספר שאין לו מחיר. הופעתו בשוק תהווה אירוע אמיתי לאספנים. סיפרי חסידים למיניהם, כגון ספר התנאים, משנת 1504, שעניינו דינים ומנהגים, מחירו יכול להגיע עד כמה עשרות אלפי דולרים.

מכונות לתיקון דפים. ברחוב שנקין 20 בתל-אביב מצאתי אחת מתוך שלוש החנויות לספרים עתיקים הקיימות בתל-אביב. את החנות יסד יעקב טברסקי, שמשפחתו עלתה בש-נת 1966 מברית-המועצות. טברסקי היה מנהל אדמיניסטרטיבי בבית-החרד ש-ת למכשירים מכניים, כבואו ארצה הביא עימו אוסף של 2000 ספרים עתי-קים וישנים. 150 ספרים מתוך אוספו הוחזרו ע"י הסיפרייה הלאומית ב-בית-המועצות, שכן חסרו באוספיה. ב-ישראל הפך יעקב טברסקי את תחביבו למיקצוע.

בנו, טיבי טברסקי, עובד בחנות, סי-פר כיצד משיגים ספרים עתיקים: "בארץ יש אנשים רבים שהוריהם, או הוריהם, עזרו מאירופה לפני מלחמת-העולם השנייה והביאו עימם סיפריות שלמות של ספרים עתיקים."

מכונות לתיקון דפים. האוייב הגדול: עש

עבור בניהם או בני-בניהם אין לספרים אלה כל ערך מיוחד. בעיקר מפני שאינם יודעים את השפה שבה ספרים אלה כתובים. לכן הם מנסים להיפטר מהם. טברסקי הסביר שבדרך כלל הוא מעדיף לקנות סיפריות שלמות. אך אם יש בנמצא ספר יחיד שהוא נדיר, מובן שאני קונה אותו."

לעיתים מגיעים אליו ספרים שעמ-דו זמן רב ומצבם גרוע.

"אם ישתלם להשקיע בהם, שולחים אותם לשיפוץ וכריכה. דבר המוריד את מחירם. תמיד עדיף להחזיק ספר במצב בו המקורי. בעיה נוספת הנובעת מ-נאי האקלים בתל-אביב היא בעיית הד-עש, האוכל את הספרים במידה מרובה יותר מאשר בירושלים או באירופה."

"בארץ נמצאות ארבע מכונות לתיקון דפים עתיקים. המכונה יוצקת תערובת נייר לתוך חורים ופינות ומש-לימה אותם."

הוא גם סיפר איזה סוג אנשים קונים ספרים עתיקים:

"רוב הקונים נמצאים בחו"ל. בארץ יש אספנים מעטים. המיסחר נעשה דרך קטלוגים שאותם אני שולח ל-קוחותיי, אספנים וסיפריות. הקונים נמצאים בכל העולם — באירופה, ב-ארצות-הברית, בקנדה, ביפן, באוסט-רליה ואפילו בהונג-קונג."

"במלאי שלי יש 50 אלף ספרים עתיקים וישנים, הכתובים כמעט ככל שפה קיימת."

כשמישהו ממשפש בשפשו בשפשו נשכ-חיים בביתו ומוצא ספרים, הוא יכול לעשות כמה דברים:

"אתה תמיד יכול להשקיע שנת מחקר והתמחות בספרים ותעודות ע-תיקות. גם אז כמובן תביאם בסופו של דבר אל סוחר-הספרים. מצד שני אתה יכול להביאם אליו מלכתחילה ולחסוך זמן. אני, על כל פנים, מוכן לייצץ לכל פונה."

נחום גינת ■

אני לא שוכח

(המשך מעמוד 35)

במחזה גטו, של יהושע סובול, יש דמות של אדם בשם וייסקופ. זה יהודי סמרטוט שיש לו צ'אנסים והוא הופך להיות הכליף של הגטו, בעל מח-שבה מפולפלת, כוחדיים עצום, ש-הצליח להפוך את המיתרה שלו להצ-לחה כלכלית בשדות הנאצים. נורא רציתי לעשות את הדמות הזאת. וזה לא מארוקאי, ואני לא נולדתי בפולין, והמרחק הביוגרפי בינינו עצום. אבל שאוכל לעשות את התפקיד יפה. ומה שדיבר אליי זה כוחההישרדות של האיש, וזה מתחבר למה שדיברנו קודם.

● **היום אבא שלך בא להציג?**

גור שלי? לא הפסקתי להתרגש ביום שיש האחרון, כשהוא בא עם אבא שלי מחיפה לקריית-ביאליק לראות את הקומדיה הזאת. לא הפסקתי להתרגש כמו ילד קטן, והלכתי ואמרתי לכל אחר: ההורים שלי פה... ההורים שלי פה.

● **אחרי "לחם" הם אמרו לך משהו?**

לא. אבל הפעם זה נראה כמו ג'סטה עצומה.

● **מה אמרו אחרי "לחם"?** אני חושב שהייתה רמזה. אני לא אמר מילה עד היום.

● **לא שאלת אותה?** לא.

● **למה?** כי זה הדיאלוג בינינו. אבא שלי לא אמר מילה. אחותי נעלבה.

● **ממה?** היא אמרה לי: זה לא יפה מה שעשית. התייחסה אליי כאל התסריטאי והבימאי, כאילו חשפתי את הד-מישפחה שלנו באור שהיא לא רצתה שייראה.

● **המישפחה דומה?** לא. אבל במישפחה בלחם יש גר-עין בסיסי, שדומה לכל מישפחה מא-רוקאית.

● **ההורים גאים בך היום?** אני חושב שמאוד. כל המישפחה, גם האחים והאחיות, גרים בחיפה והם מקבלים מחמאות על האח.

גם אני מקבל. יש מחמאה אחת שלא אשכח. ירקון אחד, שהוא מניו-ביתאטון, עצר אותי ברחוב ואמר לי: כל הצגה שלך אני הולך, כי כשאתה עולה על הבמה, הבמה נשרפת לך מתחת הרגליים. וזו אחת המחמאות הגדולות ביותר שקיבלתי.

והמישפחה שומעת את המחמאות וחיה עם זה.

● **הילדות באות לראות אתי כמ?**

הרבה. אנחנו גם משוחחים איתן על העבודה, בודקים עליהן. הן אהבו מאוד את הקומדיה הזאת. למרות שהקטנה עשתה סצינה אחרי ההצגה ושאלה למה אני מנשק בחורה אחרת על הבמה.

● **הן ראו את "לחם"?** כשהן הוקרן בפעם הראשונה, הן גדולה לא רצתה לראות את הסוף, למרות שהכנת אותה.

בהקרנה השניה היא נשארה עד הסוף ובכתה נורא, כי היא מאוד התרגשה. זו הודעות פשוטה מאוד, וגם מדובר באבא שלה. הילדות לא סובלות מהמיקצוע הקשה הזה. ועדיין יש לי חוסר-זמן.

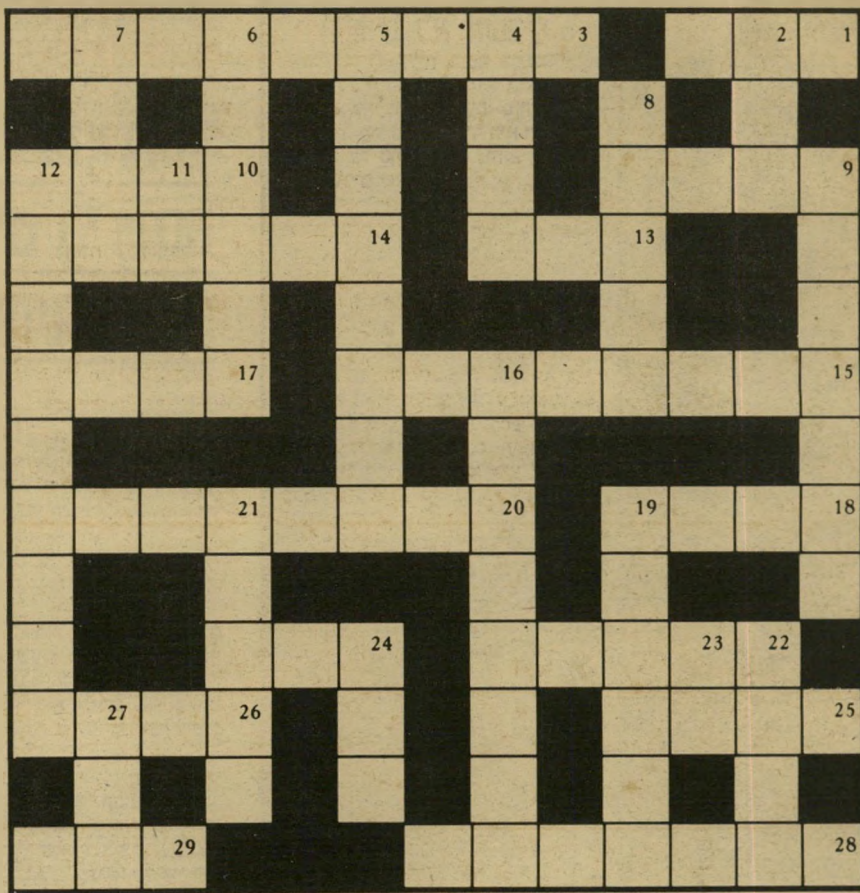
● **בשביל מה?** אני מתגעגע לזמן לקרוא לא

כשביל העבודה, אלא לקרוא כשביל הכיף של הקריאה. אני מת לראות סרטים, נורא אוהב. אני מרגיש כאילו אני מנותק מהאינפוזיה הזאת וזה גורם לי לאי-שקט.

וגם חוסר הקריאה מפריע לי מאוד. אני ידעתי לקרוא עברית מגיל 3. הייתי הנכד הראשון לסבי ולסבתא, והם נתנו לי שני מורים פרטיים שילמדו אותי עברית. סבתי חלמה שאהיה רב גדול, מכיוון שאני צאצא של הרמב"ם.

כשבאתי לכיתה אלף בארץ, המר-רים היו בשוק שהמארוקאי הקטן יודע לקרוא שטף, וכן, כמו הקולנוע, גם הסיפרייה היתה לי בריחה. ניצלת את היכולת שלי לקרוא.

השבועון העולם הזה 2599

מאור:

- (1) חתך של ישוב (3)
- (3) אביה של מרים אלוף עממים נערץ (4, 5)
- (9) הפתרון בהתישבות בסביבות ירושלים (4)
- (10) מבקשים משהו מפולפל בשורר (4)
- (13) לרקוד עם בעל רואה ואינו נראה (3)
- (14) חרפתי בלי כלימה (6)
- (15) לורר זוכה בצל"ש באותו ררך (4, 4)
- (17) מה שמצאו הגלילים גבורי החיל (4)
- (18) הספק מוטל ברב המקרים בציר (4)
- (20) המועקה בשל הטעות בהש-תלה (3, 2, 3) (ע"פ שרינה אלישר)
- (22) מכבר תיאטרון פעם מכבר תמיד (5)
- (24) בער ביגמיה גם לעלוב ול-זקן (3)
- (25) משיח בערבית — מילא (4)
- (26) שמענו נימת צער בחיבה שרוכשת אן האטאוי אלישה (4)
- (28) אין פלא שחסר משקה סיני במספוטמיה (3, 4)
- (29) נחושה בחקירות (3)

מאור:

- (2) לורר חדש (3)
- (3) מבריה מסין (4)
- (5) מגורים קינג סייז (5, 3) (ע"פ ש. אלישר)
- (6) מישור חושש מהאדומים (2, 4)
- (7) הכורם מיזרעאל התבלבל בכנות (9)
- (8) שמח שעבר את הבקרת (5) (ע"פ שרינה אלישר)
- (9) זה שבועות התן מותר בסיני (4, 3)
- (11) גם כרש קפד ראשו כשירר מנכסיו (2)
- (12) חבבת בניה "עזרא ונחמיה" (4, 5) (ע"פ דורה אלישר)
- (16) נולד בשני בתי סהר (2, 6) (ע"פ דורה אלישר)
- (19) אין ספק שכבר בהתחלה אלהים ידע איזה עולם מ-חורבן זה יהיה (6)
- (21) שמענו ששרות למרו להר-אות את נחת זרוען (5)
- (22) מנשק במחסה (4)
- (23) ירר נפל, ומוטל רסיסים ר-סיסים (2)
- (24) למד על ביאליק מהשיר (3)
- (27) אחרי מים ולפני דם (3)

פתרון תשבוצון 2597

אביגיל ינאי

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 · טל. 5-6-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

עצם העניין

שי כרם

עצם העניין. מדור חדש. נועד לצעירים בגיל (ומותר לצעירים ברוחם). אם יש לך מה לתרום, להציע, להגיד, להלל, לשבח ולשאל — כתוב ל: עצם העניין, העולם הזה, ת"ד 136, תל-אביב. בכל שבוע יוגרל תקליט חדש לגמרי בין המשתתפים מיוזמתם במדור.

תקליטים

משינה

כשגרמה היה כי נדמו הדי צעקות המעריצות "משינה משינה" האנשים הטובים כבר חיכו ידיים בהנאה והתי

משינה

כווננו להניח אבן נוספת על מצבת הרוק הישראלי. יצא בסערה התקליט החדש של משינה. הלהקה הכינה את התקליט בסוריות מוחלטות (והיה מי שהציע להחליף את שמם לחסמ"בה) ואחרי חודשי-עבודה ארוכים יצא התקליט בהפתעה, בלי אף ריג"י אחר שקדם לו.

העטיפה של התקליט היא יפהפיה: שיחצבר על רקע שקיעה מצד אחד, והכתובת משינה על רקע שחור מבי ריק מהצד השני.

על התקליט הזה שקדה הלהקה בצוותא (ובניגוד לתקליט הקודם, שם היה לשלומי ברכה חלק גדול יותר מאשר לשאר החברים). התקליט באמת מגובש יותר מאשר קודמו, ולהקת משינה צועדת בו צעד אחד קדימה, ואיתה הרוק הישראלי, שקיבל זריקת מרץ ברמות התקליט היפה הזה. אגב, הלהיט של משינה, היא התווכחה איתו שעות, אינו כלול בתקליט. יובל בנאי מסביר ש"לא היה מקום בפלאסטיק"

הופעות

להקת שנות ה-60

להקת שנות ה-60 שרה את השירים הבלתי-נשכחים של הימים ההם. הביטלס, פול אנקה, ניל סדקה ושאר

מוטי דיכנה

השמות הזכורים-לטוב. חברי-הלהקה הם מוטי דיכנה, יואל לרנר, שלמה מיוזרי ושלמה חממי. עד היום הופיעה הלהקה באירועים סגורים. לאור ההצלחה שקצרו במופ" עם הללו, החליטו חברי-הלהקה לצאת למופעים פתוחים לפני הקהל הרחב.

קורין אלאל

פירות אסורים

גם אילו הוקדש העמוד הזה כולו לתקליטה של קורין אלאל, לא היה די המקום למחמאות המגיעות לו. פירות אסורים שיצא סוף-סוף לאור, אחרי חבלי-לידה ארוכים, הוא אחד התקליטים הטובים שיצאו בארץ בעת האחרונה.

קורין אלאל לא ניחנה בקול מלטף. יש לה קול קשה. קר ומנוכר. דווקא בגלל זה נשמעים השירים שהלחינה בליכך טוב. היא לא שרה על שקיעות,

קורין אלאל

זריחות ואהבת-מולדת. המילים של השירים שלה קשות ומכאיבות, בדיוק כמו הקול שלה.

"שקט שלפני הסערה / באחת הסימטאות גבר טועם מאשה / ומשלם לה בפרוטות. / לילה. אסור לה לבכות... לילה, כולם אבורים / לילה כולם עוזבים."

שורות מתוך השיר לילה נופל על העיר. או: "אני שומעת קולות לידים / פרחים שאסור לקטוף. / בצפון מאיימים עננים, / שהגלים ינצחו את החוף." — מתוך מילחמה. חבל שהמילים היפות כתובות בצפיפות על עטיפת התקליט. מגיע להם מקום נרחב הרבה יותר. חוץ-מזה התקליט מצויין, נהדר, מעולה, וכו' וכו'.

לא קל להיכנס לנעליים הגדולות של הזמרים ההם. להקות רבות ניסו לשיר את שיריהם, ומה שהתקבל זה חיקוי עלוב וחיוור. אצל שנות ה-60 זה לא כך. הם נמנעים במיקצועיות ושי לוב הקולות של לרנר את דיכנה נשמע נהדר (ודי קרוב למקור).

לרנר ודיכנה מספרים במהלך ההר-פעה בדיחות: "לפני מישל של הביטלס מכרין דיכנה שזהו בעצם שיר שמקורו ביי דיש את יסטרדי. הוא מספר, כתב חממי ביחד עם ג'ון לנון, בשעה שישבו על מלאווח בכרס-התימנים, ועל התקליט החדש (והטוב) שלו שנמכר בכמויות זעירות הוא מספר: "לא מזמן הלכתי ברחוב. פיתאום נישא אליי אדם ואמר לי: אתה מוטי דיכנה? תשמע, קניתי את התקליט שלך, הוא ממש מצויין!" ואני עניתי לו: "אה, זה היית אתה!"

ניכור העבדים

יום שלישי, ה-30 ביוני, בתיאטרון נווה-צדק.

התיאטרון הערבי ממזרח-ירושלים, כי ערב אימפרוביזציות.

בתוכנית מסופר על שמונה פועלים ערבים, פועלי-בניין, עובדי-נקיון ו"עובדי-מאפיה. בלב הפועלים גמלה ההחלטה להפסיק לעבוד ולפתוח ב"ש ביתה ממושכת. ההצגה מוצגת בשפה הערבית, בתיאטרון נווה צדק מבטי-חיים לחלק בכניסה דפיהסנר בעברית.

סלוג

מלא-פלא

השבוע, בצומת מורשה, התרגו נהג צעיר על נהג אחר, שעקף אותו. הוא הוציא ראש מלא-תללים, וצעק לעברו: "מי לימד אותך לנהוג, טלא-פלא שכמוך?"

ה"טלא-פלא" לא נשאר חייב. שיר-בב חצי גוף החוצה, וצעק לו בחזרה: "תשתוק, יא דררס!"

מה רע בלהיות "טלא-פלא" או "דררס"? למקללים הפיתרונים. אבל צריך להודות שהקללות האלה עדיפות על קללות שגורות אחרות, גסות ובטות יותר.

אתה הבנת את זה, קישקשתא?

צענים ראשונים

מיכל פרידה

מאוהבת בניור

מיכל פרידה — כך מנבאים יודעי

ועדת השבוע

ההורים לא אשמים

את גלית קליין היפה פגשנו על מדרגות בתי-הספר אנקורי. היא ישבה שם בפרצוף חמוץ וכועס: "התחצפתי למזכירה של בתי-הספר", היא הסבירה כשהיא על סף רמעות. "והיא הומינה את ההורים שלי בגלל זה. מה ההורים שלי אשמים? למה הם צריכים להירענש? אני הייתי לא בסדר, אז שיענישו אותי. אוף, אני שונאת את המזכירה הזו! הכי בעולם!"

פיתאום אורו עיניה: "אולי אחד מכם יבוא למזכירה בתור אחי הגדול?"

רק אחרי שהבטחנו לה לעשות זאת (לא כל-כך חינוכי, אבל מול עיניים עצובות כאלה אי-אפשר לעמוד), היא הסכימה לחייך למצלמה ולספר שהיא אוהבת לבקר בסינרמה, חובבת-ריר לבנות (מה היא הכי שונאת אתם כבר יודעים).

רקדנים שמבקרים בסינרמה, האר הבים לבלות, והשונאים מזכירות — קדימה...

מיכל פרידה

דבר — תהיה בעתיד אחת הכנריות הטובות בארץ.

מיכל, בת ה-14 וחצי, מתגוררת בשכונת נווה-שרת ולומדת לנגן על כינור מזה שבע שנים במרכז למוסיקה קה ביפו. במרכז למוסיקה היא אחת מתוך 600, אבל היא בולטת שם מאוד בכישרונה.

"פעם שנאתי כינור", היא אומרת, "הוא נראה לי כלי מיושן של זקנים. יום אחד אבא לקח אותי למרכז למוסיקה, ואמר: 'כאן תלמדי כינור'." בהתחלה לא נהנית מהלימודים, אבל לאט-לאט התאהבתי בכינור וכי צליל שהוא מפיק, והומן שהקדשתי

צרכנות

רווח שהוא הכסד

בסניף של ציון מהכרם ברח' דיזנגוף נתלה שלט חדש, המכריז: "שווארמה ב-2.5 ש"ח בלבד". נו, כשעם-ישראל רואה דבר כזה, הוא לא יכול להתעלם. אפשר לקנות משהו בזול? קדימה!

התור לשווארמה ארוך-ארוך, ורק כשמגיעים ליעד הנכסף ומקבלים את השווארמה, נוכחים לדעת ששווה הוא בעצם הפסד. הפיתה קטנה, מיניאטורית, והשווארמה שבתוכה היא בכמות כזו שגם ציפור לא תשבוע ממנה. בים אחר, עוד אחד, אחרון ודאי. נגמרה הפיתה. השווארמה, אגב, טעימה.

עכשיו תעשו את החשבון בעצמכם: שווארמה לבני-אדם ב-4 ש"ח או שא-וורמה לציפורים ב-2.5.

גם רטוב, גם

לפנים, גם לרגלים

אחד הדברים השנואים ביותר על המין הגברי (וגם על חלק מהמין הנשי) הוא הגילוח. חלק מהשנואים פשוט אינם מתגלחים, ונשארים עם שיער על הפנים (בדברי ראש ממשלתנו במיל') השאר מתגלחים ומקטרים, מקטרים ומתגלחים, וחוזר חלילה.

עד היום אפשר היה להתגלח על עור רטוב בסכיני-גילוח, או על עור יבש במכונה. חברת פיליפס הוציאה לשוק מכונה חדשה, המגלחת על עור רטוב. מגלחת טוב כמו סכין, אבל היא טובה הרבה יותר מהמכונות הרגילות. עוד משהו חשוב: היא טובה גם לגילוח הרגליים. לא ניסיתי, אבל זה מה שהיצרנים אומרים. מחיר הפלא — 104 שקלים.

פרובוקציה

"תתרחצו באמבטיה!"

אך פורסם מיכתבו של שחר זימן, ובו כמה מילים לא-מחמיאות על התנהגות נשים בחופי-ים, ומייד התעוררו ריגשי-הנחיתות, הנקראים בלעז פמיניזם, אצל כמה בחורות, והן נזעקו לענות לו.

איך? ככה: "תרסן את חבריך הדוחים והמבחיילים" כותבת טלי כהן מכפר-סבא, "אתה חלאה, ומילה בת שלוש אותיות המתחילה ב'ח' וממשיכה ב'ר'." ריברי טלי גבירצמן, (למה היא התכוונה? לחרק?)

לדעתי, טלי, אם את מסוגלת לכתוב בצורה כה תוקפנית ומגעילה על בחור צעיר ("גברבר", כלשונך), שכש-הכל הביע את דעתו, המקובלת על רבים, הרי שאת בעצמך מילה בת שלוש אותיות, המתחילה ב'ח' ממשיכה ב'ר' ונגמרת ב'א'. מה קרה? הוא כתב שלנשים יש חלק גדול בעבודה שמתחילים איתן. על מה הרעש הגדול?

לדעתי הוויכוח לא צריך להיות בכלל מי אשם בעובדה שמתחילים עם בחורות (אלה ש"לבושות כמו זונות", כדברי זימן, או "הצ'ח'חים המגעילים", כדברי כהן). הוויכוח הוא אחר:

האם יש רע בזה שמתחילים על החוף או לא? לדעתי, התשובה היא: לא! לגבי רוב הבחורות ורוב הבחורים שמגיעים לחוף, אחת המטרות העיקריות בבילוי זה היא להכיר, לפגוש, להתחיל, ולשטוף את העיניים. מה רע בזה? למתלוננות על זה שמתחילים איתן, יש לי פיתרון. למרגלות מלון הילטון שוכן החוף הנפרד. לכו לשם!

בחוף הזה אין בחורים, ויהיה לכן שקט ככל שתפצו. בעצם סליחה, יש שם מציל שעלול לפתוח איתכן בשיחה. הכי טוב — שתתרחצו באמבטיה! חיים גלר, רמת-גן

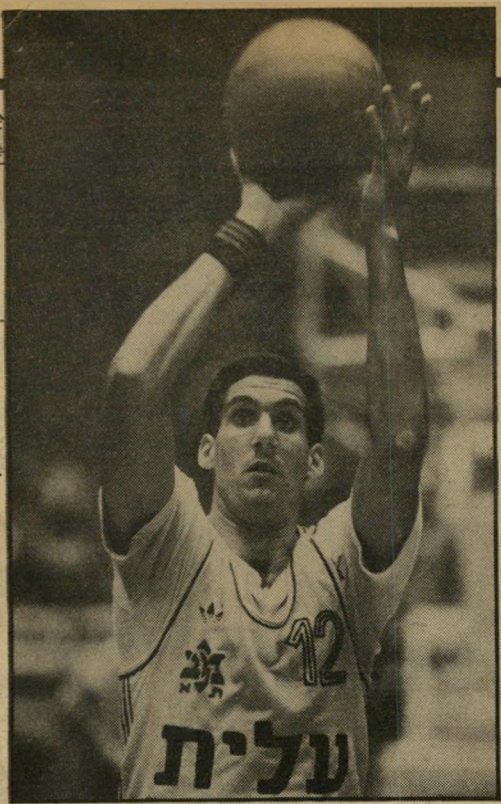

גלית קליין

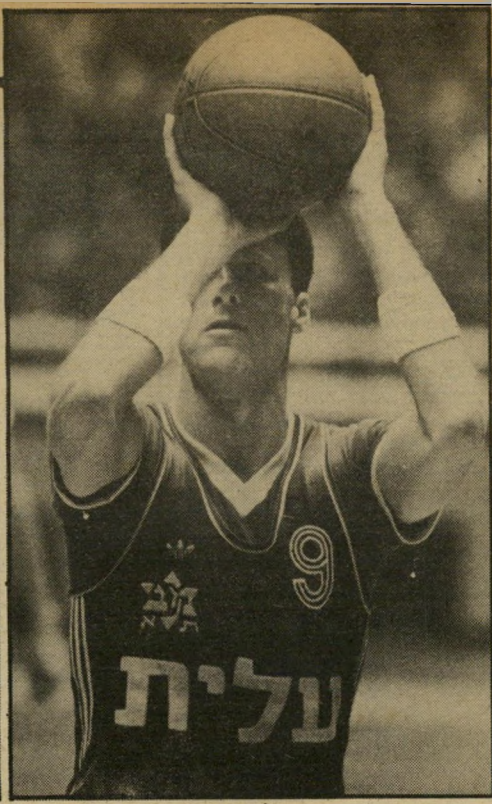
לכינור הלך וגדל. היום אני מנגנת שלוש-ארבע שעות ביום, ומקדישה לכינור יותר זמן מאשר לחברות וללימודים בבית-הספר.

"אני גם נורא אוהבת לשמוע מוסיקה קלאסית, ולנגן מה שאני שר-מעת."

מיכל מנגנת כתימורת של אוניברסיטת תל-אביב, ילדה קטנה בין נגנים מבוגרים. "מובן שזה מחמיא. מה שאני לא אוהבת זה שתמיד אחרי ההופעות צובטים לי בלחי." הכינור שהיא מנגנת עליו ישן מאוד. כינור חדש עולה בסביבות 3,000 דולר, סכום שמישפחתה של מיכל אינה יכולה לעמוד בו. "החלום הכי גדול שלי הוא שיהיה לי כינור חדש", היא אומרת בעיניים נוצצות, ומייד אחר-כך היא מלטפת את הכינור הישן שלה, ואומרת בחיוך: "גם את הכינור הזה אני אוהבת. העיקר שהוא מנגן!"

דורסלן ג'מבי

דורסלן ברקוביץ

כמו שמיקי חיכה לברודי, כך דורון מתכה למיקי

שני חברים יצאו לדרך

שלו, שיש להתיר את החזה עם ברקוביץ, שאם לא כן הוא לא ימשיך בקבוצה. מיוחזי הסביר לו כמה מיקי הוא הסמל של מכבי תל-אביב ואין יגיע היום וגם הוא, ג'מבי, יהיה סמל, ואפילו לעוד הרבה שנים. אבל האולטימטום של דורון עזר. היחסים הקשים שבין השחקנים נרמזו לכך, שעד היום לא נחתמו חוזים לעד נה הקרובה, אלא כראשיתית בלבד. ואז הגיע ערב מישחקיהפרידה מיקי ברקוביץ עלה על הפרק. מחיאות-הכפיים הסוערות, והתשואות וקולות החצוצה הרעישו את היכל הספורט. הנהלת הכספת ראתה ותש מח. מייד החלו מאמצים מאחורי הקלעים לעשות סולחה בין מיקי לדורון. דורון, ראוי לציין, עשה את הצעד הראשון. כמי שעלה לפרקט אודי מיקי, הוא עבר לידו ונתן לו כי. מיקי, מצידו, החזיר במסירת סר כות, ומרי פעם גם בטפחות. על ספסל הנהלה חייב בסיפק מיוחזי מיהר ועשה מאמצים נוספים. הוא הבין שאם שני שחקנים ישראליים ישחקו בנבחרת אירופה ביחד במשך שבוע ימים, רק טוב יצמח מה. מאמציו הועילו, ומיקי צורף לנבחרת אירופה במישחק נגד הונגרים.

השבוע יחזרו החברים הערשים לארץ. הם יחתמו על הסכם לעונה נוספת, ואולי ליותר. בהסכם עם מיקי יכתב שהוא יגמור את הקריירה שלו במדי מכבי תל-אביב. לדורון הסביר, שצריך לתת למיקי את "הפיניש" כמו ג'מבי. ג'מבי, גם דורון יזכה מהסולחה. קוראים לזה במכבי "הטבות". רלף קליין, המאמן החדש, נקט בשיטות חדשות. שלא כמו עמיתו, צביקה שרף, שלא כלל את ברקוביץ מיקי, הרי שקליין הסביר לברקוביץ את תרומתו המוראלית האישית, בעיקר ברקות ההכרעה. מיקי הבין, וכמו אישעסקים סוב, קלט שעוד כמה שנים כותלצה מס' יועילו.

דורון, החבר החדש, שעשה בעונה הקודמת יד אחת עם המאמן, ירד עם הוא שלהמשיך במכבי — אפילו עם מיקי — זה כדאי לטווח הרחוק. ג'מבי, שהוא היום השחקן הטוב ביותר בארץ, ובין הטובים באירופה, יקח נשימה ארוכה. ההבטחה של מיוחזי תתגשם, והוא עוד יהיה הסמל. רק סבלנות, לחכות בתור — הבל מס' תור. מיקי חיכה לברודי ודורון חיכה לברקוביץ, והכל יבוא על מקומו בשלום — כמו שאוהבים בכספת.

ביוון הם כמעט כמו בעל ואשה. ישנים על המיגרש וכמעט אכלו מאותה צלחת. בהנהלת מכבי תל-אביב, בכספת, נשמו השבוע לרווחה. נסיונות-הפיוס בין שני השחקנים העלו פרי. לא יצטרכו להתיר את החוזה עם מיקי, ודורון ימשיך לשחק בקבוצה; לקראת סוף השבוע יחתמו מיקי ודורון עם האגודה על חוזה לשנה הבאה. הכל התחיל כשנבחרת ישראל בכדורסל יצאה למסע עולב באירופה, מסע שהוריד אותה לבית ב'. ואז מיקי קצת השמיץ שחקנים ומאמן, ודורון נתן אולטימטום להנהלת הקבוצה שהוא עם מיקי באתה הקבוצה לא משחק.

שימרון מיוחזי, יושבראש הכספת, נסע ליוון להסדיר את מישחקיההוקרה ללו סילבר, ושם גם מצא את דורון ג'מבי. מספרים שהתנהלה ביניהם שר חקשה. דורון הציג את האולטימטום

גיור וחתונה

מה עושים זאבים ולצר, מאמן מכבי נתניה, ועורר-הדין אבי אונגר, יושבראש הקבוצה, בג'מביקה? נכון, הם מחפשים שחקנים. השניים יצאו לא מכבר לאי הקאריבי לבחון שחקני חיוק לקבוצה הנתנייתית. במיגרשים מספרים, שהנהלת נתניה נחושה ברעתה לחזק את הקבוצה בשחקנים זרים. השניים קיבלו אור ירוק מחברי הנהלת-הקבוצה להביא בכל מחיר שחקן-חיוק חולם. בכל מחיר? זאת אומרת לא רק בכל סכום כסף; זאת אומרת גם אם הלה יהיה לא יהודי. במיקרה כזה הוחלט כבר בנתניה על תהליך גיור מזורז. שיהפוך את הכושי המחזק ליהודי כשר לכל דבר. יש ברעתם אפילו להשיאו לגברת ישראלית, והכל כדי ששחקן זר יהיה בעונה הבאה בנתניה. עכשיו שואלים במיגרשים מי היא הנערה הישראלית שנתנה את הסכמתה לנישואין חפוזים עם שחקן זר, מבלי להכירו כלל. מי היא הנערה שהקבוצה מנתניה כל-כך חשובה לה. עד שהסכימה לנישואין כאלה?

סוף טוב הכל טוב. דורון ג'מבי ומיקי ברקוביץ חברים. בשבוע האחרון

דרור עוזב בצער

אימונים, סתם יושבים בחדר-ההלבשה או בבתיהם בירושלים וכפרי-סבא. עתה, כשעבר קשטן לחיפה, מתקשרים השניים מדי יום האחד לשני, מוסרים

מאמן קשטן טלפון כל יום

אינפורמציה בתחום הכדורגל, מתייעצים וסתם מפטפטים. לוי ירוע כמי ששומר על קשר הרק עם כל מי שאימן את בית-ד. כאלה הם קשריו עם ניסים בכר ועם רובי שווייצר ואחרים. מאמני הכדורגל ש' עוזבים את ירושלים משיכים להתקשר לביתו, לקבל יעוץ-חינם בכל הקשור לקניית-שחקנים. לאירגון ענייניהקבוצה וסתם כדי לשמוע ממנו מילה טובה. לא לחינם זכה לוי בתואר הנכסף: "מנהל העונה בכל הזמנים".

רונית אנטר חור ברשת

הדיכאון של מלמיליאן

אורי מלמיליאן כועס. וכשאורי כר עס, אז בבית-ד ירושלים צריכים קצת להיזהר. שהרי אורי הוא לא סתם שחי קן. ולמה הוא כועס, אורי? כי הנהלת הקבוצה שלחה אותו לבדיקות בגרמניה כמעט שבוע לפני מועד הברית קות. ומה רע להיות שבוע ימים באי רופה?

לאורי, השומר כשרות, זה לא רק רע — זה גרוע. מיום החמישי שעבר יושב לו השחקן הצנוע בבית-מלון בגרמניה ובוכה על מר גורלו. הוא לא אוכל טרף. אין לו מה לאכול שם. כנכר. הוא היה אפילו צריך להביא במיוזורה גבינות מן הארץ. שבוע של דיכאון לשחקן, שהצטיין במהלך כל שנת האליפות של בית-ד. מספרים שהוא נסע לגולה בחוסר רצון בולט, כי הוא גם בין היתר קצת שונא — כמו כל ירושלמי ראוי לשמו — טיסות ונסיעות ארוכות.

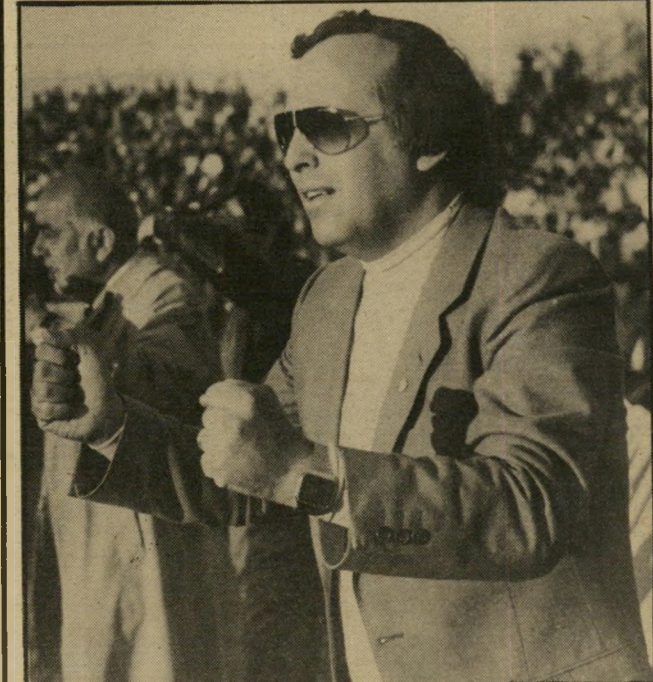

דורסלן מלמיליאן גבינות במיזורה

ניקמת ההנהלה

למה שיחררו את ברוך ממן ממכבי חיפה? במיגרשים מספרים, שצבי ויצנר דואג בשימחה רבה לשיחורו של ממן, והכל כדי להתנקם באוהדים — האוהדים של ממן, שבמהלך השנה הקשה שעברה על מכבי חיפה עשו להנהלה את המוות. ההנהלה טרם נפגשה איתו, והם מצאו תירוץ מוזרים כדי להסיר ביר את הסוכנת. ממן, מצידו, יעבור

ככל הנראה לשחק בשורות הוהובים מהשכונה. חבל. ממן תרם הרבה לחיפה בתקופה ששיחק שם.

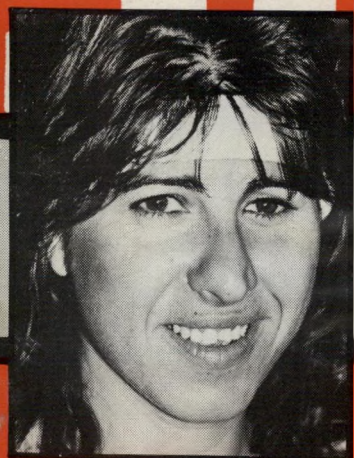

מנהל ויצנר האוהדים עשו את המוות

ביתם מערכות חשמלית

את ואני וריבה מכבי

המשך יומנה של אורית ארביב

מי עושה מה

למי - ותמורת כמה?

**חקירה
איומה**

מכונים

עיסוי

